

BOEM@

REVISTĂ DE LITERATURĂ ȘI ARTĂ - ISSN: 2066-0154

iulie, august, septembrie 2014 (Anul VI) Nr. 65, 66, 67

BOEM@

Revistă de Literatură și Artă

Iulie, August, Septembrie 2014 (Anul VI) Nr. 7-8-9 (65-66-67) - 110 pagini

ISSN 2066-0154

Apare sub egida **ASPRA**

Asociația Scriitorilor pentru Promovarea Realizărilor Artistice

Editor: S.C. InfoRapart SRL Galați - Editura InfoRapArt

7-8-9 / 2014

COLEGIUL DE REDACȚIE

Director: Petre Rău
Redactor-șef online: Mihail Gălățanu
Redactor șef adjunct: Victor Cilincă

Redactori: Paul Sân-Petru, Coriolan Păunescu, Dionisie Duma, Constantin Oancă, A. G. Secară, Denisa Lepădatu, Dimitrie Lupu, Cristina Roșu, Maria Ieva, Nastasia Savin

Grafică: Elena-Liliana Fluture
Tehnoredactare: Daniela Cașu

Colaboratori: Maria Timuc (București), Luca Cipolla (Italia), Dan Verejanu (Chișinău), Adalbert Gyuris (Germania), Melania Cuc (Bistrița), Tănase Carașca (Tulcea), Marian Hotca (Baia Mare), Mirela Savin (Constanța)

Revista BOEM@ poate fi citită și pe site-ul
www.boema.inforapart.ro

actualizat permanent de: InfoRapArt

Email: boema@inforapart.ro,
aspra@inforapart.ro,
petrerau@yahoo.com

Telefon: 0726 337376, 0336 800313

ADRESA: Str. Regimentul 11 Siret, Nr. 17,
Bloc C20, Ap. 42, parter, Galați - 800331

Abonamente: boema@inforapart.ro,
tel: +40 (0)726 337376

În numele libertății absolute de exprimare, autorii răspund în mod direct de conținutul materialelor publicate.

**Literatură și
Artă**

DIN CUPRINS

Poezie: Ignatie Grecu (p.4), Ion Tutunea-Hercinicul (p.6), Renata Verejanu (p.15), Evghenii Evtuşenco (p.19), Aurel M. Buricea (p.24), Mihaela Ioan Rusu (p.30), Lusiana Drăgușin (p.32), Andrada Ingrid Maran (p.38), Ionuț Luis Popa (p.39), Gheorghe Stroica (p.41), Marian Hotca (p.49), Elena Mlădinoiu (p.51), Marin Moscu (p.52), Mircea Marcel Petcu (p.53), Angela Ribinciuc (p.54), Irina Lucia Mihalca (p.57), Mihai Vintilă (p.58), Nicolae Dragoș (p.60), Rodica Moruțan (p.62), Stanislav Popescu (p.66), Maria Timuc (p.74), Lucia Pătrașcu (p.77), Coriolan Păunescu (p.78), Eleonora Stamate (p.79), Diana Adriana Matei (p.85), Monika Toth (p.88), Ioan Vasiiu (p.89), Dragoș Ionescu (p.93), Lileu Nicolae Vălăreanu (p.96), Marilena Velicu (p.97), Patricia Lidia (p.98), Ioana Staicu (p.101), Vasile Popovici (p.103), Melania Cuc (p.105), Georgian Ghiță (p.108), Dan Sandu (p.110)

Proză: Al Francisc: Stare de fapt/Dezvăluire/Bariera/RC-MP (p.16), Andreea Violeta Bobe: Gânduri (p.26), Denisa Lepădatu: Febra examenului... (p.27), Ioan Gheorghită: Zbor neliniștit... (p.50), Dorian Marcoci: Prietenii Biancăi/Surpriza/Cuptorul/Alinare/Intrușii (p.67), Nina Gonța: O întâmplare absolut... adevărată! (p.76), Petre Rău: Laboratoarele morții... (p.86), Andreea Rău-Neacșu: Diferit/Ele/Oglindire (p.90), Vlad-Ștefan Năstase: Din poveștile Dunării (p.104), Maria Tîrnescu: Struguri timpurii (p.109), Constantin Toma: Cu acte de revoluționar în regulă (p.111)

Cronică de carte: Alex Ștefănescu: Călugăr și poet (p.3), Dumitru Anghel: Eneida fantasmelor, de Marina Raluca Baci (p.8) / Trei lacrimi... de Corina Petrescu (p.10) / Unduirea timpului, de Maria Cogălniceanu (p.43) / Confesiunile unui ratat, de Vasile Irimia (p.45) / Moșia, de Ioan Toderiță (p.46) / Regine efemere, de Georgeta Muscă Oană (p.47) / Vâltoarea clipelor eșarfe... (p.75), Petre Rău: Rostirea până la capătul lumii (p.12), Paul Sân-Petru: Un nonconformist, dulce rebarbativ (p.23), Maria Ieva: Poezia ca respirație... (p.25), Tănase Dănilă: C. Oancă, un drumet între... (p.31), Vasile Popovici: În axiologia artei... (p.35), Mihaela Cernăteanu: Impresii la romanul "Umbrele din Valea Rece"... (p.63), Constantin Mănuță: Fascinația iubirii (p.102)

Note de lectură: Melania Cuc: Meniu Maximilian și "Cronica de gardă" (p.20), Tănase Carașca: Poetul iubirii (p.33) / Un pod spre înălțimi, prefață (p.94), Constantin Lupeanu: Parola care deschide calea vieții este Iubirea (p.59), Năstase Marin: Dincolo de poezie (p.70), Nastasia Savin: Prizonier al propriului talent (p.107)

Eseu: Daniel Corbu: Premiul Nobel: râvnirile... scriitorilor români (p.5), Dan Verejanu: Expresionismul - pădurea în care L. Blaga... (p.55) / L. Blaga - Ambasadorul României... (p.92), Alexandru Cocetov: Poezia creștină viereană (p.84), Laetiția Mitan Leonte: Gânduri despre Tulcea (p.91), Cristina Pavel: În temnița unei legi imprecise (p.99)

Comentarii: Constantin Oancă: Opriri pe un drum grăbit (p.21), Daniel Corbu: Mihail Gălățanu - între feeriile burlești, limitele deriziunii și altarele de pornocult (p.40) / Nicolae Tzone. Un avangardist cu aplomb (p.73)

Consemnări: Gheorghe Gorincu: Școala românească gândită și organizată de cel mai ilustru ministru al învățământului românesc, Spiru Haret, (IV-p.28, V-p.61, VI-p.100)

Meridiane: Luca Cipolla: Italia - Poezii (p.7)

Eveniment: Nina Gonța: În târgul Ieșilor, despre filosofie și teologie (p.14), Redacția: Festivalul Internațional de Poezie - Renata Verejanu (p.80), Daniel Țurcanu: FIP-RV (p.81), Redacția: Premianții primei ediții (p.83)

Haiku: Clelia Ifrim: Despre Yohaku (p.69)

Anunț: Redacția: Festivalul Național de Literatură "Agatha Grigorescu Bacovia" (p.65)

Cărți: Redacția: Cărți sosite la redacție (p.113)

Grafică:

Coperta I: Jim Warren - Liberty Lives

Coperta a IV-a: Pierre Auguste Renoir - Los paraguas

Interior: Elena-Liliana Fluture, Constanța Abălășei-Donosă (grafică în peniță)

Foto: Roland Florin Voinescu (foto)

www.boema.inforapart.ro

Alex ȘTEFĂNESCU

CĂLUGĂR ȘI POET

N-aș fi aflat că există pe lume Ignatie Grecu dacă într-o bună zi, acum aproximativ doi ani, n-aș fi citit o carte de versuri – Ignatie Grecu, *Floare de har*, București, Ed. Semne, 2012 – care mi-a atras atenția prin puritatea emoției religioase. Mulți oameni ai bisericii folosesc, în scris, o limbă de lemn a preamăririi lui Dumnezeu, prin care nu comunică nimic cititorilor. Ignatie Grecu eliberează cuvintele din formulele retorice consacrate, le redescoperă sensul original și se servește de ele pentru a exprima trăiri elevate: „*Greu / și cu mare zgomot / cad / din înălțime / schelele acestui poem! // Le-am folosit / pentru a-l scrie / cât mai frumos / așa cum îți place ție. // Știind că nimic / nu durează / mai mult sub soare / decât albastrul cer*”.

Entuziasmat de descoperirea făcută, m-am dus la Mănăstirea Cernica să-l cunosc pe ieromonahul-poet (care trăiește în reclusiune și nu iese niciodată în lume). M-a întâmpinat cu bunătate și smerenie. M-a dus să vizitez camera în care a locuit acum peste o sută de ani Tudor Arghezi și a evocat momentul și mai îndepărtat în timp în care Eminescu însuși, însoțit de un nepot al lui Ion Slavici, a venit cu o birjă să vadă mănăstirea. Apoi m-a condus în chilie austeră, cu pereții tapetați de cărți. A luat de pe o mescioară o pâine rumenă, scoasă de puțină vreme din cuptorul mănăstirii, a tăiat o felie pentru mine și una pentru el. Am mâncat amândoi, în liniște, simțind o comuniune sufletească binefăcătoare. Doi bărbați care se cunoșteau de puțină vreme, dar iubitori amândoi de poezie, mâncând împreună pâine... A fost cel mai emoționant banchet la care am participat vreodată.

Dar și mai mult m-au emoționat sutele de poeme scrise de părintele Ignatie Grecu (numele său de mirean era Iordan Grecu) de-a lungul timpului. Le am acum pe toate pe masa mea de lucru.

Poezia sa este, în cea mai mare parte a ei, imnică și extatică, ceea ce înseamnă și monotonă. Dumnezeu este proslăvit, inevitabil, în cuvinte atent alese (cele mai multe de inspirație biblică) pentru ca nu cumva vreo formulare hazardată să aducă atingere autorității divine. Drept urmare, „personajul” dispăre într-un diluviu de frumusețe morală: „*Pe fiecare ram / aprinse făclii / luminează / pururi / calea ce duce / la rai. // iată, Domnul / vine / să ridice, / să mângâie / și să vindece, / pentru totdeauna, / pe cel căzut / între tâlhari. // O, milă, cer fără de sfârșit!...*”.

Monahul și poetul Ignatie Grecu de la Mănăstirea Cernica

Dacă ar cuprinde numai astfel de versuri volumul ar inspira respect, dar nu l-ar pasiona pe cititor. Din fericire, autorul, sensibil și evlavios, are un excepțional instinct artistic care îl face să înlocuiască din când în când proslăvirea cu o reprezentare – și ea spiritualizată – a dramatismului vieții: „*Casele s-au făcut mici / s-au dărpănat / durerea / le-a frânt pe toate / de mijloc. / O frunză dacă / ar cădea / peste ele, / numai o frunză, / nu o stea, / casele / ar intra / în pământ / cu totul*”. Sau: „*Pentru câțiva maci înfloriți / pe-o coastă înverzită de deal / cucul mai cântă. // Pentru cei câțiva maci înfloriți / arzând mocnit / sus pe deal / din zori până târziu / și care atât de curând / se vor stinge*”.

Glorificarea lui Dumnezeu devine, în mod paradoxal, mai convingătoare atunci când se face indirect, prin sesizarea a ceea ce este înălțător sau înduioșător în viața de fiecare zi: „*Asinul zâmbește / clipind molcom liniștit din ochi / căci copitele sale mici, negre, / se adâncesc în zăpadă / fără să o murdărească!*”

Dau pagină după pagină și mă ametește mi-reasma mistică a acestui vin de împărtășanie abstract care este poezia lui Ignatie Grecu: „*Pe mirosul de tei în floare / Așază cucul versul bland / Cu dragoste și cu foc cântând, / Ca o pecete pe-o scrisoare. // Precum poetul oarecând / Rănit de dor și de ntristare, / Pe mirosul de tei în floare / Așază cucul versul blând. // Deși e clipa trecătoare / Și toate se sfârșesc curând, / Rămâne însă-n veci cântând / O pasăre nemuritoare / Pe mirosul de tei în floare !...*” (Pe mirosul de tei).

Ar fi păcat ca asemenea esențe lirice rare să rămână necunoscute.

Ignatie GRECU

Privighetoarea

Cu fierăstrău subțire de cristale
Retează noaptea-ncet din rădăcină.
Și curge-ntunericu-n rotocoale
Lăsând în urmă dăre de lumină.

Fântânile cu ciuturile goale
Scot din adânc de cer o apă lină.
Cel însetat, trezit, acum să vină
Și, îngenunchind pe gândurile sale,
Să bea sorbind o strălucire-adâncă.
Precum odinioară în pustie,
Când Moise-a lovit bătrâna stâncă,
Evreii însetați, mai mult de-o mie,
Au năvălit cu-ndelungată sete...
Tu bea lumină sacră pe-ndelete !...

Și strălucind...

Și strălucind, un soare dimineața,
Suipe Domnul din mormânt cu slavă.
Se risipise luminată ceața
Și ziua-ncepu, din nou, suavă.

În crânguri păsări începeau să cânte.
La țarmuri marea ostenită parcă
Mai legăna ușoară, veche-o barcă
Cu vâslele uitate-n apă, frânte.

Nisipul sărutat de valuri, iată,
Păstra întipărite două urme
Pe care spuma le-acoperi îndată.

O, marea pare că-i întreaga lume !
Azi liniștită, vastă, luminată,
Ieri răzvrătită, neagră, rea la culme !

Poetul s-a visat

Poetul s-a visat scriind o carte
Cu flori și pajiști, cu rouă și mister.
Cu adieri venite de departe,
Din munții cei înalți ai Domnului, din cer.

Cu sfinte păsări care mai de care
Din felurite triluri dulce împletind
O frânghie de aur, cântătoare,
La cer, păduri, livezi și lacuri legănând,

Cărări umbrite, tănuite-n crânguri,
Izvoare pogorând voios din munte.
Și oameni triști și foarte, foarte singuri.
Și lacrimi adunate-n cupe, multe.

Și îngerul trimis din alte timpuri
Să-i mângâie din când în când pe frunte.

În picurări de cântec

În picurări de cântec, gol, se umple
Potiru-mi gingaș însetat de Tine.
Precum un ram cu flori adânci reține
Mireasma-ntreagă revărsată-n cupe.

Precum un ram cu flori de măr. Albine
Vin și sorb nectar și apoi pleacă
Să ducă lin pe aripi la prisacă
Povara unei zile mult prea pline.

Astfel poetul hârniciind se umple
De vers sublim. În taină aduce Ție
Comori pe care nimeni nu le știe
Și care strălucesc în umbră, scumpe.

Culege ură, împrăștie iubire,
Otravă bea și află nemurire.

Belșug de raze

Belșug de raze cu milostivire
Revarsă Domnul în fereastra vieții.
Din primii zori mocnind ai tinereții
Până la cea din urmă licărire.

Din mijlocul durerii și-al tristeții
Se cade să-Î aducem Lui mărire.
Cu glas adânc, smerit și cu iubire,
Precum odinioară sfinți poeții.

Așa se cade, numai Lui, firește,
Să-Î mulțumim mereu, precum se spune.

Căci El ne zice atât de blând: lubește!
Cuvânt înalt și plin de înțelepciune.

Și cântec lin pe buze înflorește
Mireasmă răspândind în jur, minune.

A mai rămas...

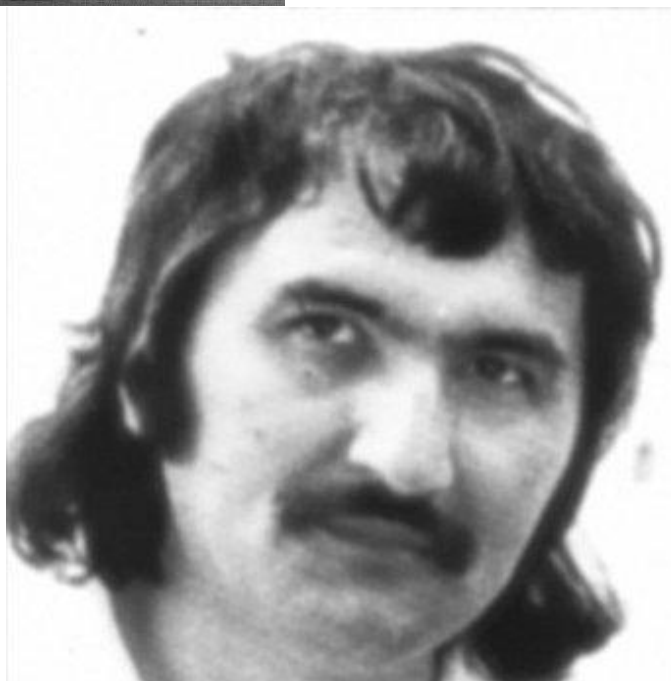
A mai rămas o frunză-n vârf: părere!
Pe care nimeni n-a băgat-o-n seamă?
Și flutură-n cer ca o năframă.
O singură-nălțată mângâiere.

Un clopot lung la rugăciune cheamă.
La viață întru Hristos, la Înviere.
Dar lumea vine, caută plăcere,
Și piere-n-ntuneric cu-a ei dramă.

O, lumea ! lumea !... Doar pentru care, vai,
Venit-a Domnul odinioară blând
Și ca pe-o pierdută oaie șchiopătând

O a luat pe umeri ca s-o ducă-n Rai.
Dar ea întoarce Darul cel trimis
Și piere o veșnicie în abis.

Daniel CORBU

Premiul Nobel, râvnirile și neliniștile scriitorilor români

Una dintre marile obsesii ale unei bune părți a scriitorilor români, în afară de cea a îngrijirii cu mijloace specifice a gloriei sau gloriei ce li s-a dat, este *Premiul Nobel*. Adică o recunoaștere internațională pământească, după o „carieră literară” în care ai revoluționat și ai îmbogățit cu originalitatea ta literatura lumii.

Dar nu știm cum se face că nu cei autentici râvnesc o astfel de recompensă, ci foarte mulți „băieți de cartier” ai literaturii de azi (fără prea mult talent, chiar fără circumcizii) râvnesc acest premiu, despre care vorbesc la nesfârșit, se zvârcolesc în somn, au adevărate coșmaruri. La întruniri scriitoricești, în speță la toate festivalurile urbane și rurale din țară (unde, între timp, la perfectă înțelegere cu confrății organizatori, ridică, pe sistem de reciprocitate, toate premiile în diplome și bani, probabil un firesc antrenament pentru Nobel!), aruncă mreaja vorbei pentru a atrage o stranie *captatio benevolentiae*. „Domnule, zice prezumtivul nobeliar, eu voi salva literatura română de la marea rușine de a nu avea un Nobel!”. Sau: „Ai citit ultimul meu roman? Știi ce-i lipsește românului, mon cher? (Oare ce-i lipsește - măntreb, c-așa mă-ndeamnă cel din fața mea - ce-i mai lipsește în țara asta plină de hoți, de demagogie și nebulă?) Nobelul, Premiul Nobel, doar eu pot feri țara asta cu un Nobel!”. Personajul e extraordinar. Poate că e cel ce poate fi văzut spălându-și din când în când cu dero și cif propria statuie căcată de cior, din fața casei, poate fi altul. Dacă e poet tradiționalist, fost imnolog prin anii comunismului, neoromantic sau expresionist, el face orice să i se pună eticheta de postmodernist (a aflat el că azi ori ești postmodern, ori nu existi!) sau, mai simplu, trece la scris romane, mai fistichiu construite, mai încălcite și marcate de fiorul Babel, trece la vorbit în proză, că are atâtea de povestit lumii și că, vorba cântecului, nu e om să nu fi scris vreo cățulie!

Da, îmi spun și eu, din cauza unei politici neghioabe Lucian Blaga a ratat acest premiu în 1956, când l-a luat Himenez, Nichita Stănescu prin 1979, când l-a luat majestuosul poet grec Odysseas Elytis. De s-ar întâmpla, ar fi un miracol, îmi spun. Dar când privesc personajul din fața mea, îmi piere cheful de visare. Dacă e în conducerea Uniunii Scriitorilor, prezumtivul nobeliar, „cu operă în spate”, vânează toate plecările la festivalurile din străinătate unde „reprezintă țara”, ca să nu mai vorbim iarăși de premii, ahtia de premii nefiind doar o gripă trecătoare, ci o boală pe termen lung, o serioasă și incurabilă boală profesională. „Domnule, zice același personaj (eu nu pot să-mi dau seama dacă nu e altul, rod al clonării), domnule, acum scriu o carte care merge la orice premiu!”. Deh, ce s-ar fi făcut Creangă sau Eminescu dacă ar fi legat scrisul lor de premii?! Să ne amintim că Eminescu a fost chemat de câteva ori la Palatul Regal să fie încoronat ca poet și a refuzat. Să ne amintim ceea ce spunea Maiorescu în celebrul său studiu despre Eminescu din 1890: „Rege însuși al gândirii și simțirii omenești, care alt rege l-ar fi putut încorona?”.

Dar să ne întoarcem în zilele noastre, unde obsesia Nobelului rămâne puternică. Dacă n-a fost luat de mai vechii și reprezentativii noștri scriitori (Camil Petrescu, Arghezi, Sadoveanu, Topîrceanu, Barbu Fundoianu, Bacovia, Nichita Stănescu, Gellu Naum), el e râvnit de mulți scriitori de azi. Cu cât e mai mic, autorul de cățulii, deseori compuneri comerciale de noptieră, ahtiat după Nobel e mai neliniștit și mai pus pe cheltuit energii în favoarea ideii. Un lobby agresiv face să-i vedem producțiunile traduse în șase-șapte-zece limbi de circulație, inclusiv în cele respectabile ca idiș și suedeză. Prietenii știu de ce! Ba mai mult, provoacă oameni și instituții care dau pronosticuri: poate Ganea, poate Manea, poate Ion Cuculete, poate Cutărescu etc., etc.

Spectacolul Nobelului pe Dâmbovița, Jii sau Bahlui e palpitant și hazliu. Deh, liniștitul Premiu Nobel și meganeliniștile scriitorilor români! Povestea e lungă și se mai face. Să încheiem cu vorba unui prieten cu mult umor de Ploiești, plecat de mult prin agorele cerești: „Vom muri și vom vedea!”.

Ion TUTUNEA-HERCINICUL

MIROS STRANIU DE LUNĂ

Aș vrea să vă fiu murmur înlănțuit pe clapele pianului
spiralat în monotonia
purtață drept breloc la încheietura mâinii plăsmuitei
aburitei făpturi a
scălâmbăiatei maimuțărte modernei melancolii De fapt
melancolia s-a
înlocuit cu sictirul Plecații în rouă umbriții nu mai au
răsărituri sfâșiate de cormorani lângă perdele de
scorburoase
răchite sălășluite de însetate prigorii într-un estuar
liniștitor
cutreierat de atâtdecugetătoarele țestoase – martore
reîntoarcerii mele
fidel nesfârșitului albastrui – stea îngenunchiată cu
miros straniu de lună.

MÂINELE...MIJIT

Mă înfruntă masca-mi fisurată de plugul străpungerii-n
rid în repetări
meschine încă odată și încă odată și-ntotdeauna
nefinalizate în obrazul zilei
foșnesc sentimentele pe chip amprentate Se mohorăște
dorul de plecare
desface aripi largi îndoliate Se desfrunzesc nervurile de
cer pătrunse-n
rădăcini prin tubulare țevi – ca în nuferi – mănunchi de
sentimente -
păienjenis țesut de neastâmpăr pe țărnul pardosit cu
umbre înnisipate
lumină înveșmântată în petale în craterele ochilor
aprinse
furtunos pornite în mers egal solemn pe caldarâm de
stele amurgite-n sclipăt
se întrezărește mijit – Măinele...

RĂMĂȘIȚA MORII DE VÂNT

Ce-ar fi să deretic prin chiliile sufletului meu încarcerat
în fantomele Peripravei
Venele Dunării sunt deja vlăguite de voi ucigătorii de
pești Tăcerea văzutei
lele îmi devin mie cupola catedralei tencuită cu albul
fraged de nuferi și crini

Boem@ 7-8-9 / 2014

Și sângeriul din maci în bălăriile lăaturalnicelor cărării
apus din buza labirintului
Unui melc descărnat îngropat la marginea unui
mister precum în Comedia
Umană unde mi-am uitat necusută – Dumnezeu știe
din ce materiale ceroase
Împărăteasca hlamidă din viscolire de solzi de
amintiri ale atâtor tănuite
legende cu sângele ieftin vărsat înverzind temelia de
clorofilă a lumii - Lumea
aceasta hrănită din taina întunecată a rădăcinii de
nufăr subț cupola albului
sfânt moale precum botul căprioarei încremenită-n
zăpada înnăbușitoare
a religiei care nu înțelege rămășița morii de vânt
donquijotești spânzurată în zbaterea
iluziei...

ÎN ȚINUTURILE MINȚII

Din jertfirea nopții se naște lumina În ținuturile minții
ideile plesnesc precum
pepenii răscopți în verile târzii ploioase devenite
deodată Nenumărate constelații
țâșnesc împrăștiate radial din nucleul pocnit de
gânduri rămasă invincibilă
citadelă născătoare de răsărituri sfâșietoare
Fantastic năucitor este să înveți
alfabetul desprinderii de pământul din tine să
descifrezi Eul și descifrându-L
să pricepi că ai devenit Tu – Tu-ul înțelept de
anevoioasa de sine cunoaștere
recoltată după ce în tine se înstăpânește pustiu –
sfântul lăuntricul însinguratul
pustiu Fericit cel care după războiul cu sine rămâne
supraviețuitor...Învingătorule!...

TRUPUL CARE MĂ NAȘTE

Mohorâtu-m-ai cu fiecare nesomn veștejit cu fiecare
imaginară vertebră a
scheletului dorului – ulterior descărnat – ispitit istoric
de iluminarea falsului
Schit al însingurării în care orbește credeați ca într-o
catedrală de solzi
fremătători așteptători să te îmbrace - precum un
frac nobiliar de negură
înluminată adăpostește zgura din mine – Atâta
dragoste șiroiește în mine precum
răbdarea înțelepciunea în broasca țestoasă O
Doamne laudă trupului
hercinic care continuu mă naște limpezit în nervurile
tăcerii sfinte precum ochiul
naște o lacrimă de sânge în ziua de Paști vindecător
prelins pe pagina cerească...

(Din vol. "Tălcuirea șoaptelor deltei")

Luca CIPOLLA

- Italia -

Luca Cipolla - poet, 36 de ani, locuiește la Cesano Boscone - Milano.

Scrie versuri din adolescență, iar din anul 2003 studiază limba română. În afară de colaborarea specială pe care o are cu revista "Boema" a mai publicat și în alte reviste literare românești. Este și un cunoscut traducător de limbă română.

Psicosi

Lasciai lo zaino
ov'è il camino
e fissai un limbo di trascorsi,
lì i sogni eran reali
e la realtà una mia invenzione.
Il cherosene lento bruciava
la fiamma,
così come la logica d'un bimbo
non si capacita del carbone
a Natale

— non senti niente
e la terra diventa pane
quando più non rifletti
il volto d'un senso nascosto.

Lampadina

E pure esterno da un idioma italo-ghego,
sento la riva dell'Eire,
7 colpi sordi di fucile
ed un corpo trasmigrato il mio
davanti a un muretto
sulla rogia vecia,
gente stupita, lì ancora
nell'agonia dell'ultima notte,
lenti e cannocchiali, quale età,
l'uomo nei pressi di Saturno e noi a contemplare,
a occhio nudo?
Due poli, una sola resistenza,
ma è quella che ti nasce,
propaggine tra gli opposti
che genera la vita
e vita, sempre.

Abbandono

Scorron stranieri
Su teli viscosi,
Istanti come formiche
E parole mosche
Nel lento divenire
Del microcosmo assorto
Dove bene e male
Leniscon i sensi
E mietono ideali di vita nuova.
Il cuscino è un sasso
E la tua mente ha già
un amico nuovo
nella terra
che suda latte.

Psihoză

Îmi lăsaî rucsacul
unde e șemineul
și mă uitai fix la un limb de trecuturi,
acolo visele erau reale
și realitatea o invenție a mea.
Kerosenul încet ardea
flacăra,
așa cum logica unui copil
nu înțelege cărbunele
de Crăciun

— nu simți nimic
și pământul devine pâine
când nu mai reflectezi
chipul unui simț ascuns.

Bec

Și chiar străin de un idiom italo-gheg,
aud malul de Eire,
7 lovituri surde cu pușca
și un trup transmigrat al meu
în fața unui zid mic
peste rogia vecia,
lumea surprinsă, acolo din nou
în agonia ultimei nopți,
lentile și ocheane, ce vârstă,
omul lângă Saturn și noi contemplând,
cu ochiul liber?
Doi poli, o singură rezistență,
dar e cea care te naște,
butaș printre opusuri
ce generează viața
și tot viață.

Abandon

Trec străine
Peste pânze vâscoase,
Clipe ca furnici
Și cuvinte muște
Într-o devenire rară
A microcosmomului absorbit
Unde bine și rău
Alină sensurile
Și seceră idealuri ale vieții noi.
Perna e o piatră
Și mintea ta are deja
un nou prieten
în pământul
ce transpiră lapte.

Dumitru ANGHEL

ENEIDA FANTASMELOR
de Marina Raluca BACIU

Volumul de versuri „*Eneida fantasmelor*”, Editura „Armonii culturale”, Adjud, 2013, 80 de pagini, marchează debutul de librărie al unei convingătoare poetese de nici 16 ani, *Marina Raluca Baci*.

Cu o *Prefață*, „Epopoea visului împlinit”, semnată de doamna Mariana Vicky Vărtosu, cartea nu este organizată editorial pe o structură, pe niște capitole tematice, dar poezia este susținută valoric de o stranie și benefică unicitate ideatic-sentimentală, care îi asigură un timbru original, inconfundabil, pe un flux liric ca un *tutti* armonic, pe o *gamă* cu o muzică lăuntrică și cu impresii sculptate în cuvinte.

Sunt 66 de poeme scrise într-un fel de transă de frenezii lirice, cu o *prozodie* cam în afara reperelor și experiențelor adolescentine, aparent nedefinită, dar sigur pe coordonate moderne, incerte și ele, cu accent pe căutarea unei formule proprii, unitară sub aspectul echilibrului venit dinspre un EU liric surprinzător de matur pentru cei 15-16 ani ai autoarei.

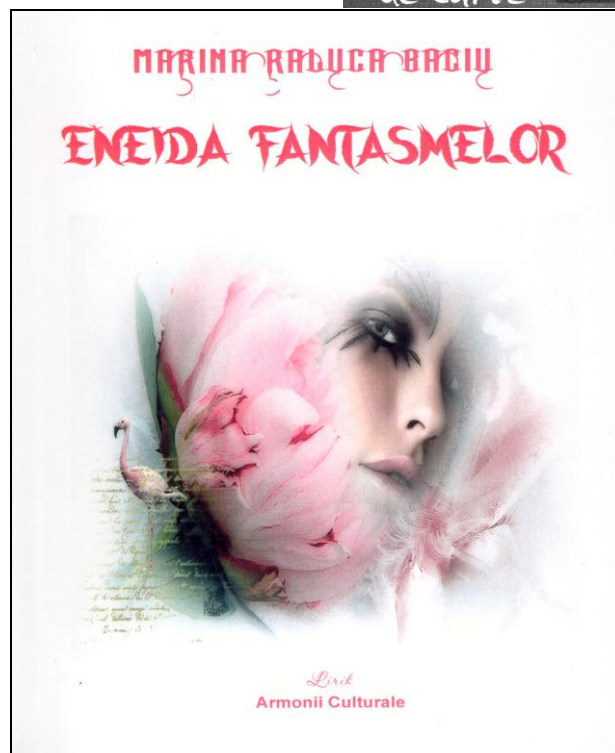
Marina Raluca Baci scrie versuri de parc-ar fi trecut abrupt de la vârsta gângurului și a jocului cu păpușile Barbie la anii adolescenței rebele, într-un marș triumfal spre tinerețea impetuoasă, agresivă și ușor inconștientă a... „frumșilor nebuni ai poeziei”, atenuată de un sentimentalism melodios și o stare de perpetuă grație.

„*Eneida fantasmelor*”, o carte de debut editorial, așadar, după exerciții de virtuozitate lirică presărate prin pagini de reviste literare, concursuri și festivaluri, încununate de diplome, premii și recunoașteri oficiale ale unui talent în devenire; o carte de poezie a unei adolescențe tumultuoasă dar cu acorduri de echilibru dintr-un *Studiu pentru pian* de Claude Debussy, ori cu arpegii romantice, grațioase, dintr-un spectacol coregrafic pe muzica lui Ceaikovski; un exercițiu liric parcă prea grav, prea grevat de dileme existențiale.

Poeta Marina Raluca Baci își dezvăluie cu rezerve decente și un comportament elegant toate frământările și nedumeririle izvorâte din senzații fizice și morale nemijlocite într-o dinamică remarcabilă, de parcă o cohortă de spiriduși, neprietenosi uneori, blânzi și afectuoși alteori, i-ar direcționa sentimentele spre o maturitate provocatoare: „Nu pot să închid ochii, / Simt cum focul lor căprui / îmi invadează mintea” („Amurg”, pag. 10).

Parcă ar scrie poezie... „după ureche” (!), dar o ureche muzicală, cu exerciții de pian, pe strune de vioară acordate în *La impetuoso*, după acordajul în dezordine armonică al orchestrei, și strigă în gura mare toată încrâncenata sa nonadeziune de adolescentă rebelă: „Din pricina / unei semințe negre / m-am înecat și / n-am mai putut scoate / un cuvânt” („Semințe”, pag. 22).

Deși o impardonabilă comunicare cu o vârstă pe care n-are cum s-o înțeleagă, după regulile implacabile ale biologiei, o face pe domnișoara

Raluca Baci să gândească nostalgic un viitor incert, fie și romantic, sau altruist din perspectiva unei elegante comunicări cu maturii și experiența acestora: „Când spui că «*miroase a toamnă*» / Tu te gândești doar la trecut / Și niciodată nu pricepi / noul început... vânt tomonic ce ești! / Treci nepăsător pe lângă pomii bătrâni / și nu te doare cum i-a durut pe ei / viața” („*Miroase a toamnă*”, pag. 14); pentru că „*Toamna e parfumul lacrimogen / Tainic îmi șoptește o poveste de iubire / Și-o desenează / iar*” („*Cromatică*”, pag. 15), ca o creionare fugară, impresionistă, asociativă de tânăra bine crescută, manierată.

Chiar și-atunci când este de-o seriozitate și de-o maturitate... „suspecte!”, pe care nu i le contabilizez în deficit valoric, ci ca pe o reacție de adrenalină în doze homeopatice, din care nici ea nu mai înțelege nimic: „Robotici inventăm coregrafie. / Faci niște pași pe-optimi, / te bâlbâi în cuvinte scurte, iar ochii îți transpiră abundent, / încât oglinzile, privind, se neacă în căldură / Și fiecare pas, vrei să-l botezi cu denumiri ciudate. / Numești: «Chestia unu și chestia doi» / Normal te contrazic, adăugând-o și pe-a treia” („Chestia unu cu chestia doi – fără chestia trei”, pag. 20).

Din aceste motive și din alte câteva, pe care nu mi le explic (!?), sunt tentat să-i atribui tinerei poetese un început de... „*gripă de comunicare*”, iar cauzele le-aș transfera spre cei din jur, care-o iubesc sincer pe Raluca, dar nu-s în stare să-i gestioneze rezervele de potență creatoare fără ingredientele sentimentale în exces, și-atunci *reacția*, cinstită, curată, angelică a puștoaicei de doar 16 ani este pe măsură: „Pe strada unde-am devenit copil / galopez înapoia prezentului / ... / Galopez

(continuare în pag. 9)

Înainte trecutului / ... / Alerg pe strada / unde-am redevenit copil / și văd o umbră vagă în timp / în uscăciunea vremii. /... / Sunt o floare fumegândă / într-o ultimă secundă / de viață muribundă... / Mă sting fără tine / Copilărie!" („Strada copilăriei”, pag. 23). Un excelent poem, de-o franchețe și-un lirism în travesti..., de-o matură atitudine, ca o veritabilă „*Ars poetica*” de creație literară și de afront estetic convingător pentru intrarea în rândul celor mari, cu fruntea sus, cu modestia și, în egală măsură, cu aroganța unei generații de poeți foarte tineri, care au înțeles că literatura de calitate, chiar cea protestatară, nu se face prin atac la civilizație, ci prin puterea argumentului elegant.

Marina Raluca Baciuc... „se joacă de-a vârsta matură” și-o face cu grația inconștienței sincere izvorâtă, neprogramat, dintr-o inteligență nativă și dintr-un potop de aprecieri din care a înțeles că este frumoasă, deșteaptă, talentată și cu un viitor pe măsură! În consecință, s-a luat în serios și a scris o poezie din care decurg, de la Shakespeare încoace, toate nedumeririle, dilemele și alternativele unui Hamlet nemuritorul: „A fi / Sau a nu fi / O algă...” („A fost odată și încă tot mai este...”, pag. 28), deși Raluca Baciuc nici nu-i prea vine să creadă că ea s-ar afla în mijlocul atâtor... „povești” despre lume și viață, despre adevăr și minciună, despre toate... „prostioarele” oamenilor mari, și-și asigură un „*alibi*” de toată frumusețea și de toată credibilitatea ingenuității sale: „Aș putea să mint cu glasul... / dar să jur strâmb în fața inimii, / Nicicând!” („De-aș încerca să mint”, pag. 34).

Poezie de-o inconștiență angelică, pe care nu i-o controlează nimeni, pentru că... „pică bine!”, pe un experiment de sensibilitate educată și cu adrenalină artistică în exces, și cu „frâne” tradiționale care, sper, „să nu-i taie aripile!”. Mai ales că eu, cu... „*aerele*” mele de critic literar, drept și imparțial(!), n-aș putea suspecta un copil, o fetiță talentată și sinceră de nici 16 ani, de efecte poetice epatante prin artificio și patetism, când afirmă ritos: „Cu brațele-mi atinse de vârful soarelui, / îmi contopesc celulele moarte ale pielii cu arsele fire de nisip, / În pumni țin o inimă cu vârful spre stânga / care pompează iubire în corpul meu inert / pe ritmul gândurilor / pe care mi-aș paria și ultima fărâmbă de viață” („Revoluția iubirii”, pag. 40), ca o romantică delectare, pe o linie melodică din oratoriul „Romeo și Julieta” de Hector Berlioz, și-i acord poetei Marina Raluca Baciuc circumstanțele favorabile ale unui registru stilistic numai al său. Ba, chiar își imaginează orice, nu numai *visuri* frumoase ci și *vise-coșmar*, că doar are tot timpul înainte, și „*plusează*”, ca-ntr-o secvență de Cazinou, pe „*miza*”-ultimatum a... „*secunde*” biologice a omului pe planeta Pământ: „Citesc... / poate visez, / poate valsez / în zeci de rânduri, / unite într-un vers / pierdut în cea din urmă roadă, / ucisă-n taina cea mai dulce / ce-și va petrece veacu-n timpu-ți / aducător de moarte” („Moarte surâzândă”, pag. 47).

Iar la o lectură de prim contact, poezia domnișoarei Baciuc surprinde printr-o... „seriozitate” din zona unei orgolioase... „neglijențe studiate” (!?), cu accent pe „ce-o să-mi faceți!”, că doar „am dreptul

să fac ceea ce vreau cu gândurile, sentimentele și toate visurile mele...” și... „ia, mai lăsați-mă în pace!”, pentru că: „Pășesc pe-un ring întunecat, / Ating podeaua. / Simt iarba, tac și fac / Pași mici, în cerc, / dansez rotit, sincron, / și cad... / Privesc o stea... / Un corp ceresc, / ivit din min-tea mea rotită” („În Calea Lactee”, pag. 55).

Și pare foarte revoltată că nu este luată în seamă, că oamenii mari nu sunt lângă ea: „...acolo unde nu știu să mă duc” și „Nu e nimeni aici să se întrebe ce-i cu mine” („Îngerul”, pag. 59), deși știe, simte că are toate drepturile și toate nevoile din lume, pentru că: „Alerg spre Chemare. / Mă strigă viața care e mult, / mult mai rapidă” („Maraton”, pag. 61).

Poetesa M.R. Baciuc are și o părere proprie și foarte nostimă despre ideea de *vis*, nu în sensul *oniric* al alternativelor fantastice, ci în ipostaza unui tip de atrofiere venită dinspre o evoluție mai mult biologică decât temporală: „Când vine toamna, se spulberă visele / Timpul le roade irișii de aur” („Visele cresc în copaci”, pag. 62), dar ia în calcul ideea unui ciclu al speranței astronomice: „Visele s-au dus demult / Iar nimeni / Dar nimeni / Nu le va duce dorul / până la primăvară” (Ibidem).

După „lecția” despre *vise* sau *visuri*, de două poeme, de care aminteam mai sus, urmează altă... *lecție*, bine învățată de eleva Baciuc Marina Raluca, din clasa a VIII-a B, „banca de la geam”, la ora de dirigiență și lecția de limbi străine, de fapt un subterfugiu poetic, liric, de examen... „de-a viața luată în serios”, cu dileme existențiale mult prea în avans pentru vârsta poetei: „Viața, Moartea, Ura, Inima, Iubirea”, scrise toate cu orgolioase și docte majuscule, de parcă ar fi chiulit de la orele de gramatică: „Brusc mi-am amintit: Dacă Viața și Moartea sunt sinonime, / Atunci și Iubirea e soră cu Ura, / Născute de o mamă – Inima – cu patru pânțe, / Pulsând roșia viață prin mine” („Lecția de limbi străine”, pag. 64).

În ciuda unei lipse de structură organizatorică din partea Editurii, pe care o semnalăm la început, volumul de versuri „*Eneida fantasmelor*”, un titlu de carte puțin pedant, cam sofisticat, ușor prețios !?, semnat de Marina Raluca Baciuc, este salvat de o instinctuală marjă de protecție din partea poetei, care-și ordonează, inconștient, probabil, fluxul tematic al cărții, pe teme și profile lirice, ca, de pildă, în poemele: „*Un doctor*”, despre care nu are o părere prea bună: „Păcat că tu nu știi să citești în versuri... / Ai fi înțeles ce înseamnă să citești în versuri, / și ai fi învățat să vindec...” (Op. cit., pag. 72); „*Actorul*”, pe care-l sfătuiește să-și schimbe, la fiecare spectacol, și masca, și machiajul, și replicile: „După un timp, ți se învechește masca / Și alta se arată, / învelită în petale, / mai rezistentă, / prin care minte mai ușor” (Op. cit., pag. 73); „*Carul mic*”, în dialog cu un confrate în ale poeziei: „E noapte și mi-e dor

(continuare în pag. 10)

de șoapta verii / Am replicile tale să-mi țină de urât, / dar poezia ta nu e aceeași" (Op. cit., pag. 74).

Își face și un... *testament* sentimental, de har poetic și de atitudine civică, morală, profesională, un „*testament*” cam în afara coordonatelor vârstei sale, un fel de *curriculum vitae* artistic, orgolios și puțin de paradă, una de vârstă agresivă, cu adrenalina din dotare: „Voi renaște din suferință, / îmbrăcată în versuri / Și-mi voi face din lacrimi / hohote de râs, / și poezia va renaște, / pentru că eu am râs / în niște versuri naive” („*Testament pentru viață*”, pag. 75).

„*Eneida fantasmelor*”, o carte de poezie născută din duiosia *doinelor* românești, din universul copilăriei eterne a lui Nică al lui Ștefan a Petrei Ciubotariu din Humulești, din „veșnicia satului” filosofului ardelean, din universul rural al lui George Coșbuc și pe matricea idealurilor naționale cântate de Octavian Goga; o carte de versuri cu o structură prozodică modernă, care-i dă prilejul tinerei poete Marina Raluca Baciuc să se exprime liber, fără constrângeri de vreun fel, ca o atitudine rebelă de... „fată mare”, care vrea să se mărite din dragoste pentru poezia-poezie și nu din constrângeri de vreun fel.

Și, ca tot „*trusoul*” sentimental și liric să fie pe măsură, poeta Marina Raluca Baciuc a mai adăugat versurilor sale și șase crochiuri grafice, ca niște *graffiti* provocatoare, o pată de culoare și o simbolistică în acord cu tumultul nestăvilit al poeziei sale.

TREI LACRIMI. POVARA AMINTIRILOR CE VOR VENI de Corina PETRESCU

Volumul de versuri „*Trei lacrimi. Povara amintirilor ce vor veni*”, Editura Citadela, Satu Mare, 2013, 128 de pagini, semnat de scriitoarea Corina Petrescu, cuprinde 81 de poeme, cele mai multe de mare întindere față de lirica standard, fără vreo încadrare pe capitole tematice, cu o prozodie individualizată pe o formulă literară, și riscantă, și sfidătoare, dar, cu certitudine, „asul din mânecă” al profesoarei-poete.

Sunt poeme lungi, foarte lungi, arborescente, planturoase, largi volute de *eseuri* epico-lirice cu întâmplări și frământări existențiale, „*povești*” (!?) de tot felul, idile cu „*parfum*” neoanacreontic, ca la Costache Conachi sau Ienăchiță Văcărescu, dar și de secol XX european, romantic, ori cu nuanțe de simbolism minulescian, cu accente îndrăznețe de la Nichita Stănescu ori pe portative cu *bemoli* din Marin Sorescu sau Ștefan Augustin Doinaș, și cu decența și originalitatea propriei formule literare, poezia doamnei Corina Petrescu: „Nici cântec, nici moarte, / Nici zgomot, nici tăcere / Această trecere de la prezență la neant, / De la vacanță la vid, de la / Melancolie la nimicul absolut” („*Cântec mut*”, pag. 19).

De altfel, cam aceștia au fost parametrii artistici, ai profesoarei Cornelia Bălan Pop încă de la debutul editorial cu volumul „*Pentru că tu ești*”, Editura Timpul, Reșița, 2001, urmat de cartea

Boem@ 7-8-9 / 2014

„*Creion*”, Editura Citadela, Satu Mare, 2009, și în câteva Antologii colective ori în reviste literare din țară și străinătate. Cu pseudonimul literar Corina Petrescu, a semnat și importante traduceri, în și din limba franceză, care alături de propria creație lirică i-au adus numeroase și valoroase premii literare.

O poezie atipică, cu inovații prozodice îndrăznețe, așadar, de tipul *caligramelor* („*calligrammes*”) lui Guillaume Apollinaire, ideogramele lirice rezultate din asociația posibilităților figurative ale versului cu caracterele tipografice, „în care prezența unei expresii poetice și grația simbolică a desenului se găsesc reunite”:

Douce figures poignardées
MIA MAREYE
YETTE LORIE
ANNIE et toi MARIE
où vous êtes-
jeunes filles
MAIS
près d'un
jet d'eau qui
pleure et qui prie
cette colombe s'extasie

(„XX e siècle”, Collection Littéraire, Lagard et Michard, Paris, pag. 51) („La Colombe poignardée” - G. Apollinaire);

În fiecare zi ne dorim să rămânem undeva, pe loc, dar
În fiecare zi distanța se micșorează inevitabil,
Iar noi ne bem obișnuita ceașcă de cafea
Fără să știm dacă ne este dat
Să o mai terminăm o dată
(Și încă o dată)
Sau nu.

(„*Ceașca noastră cea de toate zilele*”, pag. 23), formulă prozodică pe care am întâlnit-o și în cartea de poezie „*Condominium*”, semnată de poeta brăileană Luminița Dascălu.

(continuare în pag. 11)

În ciuda tuturor acestor posibile... ingrediente de paralelism literar, prozodic mai ales, poezia scriitoarei Corina Petrescu rămâne una numai a sa, savuroasă și-ntr-o stare de permanentă grație, cu un lirism rezultat dintr-o atitudine generoasă și o emoție sinceră, în poemele cu *dedicații*; o poezie aflată permanent sub semnul unor crispări sufletești, dilematice, contradictorii și de-o mare neliniște artistică: „Poemele mele - / Coșmaruri din miezul / Luminii / Și care / Încep în fiecare zi / Cu încăpățănare / Și fără certitudinea / Că se mai și termină vreodată” („Neliniște poematică”, pag. 10); iar *frica*, sentiment omenesc primar, instinctual, incontrollabil, este dramatică, spectaculoasă: „Se năpustesc spre mine / Torente, hiene, ciocârlii, / Și strigă că-s ultima mea șansă / La nemurire” (Ibidem).

Ar putea fi un tip de... *răsfăț*, de ingenioase raționamente, de mimare a unor prăpăstioase întâmplări esențiale, mai mult de paradă, decât evidente: „Ezit în fața ușii acestei colivii, / Să intru, să nu intru, să pot s-aleg, să nu-mi / Transform în scrum aripile firave...” („Balans”, pag. 11), dar există atâta disperare în poezia din volumul „*Trei lacrimi. Povara amintirilor ce vor veni*”, încât parcă prea trist este sunetul clopotelor speranțelor pierdute: „Visele rămân singura speranță... Dar vor veni? ? Le vei trăi? Le vei uita în zori?” („Nefirescul firesc”, pag. 13).

Într-un registru emoțional greu de stăpânit, există în cartea doamnei Corina Petrescu o înverșunată apetență spre dedicații sentimentale pentru părinții, Gheorghe și Rozalia: „Vă fie somnul lin / De lumânări vegheat, / De floricele de pământ, / Părinți ce ați plecat...” („Pentru părinții mei”, pag. 82); pentru copii, Sabina: „La mulți ani noi îți spunem, cu toții îți dorim / ... / Adăugând urări la aniversare / ... / Nimic nu-ți stea în cale și să nu-ți fie greu / Ani mulți, Sabina-Oana, succes și sănătate!” („De ziua ta”, pag. 42); și Cosmin: „Deschide ușa și pășește vesel / Că viața este cel mai dulce dar. / Un munte dacă ți s-ar pune-n față, / De greutatea lui să n-ai habar” („Doar atât”, pag. 45); ca și pentru Tatiana Stepă: „Tu cântă și-auzi-vom / Din ceruri, vocea ta / Tu cântă, TATIANA, / Noi nu te vom uita” (pag. 33), sau Adrian Păunescu: „Nu înțelegi că, dacă pleci acum, / E prea-ntuner, prea de dimineață, / Cui vrei să lași RUGA PENTRU PĂRINȚI? / E prea puțin să ai numai o viață” („Încă o viață”, pag. 58); și chiar o poezie în limba franceză, dedicată lui Raphaël Ntamack: „Bobo c'est parfois toi, / Bobo c'est parfois moi, / Bobo nous fait pleurer / Si l'on veut exister” („Bobo et son histoire”, pag. 32); adică peste 20 de poeme, ușor patetice, naive pe alocuri, dar cu sentimentul unei identificări a poetei cu cei care-i compun o biografie de suflet, cu o notă ușor melancolică, sinceră și spontană.

Poezia Corinei Petrescu este și un perpetuu protest împotriva a toate și a atâtor rele din lumea aceasta, care nu pare a fi pe măsura echilibrului și a ordinii; *rele*, pe care le adună în *albul* rece al iernii, pe un pretext reportericesc și pe structura versificației sale de proză lirică pusă pe muzica lui Vivaldi: „Dacă toată indiferența umană ar fi înlocuită cu / «Anotimpurile lui Vivaldi», / Dacă primăvara ar fi ca a lui, / Dacă iarna ar fi doar iarna vivaldiană / Omul acela ar

sta într-un fotoliu comod” („Compasiune”, pag. 38-39).

Poemul „Celui vinovat”, cu 12 strofe, ca-trene în stil clasic, este un aspru, un vehement rechizitoriu la adresa... „politicii” de spoliere a situațiilor din țară, după aderarea la U.E.: „Părinții pleacă-n alte țări / ... / Și lasă pruncii-nlăcrămați... / ... / Prin școli, doar vântul cel pribeag / .. / Cultura este la pământ” (Op. cit., pag. 34-35).

Cum nu prea are răspunsuri la astfel de întrebări și dileme civice, echilibrul vine din alte gânduri în derivă, nostalgii idilice, povești de dragoste și o întreagă teatură sentimentală încheiată cu vindicativa și dintotdeauna „declarație de dragoste” de-o simplitate angelică: „Doar lângă tine / Pot să stau / Fără să simt / Că mi-e frig / Că mi-e teamă, / Că mi-e... dor”. („Februarie”, pag. 49).

Există în poezia doamnei Corina Petrescu, încă din titlul cărții sale, un sindrom al tristeților de tot felul, al eșecurilor... „din te miri ce!”, de parcă toată lumea aceasta este făcută din prăbușiri, dezastre și o banalitate sinistă, monstruoasă: „În fiecare dimineață rămâi cu gânduri / Din care, nu știu de ce / zâmbetul / Este din ce în ce mai rar” („Inutil”, pag. 53); ca o patologie a unei tristeți, pe acorduri nostalgice de Chopin, accentuate de alternative în care nu mai încap nicio speranță, nici un echilibru: „Exaltare / Și moarte / Aripă de fluture / Foame de vultur / Lumină / Nelumină / Viață și / Neviață” („În pași de vals”, pag. 57); încât pare că nici un S.O.S. nu mai poate salva „corabia” eșecului total: „Buimac, stai și ascultă zgomotul lumii / Și vrei să pornești / Încotro? / Mai ai unde? / Spre ce și spre cine? / Spre cine / Și / Spre / Ce?” („Încotro”, pag. 60).

Plânge poeta, plânge pe ritmul ca *de toacă* al unui „*pas de deux*” nefericit, marcat de-un incredibil joc al nenorocului („Joc”, pag. 62). Există perpetuu un nucleu emoțional imaginativ: „Scăldate sau nu în regrete, amintirile / Ne înconjoară, pun stăpânire pe noi / ... / Se pun de-a curmezișul timpului / Și prind viață când nici nu te aștepti” („Lumini de lumânări”, pag. 66), și o imensă tristețe picură constant pe o conștiință dominată de trecerea timpului, biologic, nu cel astronomic, pe o viziune și o perspectivă dominate de *gri*, deoarece: „O înțelegere cu timpul iese din calcul / Încă de la început...” (Op. cit., pag. 67), iar totul nu-i decât: „Un țipăt, o lumânare, o amintire...” (Ibidem), ca o deziluzie învăluitoare și sacră.

Laitmotivul *lacrimilor* pe caravana timpului și cu spectrul *amintirilor* se află sub povara lumânării, simbolul creștin al „Judecării de Apoi” și al purificării prin foc, în acorduri liturgice ale unei *Missa* preclasice din muzica de cor a lui Palestrina, ca niște „Zgomotoase furtuni / Ce vor zgâlțâi totul din temelii / ... / Durerea / Va fi mai presus de glas” („Măine”, pag. 70); cu tristeți de toamnă... bacoviană, ca un dangăt de clopot: „Câte amintiri

(continuare în pag. 13)

Petre RĂU

Rostirea până la capătul lumii

[Constantin Stancu – *Etemenanki (Ultima săptămână)*,
Editura CronoLogia, Sibiu, 2014]

Volumul de versuri "Etemenanki (Ultima săptămână)", întrucâtva insidios și apocaliptic intitulat, semnat de Constantin Stancu a apărut la editura CronoLogia din Sibiu în anul 2014. Spun oarecum apocaliptic intitulat pentru că eu chiar la apocalipsă am crezut că face trimiteri titlul, înainte de a desfășura cartea.

Explicația pentru acest titlu este însă plasată de autor în chiar cuvântul de început al volumului, denumit "Câteva cuvinte". Aflăm astfel că: "Oamenii de știință au constatat că resursele planetei pentru un an se sfârșesc în luna septembrie. / A existat o ultimă săptămână pentru lisus în care a lăsat lumii câteva principii esențiale, cu toate că știa că într-o vineri va fi dat la moarte, apoi a urmat duminica... / Etemenanki - „Clădirea platformei de temelie a cerului și a pământului al cărei vârf ajunge în cer” sau "Clădirea al cărei vârf este în cer" (limba sumeriană) - Dicționar biblic, Editura „Cartea Creștină” - Oradea, 1995, p. 119 (Babel, turnul - „poarta zeului”).

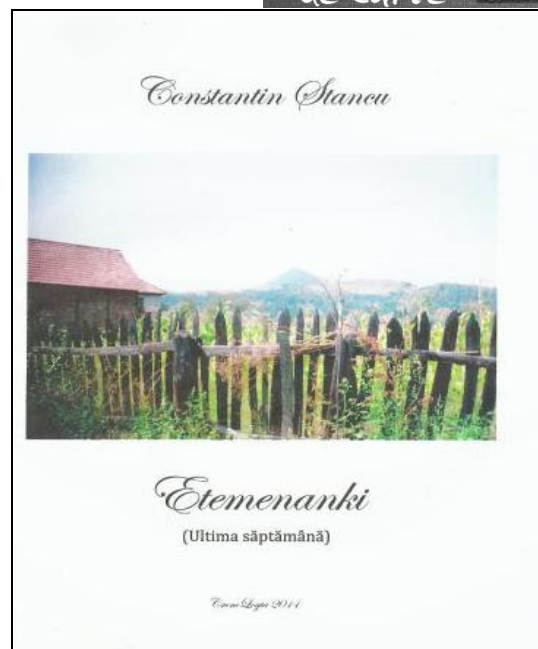
Personal cred că nu era necesară această notă de clarificare, luând în considerare că unele nuanțe pe care le întrevăzusem inițial mi-au fost cumva atenuate, dar și varietăți de sensuri noi, pe care aveam să le descopăr de-a lungul lecturii, care nu prea au ceva în comun cu cele la care face referire explicația.

În creația poetică a autorului (și mă refer doar la cea prezentă în actualul volum) se produce un contact direct al eului liric cu lumea înconjurătoare, prompt și cu acuitate, încât reflectarea acesteia ia uneori accente care nu par să fi trecut prin filtrul rațiunii poetice și canoanelor artistice. Dar asta poate fi o falsă impresie, e posibil ca la Constantin Stancu materialul folosit să se afle întotdeauna sub control. Pentru că, nu rareori descoperim un realism în care poetul se simte implicat și mereu responsabil, dublat de o hipersensibilitate și o nostalgie de care el, poetul împătimit, nu reușește să se lepede nici atunci când o face cu ostentație: "*Trec pe această potecă, nu-i a mea, / dar o fac să fie a mea, / ajung acasă și camera fără de uși și ferestre / se deschide miraculos, / intră în ea pruncul, adolescentul, fiicăul, bărbatul matur, bătrânul / sunt prezențe în prezența continuă...*" (Carnea prezențelor).

Am întâlnit o serie de poeme remarcabile, și mă grăbesc să menționez câteva: "Istorie", "Pământ și gigabytes", "Sfârșitul lumii", "Camere melodioase pentru scribe". Am constatat totodată și faptul că avem de-a face cu o titulatură a poemelor a cărei cheie nu am putut-o desluși decât după parcurgerea completă a volumului. Dar poate că asta a fost și dorința autorului, să fie un pic mai ermetic, ceea ce, nu pot să nu recunosc, în poezie prinde adesea. În plus, am remarcat și utilizarea unor note de subsol (obsesie a autorului pentru claritate?), mai rar folosite în poezie.

Mai puțin obișnuit ar fi însă faptul că foarte des versurile din volum sunt terminate prin virgulă (,), ca și cum trecerea la versul următor nu ar avea nevoie de o respirație și ar fi neapărată nevoie de acest semn de punctuație ca să confirme asta. La fel de straniu, de remarcat că mai toate poemele din volum se termină cu puncte de suspensie (...), sugerând că ar fi întreruperi în șirul gândirii/vorbirii, dând vaga senzație că niciun poem

Boem@ 7-8-9 / 2014

nu ar spune tot ce are de spus până la capăt.

Dintr-o oarecare imperfecțiune de aranjare a textelor în pagină, cartea ar putea părea că nu prezintă o anumită organizare. Dar asta iarăși e numai o impresie, întrucât în fundal vom descoperi că această rânduială există și este chiar una consistentă.

Retorica pendulează între ludicul expresiei, în special prin jocuri de cuvinte care nuanțează importanța ideii: "*fă-te gând, omule de gând...*" și interacțiuni metaforice care controlează coerența.

Din lungul poem "Cauți locul perfect: e ultima săptămână" spicuim versurile următoare, demne de remarcat: "*Cerul este umbra gândurilor / pe obsesia mineralelor, / acolo începe polenul luminii...*" (Cauți locul perfect: e ultima săptămână).

Totodată, în izul aproape inconfundabil ca de rășină adulteră dintr-o pădure seculară, trecând și peste o micuță coliziune sonică, în poemul "Ritual" (unul dintre poemele cele mai bune, după părerea mea) versul final se detașează de toate celelalte și se încuviințează pe sine: "*Până la urmă cineva va zice o vorbă, și va fi ziua dintâi...*", chiar dacă vocabular lăuntric este unul prea restrâns: "*Pentru ce mă urăți? / Pentru că sunt proprietar peste puține cuvinte, / dar și voi ați putea fi, dar nu le vreți*".

Poetul, ajuns la maturitatea creației, își asumă un rost și o anumită responsabilitate artistică și chiar socială, observând discret, dar categoric, materializarea ideii că suntem dependenți de tot ceea ce ne înconjoară, chiar și de visele care ne consumă cealaltă parte a existenței noastre: "*Materia precum o hemoragie în spirit, / suntem dependenți de censor, de magistrat, de copist, / plus femeile cu o mie de săni, / compensând cei o mie de ani de singurătate*" (Bicicleta lui Picasso).

Într-un poem sublim în cvasitotalitatea lui, "Sfârșitul lumii", eul liric ne atrage atenția asupra fragilității timpului, în pas cu tot mai dese senzații ale deșertăciunii. Graba omului în mileniul trei, limi-

(continuare în pag. 13)

tele umane într-un univers deloc descifrabil, la care putem avea acces doar prin contemplație, sacrificiile zilnice, inclusiv cele pentru creație ș.a. sunt tot atâtea teme pe care Constantin Stancu le îmbrățișează, bântuit de metafore și de îngrijorarea inevitabilei descompuneri de mâine: *„Nu mai avem timp! / Îmi spune academicianul, / vine sfârșitul lumii și / trebuie să stabilim / variantele și opțiunile în care lumea se va duce...”* (Sfârșitul lumii).

Poetul este un etern căutător de nostalgii. Omul însă, după ce se lasă o vreme îndelungată adulat, pare să rămână definitiv închis între paginile unei cărți: *„Cărțile, nesfârșitele cărți / citite într-o viață de om, cerșind alte vieți / pentru a învăța că sunt limite, pentru a se deprinde cu pustul, cu nisipul, / cu micile vietăți care trec neobservate / dar marchează cu veninul lor eternitatea.”* (Cărțile).

Universul poetic al lui Constantin Stancu - cel puțin din ce ne oferă acest volum - este unul deloc ușor digerabil, creația sa urmând în mare parte o tentă filosofică neomodernistă și tinzând spre nuanțe mai greu accesibile. Dar nu e nici prea dificil să-i descifrezi sensurile ascunse ale viziunii și curajului abordării, să întrezezi rigoarea și luciditatea. Satisfacția lecturii este asigurată după ce cifrul a fost întrucâtva intuit și descifrat.

Poetul își alege cu atenție momentele când prezintă, cu sobrietate, ca pe niște răni deschise dezamăgirile și neputințele umane: *„Păsările s-ar întoarce în prima zi a creației, / dar le împiedică aripile. / ... / Omul s-ar întoarce la Dumnezeu, / dar îl împiedică trupul...”* (Despre filosofi sau cărătorii de bagaje).

Fără a purta neapărat grija unei unități structurale a volumului, autorul se prezintă în postura de creator mărturisitor și ne expune viziunea sa despre viață, cu precădere despre o lume în care se manifestă pregnant scepticismul, o lume a crasei mediocrități, a invaziei imposturii și a anchilozării societății. Și toată drama trăirii se bazează pe o culme a aceea că fiecare lucru are un sfârșit, chiar și dacă acesta ar putea însemna un alt început: *„Aventura începe / după ce flăcării au aruncat ultima fărâma de pământ / peste mormânt, / cu sunetul acela surd / din care au fugit miracole.”* (Pământ și gigabytes). Autorul observă o lume care se metamorfozează permanent sub ochii lui, o lume aflată într-o confuzie de valori, căreia îi sesizează limitele și simte nevoia de a-i descifra incoerența.

Poetul, când cade în latura reflexivă, se vrea un fin iluzionist al actualității, trudind să scoată de sub mână poezia vieții de zi cu zi, ca s-o dăruiască cititorilor. El înregistrează astfel substraturi variate din lumea faptelor cotidiene, cultivând partea gravă din imaginea realului, prin ogindiri subtile, fără a diminua acuitatea percepțiilor. În fapt percepțiile alcătuiesc substanța din care se modelează metaforele, acolo unde acestea se susțin și ideatic: *„Noi doi și cel de-al treilea, nevăzutul din cuib, / formăm întregul, / așa trecem de limita clipei, / ca săgeata prin ficatul porumbelului...”* (Istorie).

Fără tonalități grave evidente, poezia lui Constantin Stancu rămâne o poezie a căutării și a nostalgiei, o poezie bine strunită ideatic, cu versuri îndrăznețe și rafinate, o rostire până la capătul lunii. Volumul de versuri „Etemenanki (Ultima săptămână)” poate fi o poveste de viață, una cosistentă, declamată iterativ la infinit.

încap într-o / Singură clipă / Câte bucurii, câte regrete imense” („Piatra”, pag.83). Peste toată această atmosferă de *gri* sufletesc, doamna Corina Petrescu găsește un moment de respiro, de echilibru, în poezie, pentru că: „Poezia / Este adevărul momentului... / ... / E cântec de sirenă și / Cântec de iubire” („Poezia”, pag. 87), deși relația cu aceasta este una de dependență, ca un drog, ca „un blestem” intelectual, deoarece: „Te pândește și te înhață / Și te transformă în sclav, / În sclavul ei / Și nu te iartă / Și nu te alintă / Doar îți ordonă să trăiești / Clipa / Doar pentru ea” (Ibidem).

Un „respiro” scurt, urmat de o rugăciune, pe un canon de „Tatăl nostru”, deși păstrează același puls liric și cu aceeași parametri melancolici, pe o nefericire perpetuă: „Te-am implorat să îmi mai dai binețe / Și bucuria de-A Fi pe pământ” („Rugă fără răspuns”, pag. 94), ca o degingoladă existențială în poezia, și în viața, și în toată ființa poetesei Corina Petrescu, în poemul „Spini”, caligrafiat în maniera caligramelor lui Apollinaire, de care aminteam mai sus, și păstrând dramatismul și toată „apocalipsa” unei existențe în derivă, al unui coșmar al... ființei și al neființei, de parcă s-ar fi terminat lumea: „Nimic nu se potrivește, nimic nu seamănă cu nimic /.../ De unde vin și cum voi merge mai departe? /.../ Mi-e greu să uit, nu vreau să uit / Coaja amintirilor nu se poate sparge /.../ Neliniștea nu există, dar nici liniștea” („Spini”, pag.101); ca o stare de dezastru existențial, inacceptabil, inexplicabil, inimaginabil, pe un *fiasco* generalizat: „Visurile mi le-am prins, toate, / În căușul palmei și, / Când am deschis mâna, / Un pumn de cenușă urât mirositoare / S-a strecurat printre degete” („Stare de fapt”, pag.103), ca o „Stare de neființă” (pag.104), asemenea tehnicii prozodice din Apollinaire:

Punct punct punct
Linie linie linie
Linie
În urma căreia pe ecran
Rămâne pulsând
Și
Țipând
Doar
O
Linie_____

Iar poemul „Totuși”, parcă ar rezuma tot zbuciumul sufletesc și incandescent al poetei Corina Petrescu, în ciuda oricărei explicații generatoare de lămuriri, pentru că prea patetic, prea în... „lacrimi”, prea în afara unui timp fast, și al unui „spectacol” al înfrângerii se află toată disperarea și o durere fără sfârșit: Cât de efemeră e viața... / Are doar câteva silabe și adesea / Nu mai apucă să se transforme în cuvânt ori / În fragmente de realitate” (Op. cit., pag. 108), pentru că nu se știe de unde atâta revoltă și-atâta dor de fericire neîmplinite: „Vor fi o altă ploaie / Și alte amintiri...” (Ibidem).

Volumul „Trei lacrimi. Povara amintirilor ce vor veni”, o carte de proză-lirică de dimensiunile unei poezii care... „pune probleme” (!?), ca un exercițiu liric, prozodic, programatic, nonconformist pe alocuri, dar cu grația sensibilității în impas și la limita elegantă a eu-lui sfidător!

Nina GONȚA

În târgul leșilor, despre filosofie și teologie

Ca-ntotdeauna Iașul găzduiește aproape zilnic o multitudine de evenimente culturale. Suntem la Muzeul Unirii, unde toate în jur ne amintesc de Marele Cuza Vodă, adunați astăzi aici cu o altă ocazie: 3 iulie, 2014, ora 17. Are loc prezentarea a două cărți unice în felul lor, edificatoare: „Petre Țuțea. Între filosofie și teologie” și „Fericirile monahului de la Rohia”. Ambele scrise de Cassian Maria Spiridon, poet și eseist român, unul dintre inițiatorii revoltelor anticomuniste de la Iași din 14 decembrie 1989, cetățean de onoare al municipiului Iași din 2007, membru USR, președintele Uniunii Scriitorilor din România, filiala Iași, redactor șef la „Convorbiri literare”.

Cătălin Jechen, directorul editurii „Doxologia”, care a publicat aceste cărți, prima - la sfârșitul anului 2013, iar a doua - în martie 2014, deschide evenimentul printr-un scurt cuvânt. Urmează o surpriză plăcută, cântă corul „Rezonans” de la Universitatea Națională din Cernăuți, Ucraina, venit în aceste zile, ca și alte multe formații corale din lume, la un Concurs Internațional ce se desfășoară la Iași.

Apoi, publicul ascultă relatările interesante, captivante, ale Părintelui, profesorului Gheorghe Popa, profesor pentru Strategie, dezvoltare instituțională și management calitativ de la Universitatea „Al.I.Cuza” din Iași și titularul disciplinelor „Teologie morală și Botică creștină” la facultatea de Teologie ieșeană. În lumea acestor două cărți, în lecturarea lor, spune profesorul, nu putem intra decât în stare de neuitare, recunoștință și smerenie. Domnul Cassian Maria Spiridon nu le-a scris de pe margine, dinafară, ci din interiorul templului, edificându-se în ele. „Modul nostru de a gândi influențează profund modul nostru de a fi și de a trăi”, acesta este crezul distinsului profesor, pasionat de studiul teologic sistematic. „Dăruind vei dobândi”, este un alt crez al lui Gheorghe Popa, pe care l-a găsit și la călugărul Rohia, despre care se vorbește în cea de a doua carte, scrisă și

expusă audienței de către scriitorul Cassian Maria Spiridon.

În cadrul dezbaterii au mai luat cuvântul: Nelu Gavriluță, sociolog, antropolog și eseist, profesor universitar, doctor și decan la aceeași Universitate, facultatea de Filosofie și Științe Social-Politice, din 2007 coordonator de doctorat în domeniul sociologiei, și Puia Ioniță, profesor universitar la litere de la Universitatea „Al.I.Cuza”. Ultimul a disecat cărțile scrise de Cassian M. Spiridon din punct de vedere literar-artistic.

Ce spune însuși autorul, Cassian Maria Spiridon, despre cartea sa „Petre Țuțea, între filosofie și teologie”: „Pe gânditorul creștin care este Petre Țuțea, îl interesează doar sub aspect mistic *omul real* și faptele sale și aceasta numai atunci când „păstrează chipul lui Dumnezeu”. Omul bioistoric este „întristător”, creștinismul, în concepția gânditorului, este singura „religie a libertății”. Omul *autonom*, nu cel *real*, raportat la timpul segmentat istoric, este neliniștit prin vederea timpului „de punctarea sacră a sărbătorii”, cum la fel și spațiul viețuirii îi este lipsit „de punctarea sacră a templului”.

Dacă dorim să avem o explicație de unde vin căutarea, rătăcirea, neliniștea întrebărilor etc., Țuțea ne arată ca sursă inițială „păcatul originar”, păcatul biblic, iar toate suferințele noastre, după venirea Mântuitorului, nu sunt decât „rest de păcat originar”.

În cuvântul său, Cassian Maria Spiridon și-a adus aminte: „O editură mi-a propus să le ofer o carte de spiritualitate. Textele le aveam scrise mai demult. Sunt două cărți, exerciții de admirație pentru Steinhart și Țuțea. Eu i-am citit pentru că îmi erau dragi, dar antevorbitorii mei au văzut mai mult decât am scris eu...”

La începutul anilor '70, când l-am cunoscut pe Maestrul Petre Țuțea, eram student la Politehnica bucureșteană și frecventam, ca proaspăt aspirant la gloria literară, restaurantul Uniunii Scriitorilor din casa lui Sadoveanu, de pe calea Victoriei. Aici, în una din după-amieze, un bătrân înalt și falnic, cu, încă de pe atunci, o chelie glorioasă, a intrat perorând despre Sofocle... Am mai avut șansa, de câteva ori, să-i stau în preajmă. E drept, pe atunci nu realizam dimensiunile reale ale gânditorului, și aceasta mai ales din lipsa posibilităților de cunoaștere a vieții, operei și poziției sale în cadrul generației din care a făcut parte... Repartiția de la terminarea facultății, undeva în nordul Moldovei, a întrerupt, practic total, legătura cu bătrânul Maestru... Ultima oară când am vorbit cu Petre Țuțea, acesta era la așezământul Christiana. Am discutat ultimele de-

(continuare în pag. 18)

Renata VEREJANU

Naiul unui neam

Lui G.Zamfir și V.Iovu

O, câtă solemnitate în bunătatea divină
A toamnei senine cu parfum de rai,
A celui care râde, de parcă se-nchină,
C-un zâmbet alb suflat în nai.

O, câtă măreție în sunetul care
Oprește potopul, oprește trădare
Și ține un neam unit, cine să știe -
Atât de frumos cântă un singur nai,
sau poate o mie...

Un foc ce a murit demult

Un foc ce a murit demult
În flăcări mari și arătoase -
El a trăit... ci pe ascuns
Murea, cât arse...

Aleea crinilor în floare

Aleea crinilor în floare
A revenit în pieptul meu -
În suflet soarele răsare
Cu dorul dat de Dumnezeu.

Aleargă fiul prin copilărie

Coboară ușa către pașii lini:
Aleargă fiul prin copilărie...
Mirare multă – ochii zilei plini:
La prânz eu torn surâs în farfurie -
Duminică servesc, și-n celelalte zile
Frumoși copii, și tinere copile...

Aleargă fiul prin copilărie
Și eu mă iau pe urma lui –
De după colț, prima iubire
Cu bunăvoința Domnului.

Pe treptele guvernului

Pe treptele Guvernului, aici
Coboară timid și tăcut
O melodie căzută în brânci
Și-n umbra ei – pianistul vândut.

Criterii

Tu ești ecoul gândurilor mele
Al nebuniei dulce înțeles...
Hai, spune, după ce criterii
Stăpânul umbrei mele te-am ales?...

Hai, spune, din tăcerea ta enormă,
În care toți chinezii nu încap
Și vântul își ia propria ta formă
De jos până la cap.

Tu ești ecoul gândurilor mele:
A celora pe care nu le-am spus...
Am surâs gândiri cât frunză și stele -
Surâde-acum în fața mea lisus...

De viață

De viață lungă și frumoasă
Poeme tălmăcesc în nopți -
Metaforă, fir de mătase
Tras tainic de părinții morți.

De viață lungă și frumoasă
Un cântec strângem între uși -
Amiezi senine se aștern pe masă:
Aud, se-ntorc pașii cei duși.

De viață lungă și frumoasă
Doi trandafiri culori adună...
O, Doamne, dragostea-ți revarsă
Pe casa mea, vatră străbună.

Nevăzutul

Respiră-adânc precum luna în mine
Ce luminează vieții pragul, tinda -
Mi-alunecă în ochi spada în suspine :
Dar sfarmă nu durerea, gândului - oglinda.
Din mine aripi se retrag înspăimântate
Uitându-și zborul pe-alături de străini -
Dacă ai fost, dacă mai ești pe-aproape,
Mă află, și mă smulge dintre spini...
Mi s-a părut glas cunoscut alături
Și m-am rotit cu sufletu-împrejur -
O vară-ntreagă cu o zi o măhuri
Când nu e visul cărui poți să-i juri...

Mă strigă careva dinlăuntru, insistent
Ca un triumf al vieții peste moarte -
Se sfarmă timpul ne-nchipuit de încet
Și intră în rana care ne desparte...

Cerul ochilor tăi

Am consumat bine cerul ochilor tăi,
N-ai să mă supui, ia aminte, acum
Pătrunsă-ntre-acești umeri grei
De scrum și de parfum.
Invidia cu unghii ascunse se-avântă
Și zgârâie lumina într-atât:
Fața icoanei e calmă și sfântă -
Mintea îi țâșnește pe gât.
Soarta mea, în ce joc te avânti?
Mi-e viața un singur minut...
Nici într-o cursă să nu mi-o ațâți -
Nici în viitor, nici în trecut.

Am consumat tot cerul ochilor tăi,
Am deschis văpăile mahnirii...
Fapta singură înainteaază întâi
Apoi își altoiesc spinii în noi trandafirii...

AI FRANCISC

Stare de fapt

Puteam s-o fi nimerit mult mai rău, dar am pus piciorul pe peronul gării, am urmat râul de oameni și am reușit să ajung destul de repede în stația de autobuze și taxiuri care ocupau de-a valma intrarea în buricul târgului al cărui format aducea cu o damigeană largă.

„Cu ce aș putea să ajung în centru?” am întrebat eu un cetățean care îmi rămăsese în apropierea reținei și omul îmi arătă cu degetul cârnăcior un autobuz care oprea între timp în stație sau cam așa ceva. Ar fi fost mai comod cu un taxi, dar îmi plăcea să îndur uneori și puțină suferință.

Cu secole în urmă aș fi fost bun de crucificat, dar acum mă mulțumeam cu cafeaua și țigara, chiar dacă reclame idioate încercau să îmi creeze un sentiment de vinovăție care să mă determine să mă las de fumat. De cafea uitaseră deocamdată.

Ei bine, nu vroiam să las tutunul și nici el pe mine.

Urcam către centru pe artere largi care nu aveau să se blocheze niciodată, chiar dacă duceau către inima târgului.

Priveam decorul ca pe o expoziție care avea să fie uitată înainte de a fi ieșit. Păi atunci de ce mai priveam?

Dacă aș fi stat cu ochii închiși, precis că aveau să se găsească binevoitori care să mă întrebe dacă mă simțeam bine.

Șoferul răcni satisfăcut că ajunsesem în centru, așa că m-am dat jos, bucuros că nu aveau prea multe bagaje de care să fi fost legat.

Ar fi trebuit să caut un lacto, dar am ajuns foarte repede la concluzia că o cafea mare ar fi fost mult mai potrivită să îmi taie senzația de foame - care la urma-urmei putea să fie doar poftă.

Subțirel fiind, mă simțeam mult mai bine decât burtoșii din jur care păreau gravizi de parcă se întorsese lumea cu fundu' în sus.

Am intrat în primul bar care mi-a apărut în cale, surprins de viața din interior care părea desprinsă de pe o altă planetă. Înăuntru nu era lume multă și eu aveau să mă prăbușesc la prima masă apărută în cale.

Chelnerița mi-a luat repede comanda, fără să pot vedea, din cauza semiîntinericului, dacă era tânără, frumoasă ori un soi de sperietoare.

Mi-a adus repede ceașca și tot atunci avea să mi se așeze la masă cea mai grozavă blondă pe care aveau să o vadă în viață.

Mi-a sesizat imediat privirea mai puțin inteligentă care îmi apăruse între timp și a surâs, știind bine că ea era cauza.

Am tras primele două, trei sorbituri din cană fără să mai îmi dau seama că lichidul era fierbinte ca o caznă.

Nu eram sigur că avea să îmi răspundă în cazul în care aș fi riscat un dialog.

-Mă numesc Doru, și acum și chiar și mult mai târziu. Vocea îmi ieșise afară fără siguranță și total lipsită de convingere. Cu prima ocazie aveau să îmi înghit limba înainte de a vorbi cu vreo fată.

-Aura, pentru toată lumea.

Îmi răspunsese. Părea o scenă desprinsă din facerea lumii.

-Dorești o cafea, am întrebat eu interesat de apariția unei relații, văzând că ea încă nu comandase nimic.

-O cafea te rog, am spus eu chelneriței care se lipise între timp de noi doi. Nu fusesem atent ca să vadă dacă Aura îmi acceptase oferta, dar am încercat să o iau înainte și să consider a priori că avea să nu se opună.

Apoi își amestecă zahărul în ceașcă, făcând uz de gesturi calme ca o înțelepciune ancestrală. Cu o delicatețe, de îmi veni să o prind de mână, fără să mai țin cont de nimic altceva.

În jur dispăruseră mesele, muzica, musafirii. Mă privi adânc în ochi și mă întrebă dacă eram căsătorit și, mulțumită Atotputernicului, am putut să-i răspund că nu.

-Mă rog, îmi răspunse ea, te porți totuși ca unul care DA.

Fără să-mi dau seama, mi-am apropiat scaunul de al ei și de trupul care răspândea efluvii de apă proaspătă însetatului.

-Toți băieții se simt îndreptățiți să vină aproape de mine... Îmi observase deplasarea către ea.

Oare trebuia să-i iau încă o cafea, care să o determine să fie mai binevoitoare?

-Nu am văzut niciodată o ființă ca tine.

-Știu, mi s-a mai spus. Încearcă să fii mai original.

Să fi pierdut partida așa repede? Nici nu începuse bine competiția.

-Bine, n-am să-ți mai spun așa ceva, dar vreau, trebuie să fii prietena mea, și i-am luat mâna care i se odihnea pe masă.

Nu și-a tras-o înapoi, dar m-a privit zâmbind și mi-a spus că nu era ceea ce îmi doream eu.

-Cum adică, stai, că nu mai înțeleg nimic!

În jur începuse să se audă muzica din nou, iar în local să pătrundă încă zece consumatori. Începușem să vadă chiar și exteriorul localului.

-Dragul meu, dragul meu copil, eu sunt o lesbi.

Încă nu-mi părăsise mâna, la difuzor începuse un tangou deosebit de languros.

Iar afară tot toamnă.

(continuare în pag. 17)

Dezvăluire

Nu prea văd bine, dar asta nu înseamnă că am frână la gât.

Uitați-vă la franțuji. Zilnic o jumătate de vin și sunt merci bien. Unul obez nu găsești printre ei. Nici măcar unul ascuns.

Sau italienii. Cântă și dansează toată ziua de se cutremură pământul sub ei.

Așa că, mi-am zis că trebuia să urmez și eu rețeta asta plină de har. Nu a doctorului de transplant, un coreean zăpăcit, care n-a auzit în viața lui de alcool și îmi prescrisese un pumn de nasturi zilnic.

Nevestei nu i-am spus nimic, fiindcă m-ar fi consemnat în casă pe cel puțin o lună, ca să-mi treacă, chiar dacă era vorba de un tratament.

Așa că am pândit-o eu frumușel și, în momentul în care a închis ușa în drumul zilnic spre slujbă, am înhățat repede telefonul și am chemat de primă urgență un taxi.

Deși cred că am greșit de vreo trei ori numărul până să o fac de-a binelea.

Șoferul mi-a răspuns adormit că OK, OK. OK-ul ăsta s-a transformat instantaneu într-o jumătate de oră, vreme în care îmi măsurasem alea din fața casei de vreo douăzeci de ori. Și asta pe nevăzute.

M-a dus până la zece metri de magazinul de băuturi râvnite îndelung în tăcere. Vânzătoarea mă recunoscuse și era cu două sticle de Fetească în mână. Mă cunoștea și știa ce îmi doream. I-am dat banii, am luat sticlele și afară mă aștepta același taxi care mă adusese încoace.

Eu mă gândeam că dacă la moși ca mine le plăcea Feteasca, tineretul prefera de bună seamă Băbeasca. Ajuns acasă, am încuiat toate ușile și ferestrele, am închis toate aparatele care scoteau vreun sunet și m-am pus cât se poate de comod pe mijlocul canapelei.

Am destupat dopul încet, de parcă aș fi făcut amor și am inspirat adânc aroma licorii prescrise de Mântuitor.

Bine, bine, lichidul prescris de El fusese roșu, dar eu nu stăteam prea bine cu tensiunea, așa că trebuia să folosesc unul alb.

Am introdus vreo cinci înghițituri în gură, le-am plimbat de colo colo cu limba și viața începuse să devină tare trandafirie.

Cu ochii închiși.

La vremea la care apăru nevasta, terminasem o sticlă întreagă de doctorie pe care am ascuns-o strategic în spatele canapelei.

-Măi, tu miroși a vin, îmi spuse gura nevastei și în clipa aia mi-am bombănit lăcomia.

-Aș, am mâncat niște mere pădurețe. Ea mă aprobă tăcută, cunoscând aroma puternică a soiului respectiv. Redevenisem curat ca Lacrima lui Ovidiu.

Am mai vorbit împreună de una, de alta, am luat amândoi masa, după care s-a făcut întuneric. Venise vremea să ne culcăm.

La două ore după ce începuse toată lumea să sfoarăie, am luat sticla vinovată, am băgat-o într-o pungă de plastic, am aruncat-o în tomberonul de gunoi de afară, după care am pus cele două mânere de siguranță de pe exterior în poziție. Să țină capacul bine. Și ce noapte frumoasă și plină de liniște îmi stătea în preajmă!

Am oftat scurt și am intrat înapoi în scutece. Dimineată, același scenariu. Sărutul din program, închiderea ușii, plus plecarea la fabrică.

Eu am reușit să mai dorm patru ore suplimentare, până am fost trezit de soneria negresei care venea să-mi facă duș. Am râs îndelung împreună. Îmi spunea că nu trebuia să țin nicio supărare cu soția. Că trebuia să-i vorbesc frumos și chiar să-i fac un masaj în talpă în momentul în care venea acasă deprimată.

Mi-am luat la revedere de la boccie și mi-am propus să aplic cele învățate. Tovarășa de cameră intră înăuntru râzând și mi-am spus că începutul era bun și în momentul în care am dat să-i prind talpa dreaptă, s-a așezat pe fotoliu și mie mi-a făcut semn să iau loc pe canapea.

-Și, ia spune, mă întrebă zâmbind, cum e cu merele pe care le-ai consumat ieri?

-Două am mâncat, să trăiți!

Tonul vocii mele căuta să fie cât se poate de apropiat de neadevăr.

-Ia du-te un pic afară să-ți vezi cotoarele pe alee.

M-am ridicat, am deschis ușa și am observat că sticla mea stătea pe asfalt, pusă în așa fel încât să fie văzută din orice direcție.

Ratonii scosese sticla din tomberon și o puseseră în mijlocul drumului.

Sunt un om pașnic, dar de atunci mi-am cumpărat o pușcă și stau pe scăunel, așteptând ratonii să se apropie.

Bariera

Stăteam afară pe prispă și vântul bătea deosebit de romantic, dar nu mai avea ce să-mi ciufulească, fiindcă mai rămăsese doar chelia pe care aș fi dat-o relativ ieftin.

Când veneau fete, le povesteam că-mi salvasem familia dintr-un incendiu groaznic, dar pentru asta aveam să-mi pierd părul blond.

Câte una mai sensibilă îmi mângâia rotundul craniului și, zău că evenimentul merita din plin.

Dar în viață avem parte de o barieră invizibilă și de multe ori mi se spusese să mai am răbdare până la ea, ca mai apoi să aflu că momentul trecuse și că era prea târziu pentru orice.

Am vrut să mă duc la un curs de balet dar m-au respins, că prea îmi curgea burta.

La cercul de cusut la fel, fiindcă îmi tremurau mâinile de la vodca de import.

-Folosește, mă, din aia autohtonă, îmi strigau prietenii care se pricopseau, unul câte unul, ba cu Alzheimer, ba cu Parkinson.

Dumnezeu să-i mai priceapă. La mine trebuia să vină Livia să mă spele peste tot, chiar dacă de la o vreme încoace începusem să fac semn cu ochiul la toate damele. Nici nevasta nu mă mai înțelegea.

Femeia intră până în mijlocul casei, mă dezbracă repede și prinse să mă frece cu un burete muiat de formă în apă.

(continuare în pag. 18)

Când a început cu spatele, am prins-o de fund și nu i-am mai dat drumul până nu am ajuns împreună pe canapea.

Acolo trebui să mă ocup de altceva. Ea râdea mânzește și, la un moment dat, îmi dădu mâinile deoparte și îmi spuse că avea trei copii.

Eu vroiam doar să continui, prea era frumos peisajul. Dar ea îmi spuse mai departe că cine se lega de vacă trebuia să aibă grijă și de viței.

Se putea rezista la așa cerere?

RCMP

Eram posesorul destinului meu personal pe ziua respectivă și chiar și pe alte câteva din apropiere, proaspete ca niște flori aranjate în vitrină.

O legam pe cea de ieri de cea de mâine cu o ușurință nefirească, dar aveam să consider în fiecare parte a anului că așa mi se potrivea aproape de fiecare dată. Niciodată nu a trebuit să lupt mai mult de un sfert de oră pentru ceea ce îmi doream la un moment dat.

Pentru Marie, de exemplu, aveam să consum doar zece minute să o aduc în brațele mele. Era toată un zâmbet, modelul ăla care mi se potrivea ca o încălțăminte de om de afaceri.

După o lună avea să mă ceară în căsătorie. Ar fi trebuit să mă simt flatat, dar după încă o lună, ea urmă să-mi ceară să mă angajez undeva, arătându-mi o burtică rotundă care se mărea lună de lună.

-Mă rog, dacă trebuie, trebuie, i-am spus eu cu un ton egal.

Mă trăsese cu mână sigură între bucurie și neplăcere, un loc de unde nu puteam să fiu luat pentru absolut nimic altceva. Pe atunci se recrutau pe toate drumurile indivizi pentru Royal Canadian Mounted Police, adică în Poliția Canadiană Regală Călare.

La oficiu m-au acceptat imediat și, în câteva ore, aveam să îmbrac uniforma aia mult admirată de public.

-Pot să plec îmbrăcat cu uniforma?

Mi-au răspuns repede că da și după ce am închis ușa aveau să-și spună între ei că mă aștepta un viitor de invidiat.

Pe drum toate femeile întorceau capul după mine. La început am zis că aveam o pată, ceva acolo, dar aveam să înțeleg repede că doar eram privit admirativ. Niciuna dintre ele nu mi-ar fi refuzat invitația la o cafea.

Și acasă Marie nu s-a lăsat pînă nu mi-a dat jos uniforma. Toată. Aveam să primesc un cal maro care s-a lipit de mine din prima clipă.

Mulți erau năvălași, dragii de ei. Înceau tot timpul să-și arunce stăpânii în praf, dar Fury al meu, că așa îl botezasem, venea tot timpul la mine cu o față aproape omenească și-mi cerea să-l mângâi tandru.

Eram în plină epocă hippie.

Era FACETI COPII, NU RAZBOI.

Și aveam să fiu trimis cu bidiviul la expoziția din Montreal, unde urmau să ne amenajeze un manej imens. Să putem fi priviți de pe margine.

Lumea venea la noi ca la circ.

De fapt nu eram departe de locul cu pricina.

Uneori, pentru destindere, eram îndemnați să

călărim pe străzile și piața din apropiere.

La fel și astăzi, moment în care soarta avea să mă poarte în apropiere de o mamă, un tată și copilul lor paralizat care ne privea pe mine și Fury cu ochii mari dintr-un căruț trist și evident.

M-am apropiat ușor de căruț și, când am fost la distanță de un braț, calul și-a alăturat botul de băiețel și a început să-i lingă mînuța, la care acesta izbucni într-un răs argintiu și vesel.

După câteva minute aveam să ne reîntorcem la manej.

Mai aveam câteva ore de petrecut pe scenă.

Eram un soi de vedete de la Hollywood.

Toată lumea venea să ne vadă, să caște gura la noi.

La fel cum făceau cu garda regală britanică, dar sub un soare diferit.

După câteva minute, aveam să-i revăd pe cei trei din piață.

Și mama, și tatăl aveau fețe lungi și pline de lacrimi.

Oare ce să se fi întâmplat?

Să-i fi făcut Fury ceva copilului?

Dar îl supravegheasem cu toată atenția.

Și de altfel armăsarul meu era un gentleman.

M-am apropiat de grup.

-Doamnă, domnule, ce s-a întâmplat între timp?

-Domnul meu, îmi spuse mama repede, copilul nostru este paralizat. Și până la dumneata nu a zămbit niciodată nimănui. Dar cum ai apărut cu calul, a început să rădă din toată inima. Domnul să te binecuvânteze pentru bucuria făcută fiului nostru.

O, Dumnezeule mare! De ce puțin era nevoie să-i faci cuiva o bucurie!

(urmare din pag. 14)

talii privind editarea acestei cărți... Aș fi vrut s-o aibă în mână și el, dar... n-a fost să fie... Pentru a nu rătăci trebuie să rămânem permanent în triumful Dumnezeu, natură și om, spunea Petre Țuțea".

În închiderea lansării cărților, ansamblul „Spivanociki” de la liceul muzical din Krivoi Rog, Ucraina, sub conducerea profesoarei Tatiana Băstrohova, a interpretat cântece populare ucrainene.

Era rând la ședința de autografe... M-am pricopsit și eu cu unul: "Domnei Nina Gonța, o carte despre Petre Țuțea, împreună cu simpatia lui Cassian Maria Spiridon. 3.07.2014".

Vă invit să citiți aceste cărți despre viață, Dumnezeu și om.

Evghenii EVTUȘENCO

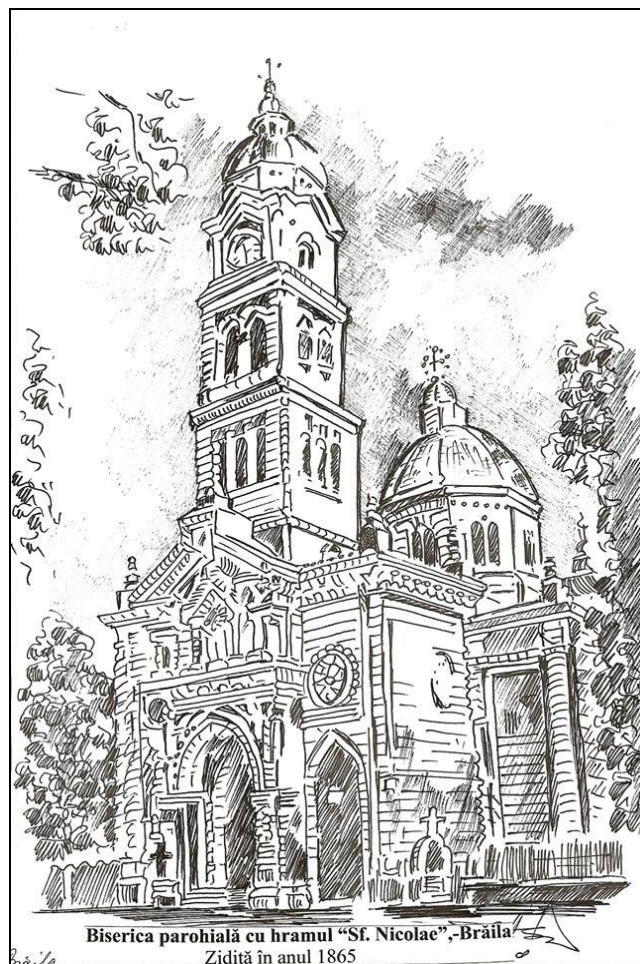
Avionul... deplâns

traducere de Nina Gonța

În destinul avionului malaiezia
 nu-i vinovat cineva separat,
 ci... ceva.
 Acest ceva, anonim, s-a răspândit
 pretutindeni, ca zgura -
 e deznădejdea, sărăcia,
 surghiunul și ura.
 Popoare întregi,
 de parcă mințile-și pierd,
 sunt bânuite de dușmănie.
 Acei ce s-ar părea că sunt prieteni
 acum spun că-i imposibil
 să trăiești
 fără a trage cu urechea...
 În vârtoarea panicii totale
 alții sunt învinuiți
 de către falșii...
 cumiști.
 Sunt jertfe, pierdute vieți omenești!
 Unde-s acei cumiști
 atunci?
 Nu-s!
 Toți suntem vinovați...
 Pușkin, Șevcenko și Whitman,
 cu toții,
 la cinste ne cheamă
 și la frăție.
 Și neiertătoarea umbră a lui Tolstoi,
 și neatotiertătoarea umbră a lui Hristos...
 La fel...
 Căci n-ar fi nici suflet și nici Hristos,
 așa de curat și frumos,
 prin atotiertare.
 Iar în Whietnam bombardatul Budda
 acum la vuietul fiecărui avion
 tresare,
 privește în zare,
 unde din minciună se ițește războiul
 și se târăște...
 spre noi.
 El știe bine ce-nseamnă...
 război.
 Să arătăm cu degetul unul la altul?
 Ajunge!
 Mine în planeta găurită am pus...
 Ele ticăie...
 Nu suntem în Evul Mediu...
 Să punem capăt vărsării de sânge
 e necesar acum.
 Urgent!
 Nu în fierbințeală...
 Asupra destinului globului pământesc
 nu stați pe gânduri mult,
 Kremlin, Washington și Prinșton,
 căci el e dureros de unic și...
 comun.

C-atunci a lui „vrăjmășie”
 ne poate lovi și pe noi,
 cum lovit a fost acel avion...
 în zbor!
 Sunteți două sute optzeci și cinci.
 Ați fost...
 De ce să nu mai fiți pe pământ?
 De ce?
 Eu plâng... și plâng,
 al vostru nenumit frate.
 Sunt și eu vinovat!
 Și pe mine iertați-mă,
 pentru toate!

(18-19 iulie, 2014. Talsa, Oclahoma)

Biserica parohială cu hramul „St. Nicolae”,-Brăila
 Zidită în anul 1865

desen de Constanța Abălașei-Donosă

Melania CUC

Menuț Maximinian și „Cronica de gardă„

Menuț Maximinian este o personalitate complexă, poet, jurnalist, critic literar, realizator de emisiuni etno-folclorice și unul dintre etnologii harnici și pricepuți din zona aceasta transilvană. Nu sunt subiectivă când îi aduc laude, ceea ce face el în ultimii ani este o ctitorire socio-culturală de necontestat. Cu o activitate efervescentă pe toate aceste fronturi, Menuț Maximinian continuă să fie generos cu persoanele, evenimentele și cărțile pe care le promovează pe toate palierele mass-media cu care are tangență, dar și în scrierile sale literare.

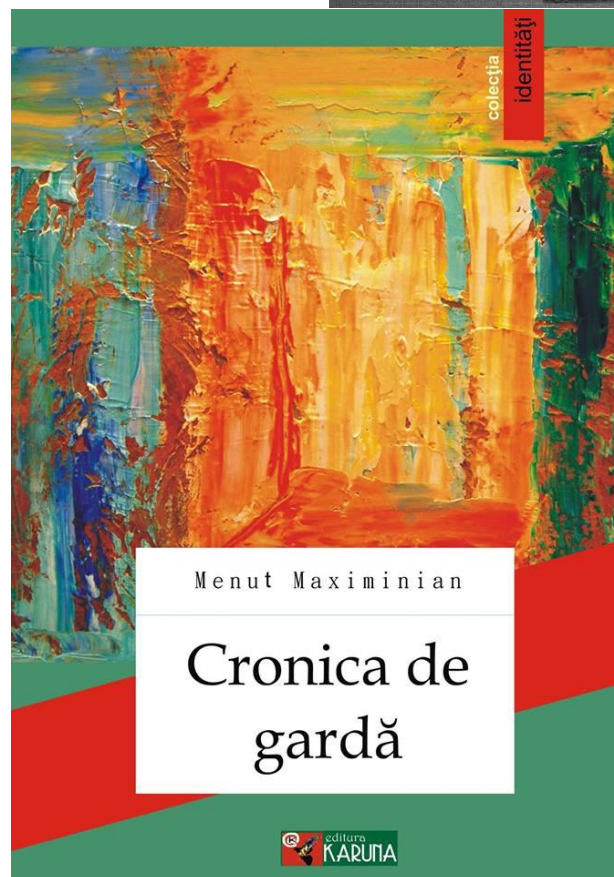
Poet de acum consacrat prin apariția în reviste literare importante din țară și din străinătate, cercetător-etnolog, cu volume de studii deja aflate în rafturile bibliotecilor, Menuț scrie zi de zi la cotidianul „Răsunetul”, acest ziar făcând parte intrinsecă din viața sa. Cultura județului BN ar fi mult mai săracă fără inserțiile de culoare și tinerete pe care, ca un profesionist bun, Menuț Maximinian le găsește locul potrivit în pagină, le promovează cu generozitate.

Cei obișnuiți să citească ziarul de dimineață al bistrîțenilor („Răsunetul”) nu pot trece cu vederea cronicile literare, întâmpinările de carte, pe care Menuț le semnează cu harnicie și discernământ de fiecare dată. Este un puzzle uriaș și peisajul editorial pe care l-a construit Menuț Maximinian, prin scrierile sale critice. De la cartea de știință, la cultura vizuală, la beletristica contemporană și cărțile-monografii, consemnările zilnice s-au adunat și astfel, cronicile semnate de Menuț au devenit un fel de barometru care ne arată starea atmosferei editoriale la zi, în spațiul cultural în care trăim.

Ar fi fost trist ca aceste scrieri pertinente și cu amprentă de istorie literară nu doar locală, să rămână nu-mai articole în paginile de ziar. Așa se face că, Menuț Maximinian le-a așezat rând pe rând, în volume, le-a distribuit în pagini de carte și le-a dat nume.

De data asta titlul celei mai recente cărți semnate de M.M. este „Cronica de gardă” - un titlu potrivit, zic eu, pentru rolul pe care îl are un scriitor, acela de a fi generos și a scrie și despre cărțile colegilor lui, de-a fi mereu în „gardă” când apare un text important.

„Cronica de gardă” este un volum cu grafică frumoasă și detalii moderniste, datorate Editurii Karuna din Bistrița, și cu un cuprins consistent de critică literară fără îngrâncenări, fără mofturi, cum se mai obișnuie. Este o carte de peste 400 de pagini, care cuprinde tablete culturale țintind activitatea scriitorilor consacrați din județ și din zona învecinată, dar și a altor cărturari, iubitori de literatură, istorie locală, viață spirituală, care și-au pus gândurile pe hârtie și au scos o carte. Volumul se deschide cu fragmente de interviu, destăinuiuri ale autorului, care vizează crâmpie cronologice din activitatea sa de formare literară. Apoi, evantaiul paginilor se pliază pe nume mai mult sau mai puțin cunoscute, autori ce și-au făcut din scris o pasiune,

ne, se regăsesc aici ca sub o lampă Rontgen. M.M. scrie despre fiecare în parte cu discernământ și cu bucurie. Este un scriitor harnic, pasionat și priceput, și-a format mâna în ziaristica (culturală), dar scrie cu același aplomb și literatură de calitate, și lucrări de cercetare etno-folclorică.

Ce se poate spune, în context, despre volumul nou apărut pe piață, despre cartea în care autorul a înmănunchat idei, sentimente și foarte multă generozitate? Doar că este o carte mare, mare prin dimensiune (430 pagini), mare prin abordarea din mai multe unghiuri a vieții culturale bistrîțene și nășăduene. Este o „fișă” de observație, dacă tot facem referințe la titlul (Cronica de gardă) - este o veghe constructivă și mărturisitoare a unui timp în care zona bistrîțeană construiește (și) catedrale editoriale.

În genere, suntem tentați să fim răi, să criticăm acerb ziua prezentă, să spunem că nimic valoros nu se mai întâmplă în zona de cultură și cea spirituală. Cartea scrisă de Menuț Maximinian dovedește contrariul, ne arată negru pe alb că noi, bistrîțenii, suntem fericiții deținători ai unui tezaur, că știm să ne punem în valoare, să lăsăm peste vreme mărturiile noastre cele mai interesante.

Clipa trece, scrisul rămâne.

Menuț Maximinian a învățat lecția asta de viață, știe că nimeni altul să adune între alte și alte coperte frumoase, pagini de carte interesante.

Felicitari, Menuț Maximinian!

Constantin OANĂ

Opriri pe un drum grăbit
(o prezentare a cărții LOT, făcută de autor)

Cartea a apărut în anul 2014 la Editura InfoRapArt, Galați.

Mai întâi titlul și desenul de pe copertă. „Lot” este numele unui personaj biblic din cartea FACEREA a Vechiului Testament, cel care a fost tras de mână cu o sfântă urgență de către îngeri și dus la munți împreună cu familia pentru a fi salvați, căci în urma lor a fost nimicită cetatea Sodomei, împreună cu cea a Gomorei. Desenul îl reprezintă pe Lot în timpul fugii sale. Simbolistica e simplă: Lot mă reprezintă pe mine, cel hotărât să părăsească lumea aceasta, care mi-a oferit numai deznădejdi, lume pe care și Mihai Eminescu a avut-o în vedere când a spus așa în Scrisoarea II: „Iar în lumea cea comună a visa e un pericol, / Căci de ai cumva iluzii ești pierdut și ești ridicul”.

Sunt adunate aici încercări de răspuns la întrebări, care survin spontan, mici comentarii asupra unor texte, fapte de viață ori observații privind lucruri elementare care, din varii motive, ne scapă uneori. Aceste puncte de vedere pot fi grupate pe teme, numite de mine și „opriri”, după cum urmează: oprire în dreptul lui LOT; oprire în dreptul celeilalte lumi; oprire în dreptul atemporalității; oprire în dreptul a ceea ce este în spatele aparențelor; oprire în dreptul „cuvintelor ce exprimă adevărul”; oprire în dreptul poeziei; oprire în dreptul semnificației esteticului în raport cu eticul; oprire în dreptul mariajului dintre sunet și cuvânt; oprire în dreptul crizei actuale; oprire în dreptul literelor grecești „alfa” și „omega”.

Din capul locului trebuie spus că noi oamenii suntem dăruiri cu viață veșnică. Aceasta este văzută ca un fluviu care curge în lumea asta și se varsă în lumea cealaltă. Frumusețea e că cele două forme de viață și cele două lumi (temporale și atemporale) sunt unitare și se manifestă aici pe pământ, așa cum Dumnezeu este de găsit nu altundeva, ci în sufletul nostru. Trecerea de la viața și lumea aceasta la viața și lumea cealaltă se face printr-o suită de transformări intime până la a se ajunge să ne asemănăm cu niște oameni nou născuți, proces numit de Andre Malraeu „apocalipsă lirică”, iar Biblia îi spune „naștere din nou” (Ioan, 3). Aceasta este, cred, și înțelegerea duhovnicească a cărții Apocalipsa Lui Ioan, care se încheie așa: „Și am văzut un cer nou și un pământ nou.” Și ce alcătuire mai fericită, din cer și pământ, poate fi alta decât omul?

Ce este timpul în raport cu eternitatea? Există năucirea numită „infini”, dar năucirea năucirii în materie de ne-cuprindere este atemporalitatea, veșnicia. Aceasta are natura spiritului divin. (citez din carte: Privind din cer nașterea și moartea omului sunt simultane, adunate într-un singur punct - pag.12). La Mihai Eminescu regăsim tema timpului în poezii precum „Ce te legeni...” sau „Trecut-au anii...”, dar în „O, rămâi...” și „Revedere” se simte cum „Timpul mort si-ntinde trupul si devine vesnicie” - Scrisoarea I”.

Dumnezeu face din veșnicie timp și din timp veșnicie, atunci când noi ne naștem și-apoi renaștem, ca în Evanghelia sfântului apostol și evanghelist Ioan, capitolul al treilea, cum spuneam.

Orice lucru are o alcătuire duală, după modelul alcătuirii noastre, aparență și esență. Nichita Stănescu spune așa în legătură cu văzutele și nevăzutele: dacă privim în sus vedem cum soarele se învâрте în jurul pământului, pe când adevărul este tocmai invers. Prin urmare văzutele înșeală, ele nu există cu adevărat. („Tot ce e trecător – timpul, viața aceasta – nu există, există cu adevărat numai ceea ce nu trece, Dumnezeu fiind însăși existența. El zice lui Moise pe Muntele Horeb: „Eu sunt Cel ce sunt” - Exod 3, 14” – pag. 101). Iar sfântul apostol Pavel: „Noi nu ne uităm la lucrurile care se văd, ci la cele ce nu se văd; căci lucrurile care se văd sunt trecătoare, pe când cele care nu se văd sunt veșnice” – 2 Corinteni 4, 18.

La întrebarea lui Mihai Eminescu „Unde vei găsi cuvântul ce exprimă adevărul?” („Criticilor mei”) răspunde peste veac Nichita Stănescu. „Necuvintele” sale sunt soluția - cuvinte situate deasupra metaforei, cuvinte din viitor, cu acoperire în adevăr absolut, precum cuvintele biblice. În acest sens marele poet aduce în atenția noastră trei exemple de versuri din literatura română: „Nu credeam să-nvăț a muri vreodată”, „Eu cred că veșnicia s-a născut la sat” și „E timpul, nervii mă dor”. Și revin la Mihai Eminescu transcriind un fragment din cartea LOT: „În 'Mai am un singur dor' două elemente sunt tulburătoare, marea și moartea. Aici lumea este o mare cu două țărături, unul pe pământ și altul în cer, „marginea mării” fiind țărutul ei din cer. Iar moartea, ce este ea, oare, când noi simțim fiori numai la

(continuare în pag. 22)

simpla rostire a numelui ei? Răspunsul este deductibil în versul strigat, tot al marelui poet, "Nu credeam să-nvăț a muri vreodată!" din "Odă în metru antic". E moartea văzută din cer absolut necesară pentru a se putea naște în noi omul nou după modelul bobului de grâu din textul biblic, care, până nu moare mai întâi, nu poate aduce înșutită roadă." - pag.106 Și încă: "Sufletul este cuvânt. Pe unde iese cuvântul iese și sufletul. Atunci când gândim murim câte puțin, dăruindu-ne altora. Poate că la asta gândea și genialul poet atunci când striga: "Nu credeam să-nvăț a muri vreodată!" – pag. 24. Unii înțeleg cum se cuvine pe Eminescu abia după o viață, iar alții niciodată, deși el vorbește pe înțelesul tuturor. Și asta pentru că nu se fac asocieri între opera sa și Sfânta Scriptură.

Lumea toată este zidită pe poezie, Dumnezeu însuși fiind marele poet. Că ce altceva pot fi fața cerului și aceea a pământului, ancora aruncată în cerul de pe fundul mării, crucea anotimpurilor ori a punctelor cardinale, Ana Meșterului Manole, ciobanul moldovean din Miorița, Hyperion din Luceafărul, întâmplarea cu femeia lui Lot, parabola seminței, a fiului răătăcit ori a celor zece fecioare, pecetea 666, Apocalipsa, Cântarea Cântărilor etc., etc.? Mă-ntreb: poate exista poezie în afara naturii sale divine? Poetul este chemat să fixeze în scris poezia din jur, că e suficient să-ntinzi mâna și să dai de ea. Pentru aceasta Dumnezeu l-a înzestrat cu talent și sensibilitate speciale, iar el a dobândit, prin cunoaștere și educație, un mod deosebit de a percepe poezia, o viziune. Abia în urma mariajului dintre talent și viziune are loc inspirația și nașterea poeziei, ca expresie a împreunării lucrării omului cu Dumnezeu. Funcția poeziei și aceea a poetului este ca, prin transfigurare, să-ntoarcă lumea în cuvânt, adică exact acolo de unde ea a purces. Nu asta a avut în vedere și Nichita Stănescu când în versul din "Daimonul meu către mine" zice: "Schimbă-te în cuvinte repede cât mai e timp!"? Și tot el se referă la marele său înaintaș în aceste cuvinte: "Mihai Eminescu este propria sa operă, iar faptul că a și existat ca om este ceva aproape în plus".

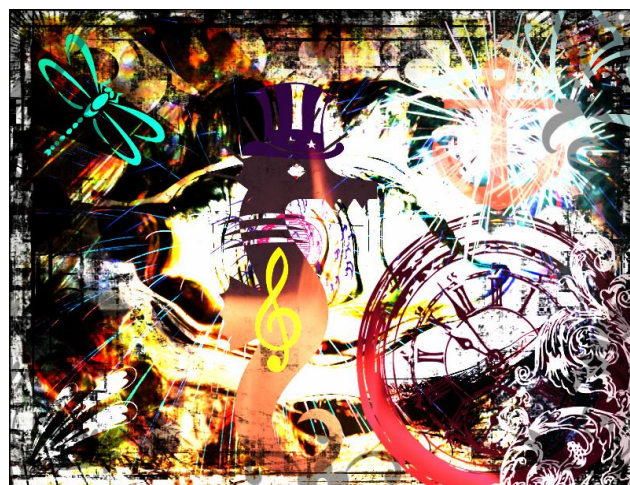
"De gustibus non disputandum", sună un adagiu latinesc. Da, dar fără bunul gust nici nu poate fi vorba de estetică. Nu fiecare cu gustul lui, ci fiecare cu apropierea lui de bunul gust. Exită multe gusturi, ce-i drept, dar numai unul este și bun. Eticul și esteticul – categorii fundamentale, simțurile noastre cosmice fără de care nu putem percepe adevărul. Iar zice Nichita Stănescu: "Esteticul este partea de vârf a eticului.", iar Dostoievski: "Frumusețea va salva lumea.". Extrag din cartea de față: "Credința creștină și bunul gust sunt sistemul imunitar al ființei noastre interioare." - pag.99; "Păcatele nu sunt numai de natură morală, așa cum se crede, ci și de natură estetică. Urâtul, care a venit în lume în numele frumosului, este ultima mare izbândă a celui rău, golind pământul de normalitate. Deși omul a fost născut cu capacitatea de-a înfrunta urâtul, acesta are mare success, cum spuneam, deoarece vine când omul doarme, furându-l trezirea" – pag.12; "Kitschul este mai mult decât un păcat, este o pedeapsă. Dacă păcatele se pot ierta, pedeapsa în schimb nu trece decât o dată cu trecerea mea" - pag.88.

Valoarea cuvintelor se verifică prin capacitatea lor de-a trece în poezie, poezia fiind proba de foc a cuvintelor. Cât despre muzică pot spune că este o limbă care începe după ce se termină aceea a cuvintelor (am citat liber din Beethoven). Muzica, în percepția mea, apare ca "un car la

care trag șapte îngeri cu șapte trâmbițe..., o mare ființă rănită de moarte, al cărei sânge curge spre iertarea păcatelor noastre estetice" - pag.111; "E suficient să ascultăm cu atenție muzica lui Gustav Mahler pentru a descoperi în ea câteva stări de dimensiuni biblice: focul dragostei, marșul spre lumea cealaltă, dizlocarea și prăbușirea munților în prăpăstii ori a orgoliilor în smerenie și ascultare" - pag.23. Iar relația dintre poezie și muzică se regăsește în observația de la pag.19: "Dacă poezia cu rimă a fost făcută din nevoia de-a fi cântată, ei bine cea modernă este muzica însăși transpusă în cuvinte".

Criza în care se află lumea, azi, nu putea fi trecută nici ea cu vederea: "Problema nu e criza, ci Dumnezeu. Când îl ai pe El nu-ți mai trebuie nimic, criza rămânând doar o posibilitate de verificare a credinței noastre. Criza este o neputință a lumii fără Dumnezeu, care obligă la schimbarea mentalității." – pag.144.

"Eu sunt Alfa și Omega, Începutul și Sfârșitul", zice Domnul Dumnezeu, Cel ce este, Cel ce era și Cel ce vine, Cel Atotputernic" (Apocalipsa 1, 8). Dumnezeu este începutul și sfârșitul timpului, în care noi am fost alungați după căderea în păcat a primilor oameni. Pentru anularea barierei temporale și regăsirea Edenului pierdut a trebuit să vină în lume însuși Fiul lui Dumnezeu, ca singurul în măsură să convingă pe oameni în a-L urma în învățătură, suferință, moarte și înviere. Răstignirea omului vechi din mine o dată cu răstignirea lui Iisus și apoi renașterea mea la o viață nouă, aici pe pământ, o dată cu învierea Lui sunt garanția învierii mele în eternitate (Gal. 2, 20; Rom. 6, 5; Ioan 3). Că Domnul nostru Iisus Hristos nu S-a jertfit și a înviat pentru Sine, ci pentru noi oamenii. Și pentru a putea călca pe urmele Sale trebuie mai întâi "... să ne gândim la Lot și la familia sa, la cum au părăsit ei Sodoma la îndemnul îngerului și la ce s-a întâmplat cu femeia lui dacă s-a uitat în urmă" – pag.126.

desen de Elena-Liliana Fluture

Paul SÂN-PETRU

Un nonconformist, dulce rebarbativ

După un festin de năuceală poetică întru lectura cărții lui Gelu Ciorici-Șipote, recent apărută, intitulată „DIN CAUZA POETILOR DIN PREAJMĂ”, e adevărat că eu, cu nestăpânită exaltare am exclamat: „Gelule, iată încă un poet care mai poate aduce poezia la masa valorii și nu o lasă de izbeliște doar pe mâna infatuaților grafomani și schizoizi, pe care, Topârceanu, la vremea lui, îi descria la modul: „Și scrie, scrie și nimic nu șterge / Având mereu impresia că merge”.

Cu destulă întârziere, Gelu și-a intrat în minți că este un glas distinct în poezia română, așa încât a reușit să se îndure de sine și să-și ocrotească puii de strofe și titluri cărora le-a acordat, de astă dată, toată atenția, investind în ținuta și eleganța acestor cărți de lux care conțin și 10 reproduceri foto ale unor „sculpturi ale naturii”, încadrate pe fond negru lucios.

Dar nu s-ar putea spune că Gelu Ciorici-Șipote nu a fost luat în atenție de către unii comentatori de prestigiu. Iată ce observă regretatul Nicolae-Paul Mihail în 1999, după apariția volumului „Carte de Muncă”. „Spre deosebire de alți confrăți, autorul de față a ales calea cea mai anevoioasă: aceea de a nu minți... Se zugrăvește pe sine dar nu fiindcă ceilalți oameni îi sunt indiferenți, ci pentru că introspecția îi pare singura modalitate de a accede la adevărurile esențiale” (Sinaia, 25 noiembrie 1999).

De asemenea, valorosul critic Daniel Cristea-Enache: „Fără ca mâna să-i tremure pe „detonatorul memoriei”, eul liric autorizează adevărata invazie a vieții reale în domeniul, mai bine zis, în cadrul liricii. Auto-referențială și impregnată de estetica poeticului, fugind de livresc și refugiindu-se în libertatea limbajului, lirica lui Gelu Ciorici-Șipote constituie un exemplu tipic pentru sensibilitatea poetică a acestor timpuri în care „desacralizarea scriiturii activată de post-modernism s-a transformat într-o veritabilă anarhie, fără a fi prin aceasta mai puțin producătoare de sens” (revista Contemporanul - Ideea europeană, ianuarie 1987)

După o lectură atentă, sau chiar o relectură, observ o cultură a paradoxului, a imaginației pe conturul subiectului sau chiar al cuvântului - tocmai poate pentru a te întoarce la sintagmă să o reiei obținând o altă lumină vizată de însuși poetul - și aceasta este, să zic așa „efectul Gelu”.

„Nu se poate să nu ne învingă Dumnezeuii cei de jos când e doar sus / El să iasă din icoane să le strige: // nu v-am părăsit, de aia nu-s” (distilierii III - pag 25) sau: „Păi adicătelea cum, cine nu e verb / silabă, onomatopee, substantiv comun / e-om, e-mail, e președinte imun // să nu răspundeți, de-aia întreb!” (distilierii VI - pag.28). Am văzut deci încă o dată paradoxul Gelu-Șipotian (rămâne cititorilor să urmărească, pe parcurs, metodică sesizată anterior).

Metaforica lui Gelu Ciorici-Șipote nu implică improprietați, cum li se întâmplă unora, ci aceasta este o surprinzătoare, autentică, plastică: „casa mea cu grinzi de liliac / beci în care alchimia curge picurat / azi e-un ier prea mult îndepărtat / sunt satul rătăcit în mine ca un ac // eu nu mai sunt un cinci de stea / sunt astăzi

podul cu pilon de nea // este în mine satul fără sat /.../și lemnul meu se zbate între lemn și liliac”. Avem, deci, și o viziune alotropică a elementelor naturii (viziuni de liliac - pag 39)

Iată și un poem laconic definitoriu pentru structura caracterială și poetică a lui Gelu Ciorici-Șipote: „copilăria mea cu două capete: // unul luând-o înaintea basmelor // altul // rămânând în urma vacilor” (legendă - pag 53).

Nu știu dacă am doar impresia că oamenii născuți și crescuți în rural și apoi deveniți cetățeni dobândesc o dublă identitate, informațională, analitică, sentimentală, creativă, față de structurile urbanistice - mai erudite, programatice și mai puțin reflexive.

Dar, iată ce ne spune Gelu Șipote în poezia „norocul la un loc” „de la naștere până la moarte se putea trăi într-o oră”, încheind poemul cu „mama ei de viață ziceam întorcându-se pe jos 20 de km / prin lanuri de porumb și de răsărită / scuipam coaja neagră pe pământul negru, pe aerul negru / pe distanța neagră, pe ce nu am văzut și nu am mâncat / desigur negre” (pag.54-55).

Și pentru că secțiunea a doua a volumului se numește carte de muncă, hai să-i dăm Cezarului ce este al Cezarului - Gelu: „...o fi cuvântul lucru dar / se cuvine să pui peste viață moarte / fără nimic între copertile cărții de muncă?” (carte de muncă 2 - pag. 58).

Iată și niște alesături din „carte de muncă IV” - „tu însinguratu-le / propriul tău menajer / tu ai iconit toate femeile / ele ți-au lăsat amintiri / dresuri, papiote de ață, nasturi, ruj pe oglindă... tu, poet din cauza poetilor din preajmă // fii domnule înțelept ca țăranul de tac-tu / umbră călcată pe inimă / și împlinește dracului și tu odată / cei șapte ani de acasă” (pag. 63-64).

Aurel M. BURICEA

univers din vers

realul din mine-i adâncă rană
soarbe materia ființei ce-am fost
în această viață n-are zi de post
doar logica din spirit mi-a dat hrană

prin cerc metafizic se-nchide firea
să ies din vreme n-am găsit vreun leac
tot ce se va naște e sorbit de veac
în orice clipă-i dumnezeirea

mi-ai zămislit Doamne această soartă
să veghez pentru gloria mea postumă
când destinul va-nchide neagra poartă

memoria se va pierde-n zi tristă
iarbă de niciunde arsă de brumă
...orice sentiment în sonet există...

de profundis

cineva încearcă să-mi fure lumea
cu dreaptă credință apăr acest trup
aripi de univers le-aud cum se rup
printre ramuri de mirt soarbe umbra mea

aștept vara ca pe bunavestire
în ierburi e atâta clorofilă
câtă noapte-nchide a mea pupilă
ce-mi coboară-n suflet ultima știre

"va înflori grădina peste mine"
n-am știut s-aleg între rău și bine
mi-a fost viața asta loc de sfințire

aprins de veșnicie n-am găsit leac
ruga mea sfântă s-a risipit prin veac
fără gândire ies din adormire

crucea din muguri

ce greu am urcat în timp acest munte
în arborii nopții plânge o cruce
nimeni nu știe ce soartă ne-aduce
de dincolo se-ascund imagini crunte

cugetul viu care-și divulgă taina
se schimbă-n natură prin anotimpuri
în orice iarnă avem alte chipuri
se trece viața așa cum schimbi haina

atâtea stele s-au topit în gene
nicio forță nu le poate pătrunde
spiritul în suflet se mai ascunde

spre lumea de-apoi ne poartă alene
cum crește oul în corbul ce zboară
se stinge vremea-n noi ultima oară

moștenire

celui ce vine dinspre al meu trecut
las poarta de lut în cuget deschisă
să scrie soarta de aminintiri ninsă
când din dragoste mi-am făcut acest scut

să pot deriva nașterea din moarte
vis de legendă să dospească-n mine
tezaur de gânduri săpat din mine
să-l poarte-n sorii din această carte

de compune lumii pagini de vise
să nu poată uita casa din bătrâni
peste vedere să rămână stăpâni

toate acestea vor fi cândva ninse
ursiți să coboare în viața de-apoi
orice iubire sfântă se stinge-n doi

gloria unui vis

mereu spre suflet se-ntoarce gândirea
natura soarbe vegetale minuni
din seria vieții nu poți să le-aduni
când trecutul hrănește amintirea

numai eu deduc visarea unui zeu
starea de grație cântă-n sonete
spiritul nu poate naște regrete
cerul plânge în inima unui ateu

cum roadele toamnei nu pot fi poveri
pentru cei ce-n gândire se vor naște
și nu vor căuta-n iubire dureri

conștiința n-are rău în rădăcini
fără măsură exilul ne paște
cultivând idei descoperim lumini

zidire

pulsul inimii luat din univers
aceeași frecvență are natura
cerul a cultivat în noi cultura
sfânta taină vibrează în orice vers

în trupul meu coboară somn de altar
soarbe fără știre esența nopții
din aceasta nu scapă nici nepoții
cugetul meu este trecător cântar

iubirea-i apă pentru setea de vis
mi-a fost greu să cobor aceste trepte
las lumii spre zidire alt gând deschis

să intre-n rezonanță cu lumina
numai acolo căile sunt drepte
din sângele stins rodește grădina

(din volumul "Crucea din muguri")

Maria IEVA

Poezia ca respirație a luminii prin cuvinte

Cu trei ani în urmă pe cenaclul literar online „Noduri și Semne” am avut bucuria de a intra prima dată în contact cu scrierile Denisei Lepădatu, în prezent autoare a cinci cărți. Denisa este un copil plin de iubire și de talent; un copil în care Dumnezeu a îngăduit în așa fel încât, cuvântul să încolțească și să prindă rădăcini de la o vârstă fragedă. Mai întâi ne-a prezentat lumea în care trăiește cu texte în proză adunate în prima sa carte „Șoapte de catifea”, apoi ne-a dezmiardat cu poezii în volumele „Șoapte esențiale” și „Primăvară fără sigiliu”, tocmai pentru a ne pregăti să înțelegem și să trăim și cel mai recent volum de versuri „Simfonia cuvintelor inocente”.

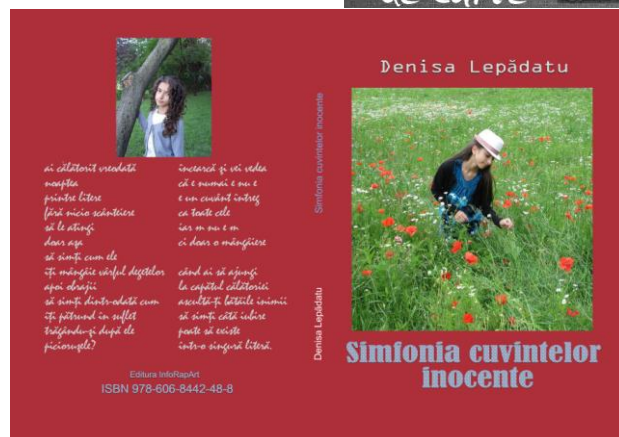
Dacă vom parcurge cărțile Denisei cu inima deschisă, vom avea parte de o reîntoarcere în propria noastră copilărie, dar și de unele sintagme deosebite, care ne vor da de gândit prin profunzimea lor. Uneori cred că nu este conștientă de forța cuvântului scris, ci pur și simplu lasă liber canalul de comunicare dintre om și divinitate, iar cuvintele se aștern singure, „e” nemaifiind un simplu „e” iar „m” devine „doar o mângâiere” (Ai călătorit printre litere vreodată?), o mângâiere pe care eu, personal, am cunoscut-o ori de câte ori am intrat în contact cu versurile sale.

Codul ei genetic pare să dețină informații din alte lumi, aducând aici și acum pe pământ o iubire, o bunătate și o duioșie cu care ne copleșește: „și-am hotărât să mă îngrop în poeme / mai întâi până la glezne /.../ în triumfiuri fosforescente / și s-adorm pe umărul drept /.../ rostogolită prin lumina / primăverii cu fructe necoapte” (Am hotărât să mă-ngrop în poeme).

Căutările și întrebările ne sunt date pentru a putea înțelege și a găsi sensul vieții, iar acele trăiri de care creatorul devine conștient când, ne mărturisește poeta: „ating necunoscutul și-l deschid cu răbdare / să aflu ce cuprinde / uneori găsesc lacrimi /.../ tu-mi arăți păsările călătoare / explicându-mi că nici ele / n-ar vrea să plece mereu / dar trebuie” (Strigă-mă), ne sunt date tocmai pentru a găsi drumul spre cunoaștere, drum care nu este deloc ușor; cunoașterea se face în singurătate, în spatele norilor, într-o oglindă de unde se continuă „propoziția / censuflește o nouă zi /.../ între două cifre inegale /.../ așteptând anotimpul în care cineva le va culege / scuturând fiecare zi ploioasă / cu un deget” (Privește-mă în oglindă).

Drumul de la alfa la omega îl regăsim în poezia Denisei Lepădatu „străbătând distanțe / înmulțite / cu capete de apusuri / notate cu x și y” (Câte aripi are un vis), „printre cărările nimănui / neoferindu-i niciun indiciu /.../ lăsând semne pe fiecare zid /.../ căutând în clepsidră /.../ rugăciuni cu care prințesa / înconjoară poli” (Prințesa din port).

Prin fiecare literă pe Denisa care o culege din biblioteca cunoașterii „desparte ziua de noapte”, își întoarce diminețile „cu capul în jos”, dorindu-și să se nască

abia atunci când soarele o va „striga pe nume”, să se îmbrace în vise “...pentru că miroase așa de frumos / a copilărie” (Vreau să mă nasc). Ea nu se teme să-și urmeze chemarea, așteptând „nemișcată /.../ fiindcă lacrimile uneori sunt reci” (Cheamă-mă). Chiar și atunci când „meteorologii anunță / temperaturi ridicate / pe file albe ale / zilelor mele” (Poveste dintr-o iarnă perfectă), sau „hotărâsem ca ora să aibă / nouăzeci de minute /.../ Dumnezeu m-a așezat într-o parte / a mesei / iar el stătea de cealaltă parte /.../ să nu cumva să mă trezesc” (Dumnezeul din Moș Crăciun), sau „Să trag cerul după mine”; chiar și când „am început să zbor / împrejur scriam mesaje / celor patru puncte cardinale / inversându-le locul /.../ să pictezi vieți / cu albul dimineților mele” (Dă-mi putere).

Iată cum ne descrie poeta dorința ei nemărginită de a schimba lumea în bine, de a dăruie izbăvire celor suferinzi, conștientă fiind că prin răbdare și cu iubire se pot schimba destine. Prin puritatea sufletului de copil aduce lumina acolo unde „soarele nu mai are trup / a rămas doar un punct / la sfârșitul unei propoziții” (Când ești singur).

„(Te-am văzut) /.../ și m-ai / chemat / să-mi citești / al zecelea poem / despre fericire /.../ în călătoria destinului / unde azi nu mai sunt / stații”; oare la cei 12 ani, neîmpliniți încă, Denisa a devenit conștientă de profunzimea vieții, a numărat miliardele de ani rămași în urmă și cu seninătate și iubire pășește, azi, pe calea pe care Dumnezeu a orânduit-o, respirând „...din jurnalul învechit /.../ aceleași lacrimi înfoliate” în „eternitatea /.../ agățată de ghearele păsărilor răpitoare” (Să nu plângi)? La această întrebare ne va răspunde în cel mai simplu mod cu putință: „poți să mă-nțelegi / doar dacă te-ai născut într-o floare / ca și mine /.../ dacă ai cerut nopții să nu se mai sfârșească / pentru ca tu să ai timp / să așezi carul mare / în poemele pe care le scrii / și dacă ai bătut sfioasă / la ușa incertitudinilor / așteptând ca cineva / să deschidă” (Poți să mă-nțelegi).

La simfonia propriilor cuvinte inocente se așază uneori ca un spectator, departe de aplauze și lumina reflectoarelor, la „marginea anotimpurilor” unde „suflarea/răsuflarea unui fir de iarbă/se transformă”, „cu roua curcubeului încolțit”, „într-un spectacol de vară”, „acolo unde anii se adună” și-n

(continuare în pag. 29)

Andreea Violeta BOBE

GÂNDURI

Am închis toate ferestrele din casă. În urma mea e numai izolare, întunericul a pus stăpânire pe batista de pe canapea. Soarele nu poate să străbată jaluzeaua. Razele lui sunt infirm-n propria obscuritate. Singurătatea e dublura, prelungirea ego-ului-n oglindă.

Ceialți oameni au dispărut, i-am alungat din viața mea. Îi detest, din tot sufletul. Ei nu au ce căuta în întuneric. Nu le permit să-mi profaneze sufletul, să-mi chinuie solitudinea. Soarele lor poate să-i ardă, să-i prăjească, dar nu le dau voie să vină la mine. Nicicum, batista de pe canapea n-am să le-o dau să-și șteargă sudoarea și plânsetul.

Corcodușii de pe Războieni cântă, dau din brațe. S-au aliniat la marginea bordurii ca soldații, drepti, neclințiți. Doar copiii cu biciclete îi deranjează când se urcă pe ei.

Cu cinci minute înainte de impact măzgăleam pereții de cretă ai toamnei. Pur și simplu descopeream că arta poate deveni o știință, că ingineria nu e atât de rece și steapă precum pare. Cred că ar trebui să inventez o nouă facultate, una total diferită, în care la orele de chimie să pictăm cu substanțe dulci-amare, iar la filosofie, printre vorbele înțelepte ale lui Platon, să facem o statistică după formule cu sume și întregale. Dar cine ar vrea asta? Cred că doar eu. Cine altcineva ar fura fenofotaleină și metil oranj ca să picteze? (...)

Eram singură în cămăruța cu pereți de cretă. Îmi mânjeam degetele cu substanțe și desenam. Simțeam că picăturile lor îmi pătrundeau în piele, mă usturau, mă făceau să cunosc mai bine toamna. Frunzele copacilor se prelingeau scorjind creta; ele cădeau în nuanțe ruginii, calde, melancolice. Soarele strălucea cu parfumul toxic al tartrazinei; ardeau norii fumezați ai cerului topit de rafale de acetone. Deasupra lor, legați în buchețele de surâs, trandafirii așteptau marea minune, înfloreau ofilindu-se, plângeau prin îmbrățișările suave ale notelor cromatice. Doar eu îi înțelegeam, doar eu iubeam primăverile tomnatice născute din corciturile dorințelor antagoniste. Doar eu puteam iubi lumina învăluită de obscuritate. Simțeam parfumul toxic al substanțelor, îl iubeam precum mă iubesc atunci când mă vindec de vinovăție.

Dintr-odată mintea mea nu mai distinge simțurile. Parcă azeam pipăielile reacțiilor redox și gustam vocile calde ale trandafirilor. Țasta e preludiul marelui mileniu care va demonstra că nimic nu e incompatibil, că sufletul pur poate crea orice: pinul cu pere coapte și zemoase. (...)

În cămăruța cu pereți de cretă universul s-a dat peste cap. Aici s-a demonstrat marea minune, că imortalitatea spiritului în fața cărnii se naște prin visare, prin

asimilarea dragostei senzoriale. [...]

Au început să ardă copacii, frunzele înotau zbierând în flăcări, trandafirii sângerau răpuși de drujbe imaginare. Soarele voma întuneric. (...) Peste pereții de cretă ai toamnei s-a năpustit liniștea, s-a deschis în ei poarta spre lumea din adâncuri, lume a puterii.

Picturile se interpătrund în peisaje așa cum fotografiile se împletesc cu amintirile ce ne rămân după fiecare clipă de fericire. Cele mai minunate clipe sunt acelea petrecute în liniște și simplitate.

Fragmente de tăcere topite peste umbre
peste încrângăturile drumurilor
peste gândurile sincere de copil.

Binecuvântatele amintiri ale oamenilor simpli au pierit în scorbura de vierme a timpului trufaș ce s-ascunde sub cortina ploilor de toamnă. Iarna e singurul anotimp în care răceala sufletului e mai profundă și parcă nimicește orice urmă de speranță, izvorâtă dintr-un spirit simțitor. Inimile bat în ritmul tobelor tribale, se frâng în dragostea neîmpărțită a fetițelor naive, înoată în sângele pisicilor călcate de tramvaie. Inimile se măgulesc în dantele rozalii.

Ajutor, s-a demolat paradisul; s-a furat piesă cu piesă. Din el a mai rămas doar o fotografie pălită de soare, presărată cu fibre de sinceritate.

Iau lecții de echilibristica minții
Sărind de la un gând la altul,
De la o rațiune profundă, la o fantezie răsleață
Străbătând potecile amărăciunii.

Izvorul de gânduri negre s-a înfundat în mo-cirlă

așa cum un obiectiv s-a murdărit, s-a prăfuit
încât nu mai poate prinde niciun cadru.

....

Doar imagini și poze vechi am dezvoltat pe retina sufletului.

nu am avut destulă bandă ca să le redau pe toate

m-am afundat în vechile reverii ale artei, sintetizând frumosul din urât,

storcând din fiecare lăcrimare un pahar de autografe

Singură în laboratorul unde dau colțul studenții fără suflu am descuiat toate vitrinele, am spart, am combinat substanțele amare și-am ucis podul spre ceilalți.

O ceașcă de suspine/
e destul timp în pauză pentru a sorbi fiecare sentiment.

emoțiile abureau din clocotul de afecte.

Ceașca, un amalgam de cuvinte, de nevoi strânge-n brațe de porțelan amintirile rămase.

(continuare în pag. 29)

Denisa LEPĂDATU

Febra examenului de admitere

-Nicoleta! aud ca prin vis vocea tatei. E timpul să te trezești, cred că te-ai culcat târziu aseară!

Deschid ochii buimăcită, privesc spre ceas și văd că e aproape opt. Trebuie să mă grăbesc, altfel voi întârzia la examen și nu-mi doream deloc asta.

-Mulțumesc, tată! Nu m-am culcat chiar așa de târziu, dar știi cum e, cel mai mult îți e somn dimineața, când trebuie să te trezești...

Mă ridic din pat și, mergând spre baie, îmi privesc frații care dorm încă. Ce bine e să fii mic, să nu ai nicio grijă! Dar gândul îmi zboară imediat la discuția mea de aseară cu Valentina. Mă uit în oglindă și-mi vine să strig la mine, să mă cert că nu am fost mai atentă cu ea. Poate am fost prea egoistă, vrând să caut un pic de fericire, și nu am stat să mă mai gândesc la ceilalți din jurul meu.

Mă doare să știu că sunt cauza suferinței altcuiva. Nu vreau să rănesc pe nimeni. Doar știu cum e să porți o rană ce nu se poate vindeca, așa cum port eu în suflet de la pierderea mamei. Nu îmi doresc decât să știu că, cei care mă iubesc sunt bine. Va trebui să mă gândesc mai serios la ce am de făcut de acum încolo. Deocamdată, nu am prea mult timp de alocat acestei hotărâri.

Strâng prea tare cu mâna pasta de dinți și aceasta îmi stropește oglinda din fața mea. Mă văd ciudat în argintul oglinzii, pasta se curăță cu mare dificultate. Îmi dau seama că așa e și viața noastră, liniștită, curată, până când cineva sau poate ceva ne face să nu mai vedem clar totul. Și-atunci ar trebui să ștergem pata, altfel vom rămâne mereu în spatele unei umbre care nu ne lasă să vedem limpede drumul pe care trebuie să mergem.

Mă îmbrac în grabă, îmi iau stiloul și, strigând un "La revedere" tatei, privesc fotografia mamei din rama de pe masa din hol. Mereu îi cer ajutorul, în zilele în care simt că am nevoie de ea. Privirea ei blândă, privire de înger, mă încurajează mereu. Sunt prințesa ta, mamă, nu mă uita! Îi spun, zâmbind scurt, apoi ies pe ușă, gândind că Valentina mă așteaptă în stradă.

Dar Valentina nu apare. O sun. Nu-mi răspunde. Mă gândesc că poate a ajuns deja la examen, mă așteaptă în curtea liceului, pesemne că nu a mai avut răbdare când a văzut că întârzie.

În dimineața aceasta inventez un joc, ocolind fiecare copac de pe marginea dreaptă a străzii. De fiecare dată când mă rotesc în jurul lor, îmi pun câte o dorință. Astfel, când ajung aproape de liceu, observ că nu mai am dorințe pe care să mi le pot pune. Îmi doresc atât de puține lucruri, mă gândesc, dar atât de greu de obținut!

Așez palmele pe trunchiul fiecărui copac, șoptindu-i fiecare dorință cu ochii închiși pentru a mă putea concentra mai bine. Ba chiar am mai scornit câteva dorințe. Cred că nu cer prea multe lucruri de la viață, și totuși

dorințele mele există și așteaptă să fie împlinite... M-am tot obișnuit să fiu fericită cu puținul pe care l-am avut, gândindu-mă mereu la cei care nu aveau nici atât, nu și la cei care aveau totul. Când mi-a fost foarte greu, m-am salvat, ascunzându-mă în vise pe care apoi le-am așternut în poeme. Fiecare rând a fost scris cu penița sentimentelor mele, poate de aceea i-au plăcut lui George atât de mult. Primul băiat din viața mea care a reușit să mă facă să zâmbesc în fiecare zi, pentru că aveam motive să fiu fericită.

Într-adevăr, în curtea liceului o zăresc pe Valentina care mă privește neliniștită.

-Bună! Îi strig eu de la distanță. De ce nu m-ai așteptat? Ce s-a întâmplat? Ești un pic supărată sau mi se pare mie? Nu arăți ca de obicei!...

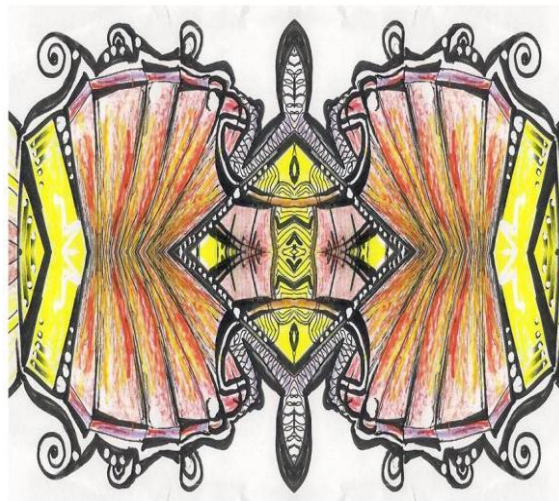
-Bună, Nicoleta! Nu e nimic. Sunt doar îngrijorată pentru examenul ăsta. Doar e de matematică, știi bine! Dar până în sală cred că-mi va trece, stai liniștită!

În spatele ei o văd și pe doamna Scrieru și rămân surprinsă. Nu apuc nici măcar s-o salut, că dânsa ne spune:

-Gata, copii? Eu am venit doar să vă urez succes și să vă atenționez că trebuie să fiți foarte atente la acest prim examen important din viața voastră! Când terminați, treceți pe acasă pe la noi, vă voi pregăti un desert delicios! Să-l aduceți și pe George!

Ne îmbrățișează și se îndreaptă către poartă, în timp ce noi plecăm grăbite spre sălile noastre, fără să ne mai spunem ceva. Am simțit-o pe doamna Scrieru ca și cum ar fi fost mama și aș fi vrut să mă păstreze mai mult timp în îmbrățișarea aceea pe care mi-a dat-o înainte de a se despărți de noi.

(fragment din romanul în curs de apariție "Orfani în haine de duminică")

desen de Elena-Liliana Fluture

Gheorghe GORINCU

**ȘCOALA ROMÂNEASCĂ GÂNDITĂ ȘI ORGANIZATĂ DE
CEL MAI ILUSTRU MINISTRU AL ÎNVĂȚĂMÂNTULUI
ROMÂNESC, SPIRU HARET (IV)**

**INSTITUTORII ÎNVĂȚĂMÂNTULUI PRIMAR.
INSTRUIREA DIFERENȚIATĂ A ELEVILOR**

Era cunoscut faptul că, în baza regulamentului școlar elaborat de Spiru Haret, institutorii trebuia să asigure și o instruire diferențiată a elevilor, mai ales în funcție de mediul familial sau a altor evenimente nedorite.

Îmi amintesc că la începutul anului școlar 1932-1933, primul an de școală, m-am îmbolnăvit de bronhopneumonie, cu o perioadă îndelungată de tratament în spital. Mă aflam în situația de a repeta anul școlar. Și, totuși, *domnu'*, institutorul nostru, a cerut părinților să fiu trimis la școală. În aceste condiții, mi-a așezat o bancă lângă catedră pentru a mi se asigura, așa cum am mai precizat, o instruire diferențiată. Aceasta a însemnat o perioadă de recuperare atât a cunoștințelor privind obiectele prevăzute în programa școlară, cât și a scrisului, începând cu literele alfabetului și apoi cu formarea frazelor, etc., concomitent cu însușirea lecțiilor curente.

În acest fel, la sfârșitul anului, cu ocazia serbării de înmânare a premiilor, li s-a prezentat, de către domnul, celor prezenți o amplă caracterizare, pentru prima dată în public, a elevului de atunci, Gheorghe Gorincu.

Spun aceasta deoarece în fiecare an școlar, în ziua de Sfinții Petru și Pavel (30 iunie) se organiza la Grădina Publică, cu mult fast, în prezența oficialităților, a părinților, a invitaților și a altor cetățeni, sărbătorirea premianților din anul școlar respectiv. Cu această ocazie, cei prezenți luau cunoștință despre premiile obținute de către elevi, atât pentru învățatură și purtare, cât și pentru participarea la activități educative organizate de școală.

Interesant de reținut ar fi și faptul că întreaga festivitate era însoțită de acordurile melodice ale fanfarei Regimentului 16 Dorobanți din localitate.

În această atmosferă, în urma unei caracterizări, despre care am mai vorbit, elevului Gheorghe Gorincu i s-a acordat o mențiune care a însemnat, și aceasta, o primă recunoaștere oferită în public pentru o anumită activitate desfășurată pe plan local. Una dintre cărțile oferite de *domnu'* cu ocazia acestei sărbătoriri este păstrată și în prezent în biblioteca familiei.

O altă componentă a învățământului diferențiat a fost și desfășurarea unor lecții în mijlocul naturii sau în localitățile cu un trecut istoric. Aceste lecții speciale, cum erau numite în acea perioadă, au avut darul să asigure elevilor, în cei patru ani de școală, o oarecare împletire a cunoștințelor cerute de programa școlară cu cea oferită

Biserica Albă - Baia, jud. Suceava

de natură, în funcție de anotimp, și cu cea oferită de faptele eroilor neamului din cadrul locurilor istorice.

Îmi amintesc, cu firească mândrie națională, de conținutul lecției organizate de *domnul* în localitatea Baia, fosta capitală a Moldovei, azi în județul Suceava, una dintre cele mai vechi așezări din Moldova, cu mărturii din epoca Pre Cucuteni. Am luat cunoștință, la fața locului cum s-ar spune, despre teribila izbândă a tânărului Ștefan împotriva cotorpitorilor maghiari ai lui Matei Corvin în noaptea de 15 decembrie 1467. În amintirea acestei victorii, la Baia a fost zidită, în anul 1470, Biserica Albă, aceasta fiind una dintre cele mai vechi biserici rămasă de la Ștefan cel Mare. În continuare, am vizitat și acest lăcaș de cult, *domnu'* considerând ca, pentru încheierea lecției, să ne prezinte și câteva date istorice despre trecutul și prezentul lăcașului de cult.

Păstrez o amintire deosebită și despre lecția desfășurată în comuna Bogdănești, azi în județul Suceava, unde nemuritorul ministru al Instrucțiunii Publice din acea perioadă, Spiru Haret, a copilărit, locuind cu familia chiar în casa în care, decenii la rând, a fost local de școală.

Cu această ocazie, *domnu'* a ținut să ne explice, pe înțelesul nostru, că atât regulamentul școlar, obiectele de studiu, cât și sistemul de organizare a învățământului primar au aparținut lui Spiru Haret. Am reținut, în continuare, că acest sistem de învățământ avea darul ca, în funcție de cunoștințele asimilate și de posibilitățile materiale ale părinților, să se asigure pregătirea și îndrumarea absolvenților celor patru ani de învățământ primar spre alte forme de învățământ cerute de societatea românească prezentă și viitoare despre care voi vorbi mai detaliat în episoadele următoare.

Una dintre lecțiile desfășurate în mijlocul naturii a fost organizată la Dumbrava Buciumenilor care, mai târziu, s-a numit Dumbrava Minunată, așa cum cunoaștem din cărțile lui Mihail Sadoveanu.

Nu întâmplător, acestui loc mirific i s-a atribuit denumirea "Dumbrava Minunată". Aceasta, deoarece era înzestrat de la natură, la poale (partea de jos a platoului) cu un luciu de apă numit Pârâul Buciumenilor și apoi, de pe malurile pârâului și se

(continuare în pag. 29)

desfășura la orizont, în toată splendoarea, ce se putea cuprinde, Dumbrava Buciumenilor.

Pârâul Buciumenilor a dat, cu timpul, denumirea unei străzi din Fălticeni - strada Pârâul Buciumenilor - unde, la numărul 36, s-a născut și a copilărit elevul Gheorghe Gorincu. Pârâul era raiul fluturilor, libelulelor, egretelor, cocostârcilor și a altor viețuitoare care aveau darul să completeze cunoștințele elevilor, dobândite la obiectul Științele Naturii.

Lecția organizată în mijlocul naturii continua, apoi, la Dumbrava Buciumenilor cu un urcuș accesibil. Aici elevii aveau să poposească pe un loc drept, un fel de platou, înconjurat de o pădure deasă, sădită și răsădită de natură. Desimea pădurii parcă îți sugera că ar fi existat, de-a lungul anilor, o luptă asupra spațiilor unde să fie aruncate semințele viitorilor copăcei.

În partea de răsărit a platoului era amplasată și o bisericuță, umbrită de coroanele unor arbori, loc de închinăciune pentru persoanele care urcau la Dumbrava Buciumenilor. În partea dreaptă a platoului, era amplasată o locație cu profil de alimentație publică, pentru ca să asigure vizitatorilor tot confortul.

În această atmosferă se încheia lecția desfășurată în mijlocul naturii, domnu' prezentându-ne binefacerile naturii care asigurau regenerarea pădurii, cu învățămîntele ce ar trebui să fie reținute de actualii elevi pentru viitoarele activități ce le vor desfășura în viață.

Despre excursiile cu temă și despre alte activități ale institutorului din acea perioadă, în episodul următor.

(va urma)

(urmare din pag. 26)

O iubire iluzorie s-a născut când el a apăsă pe buton.

atunci tonul cu porumb a prins un gust mai bun, iar ouăle s-au prăjit în undelemn divin.

m-au ispitit buclele brune cu ochi galeși.

muzica și-a spus cuvântul

sunetul de chitară electrică a pătruns în toată casa. Din baie doar umbre șoptite se întrevedeau.

Aburul (său) a sărutat oglinda sidefând-o. Totul era alb, rece; contrasta cu aburul fierbinte.

varul, faianța, și gresia mă amețeau cu puritatea lor de spital. Baia era oaza în care mă delectam cu muzica sa.

Am ajuns din nou în sufragerie. Chitara s-a oprit. Doar vorbele lui au continuat.

Iubesc rochiile din dantelă când le așez pe ume-
rașe din sidef, așa cum iubesc mobila veche din casele
din cealaltă parte a orașului. Mă inspiră aroma de lavandă
din șifonierele unde șad rochii valoroase. E cald afară; am
s-o port pe cea din satin, din broderie ușoară.

(urmare din pag. 25)

„părul nepieptănat al purității” caută alt final „cu aripi
legate / de secunde înghițite”, simțind cum „o pană
smulsă / din aripa ce întârzie / să se miște /.../ se
oprește”, „căutând umbra copacilor / cu ramuri
ascunse / sub tălpile cerului”.

Poeta își spune rugăciunea contopindu-se cu
tot ceea ce o înconjoară „într-o clepsidră din care
demult / tot nisipul s-a scurs” (Rugăciunea
pământului), unde stă „mirarea /.../ cu ochii închiși /.../
și fiecare atingere / respiră pentru noi” (Exist?). Așa
cum trupul are nevoie de aer pentru a fi viu, ne
explică Denisa, sufletul are nevoie de poezie - ca o
respirație a luminii prin cuvinte: „fiindcă rândurile
înmugurite /.../ pe marginea foi / s-au încolăcit / în
jurul palmelor mele / oferindu-mi șansa / de a păși
prin iarba / altei lumi mai albastre / decât cea din
sufletul meu” (Când mi-ai scris).

A simțit bucuria zborului „fiindcă am aripi de
fluturi”, dar, în poemul „Hai să fim fluturi” nu se referă
la fluturii de o zi, ci la îngerii care își poartă aripile în
permanentă; „Uită-te cum zbor / dacă vrei îți pot dăru
/ și ție / o pereche de aripă” când „pleoapele îmi cântă
povești” sau poate nemurirea „cu o voce pe care / n-o
mai auzisem” (Știu să cânt nemurirea).

Denisa ne învață să trăim simplu, cu
modestie, având iubirea ca punct de reper. Icoana la
care se închină la fiecare răsărit de soare este chipul
mamei „născută-n flori de vis”, căreia doar un copil îi
poate oferi „chiar veșnicia” (Mamei). Siguranța zilei de
măine o primește „de la brațele ce-i înconjoară
mijlocul”, din dragostea tatălui căruia îi spune: „pentru
că ești minunea din viața mea” (De ziua ta, tati), „ține-
mă de mână până voi crește /.../ într-un iulie / răsărit
la fereastra ta” (Caută-mă).

Pentru mine „Simfonia cuvintelor inocente”
este „parfumul nopților / pe care-l ții strâns în palmă”
(Visul acela) când „râd fulgii de nea / ce se ascund
între gene” (Visul iernii) și visele prind culoare sub
alintarea marelui Eminescu; o potecă pe care Denisa
a croit-o „astăzi în eternitatea despre care vorbesc
poetii” (M-alintă Eminescu astăzi...). Am descoperit, în
umbra copilăriei, că inima vibrează necontrolat și
fiecare picătură de ploaie care tremură sub gene
poate aduna în ea un univers întreg; o călătorie fără
sfârșit, prin literele fără colțuri, ca o îmbrățișare în
care „mama-ți ștergea lacrimile / cu un colț de
speranță / amintindu-ți că nu poți fi nemuritor” (Nu poți
fi nemuritor).

Frumusețea și gingășia versurilor și a
cuvintelor reverberate în adevărate oglinzi ale inimii,
fac din creația Denisei Lepădatu proba certă în a ne
determina să intuim, din ce în ce mai mult și mai
convingător, că avem de-a face cu o veritabilă vocație
de poetă.

Mihaela IOAN RUSU

AICI

Acum e trist, întunecat și-amar
Tot binele ce îl aveam.
Deși aici, departe, lângă mine
Nu te zăresc sau simt
Nici când gândesc.
Iar pentru ziua care vine
Îmi plânge-un râu
Ascuns în tainic vers.

ZBATERE

Reascult natura dezlănțuită...
Îi simt ecoul risipindu-se
În picături de gânduri.
Sub greul ninsorilor necăzute
se zbate-o primăvară
să iasă la imposibilă răspântie
dar o acoperă un ultim val
de singurătate solară,
de tristețe lunară
și-o ploaie de vară
ce-a întomnat pe rug!

ETERNITATE

Sunt ținută
în eternitate.
Aud cum cresc
salcâmi,
în timp ce încă
pământul se învârte.
E visul
mult mai clar.
Și încă trebuie
să se întâmple.
E totul nenăscut
ca un solstițiu
ce vine peste noi
să ne doboare,
să ne usuce...
și-apoi ne moare.

PRIMĂVARA

Da, iubirea mea,
Te port în suflet
Și-n fiece respir.
Și-am să aduc
Din nou
Primăvara,
Să-ți așeze la urechi
Cireșe roșii.

NETĂLMĂCIRE

Încet, încet,
lumina lumii
străpunge întunericul din mine
alungând povara
altei nopți trecute.

Încet, încet,
nevăzutul cerului
străpunge lumina dimineții
din mine
alungând povara
altei dimineți neîncepute.

Încet, încet,
revin la haosul durerii,
la dezordinea sinistră
a lucrurilor
așezate aiurea,
amalgam de vise
netălmăcite
de niciun oracol.

CE-AR FI...

Ce-ar fi pământul fără apă
Sau soarele fără de-a sa lună?
S-ar risipi orice cutumă
Din lumea ultimă, postumă.

Ce-ar fi iubirea fără stele
Să țipe-un pescăruș tăcând?
Ar fi ca-n zbaterile mele
Când plâng încet, mai mult visând.

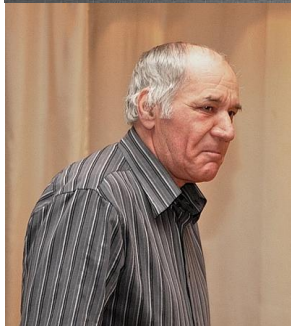
Ce-ar fi o mamă fără prunc
Să nu-i mai simtă gânguritul?
Înaltul ar fi doar adânc
Întunecând tot răsăritul.

Ce-ar fi o viață fără tine
Să nu mai știu de-i rău sau bine?
Te-aș rătăci-n suspine cristaline
Să-nfrunt zâmbind teama de mâine.

CONDAMNARE

Azi te condamn la fericire,
Să nu mă poți uita deloc,
Să porți doar doruri în privire
Ca mistuirea unui foc.
Azi te condamn la fericire
Cu retrăirea unui vis,
Un vis venit dintr-o iubire,
Ce l-ai purtat către abis.
Azi mă simt doar o floare rară
Cu rădăcina-n amăgire
Și înflorind a doua oară
Azi te condamn la fericire!

Tănase DĂNĂILĂ

CONSTANTIN OANCĂ

Un drumeț între patria de pe pământ și patria cerească

LOT- O carte despre riscul necunoașterii și al neascultării

Când scriitorul Constantin Oancă mi-a dăruit recenta sa carte cu titlu de personaj biblic **-LOT-**, a aprins parcă în mine o lumină.

Momentul se afla într-o evidentă consonanță cu o înțeleaptă reflecție a lui Thomas Mann: "Viața n-ar fi posibilă dacă n-am înfrumuseța-o puțin și n-am încălzi-o cu iluzia simțirii".

Apărută la prestigioasa editură InfoRapArt - 2014, condusă de distinsul poet-matematician Petre Rău, într-o elegantă concepție grafică, LOT este o carte meditativă cu microeseuri lirice strecurate prin fondul launtric de gândire și simțire a autorului, cu șlefuire de bijutier, și care, prin mesajul său, te invită la trezire.

Citez "o margine de gând" cum ar spune poetul Blaga din trupul cărții: "Pe unde iese cuvântul iese și sufletul. Atunci când gândim, murim câte puțin, dăruindu-ne altora".

Așadar, odată cu cuvintele din carte, poetul ni se dăruiește pe sine. Ca pe o ofrandă. Aproape reflexiv găsesc o analogie - desigur, la dimensiuni diferite - între spiritul poetului, de vreme ce moare câte puțin în cuvinte oferindu-ni-se jertfă, și spiritul lui Manole care își zidește iubirea. În acest context cad bine cuvintele eruditului istoric Vasile Pârvan: "Prin jertfa de sine, sufletul nostru se înmulțește și crește până la puterea măreață pe care i-o atribuim divinității".

A disjunge cartea Lot din întregul scrierii autorului e ca și cum a-i lua o poată din viața sa și a-i privi separat, rupt din context. Pentru că în cărțile lui, Constantin Oancă își picură viața adusă la starea de diluție, de rotund.

Întorcând pe dos titlul nostalgic al penultimei sale cărți de poeme de o mai largă respirație "O corabie care nu mai sosește" și care ne duce cu gândul la metamorfozele lui Ovidiu unde nici pentru el corabia nu mai sosea, putem spune că LOT este o corabie care a sosit, un Godot care a venit. Scrisă într-o stilistică care îi dă distincție, cu acoperire estetică și în duhul celorlalte cărți, pentru că simțirea poetului este bine direcționată în duhovnicie, nu își schimbă conjunctural stările, cartea ne oferă meditații adânci, ne invită și pe noi, prin subtilități lexice, fără a ne agresa spiritul, să medităm că "Viața noastră este un fluviu care curge din lumea asta și se revarsă în lumea cealaltă".

Privind ca pe un întreg omul și scriitorul Constantin Oancă putem spune că este în toate un poet. Poet și în viață poet și în genurile literare, aforisme, eseu, poeme

în care își pune gândul. Pentru că el aspiră să imprime creației sublimul din Cântarea Cântărilor, trudește pentru a ridica, prin expresie lirică, cuvintele de la pământ la cer.

Nu vreau să vă ofer superlative obositoare dar am ca temei crezul său: "Poezia nu-i un scop în sine, ci o cărare înflorită care duce la Dumnezeu".

Și, pentru că de când îl știu, el își trăiește cuvintele, nu am necuviința de a nu-l crede. Poezia este suflul vital al firi sale.

LOT, poartă în ea lumina blândă, de inspirație divină, alcătuită din suflul iată cât de poetic exprimat: "Cele trei grații ale mele: o privighetoare în pădurile limbii române, muzica pe texte biblice și moartea pe versuri de Mihai Eminescu".

Pentru poetul Oancă cuvântul nu este doar o plasmă noțională ci un efect muzical al spiritului. Iată un snop de incantații care susțin ideea că omul și poetul sunt una, căutând să găsească relația armonică dintre viață și moarte, dintre patria terestră și patria cerească:

- privind din cer nașterea și moartea omului sunt văzute ca fiind simultane, adunate într-un singur punct.

- lumea de azi - un popor de copii singuri în fața unui deșert fără traversare

- lumina se scutură ca frunza pe pământ, Și înserarea din uitarea mea vine

- eticul și esteticul sunt aripile îngerului nostru păzitor

- punctele cardinale ale omului sunt pământul, cerul, trecutul și viitorul

- gândul este trup iar cuvântul haină.

- ce-ar fi o lume - fără culori, un pământ fără apă, un cer fără stele? Dar să fii tu însuși îmbrăcat ca florile, plin de viață ca fluviile și luminos ca stelele?

După aceste florilegii lexice să sorbim și mireasma dintr-un poem născut din imaginația sloboadă a autorului: "Am luat un nor și l-am pus peste o grădină / Să se mai potolească o supărare. / Am luat un pom și l-am sădit într-o poiană / Să-mi mai amintesc de-o înserare. / Am luat un surâs și l-am pus pe simpla ta prezență / Să-mi mai amintească de-o iubire".

Poetul face din cuvinte unduiri ca-ntr-o simfonie de Bach în care adierea lină a firii sale trece printr-un purgatoriu spiritualizat, așezându-se ca niște fulgi pe arșița din ființa cititorului.

Și totuși, omul Constantin Oancă se tânguiește: "Eu sunt o navă avariata ale cărei componente de bază - eticul și esteticul - au fost inundate de apele răului. Din acest coșmar mă aud strigând după ajutor precum fecioarele din parabola biblică care n-au reușit să se trezească la timp".

De data asta, vă rog să nu-l credeți pe poet. Pentru că este generos cu lumea și prea puțin generos cu sine. Cum să fie o "navă avariata" când, iată ce spun confracții săi scriitori despre el și lirica sa:

- O simfonie a iubirii și creației sub patronajul îngerilor (Constantin Trandafir)

- Străluciri de gând în spirit de haiku, adevărate mărgăritare (Cezarina Adamescu)

(continuare în pag. 32)

-O meditație necesară asupra dragostei divine pierdută cândva prin păcatul originar (Dan Movileanu)

- Aurite snopuri de pe câmpiile translucide ale gândului (Casian Maria Spiridon)

- Poet afin unei modalități de abord liric personal într-o suită de poezii acordate ca în orchestra simfonică (Ion Hurjui)

- Un artist ce se așează în nobilul șir al atleților în lupta cu improvizația agresivă și ravagiile verbiajului (C.D.Zeletin)

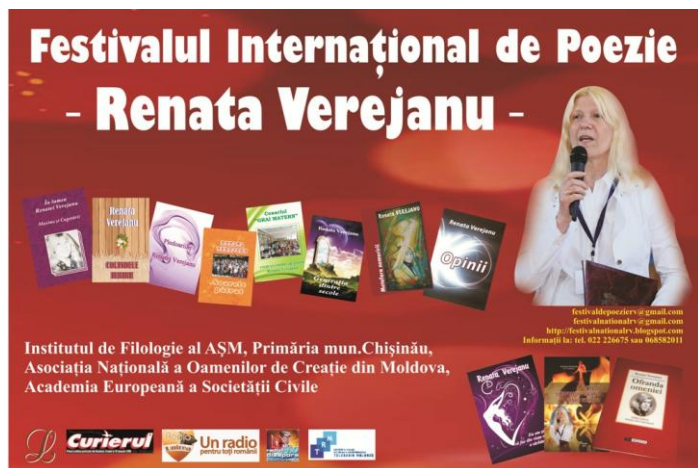
Iar eu vă spun: Poetul Oancă este toate acestea la un loc, și mai mult decât atât. Și cum să fie o "navă avariata" un poet trăitor în duh, într-un fel un sacerdot, iar în sângele poemelor sale găsim spirit, are privirea și gândul orientate spre cer, rezonază până la contopire cu simfoniile lui Bach, Bettowen, Mozart, cu poemele lui Eminescu și Nichita? Și chiar dacă în cărțile sale este prezentă și moartea în ele mustește viața. Pentru că și moartea face parte din alcătuirea omului. Iar în înțelesul poetului, ca și în înțelesul biblic, moartea nu este o cădere ci o înălțare, nu o stingere ci o aprindere, nu o cenușă ci o flacără.

Poposind pe pajiștea cuvintelor din cartea Lot, poposim în grădina autorului unde ne spune: "Cultivându-mi și îngrijindu-mi grădina, îngrijesc de fapt pământul din mine. Grădina Eden nefiind altceva decât frumusețea intimității omului, în care Dumnezeu i-a sădit, ca pe niște pomi, gândurile și sentimentele".

LOT aduce echilibru pentru că este o carte cuminte între prea multe cărți obraznice. Și dacă într-o altă scriere se tânguia duos că "Între oameni sunt depărțări mari numite singurătăți" în cartea Lot poetul privește dincolo de zenit cu îngrijorare: "Cât de departe ești, aproapele meu?"

Iată de ce cartea Lot își cheamă ochiul care să o citească și lacrima care să o plângă.

Iar Constantin Oancă este un poet care "nu ascultă de glasul șarpelui" și de aceea "Dumnezeu îl privește cu toate stelele".

Festivalul Internațional de Poezie
- Renata Verejanu -

Institutul de Filologie al AȘM, Primăria mun. Chișinău,
Asociația Națională a Oamenilor de Creație din Moldova,
Academia Europeană a Societății Civile

Curierul, Un radio, etc.

Lusiana DRĂGUȘIN

E primăvară în doi

Pictează-mă în anotimpul meu cu maci,
Cu rădăcini de vânt și spice verzi de grâu,
De vrei dorința ta, năvalnic, s-o desfaci,
Să-mi lunece pe umeri, să cadă jos, la brâu.

Deschide infinitul, e loc și pentru mine,
Dezleagă-mi curcubeul cu pana de acvilă,
Trăiesc de-acum minuni și-mi e atât de bine
Doar ține-mă pe brațe, să fiu a ta copilă.

Hai luminează-mi ochii, aprinde-i c-o scânteie,
Descătușează cerul și-aruncă-l peste mine,
Doar în văzduhul tău, mă simt din nou femeie.

Să nu-mi striviți iubirea...

Eu sunt a celui care mă iubește tandru,
În așternut, să nu-mi sădească leandru,
Otravă e minciuna și-atât de rău mă doare
Când pașii lui de gheață, ucid, deja o floare.

Rămân a celui ce-mi sărută nopțile cu mai,
De verde îmbătată, de florile cu grai
Cu dor de alb aștept, să vină, să-mi aducă
O simplă înflorire pe trupul de nălucă.

Să mă iubească mult, cu dor și în cuvânt,
Să fie oare interzisă iubirea pe pământ?
De vreți cumva să-mi judecați feminitatea,
Voi nu-mi striviți iubirea, și nici eternitatea!

Libertatea iubirii

Poemul acesta îl aduc spre ofrandă
Minunii ce strigă sculptând inocența,
Când jarul dogoare mirosind a lavandă
De-atâta ardere suspinând evidența.

De ce să ne ascundem de lume și de viață?
Ne judecă ades negustorii iubirii,
Ei moștenesc averi cu inimă de gheață
Și nu au să guste din fructul fericirii.

De unde așa curaj și-atâta aroganță,
Să puneți iubirii zălug sau bariere
Iubirea este pură, sublimă și instanță,
Ea nu poate fi subscrisă vreunei frontiere.

Tănase CARAȘCA

POETUL IUBIRII

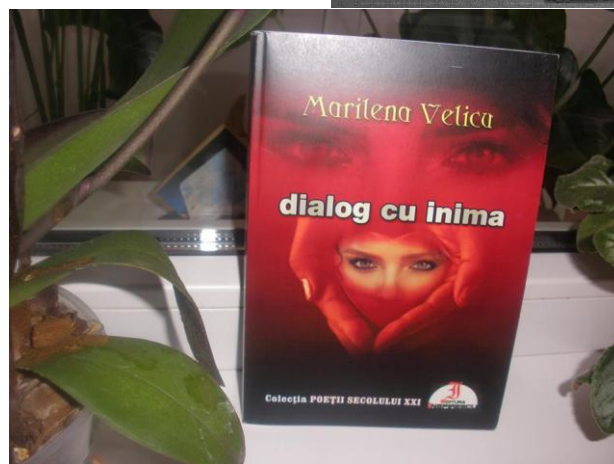
„Un poet al iubirii”, așa aș numi-o eu pe Marilena Velicu, trăitoare a plăurilor nord-dobrogene în care s-a împlinit, a cules, a prelucrat și a îmbogățit zestrea culturală țesută cu mîgală din fuiorul lânii merinos cu poeme de o sensibilitate, naturalețe și frumusețe în care încap toate culorile curcubeului. Versurile în dulcele stil clasic irumpe din profunzimea iubirii nu filozofale ci aievea, simțită și nu poleită în culorile metalelor scumpe, ce fură privirea, dar reci.

Începând cu anul 2008, Marilena Velicu a simțit o nouă pasiune prin care să-și strige bucuria sau tristețea iubirii, iar nouă cititorilor, să ne împărtășească dragostea pentru persoana iubită în ritm și rimă cu porniri care îndeamnă la cântări prin încântarea auzului, prin muzicalitatea valsului vieneze, dar și al tangoului sud-american care se împletesc în ritmuri românești angajate și strigate la hora satului. **Poeme pentru el** - ed. Sfântul Ierarh Nicolae-Brăila (2011); **Vise prăfuite** - ed. Singur-Târgoviște (2012); **Lasă-mă să cred** - ed. Singur-Târgoviște (2012); **Cafeaua de joi** - ed. Tulcea (2013); **Clipă în Rai** - ed. Cenaclul de la Păltiniș (2013); **Cafeaua de joi, volumul doi** - ed. PIM Iași (2013) - sunt volume de poezie pe care Marilena Velicu le-a dăruit cititorilor cu încrederea care nu a întârziat să confirme așteptările. O serie de antologii în care autoarea volumelor de mai sus a fost selectată și a publicat poeme, vin să completeze o diademă la care prin noul volum numit foarte inspirat **„Dialog cu inima”**, Marilena Velicu își mai așează un diamant lângă celelalte, dar și lângă locuri rămase încă libere care își așteaptă împlinirea.

Prefața, conținutul și postfața poetei Marilena Velicu din prezentul volum pot fi găsite concentrat, într-un singur cuvânt, un sinonim pentru toate trei la un loc, dar și pentru fiecare separat și acesta este cu siguranță „DRAGOSTE”. Pecetea de „poet al iubirii” este un blazon artistic, plin de un lirism grațios din care se revarsă pe portativul doinit al versului efluvii sentimentale etalate într-o simbolică uneori vecină cu erezia (ar spune unii!) prin patosul atitudinii, prin caracterul intim al mesajului plin de eleganță grațioasă și sinceritate cuceritoare, de o senzualitate fără frontiere, expansivă și uneori chiar tiranică.

Din punctul meu de vedere, „cartea de vizită” a Marilenei Velicu, **„Dialog cu inima”** este un titlu fericit pentru volumul de față, deoarece concentrează în el ceea ce trece prin filtrul separator, dar și îngăduitor al simțămintelor umane raportate la semenii: dragoste, fericire, bucurie, certitudini, speranțe, împlinire dar și neîmplinire, indiferență, deznădejde, răutate, ură, etc. Dar dintre toate aceste simțăminte trecute prin filtrul inimii, dragostea, fixată în veșnicie cu săgețile lui Cupidon, are în poezia Marilenei Velicu locul ei indestructibil și se regăsește în proporții diferite dar mai mereu peste tonice, în tot ceea ce reprezintă și manifestă ființa umană. În ultima strofă de la pag. 29 a poeziei **„Prefață”** poeta merge până la a diviniza și ridica dragostea la dimensiunile universului: *„Refren de dragoste mi-e versul / Cu el străbat tot universul, / Dar mă opresc o clipă-n viață / Să pun iubirea în prefață”*.

Deci, totul începe din iubire, iar creația divină este o rezultată firească a dragostei, suprem sentiment al

continuității: *O contopire clară de destine / Sunt eu...în poezie...doar cu tine (Doar cu tine, pag.31).* În dragoste, așa cum reiese din volum, dialogul cu inima este soluția permanentă, cip-ul de legătură care dă cele mai sănătoase direcții în viață. Comunicând prin iubire cu omul de lângă tine, îi dăruiești tot ceea ce e mai bun, frumos și scump pe lume: sufletul curățit de orice ingredient și inima, pe palmă. Dar Marilena fiind femeie, înțelege că *„Femeie, doamnă, mamă și iubită, / Ești floarea în culori de curcubeie, / Și-atunci când tâmpla ta va fi albită / Vei fi femeie că ai fost...femeie (Femeia, pag. 54).* Dar femeia știe că omul de lângă ea este bărbatul pe care Dumnezeu i l-a dăruit „la bine și la rău”, deci partenerul căruia îi oferă totul, chiar și florile lumii, de ziua lui și nu numai: *„De Ziua ta și macii-au înflorit / Și roșul lor șoptește: Te-am dorit! / Atunci, acum și mâine, tot mereu / Te voi iubi, că tu ești soțul meu. (Te voi iubi, pag.56).* Universul familiei se simte, se revarsă cu dărnicie din tocul înmuat în călimara vieții, în simțiri înălțătoare, la fiecare pas și etapă trăite, dătătoare de speranțe cu ținte visate spre perfecțiunea nudă.

Dar dragostea mai are și ungherele ei ascunse de ochii indiscreți dornici de senzații tari, pentru că moral vorbind, „păcatul” și bucuria contopirii trupurilor, Dumnezeu l-a dăruit pentru perpetuarea speciilor, iar nouă, oamenilor, pentru armonia ridicată la rang de fericire: *„Pe trupul dezgolit se joacă tandru noaptea, / Prin părul răvășit oftează dulce, șoapta / Privirea ta mă arde, mă zvârcolesc gemând, / Cu focuri de petarde hrănesc un dor flă-mând (Adorm mereu visând, pag.84),sau: „Pe calea înflorită spre divanul cald”(Ochii tăi aprinși, pag.100, sau: „Din ploaia care plescăie pe trupuri / Sub freacăta suvoaielor încinse / Să simt și-n alte dăți cum astăzi tremuri / Cu flăcările dragostei aprinse” (Aproape dezbrăcată, pag. 96).*

Adunând „bulgări de speranță” și „pulbere de stele”(Un strop de primăvară, pag. 35), autoarea ne dovedește că trăiește în realitățile zilelor noastre: *„Mă plimbă inima printre cuvinte / Emoții, umblet, gânduri deșirate, / Căderi, urcușuri, toate îndurate” (Un paragraf din vechea carte, pag. 32).* De asemenea, realitatea ne dovedește că în iubire mai este nevoie și de sacrificii, visând înspre mai bine: *„Sărut imaginar”, „dorință ne-implinită”, „speran-*

(continuare în pag. 34)

ță" (**Doar cu tine**, pag. 31) își au locul, rolul și timpul lor, pentru că...

...Pentru că, vine o vreme când, „*Mă macin între pietre, fărămă de nimic*” (**Fărămă de nimic**, pag. 71) și te întrebi: „*Am fost eu salcie la mal, / Sau salcia m-a mângâiat pe spate...?*” (**Și salcia se zbate**, pag. 81), ca urmare, „*În ochi ne vom privi nostalgic*” (**Sâmbătă seara**, pag. 42) și atunci, „*Nu mă-ntreba unde mi-e chipul / S-a-mprăștiat precum nisipul / Gonind spre mare valul verde / Un ochi decide, altul pierde*” (**Eșarfa incoloră**, pag.99) dar când, „*Primesc în schimb mirabile-mpliniri / Și-adun în cartea vieții amintiri*” (**Iubire**, pag. 34), „*Deschid întâmplător registrul vieții / La pagina cu anii tinereții*” când „*Eram înaltă, zveltă și pletoasă / Cu ochi vioi și gura mai cărnosă*” și cu bucurie nostalgică „*Mai răsfoiesc o pagină sau două, / Sunt mamă, parcă am o față nouă! / Mă strâng în brațe patru mâini firave, / Ce astăzi sunt puternice și brave*” (**Eram...**, pag. 104).

Chiar și moartea, ultima etapă a vieții, o dilemă existențială, nu este privită cu dispreț ci cu o toleranță poetică ce pare a fi mai degrabă o realitate nostalgică peste care nu se poate trece fără împărțășania vieții, dăruită din dragoste: „*Țărâna rece n-o urăsc de moarte / Nici întunericul unde te caut*”... „*Mai lasă-mă o clipă după cruce, / În pumni s-adun o ploaie vinovată*” (**Și totuși plâng**, pag.39).

Iubirile Marilenei Velicu sunt un corolar proiectat într-un luceafăr de razele căruia sunt animate muzica, natura cu flora și fauna ei, apa, aerul, focul și pământul, naturalul deci, văzut, simțit și ca supranaturalul și, așa spune eu, toate la un loc, în Poezie: „*Culori, parfum, extaz, cânt de vioară, / Fiori, emoții, inima-nfășoară, / Petale crude, iz de iasomie / Și fluturi galbeni înfloriți pe ie*” (**Se contopesc culori**, pag. 48).

Ideea nobilă a iubirii străbate cu delicatețe cartea Marilenei Velicu, de la un capăt la altul cu tot ce conține bun și rău acest simțământ care ne proiectează pe noi oamenii în Edenul fără limite al propovăduirii speciei nu din necesitatea momentului ci din bucuria și surpriza plăcerii.

Prozodia, ca formă literară lirică prezentată în vol. „**Dialog cu inima**” este practic o comunicare continuă între autoare și organul-motor al vieții, care percepe, simte și înregistrează, dar și reglează reacțiile pentru creșterea sau descreșterea consecințelor acestora. Pentru a crea această stare continuă, comunicarea se realizează prin forme artistice măiestrite în metafore ce dau un plus de sens ideii urmărite, care vine să întărească firul colorat care reiese din poem, de la un capăt la altul. Culorile sunt în mod deosebit cele care dau un farmec aparte conceptului de „iubire” și îl completează în splendide imagini contextuale: „*toamnă galbenă, apă verde, visuri albastre, tristețea galbenelor frunze, galben copt, plină mov, străine literele gri, grimasă albastră*” și chiar „*Metaforă să-ți fiu spre seară / Topită din albastră ceară*”.

Muzica, dar în mod deosebit pianul este instrumentul care vine să completeze paleta imagistică a poetei, fiind însoțitoarea poemelor „în doi”, doinite pe clape sau strune de vis în tumultuosul anestezic al iubirii binefăcătoare „*Doi pași, ușor făcuți-nainte / Ca muzica să ne alinte...*” (**Lecție de dans**, pag.112). Citind poemele Marilenei, simți că notele de pe portativ sunt percepute ca fiind

transpuse pe clapele pianului său și redau în surdina muzica din „Anotimpurile” lui Vivaldi, sau chiar „Balada” lui Ciprian Porumbescu, într-o horă simbolică țesută pe iile costumelor populare și interpretată de Fetele de la Căpâlna în pas lin și unduitor. „*Se schimbă ritmul melodiei mele / Las capul moale pe un umăr, tandru...*” (**Orchestra vie**, pag. 101).

Tănase Carașca, Boema și Marilena Velicu

Florile, dar mai ales splendidele lor culori sunt întâlnite sub forme diferite în absolut toate poemele. Nu există la Marilena Velicu iubire în alb și negru, versurile ei sunt colorate și pătrunse de miresmele îmbătătoare, proprietăți atribuite în mod deosebit florilor de tei, trandafir, salcie, mac, ghiocei, lalele etc.

Timpul, cel care aduce noul, dar îți amintește și de trecut, este un alt element des întâlnit la Marilena Velicu. Prezentul se scurge imperturbabil prin firișoarele de nisip din clepsidra exactă prietenă, dar neiertătoare. Trecerea timpului marcată de clepsidră, este însuși evoluția vieții fiecăruia în particular, dar și al societății în general, care marchează fără abateri rostul iubirii în diferitele perioade ale vieții: „*...Nisipul din clepsidră nu măsoară / Distanța, greul, dorul care doare, / ...Și nici furtuna vieții nu-i ușoară*” (**Fărâme**, pag.109)

Toamna, cu ploile ei reci este anotimpul preferat și urât al Marilenei Velicu: „*E toamnă iar, viorile-au tăcut / Și plouă cald pe dorul prefăcut, / Nu mai tresar la fiecare pas / Din tot ce-a fost, nimic n-a mai rămas*” (**E toamnă iar...nu mai tresar**, pag. 150).

Patriotismul implică dragoste, iar printre toate căile întortocheate ale iubirii pătimăse, autoarea se împletește și cu acest soi de atașament sufletec, moral și profund românesc: „*Dă-mi glasul tău să-mi pot striga străbunii, / În piept să-mi încolțească dor de țară, / Când se răscoală prin oraș nebunii / Tu să-mi aduci românii de afară ...Dă-mi ochii tăi să mai admir o dată / Pășunile și râurile noastre, / Și Dunărea de mare înnodată / Prin valurile calde și albastre*” (**Pământul nostru**, pag.102).

Ca tehnică a versificării, vorbim aici de o prozodie în stilul clasic sub toate formele consacrate: rimă împerecheată (1-2;3-4), rimă încrucișată (1-3;2-4) și rimă îmbrățișată (1-4;2-3).

O altă caracteristică tehnică utilizată adesea de autoare este aceea a repetiției prin anaforă și epiforă. Sugestive în acest sens pot fi citate

(continuare în pag. 37)

Vasile POPOVICI

ÎN AXIOLOGIA ARTEI: « Le style est l'homme même »

**ELENA ANGHELUȚĂ BUZATU, Cu gust de infinit.
Salcâmi în floare, Vol. I, Napoca Nova, Cluj, 2014**

Născută în 1954 într-un oraș nemetropolitan, - Bârlad, Elena Angheluță Buzatu este purtătoarea a două destine: unul ontologic, ca un dat fiecăruia dat, iar altul, literar, dat, nu oricui dat. Poetă și prozatoare, traducătoare desăvârșită, Elena Angheluță Buzatu încă își croiește cale și urcuș în axiologia artei, prin exelență literatura, ca artă a cuvântului.

Dacă pentru pictură, materialul de construcție, de realizare, e culoarea, pensula, șevaletul, pânza ori alt suport, pentru muzică, - notele muzicale, așezate pe portativ, pentru sculptură: dalta și ciocanul, lemnul, piatra ori marmura, pentru literatură, materialul zidirii este cuvântul. Cuvântul a fost pentru Dumnezeu cel dintâi și mai la îndemână material din care a făcut universul, provocând cu o motivație căreia nu-i vom afla vreodată noima, - Big Bangul.

Cuvântul, pentru Elena Angheluță Buzatu, e însăși existența ei, modul și totala ei motivație artistică pentru a găsi vieții un sens, un scop și ieșire din labirintul ce cu greu îi poți găsi ieșirea.

Cuvântul bine cumpănit este la îndemâna autoarei în odiseea într-o regresie temporală, de parcă într-o altă buclă temporală, modificată sui-generis, întru a invoca cea mai nevinovată și fără de griji perioadă a vieții, - copilăria: „Această carte se vrea a fi un volum autobiografic cu descrieri de oameni, locuri, și întâmplări care s-au încăpățânat să-mi rămână vii în amintiri chiar și după aproape două decenii de trai în țări diferite, de limbi și culturi deosebite, de mari decepții în prietenii, de adânci depresii privind ideologiile, de dureri mari de inimă și suflet, și alte grave stări de sănătate, de mici bătălii pierdute, de războaie mari câștigate, de zile negre cu nori și furtuni ce făceau coaja vieții să fie purtată de valuri prin cele mai adânci abisuri, de momente când destinul-mi părea blestemat, dar și de zile cu raze calde de soare, pe fundalul unei vieți trăită într-o completă dependență și încredere în Cel de Sus, sub ploaia lui de nenumărate și nespuse binecuvântări, toate la un loc dăruindu-mi în final acel gust de infinit...” – mărturisește autoarea, după ce își deschide romanul autobiografic cu un poem cu valoare de motto: „Am îmbătrânit... / Departe, departe de țară / Pe un pământ străin / ...Și deodată m-am simțit, / Fără al țării mele adăpost / Și al mamei mele rost! / ...Urmașilor mei..., Să le spun, ce simt și ce gândesc / ...În graiul nostru românesc... / Cum aș fi putut să-i las orfani / De-a lor

limbă...” Impresionant sentiment patriotic, pe cale de dispariție astăzi!!!

Sentiment care-și are țâșnirea șipotului din: „Credința într-un Dumnezeu viu și adevărat e ca o oază pentru fiecare suflet însetat!” Dar și pentru: „Când m-a trimis Dumnezeu în lumea aceasta, pe pământ, mi-a dat o mamă cum nimeni altcineva nu a avut”.

Chiar de la începuturile romanului, autoarea, ca într-o osmoză, ne alătură universului patriarhal al Bădiței Ion, - neîntrecutul povestitor, - Ion Creangă: „Din toată lumea aceea plină de mirare, primeam dimineața la sculare și noaptea la culcare câte un pahar plin cu lapte, cu spumă, fierbinte. Iar de prin ulcelele puse pe prispă, la soare, ca laptele din ele să se prindă, înfulecam când eu, când pisica, câte un pic de smântânică – făcea bine la burtică! Iar când mama întreba, cine a atins ulcica, cum putea vorbi pisica! La mine lung ea se uita, de parcă îmi spunea: e vina ta, dacă tu n-ai fi deschis-o eu nu aș fi atins-o! Auzi la ea, ștregară!”.

Copilăria Elenei Angheluță Buzatu a fost un El-Dorado românesc, în care nu mai poți cere nimic, nici măcar Dumnezeului, din moment ce în palma deschisă ții fericirea. Copilăria autoarei este universală, în ea se regăsesc distinșii cititori, printre care și eu, mai puțin distins. Copila-codană, Elena Angheluță Buzatu, era atipică, în sensul conotațional apreciativ: „Nu știam să citesc sau să scriu, dar știam stelele după numele lor, știam când apar și când dispar, le recunoșteam după formă și configurație, după lumini și semnificație. Cunoșteam Calea Lactee mai bine ca pe palma mea”.

La școală a învățat bine, fiind premiantă; a avut profesori care i-au călăuzit instrucția și educația, aducându-i în memorie pe: „Să trăiești veșnic, profesore de limba română! – distins Domn și Om Mănăstireanu!” Autoarea, din vârful penelului, realizează un portret sadovenian: „Un domn înalt, bine făcut, dar suplu, cu o privire serioasă dar blajină, adeseori cu privirea pierdută în depărtare, un gentleman, un om cu suflet mare, un om care în toată viața mea, aveam să-l compar cu dascălul Mihai Busuioc al lui Sadoveanu, supranumit Domnu Trandafir. Atât timp cât i-am fost elevă, mi-a acordat o deosebită atenție, din umbră încurajându-mă, îmbărbătându-mă, ghidându-mă, învățându-mă legile zborului, folosindu-mă de propriile mele aripi, deși abia în formare, fragile rău tare, dar întrezărind undeva acolo în adâncul ființei o voință de a răzbate în viață no matter what”.

(continuare în pag. 36)

Dar și pe: „Da, domnule profesor și diriginte Victor Avram, încă îmi mai aduc aminte! Că dacă nu erai Dvs să înlăturați norii și panica aceea care-mi cuprinsese inima, n-aș mai fi ajuns să mă văd vreodată cu liceul terminat. Vă mulțumesc și vă doresc de aici de la celălalt capăt de Pământ tot ce e mai bun și sfânt în cer și pe pământ. Să ne trăiți ani veșnici!” Emoționant! Și mă gândesc la mine, dacă un fost elev mi s-ar adresa așa! Și, ca invocarea să fie mai întregită: „Adrian a fost mai mult ca un frate mai mare, un prieten de nădejde, un coleg bun, un om cu suflet mare... și, deși prietenia cu el a fost una de o frumusețe aparte, lăsându-mi această amintire vie, nu pot spune că a grăbit procesul îmbobocirii...” Să mai adaug surplusul persuasiv/ persuadant, e superfluu.

Și toate ar fi fost bune și la locul lor, dacă nu ar fi venit o vreme când: „În copilăria mea n-am dus lipsă de nimic. Aveam de toate pe săturate! Și până să ne ia statul TOT, și pământ și animale, am avut de toate, prin munca noastră personală... „... Se dusesse cântecul și veselie glasurilor de copii”. „Cine nu și-ar fi dorit să se nască în altă epocă sau eră, unii mai târziu, sau alții mai devreme, fiecare după cum sufletul îi cere? Dar cum venirea noastră în această lume nu depinde de noi, ne trăim viața care ne-a fost dată în epoca sau era care ne-a fost destinată. Fiecare generație cu tributul ei de plătit. ... Țara întreagă era ca un furnicar mare, în care fiecare furnică își știa locul și rolul. Și mai totul se făcea cu muncă patriotică. În zilele noastre de acum, expresia de ‘patriotism’ și-a pierdut sensul și valoarea din timpul copilăriei mele. Am rămas cu amintirea!”

Și-atunci: „Am învățat, că în viață nu e bine să te încrezi în nimeni, decât în tine și în Dumnezeu care cu viață te ține”. Și, ca o caldă străfulgerare: „...mi-am jurat să nu mă las înfrântă; mi-am jurat jurăminte sacre, numai de mine știute, răzbind în viață pentru a le vedea împlinite. Mi-am jurat multe, fără a ști pe unde destinul mă va purta. Și deși m-a costat mult, cu sufletul frânt și cu sănătatea la pământ, m-am ținut de jurământ.”

Și veni o altă vreme după vremea ‘ceea când: „odată ajunși aici pe tărâm american, am cumpărat cinci hectare de teren agricol de la frații mei și am recreat acele imagini din copilărie la BuzatuRanch – orăștii cât vezi cu ochii, oile cu mieii lor și căprițele cu iezii lor”. Cu osebirea, alta decât cea vetustă, arhaică și neînvogă: „Și, dacă în copilărie mă plimbam cu căruța, aici în America nu te poți descurca fără mașină; pe aici nu sunt trotuare; ba da, mai sunt, dar mai mult în orașele de pe coasta de est; pe coasta de vest nu sunt, sau dacă sunt, sunt o raritate; în orașul în care ne-am mutat de curând, și care arată ca o stațiune de munte de pe Cheile Biczului, pe marginea străzii are marcată o dungă albă, și oamenii circulă când în sus și când în jos, dincolo de ea. Dar nu toate străzile au așa ceva”. Lapidar, ca un corolar, prozatoarea conchide: „... unora le e dat să-și tragă seva dintr-un pământ bogat, iar unora să supra-viețuiască chiar și într-un deșert uscat.”

Și pentru că am adus deja în discuție proce-deele artistice, adaug autocaracterizarea: „...eram tare mică și firavă la trup, la statură. Iar de mic copil, arătam tare pricăjit! Și deși cu obrăjorul scofălcit, aveam ochii mari de căprioară și eram vioaie și sprintară.” Moștenind:

...„de la mama un păr nespus de bogat, cu un fir gros, frumos și un pic ondulat, de-o culoare castanie ce bătea în arămie cu reflexe roșietice, deși mama fusese blondă la viața ei”. Prozatoarea Elena Angheluță Buzatu folosește cu ajutorul cuvântului bine măiestrit, precum pictorul cu pensulă și culoare, și caracterizare directă, specifică genului epic, alături de alte modalități: „Rodica era o fetiță ai cărei ochișori îi sclipeau de inteligentă, blondă cu ochișori albaștri, cu gropiță în obrăjori, cu tenul alb rozaliu, jovială, veselă tot timpul, plină de viață, un adevărat îngeraș. Și mai avea ceva aparte - o inimioară bună ca pâinea caldă. Rareori ai fi văzut-o supărată. Și dacă se-ntâmpla îi trecea foarte repede, nu putea ține supărarea. Și era și ea mică de statură ca și mine. Spre deosebire de Doina, care era o fetiță înaltă, cu tenul alb și părul ca pana corbului, cu ochi mari de căprioară, cu năsul cărn ce-i dădea feței sale o imagine de copil pus mereu pe șotii.”

Cum anii trec, cum anii vin: „Și-am revenit câțiva ani mai târziu, când eram deja o domnișoară codană, în plin proces de îmbobocire, crezând că trăiesc acel sentiment dumnezeiesc de îndrăgostire...” Până la venirea unei alte vremi din aceași buclă temporală extinsă, neprietenoasă, și ireversibilă, și implacabilă, inexorabilă și, de ce nu, cu gust amar, care-ți lasă o grimasă pe obrazul stâng, în loc de sărutul acela pe când erai codană, zvăpăiată și nelăsată prinsă în jocul acela juvenil și nerepetabil: „Am vrut să vă spun cât de bătrână mă simt, cât de mult mi se pare c-am trăit. Și că de curând, tare de curând, am devenit bunică.”

Aici, nu-i dau dreptate autoarei, hiperbolizând. Și eu, de când sunt bunic, fac tumbe (ferească-mă să mă vadă cineva!), mă încălesc nepotul și mă-ndeamnă: „hai căluț, la Rădăuți!” Și căluțul o pornește spre Rădăuți ori aiurea, ce mai contează dacă moșnegește!?! Timpul sapă peste tot și lasă urme adânci, ca cel dintâi și de pe urmă dușman.

Romanul autobiografic „Cu gust de infinit” este conceput în mai multe volume, primul tom, intitulat „Salcâmi în floare” este o frescă ontologică a unei societăți românești la cumpăna primenirilor de veac secund, într-o arcuire temporală asemenea unui curcubeu care soarbe apa fântânilor din tărâmurile unor dimensiuni diferite. Nararea întâmplărilor vine de la sine, lină, sprintenă, nestângace; autoarea cumpănește cuvântul înainte de a zgâria cu el hârtia, într-o euristică personalizată întru a defini rostul cathartic denotativ și conotativ. Elena Angheluță Buzatu nu transfigurează realitatea, ci o prezintă îmbrăcată, când în ie de borangic, când în armură de cavaler medieval. Datumul dirijat din cușca sufleurului este suportat cu demnitate, mai mult decât cu semnare, în sperarea unor zile mai luminate. Universul descris nu este o ficțiune, ci, de multe ori atât de real, încât este translucid, descifrând concretul crud și stupid care ne apleacă ca o trestie în vânt, dar nu ne și rupe. Amestecul de divin cu uman este un laitmotiv călăuzitor al narării.

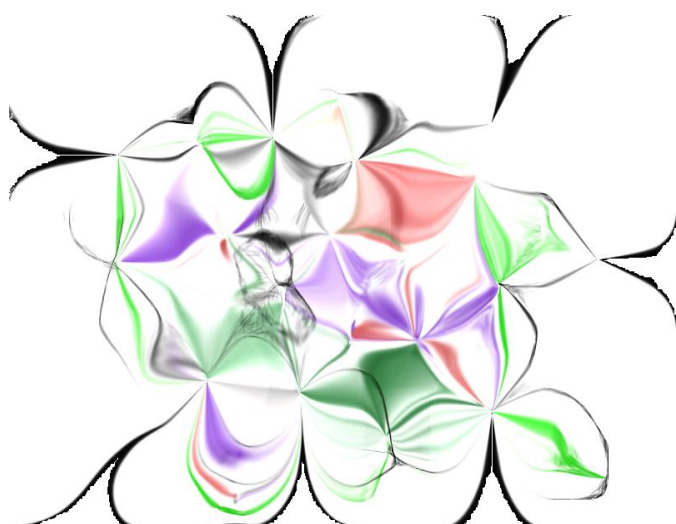
(continuare în pag. 37)

Călătoria prin timp este, poate fi și o pagină de istorie din care urmașii vor citi cu interes, în aflarea unor adevăruri spuse pe jumătate de către cei care au ceva de a nu se afla. Da capo al fine, realizezi, cititorule, ușurința de punere în pagină a cuvântului, neacademic, neermetizat, neintelektualizat, având în vedere că autoarea este o dascăliță – profesoară – care știe a povesti cu ușurință, în toate limbile pământului. Nu este la îndemâna oricui a spune lucruri geniale prin cuvinte simple.

În incursiunea prin timp, realizată de Elena Angheluță Buzatu, mulți dintre noi ne vom regăsi, și cu bune, și cu mai puțin bune. Romanul marchează crâmpoșele din copilărie, adolescență și mai puțin din epopeea evadării, dezrădăcinării și apartenenței unei alte culturi și unui alt teritoriu; emigrarea în State și luatul de la capăt va face subiectul, cred, volumului al II-lea. Descoperim în acest prim volum virtuți și lecții de morală de un civism autentic, dominat de principii la care nu poți renunța: cinstea, dreptatea, adevărul, devotamentul, dragostea, iubirea, principialitatea, credința, prietenia, respectul... cartea fiind prilej de reflecții ontice asupra lucrurilor firii.

Într-o zicere sapiențială, de parcă o sentență: „... unora le e dat să-și tragă seva dintr-un pământ bogat, iar unora să supraviețuiască chiar și într-un deșert uscat”, autoarea reflectă asupra lumii în variantele ei temporale, dar și asupra propriului destin. Nu pot ști dacă exilul autoarei este mai puțină viață la toate sperările, la toate așteptările și mai puțină: „Deșertăciunea deșertăciunilor, totul este deșertăciune”.

Știu, însă, că poeta, prozatoarea, traducătoarea Elena Angheluță Buzatu își încearcă autodepășirea pentru un stil propriu, curat, dacă ar fi să-l invoc pe naturalistul, matematicianul, cosmologul și autorul enciclopedic, francez, - Georges-Louis Leclerc, Comte de Buffon (1707-1788) care afirma: „Le style est l'homme même” (Stilul este omul însuși).

desen de Elena-Liliana Fluture

multe titluri de poeme: **Nu-mi lua luna, Am fost, Voi fi, Vreau, Dă-mi zborul, De-aș fi putut, Mi-e dor, De n-ai fi tu, Am întrebat, Mă doare dorul, Nu-mi pasă, Te vreau, Ai să revii**, etc. Prin repetiție, autoarea sugerează tăria ideii, simte mult mai adânc necesitatea înțelegerii și transmite un mesaj prin care își strigă relația de moment cu inima, acel dialog continuu despre care am mai vorbit. Întrebările, în general sunt retorice și dialogul este cel care trebuie să dea răspunsul potrivit.

În încheiere, am să citez câteva versuri care mi-au atras atenția în mod deosebit și fără a comite un sacrilegiu, îmi permit să afirm că întregul poem din care este redat, conține o frumusețe cu reflexe eminesciene: „Azi am mers la braț cu luna / Fericite amândouă, / Eu, că i-am atins cununa, / Ea, că este iarăși nouă...Lacu-n dreapta ne salută, / Cu imagini ca-n oglindă, / Eu zâmbesc că par cam slută, / Ea lucirea-și vrea să-ntindă...” (La braț cu luna, pag.145).

Iubitoare a marilor noștri clasici, prin realizările ei, Marilena Velicu nu numai că este o continuatoare înzestrată cu mari calități poetice, dar ea a reușit ca în timpul scurs de la debut să se impună ca un exponent al dragostei umane transpusă în versuri de iubire profundă. Tot ce a scris Marilena până în prezent poate fi comparat cu o grădină botanică în luna lui florar.

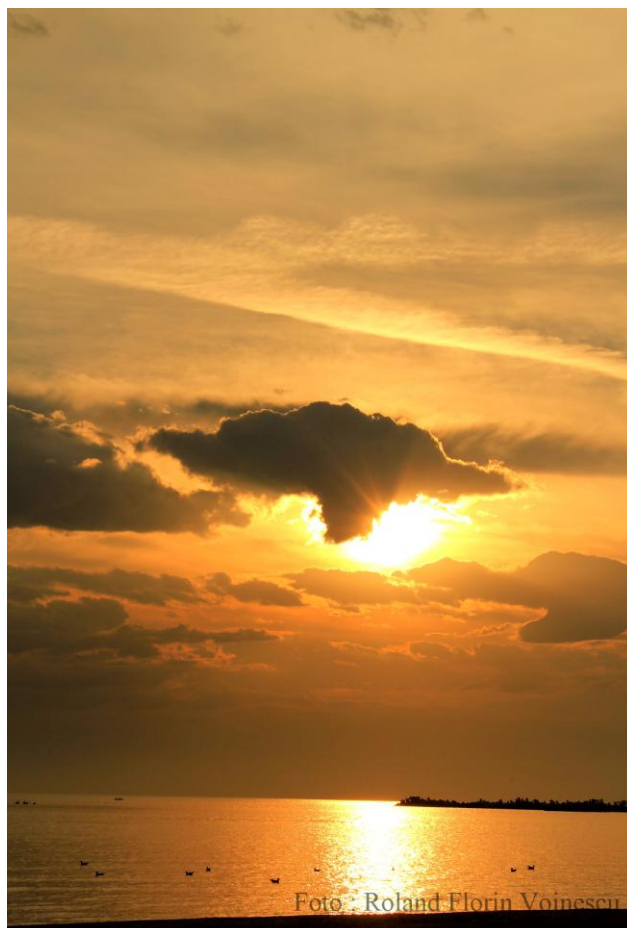

Foto : Roland Florin Voinescu

Andrada Ingrid MARAN

Fără sfârșit

Aceste zori ivindu-se în viața mea banală,
Ca o resuscitare a inimii mele în repaos,
Vocea ta ca un ecou în arca amintirilor,
Salvați prin creație, prin cuvinte pline de semințe,
Care vor rodi în căldura sângelui ce-și cere iubirea furată.

Eu nu am fost a ta decât abstract, cu o sete deșertică,
Ca o magnolie înflorită în toamnă,
Ca o arie dintr-o operă celebră,
Ca o bijuterie venețiană, pierdută pe cheiul trist,
Ca un strigăt de viață-n război.

Tu cu perfecțiunea trupului tău de statuie antică,
Mă născociai în plămădiri celeste
Și strigătele mele spargeau zidurile, anii de așteptare,
Secunde albe, cuvintele albastre.

Noi am străbatut veacurile să construim
această iubire pură,
Nealterată de timp,
Neatinsă...

Noi am născut păsări azurii,
Ce au migrat spre alte țări de soare,
Și oceane bat la porțile stâncilor și
Cântecul sirenelor ca o chemare eternă.

Vom naște cărți, cuvinte cu trupuri svelte,
Aurite de dorință și așteptare.

Ploua în visul meu,

Ploua în visul meu, când te-am zărit prin ani,
Cu silueta ta ce despica aerul de toamnă
Mirosind a gutui,
Călcăm pe covor de frunze galbene și
Trăiam magic o iubire regăsită,
Așteptată, închipuită,
Ca un prețios mozaic tunisian,
Ca un vas etrusc expus,
Într-un muzeu obscur de provincie.

Călcai emanând tristețea abstractă
Ce te însoțea prin visul meu,
Unde ploaia de după amiază
Curgea pe chipul meu de personaj rus.

Eu fusesem pescărușul tău,
Eu fusesem singurul tău pod
Peste angoasele adolescenței,

Boem@ 7-8-9 / 2014

Eu fusesem marea și abisul,
Eu mă pierdusem prin vremuri
Și acum e doar ceață în visul meu.

Iunie instabil

S-a răcit pe mare
S-a răcit în stele
Doar valuri albe
Năvalnice și revoltate
Ca niște mirese părăsite,
Mai spală nisipul glacial
De iunie instabil.

Iarăși fugi de iubire...
Sentimentul acesta dezvelit
Ca o statuie în momentul celebrării
Îmi dă fiori.

Dreptate și virtute,
Dogme burgheze
Ne blochează calea
Cu capcanele imaginare
Ale anonimului.

Naștere

Dacă pântecul meu ar rodi, aș învinge moartea,
Dacă zâmbetul copiilor nou născuți
S-ar depozita într-un loc ascuns,
Lumea ar fi mai puțin tristă.
Dacă brațele tinere ar crea un lanț uriaș
Orașul acesta ar avea un scut de neînvins.
Dacă armele ar fi îngropate
Și soldații ar dansa hore nesfârșite,
Pacea s-ar întrupa în spicele de grâu,
S-ar face pâine și mâinile țărăncilor noastre
Ar împărți-o spre îndestularea flămânzilor.

Poem de cristal

Zăpada sclipește în ochii tăi,
Precum o vitrină cu diamante.
Așezată pe marele bulevard,
Cu stele și îngeri majestuoși.

Iarna asta de cristal lăptos,
Rapsodie în alb,
Și coloana de marmură,
Străbate spațiul și timpul,
Cu sunet de vioara.

Miroase dulce a vanilie și cozonac,
E cald și focul se joacă,
În soba de ceramică verde,
Chipurile celor dragi
Demult plecați spre ceruri,
De pace pline,
Veghează din pereții salonului,
Proaspăt zugrăvit.

Echipa mea de clovni râde,
Și șușotește pe vechiul colțar,
Îngerii cântă cristalin colinde
Și lacrimi de bucurie vestesc
Nașterea domnului Isus.

Ionuț Luis POPA**Testament**

Noaptea se așterne peste oraș
ca o mamă ce-și acoperă pruncul.
Acasă este liniște mult prea multă liniște.
Pe biroul adormit pixul începe să danseze.
Curios să văd ce scrie,
îmi aplec privirea peste cuvinte
și-mi citesc testamentul.

Macul

Imaginați-vă un câmp
cu maci.
Gândiți-vă prin câte trece
macul până
transformă peisajul
în roșu.
Eu m-am gândit
precum macul
mă nasc
din
Ochiul lumesc.

Un simbol

Eu
pășind pe puncte
desprinse din ochii tăi
îmi simt tălpile arse
de nopțile
uitate-n amor.

Tu
îți întinzi inima
spre pieptul gol.

Eu și tu
doar un simbol.

Țîmpul

Dacă Țîmpul
s-ar fi născut dintr-un melc
am fi uitat
să îmbătrânim.

Amintirile

Mi-am adormit
amintirile
pentru a nu îmbătrâni
cu trecerea timpului
pe lângă mine.

Prispa casei

Pe prispa casei
aceeași măsuță,
sculptată din roadele pământului,
nu de mult plină de bunătăți
și înconjurată de copii
s-a ascuns în praf.

Undeva, prin curte,
o sapă ostenită de muncile câmpului
cândva ne-a ajutat părinții
să ne trimită la oraș
acum se odihnește în rugină.

Poarta copilăriei,
măcinată de nepăsarea timpului,
s-a blocat
de când a uitat să se deschidă.

Dintr-o poză, uitată-n portofel,
două chipuri zâmbesc.

Orașul

Orașul
plin de tălpi imprimate pe ciment
își caută pulsul
pe străzile mute
chipuri plictisite joacă șah cu propriile idei.

Privit în fiecare zi
ceasul, pudic de fel,
rupe contractul cu timpul.

Geamurile murdare nu permit luminii
să intre în așternuturi
iar cafeaua vărsată pe birou
înțelege viitorul mai ușor.

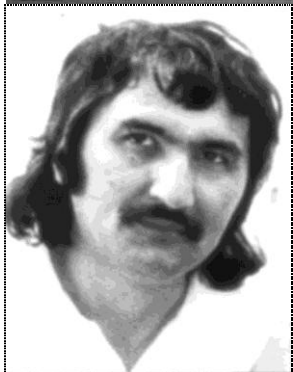
Copiii își ridică propria plajă
lângă cișmeaua din cartier
copacii merg la urgență
având plămânii îmbăcșiți
iar poștașul, deși plouă de două zile,
ne aduce gândurile la timp.

Elevii își caută dragostea în pauza mare,
își urmăresc pașii, gândurile,
scriu versuri de amor
părinții stau liniștiți în bănci
așteptând strigarea catalogului.

Undeva...în piață
bătrânii, uitați de vreme,
își negociază existența
în timp ce orașul este plin:
de mașini ascunse în gropi,
de taximetriști ce au multe
curse spre cimitir,
de semafoare ce-și schimbă culoarea
în funcție de bacnotă,
de fete ce cunosc dragostea
pe băncile din parc.

Memoria orașului are și deșeuri
uneori...
Unde o să le descarc?

Daniel CORBU

Mihail GĂLĂȚANU ÎNTE FEERIILE BURLEȘTI, LIMITELE DERIZIUNII ȘI ALTARELE DE PORNOCULT

Făcând parte din al doilea val al generației optzeciste (a debutat în 1987, cu placheta de versuri **Știri despre mine**), Mihail Gălățanu este poetul înzestrat cu o imensă disponibilitate pentru parodie și blasfemie, pentru jocurile deriziunii.

Considerat acum douăzeci de ani de către Alex Ștefănescu „noul Labiș”, poetul părăsește hipostaza de prim start, aceea de poet talentat și cuminte și, deși mai publică între timp două cărți (**Scrâșnind din pumni cu grație** - 1993 și **Evanghelia lui Barabas** - 1996, aceasta din urmă o încercare postmodernă de rescriere a **Psalmilor** și a **Cântării Cântărilor**), începe cu **Mireasa tuturor** (Ed. Panteon, 1996) seria feeriilor burlești, un fel de biblie ale amorului, în care infuzează adânc, așa cum ar spune Dan-Silviu Boerescu, codul erotic de cartier. Oralitatea e la ea acasă, povestea e slobodă și de multe ori poemul devine o telenovelă: „*Toate iubitele noastre au ajuns la casa de nebuni. De acolo, ele ne scriu: - Noi v-am iubit, labagiilor, descreieraților, nesătuilor și uite unde-am ajuns (...). E frumos, e frumos aici la noi. Să stai s-ascuți cum ne bate inima pentru tine sub cămașa de forță. Cum la encefalogramă, melcul diavolesc al dragostei își scoate cornițele și scrie pe ecran (...): - Te iubim. Să moară mama dacă nu te iubim, dacă nu ne taie pișu' după tine! (...). Când citim poemele tale, suntem în limbă după tine, ne leșină fermoarul dă la blugi în jos, ne abdică pantalonii după tine (...)* // Să ne cadă țâțele mai jos cu-o palmă, să ne atârne până la pământ. Să ne interzică doctoru' definitiv injecțiile cu silicon dacă o să ne treacă nouă pân cap să ne întoarcem în lumea reală”.

Să mai cităm un text în același stil, accesat cu un fel de retorică a revoltei, din al cărui limbaj de „bube, mucegaiuri și noroi”, autorul încearcă, obstinant, să stoarcă poezie: „*Ești o pierdere care mi-a intrat în casă, un blestem / care-mi numără banii, o năpastă, o piază-rea. / Ești mașina de care se folosește omu' când îi vine să / se certe și n-are cu cine și nu se mai poate certa cu el. / Ihâm, o, da, asta ești: mașina de certat nițel. / Mașina de certat cu ură. / Mașina de spus cuvinte urâte. Cu ură. / Mașina de hulit împotriva Duhului Sfânt, / mașina de luat Numele Domnului în deșert. / Mașina de băgat în pizda mă-tii. / Mașina de lepădat de Biblie / mașina de scuipat printre dinți la țintă cu dragoste. / Mașina la care-i spui: împutito, troglodito, căcănaro, / pacoste. / Băi gură pocită, băi, labagioaico, papaciocaro, / ciuruc, giurumea căcat cu ochi, iubita mea. // Lindină, găoază bleagă,*

gargaragițo / sifilitico, imposibilo, nesuferito / meteahnă vorbitoare, cur cu pedale / spălător de vase, cârpitoare de tururi / veceu de rahat, hazna de înjurături. // O să te iubim noi îndeajuns ca să-ți umflăm un ochi / O să te adorăm ca p-o icoană ca să te decorăm cu scuipat / O să-ți aruncăm în nas balegă de la caii verzi pe pereți. / O să-ți turnăm o găleată cu lături în cap și doi băieți / O să te punem noi la punct: o să te luăm de nevastă, / ca să-ți iasă fumurile dăn cap, ca să te-nveți minte” (Mașina de luat numele Domnului în deșert).

Cu volumele **Memorialul plăcerii** (2000), **Româna cu prostii** (2001) și **O noapte cu patria** (2001), Mihail Gălățanu ne apare în străie de haiduc optzecist, derutant prin argou și familiarități, impresionant prin imaginerile și patosul defulatoriu. Părăsind pudibonderia, Gălățanu duce ideile până la capăt, fără autocenzură și cu un cinism cu hotărâre asumat. Iată ce vrea poetul: „*Un mormânt din țâțe aș vrea să-mi dea Dumnezeu / un mormânt din țâțe roz / ca ale tale. // Un mormânt din craci aș vrea să-mi dea Dumnezeu / un mormânt din craci lungi / ca ai tăi. // Și în câte bucăți aș putea fi rupt, Doamne?” (Triptic cu Anca).*

Considerat de critica literară un „Onan descătușat de toate complexe culturale și critice”¹, „un Anton Pann se adeverează Gălățanu Nepereche”², deopotrivă mistic și erotoman, iar de polițistii care l-au pus în urmărire (știam de la E. Lovinescu că în artă singura imoralitate este lipsa de talent!) pentru poema considerată imorală „O noapte cu patria”, un „Dracula al sexului” și „un poet de gang care a dezvirginat limba română”, Mihail Gălățanu ne prezintă, dezinhibat, pe piața liberă a literaturii, obolul său liric. Cât de luat în seamă va fi, cât de popular, se va vedea. Oricum, pe ce-a scontat, a realizat: o terapie de șoc, o tiflă pudibonderiei, „un afront la oprobiul public”, cum singur spune în **Româna cu prostii**: „*Așa ceva nu se poate, așa ceva / aduce atingere siguranței naționale, e-un afront la oprobiul public / o jignire la un atentat la pudoare. Și slavă domnului, / câtă pudoare e-n țara asta, dac-ar fi început comuniștii cu ea / colectivizarea... / Și pentru că toate porcăriile trebuiau să poarte un nume, / să li se aplice o etichetă scârboasă de tot, / li s-a spus simplu: Gălățanu. // Oamenii or să se uite la opera lui ca pe gura cheii în baie / și-n curând Parlamentu' va scrie pe ea <interzis>. / Vor spune: cine-i nenorocitu' asta care ne aduce tot ce-i mai rău, / mai urât în noi la suprafață?”*

¹ Dan-Silviu Boerescu – prezentare pe coperta cărții **Româna cu prostii**, Ed. Vinei, 2001.

² Luca Pițu – **Temele deochete ale timpului nostru**, Ed. Paralela 45, Pitești, 2002.

Gheorghe A. STROIA

SECVENȚIAL/ SEQUENTIAL*

**traducere în limba Engleză GEORGE-NICOLAE STROIA, elev clasa a VII-a, Adjud*

(din volumul bilingv în curs de apariție (C)RUG)

PLOUĂ...

Calc peste
umbrele de rouă,
ce mă ard ca un jar...
Din când, în când,
m-aplec să culeg cenușa
gândurilor arse,
stinse în iarba plânsă...
Copaci mi se nasc
din tălpi.
Au trunchiurile arse
din dor de rouă...
Calc
peste umbrele
ce mă îngroapă.
A început, deja,
să... plouă.

RAIN...

*I'm stepping over
the dew shadows,
which are burning me like an ember...
From time to time,
I lean to pick up the burnt
ashes' thoughts,
extinguished in the weeping grass...
The trees are born
from my feet.
They have the trunks burnt
by thirst of dew...
I'm stepping
over the shadows
which are burying me.
It's, already, started
to... rain.*

PĂDURE...

Calc peste
ruguri,
îmbrăcate în lumină.
Din când în când,
îmi ard în vene
foșnete
de vlăstare.
Țărâna mea udă
zămislește mlădițe
în cânt suav.
Calc peste cetinile
vuind, din pădurea
ascunsă în palme...

FOREST...

*I'm stepping over
branches,
covered of light.
From time to time,
in my veins burns
sprouts'
whirs.
My wet dust
gives birth to offsprings
in sweet song harmonies.
I'm stepping over the rumbling
savins, from the forest
hidden in my palms...*

ARIPI...

Calc peste
ceața deasă
învăluind orizontul.
Din când în când,
respir în
bătăile aripilor
de fluturi.

WINGS...

*I'm stepping over
the thick fog
covering the horizon.
From time to time,
I breathe in
the butterflies'
wing waves.*

*Din povara umerilor
cresc mugurii
durerii vii,
tot mai vii.
Calc peste zborul
croșetat în foșnet
de aripi
sângerii...*

DIMINEȚI...

*Calc peste
siluetele
dese ale norilor.
Din când în când,
gânduri
roiesc
în așternuturile
cu miros de stele.
Visul
despletește
lungi trombe de jar
peste cerul însângerat.
Calc peste arome
rubinii
în pașii culorilor
dimineții.*

CORALE...

*Calc peste
țipetele
îmbrăcate
în borangic.
Din când în când,
căușul palmelor
ascunde
glasuri acute.
Auzul
desparte
mările nesomnului
în acorduri de liră
vibrânde.
Calc peste sonuri
albastre de vânt,
clipocind
în corale...*

*From my shoulders' heaviness
are growing
the living
pain's buds,
alive, much more alive.
I'm stepping over the flight
tatted in bleeding
wings' whirl...*

MORNINGS...

*I'm stepping over
thick
clouds' shadows.
From time to time,
thoughts
are pervading
in the silks
with stars' scent.
The dream
unplaits
long ember twirls
over the bleeding sky.
I'm stepping over ruby
flavours
in the morning
colours' steps.*

HARMONIES...

*I'm stepping over
The screams
covered
in gossamer.
From time to time,
the palms' cup
hides
high voices.
The hearing
separates
insomnia's seas
in the lira's
trembling notes.
I'm stepping over blue
wind tones,
flowing
in harmonies...*

Dumitru ANGHEL

UNDUIREA TIMPULUI
 de Maria COGĂLNICEANU

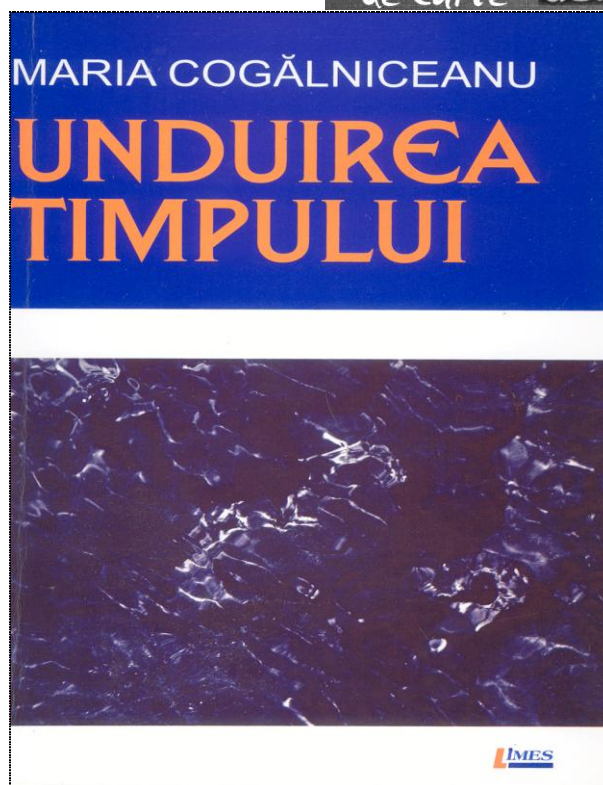
Volumul de versuri „*Unduirea timpului*”, Editura Limes, Cluj-Napoca, 2007, 138 de pagini, este o carte de poezie ca un *contrapunct* melodic al unei *toccate* de J.S. Bach, pe structura *polifonică* a preocupărilor, a deschiderilor elevate, arborescente ori a derivărilor adiacente, de-o diversitate și-o anvergură derutante ale scriitoarei Maria Cogălniceanu: exeget al operei și al personalității lui Panait Istrati, „*haiducul*” literaturii de la mal de Dunăre, din Baldovinești și Comorofca, într-o perioadă de interdicție și „*tabuuri*” suspecte ale unei ideologii compromise; cu călătorii până la Paris pentru a milita apoi întru recunoașterea talentului și a geniului creator al acestuia și cu speranța de a-i asigura un binemeritat loc în Istoria Literaturii Române și în manualele școlare; cu preocupări incitante de filosofie, materializate într-un dialog epistolar inedit cu marele și inegalabilul Constantin Noica.

Doamna Maria Cogălniceanu este și un cercetător al fenomenului cultural, în general, și literar, mai ales, cum se poate vedea din volumul „*Reîntoarceri. Semnături celebre pe documente de arhivă*”, Editura Zeit, Brăila, 2010, o excelentă carte de *arhivă culturală*, cea de-a opta carte a sa, după debutul editorial cu volumul „*Panait Istrati. Maxime*”, Editura Porto-Franco, Galați, 1995, urmat apoi de alte cărți publicate la prestigioasa Editură Limes din Cluj-Napoca, orașul studenției sale: „*Întâlniri irepetabile*”, 2004; „*Constantin Noica. Scrisori inedite*”, 2005; „*Istrati după Istrati. Documente inedite*”, ediție bilingvă, româno-franceză, 2006; „*Unduirea timpului*”, poeme, 2007; „*Panait Istrati. Sentințe și fraze memorabile*”, tot ediție bilingvă, 2009.

Cartea de lirică „*Unduirea timpului*” are o structură tematică disciplinată, cu *nouă* capitole, însumând 116 poeme, și încă *două*, de sine stătătoare, ca o introducere lămuritoare, ca o *uvertură* ritualică reprezentând, probabil, tot atâtea opțiuni vocaționale, intelectuale, lumea miraculoasă a culturii literare, fascinația pentru universul acaparator al cărții: „*Fantastic alunec / spre cărțile / care mă așteaptă*” („*Cărțile*”, pag. 7), și impactul sentimental, ca un existențialism magic, alternativ: „*dragostea, moartea și viața / Totul*” („*Totul*”, pag. 8).

Primul capitol „*Candori*” este de-o... candoare angelică, pe un portativ suav, imagini frumoase și lirism cristalizat, o senzualitate dominată de impresii casnice, prima zi de școală pentru „*bobocul meu / cu ghiozdanul mai greu ca apa grea, / care are pe umeri muguri de aripi / în zbor. / E prima zi a zborului / ziua lui ABC*” („*Început*”, pag.9).

Poezia doamnei profesoare de literatura română, mamă cu apetențe de educator-profesionist, se identifică, simbol al muzei Euterpe, cu matricea unei vocații și a unui ideal artistic pe

strunele unei *Stradivarius*: „*Iar tu, băiețel cu obrazul prea palid / plimbi năzdrăvanul arcuș / pe inima mea*” („*Degetele tale*”, pag. 10). Un univers *ludic*, cercul-metaforă, „...după care alergam în copilărie /.../ hora de fluturi neprinși”, ca o joacă ancestrală a unei genetici a evoluției ființei umane, după *regulile roșii*, genială invenție, care a propulsat civilizația și a produs ieșirea din... *peșterile* „copilăriei” omului: „*Cercul se rostogolește / peste rădăcini / mereu ca-n copilăria omenirii / Cu suflarea neoprită / alergăm după cercuri*” („*Cerc*”, pag. 10-11).

Un orizont ludic în sensul primar al ierarhiei familiale, o copilărie ocrotită de bunica, femeia aflată la a doua maternitate, ușor mai potolită biologic dar motivată sentimental, cu acute și bemoli mai febrili, ca o nevoie disperată de supraviețuire, anxioasă, cu o notă abia stăpânită de tensiune lăuntrică: „*Când stele-mi lunec-aproape, / Joc nebunesc pe sub pleoape / prinde-a zbură / Dar unde-s bunica, / prescura și descântecul meu?*” („*Bunica*”, pag. 14).

Capitolul II, „*Eros și Agapé*”, cel mai cuprinzător, 40 de poeme, dar și mai vulnerabil în planul definirii poeziei doamnei Maria Cogălniceanu; o încrâncenată și spectaculoasă ipostază lirică, în gamă majoră, cu un *largetto* discontinuu, în prag de... infarct emoțional, deoarece poeta, de altfel un tip echilibrat, sobru, disciplinat și... „*cu capul în nori*” doar până la limita „semnalului de alarmă” (!), trece prin tot felul de *încercări sufletești*, care-i marchează, îi definesc personalitatea artistică. Și, pentru ca să nu mai existe niciun dubiu asupra profilului ideatic al acestui capitol, concret, precis, lapidar, un *poem-Dialog* (pag. 23), de două versuri, de-o banalitate... imperială: „- Iubito, tu vei mai iubi / - Niciodată cât pe tine-ntr-o zi”, iar

(continuare în pag. 44)

punctul de vedere al poetei modernă, lucidă, neiertătoare este tranșant: "Cântecul meu se credea etern; / zbură pe sub tei, scânteia-n ochii tăi / se-mbrăca în mătăsuri și catifele...", dar și ironică, persiflantă, ușor ostilă: "Într-o zi / se îmbolnăvi și / nu i-am găsit nici un leac"...; ca o brambureală de toată frumusețea, ca în toate poveștile de iubire din toate timpurile și de pe toate coclaurile: "E ca în dragostea mare: desființare, desființatoare, / neființare" ("Părelnic", pag. 25).

Există în poezia erotică din volumul "Unduirea timpului", cam în afara... "regulilor jocului", un înrâncenat dezacord, o impardonabilă lipsă de comunicare, de parcă tocmai intensitatea, spontaneitatea și surplusul de vitalitate anulează dialogul și apropierea dintre îndrăgostiți: "Între noi doi, / septentrionul și fierbintele vânt din Sahara / între noi doi, o mare de timp / prelinsă încet, unduind, spre tăcere / și-o corabie goală-n derivă" ("Cum-pănă", pag. 29). Dar modifică "registru" declarației de dragoste, când sentimentul este mistuitor, patetic și capricios până la limita... umilinței din prea multă iubire: "Anii cu tine sunt ani cu noroc / bogați în arome, în fine răgazuri / iubire în ceasuri astrale; / sunt muzică, joc, / ca marea-n nebune talazuri" ("Ca marea", pag. 31), și-și pliază intensitatea sentimentului pe clapele acordate cantabil la "clavecinul" regretelor, ca un reproș fără țintă, cu detașarea emoțională a amintirii: "Dezbrac, din privire, câmpia / de unduirile ei verzi / în care numai tu te pierzi / ca o nălucă-n amintire" ("Gavotă", pag. 36).

Există în poezia doamnei Maria Cogălniceanu un permanent refugiu în universul sunetelor celeste, pe portative de *Ave Maria*, ca un adagio sentimental și nostalgii din vremuri fericite: "E noapte. Cad din ceruri stele / și e frig / peste cantata dragostei de Grieg" ("Muzică", pag. 51); și mai există până la urmă o împăcare cu sine, o împăcare cu lumea, un început de dialog cu eternitatea și cu toată, neconținută noastră viață, și moarte, și nemurire...: "ai răsărit tu, / iubirea mea, Îngerul meu. / Ai venit de sus, cerească presimțire / ca raza răsturnată-n candelă" ("Scriere în trup", pag. 57).

Capitolul III, "*Ritmuri vechi*", cuprinde doar cinci poeme, inegale ca formulă poetică și sub aspectul structurii prozodice, dar de-o tulburătoare neaderență la un click sentimental (ca o pasageră incursiune într-o altă formulă literară, între baladesc, mioritic, doinire), spectacol al iubirii rănite: "Iarba moale, iarba rea / învelindu-mă râdea / și în brațe mă strângea / ca iubirea de-undeva" ("Iarba vicleană", pag. 64), cu pondere și zăboviri pe un remember tradițional de balade și legende, cu dangăt de clopot și trimiteri spre mitologia filosofică a mentorului spiritual al poetei, Constantin Noica.

Ca să treacă abrupt, improvizibil și cu o înrâncenată nonadeziune la un concept estetic, poetic pe alocuri, mai mult de paradă decât subiectiv, în capitolul IV, "*Ars Poetica*", de doar patru poeme, încât parcă mai degrabă s-ar juca de-a teoria "frumosului artistic", adjuccându-și un

punct de vedere: "Port într-un rucsac /.../ cuvintele uitate / abandonate / îmbrâncite, / zvârlite / înjurate ca-n bâlci" ("Înger suind", pag. 72); și l-ar direcționa, diplomatic, spre un har divin, de care nu este nici străină și nici prea încântată: "Gândul bun / vine de Sus / neliniștit, strigat / tăcut, șoptit" ("Ars poetica", pag. 74).

Își face și un orgolios, patetic, romantic autoportret liric, de-o nevinovăție angelică, cu cea mai frumoasă, elegantă și naivă părere despre sine: "Sunt o pană de înger / smulsă / și sânger când scriu / despre mine / despre tine, despre noi" ("Foc sacru", pag. 75).

Capitolul V, "*Pasteluri*", lung și acesta, de douăsprezece poeme, cu un titlu în două ipostaze semantice; *pastelul*, specie a genului liric cult, care exprimă... "idei și sentimente despre natură...", ca la școală, la ora de teorie literară și poezie de formă fixă; ori își adaptează cromatica lirică la peisagistica vegetală, cu "Bobocii albi și roz de trandafir" ("Pastel interogativ", pag. 76) și "Gingașa campanilă" ("Strop albastru-violet", pag. 77), cu care poetesa de secol XXI "*își colorează*" existența, conștiința, stările sufletești pasagere, pe acest lait-motiv poetic-cromatic, de la beatitudine fără limite la constrângeri de amvon: "În anotimpul cu potop cromatic, / la Nifon, la Rătești și la Văratec", pe fondul unei patologii sentimentale: "Mi-e ochiul beat, pândit de suferințe / în tragicul convoi al neputinței", pentru ca să anuleze tot disconfortul sufletească în impas: "de mâna toamnei ce-a venit spre mine / benefică, impudică" (Sentiment", pag. 78). În ciuda unei preferințe insistente și contradictorii pe *alb* în poemele "Început de iarnă" (pag. 79), "Iluzii de iarnă" (pag. 80), sau "Duh alb" (pag. 81) când "Azi noapte-a dat zăpada peste tot / iar peste frunze – pere coapte / începe să se facă noapte".

Capitolul VI, "*Evlavii*", de douăsprezece poeme, este compartimentul liric vulnerabil al poetei Maria Cogălniceanu, salvat de o originală și inteligentă atitudine de compromis între bigotismul penibil și manifest al "spectacolului" praznicelor și al adorării moaștelor "sfinte", urmat de bătaia pentru sarmale și fasole cu ciolan, și o spirituală vocație a dumnezeirii din sferele înalte ale culturii religioase, ca un *Crez* și o *rugăciune* spusă cu patosul, ingenuitatea și curățenia sufletească a unui copil înainte de culcare: "Albă mânăstire rezemată-n ceruri / vin spre tine iară: câmp încins de soare / mugur de lumină și de dezmiardări" ("Clopot la Văratec", pag. 96).

O poezie ca o spovedanie și ca un... *acatist* pentru *promisiuni* celeste și garanția unui duhovnic: "Îngere, / toarnă-mi pace și somn în ureche, / alungă haitele de câini lătrătoare; / învăluie hipnotic trupul meu / și dă-i liniște verde" ("Pavăză", pag. 97), sau ca o "Ave Maria", în implorările baritonale ale unui cântăreț ilustru de la "Scala" din Milano: "Tu nu ești de-

(continuare în pag. 45)

aici / Ești lumină din ceruri / pogorâtă prin lunci / de fior și misteruri” (“Imn Fecioarei Maria”, veșnică frumusețe”, pag. 98), și un poem ca o *predică* de Duminica Floriilor, cu o simbolistică a cuvântului *Cuvânt*: “Cuvintele vin din Cuvânt / numai cuvintele bune / cele semănate de Duhul Sfânt” (“Cuvintele tale”, pag. 107), ca un foc mistuitor al imaginației religioase și un lirism grav și extatic.

Capitolul VII, “*Timp*”, cu nouă poeme, sugerează o obsesie a timpului în variantă astronomică, neutră, astrală, de la Big Bang încoace, pe care poeta și-l adjucecă într-un perimetru geografic, intim, biografic, “Dunărea gri poartă ghețuri - / insule albe sub care / undele lunecă greu / spre Ghecet și spre mare”, dar și pe coordonate romantice și de nostalgii onirice: “- Unde ești, pierdută primăvară / adormită-n ghețuri și clești / de languste, / prin pogoane de nuferi? / Unde ești? / Unde-nnoptezi, primăvara mea?” (“Lângă malul pustiu”, pag. 108).

Timpul, neutru, nedrept și rece, impersonal și în afara oricăror reguli, are propriul ceasornic, într-o “Înșelătoare și puțină frumusețe” (“Frumusețe puțină”, pag. 110), ca un sindrom al unei disperate nonsincronizări a timpului care curge impasibil, în afara oricăror perturbări, dar cu consecințe imprevizibile pentru *secunda* biologică a omului pe pământ: “Noapte și zi treier nisipul clepsidrei”, dar “Un înger în veșminte negre / trage clopotul nopții vestind / sfârșitul poveștii” (“Insomnie”, pag. 112). Cu o poezie și o... *cernită* dedicație și un *doliu* sufletesc dintr-un univers familial cu impact emoțional: “Voalul negru al tristeții / mă sugrumă, / mă împarte / și desparte; / mă adună / între viață / și-ntre moarte...” (“Adio”, pag. 114).

Dar și un *Timp* în afara oricărei teorii, dincolo de biografii seculare, un timp al eternității, fără hotare și fără început și sfârșit, în care concretul peren al vârstei Omului este depășit de nepieritoarea, eterna artă “din pictura lui Chagall / și caii din vis, / infocații fără zăbale / alergând printre castele din Transilvania” (“Timpul înlănțuit”, pag. 119), ca o eretică răzvrătire împotriva nedreptei viețuirii pe planeta Pământ a neajuratei ființe, omul, creată de Dumnezeu după chipul și asemănarea sa.

Capitolul VIII, “*Caleidoscopice*”, cu șapte poeme mici, foarte mici, ca un “*pizzicato*” sentimental, paradoxale arpegii, pe un contrapunct anxios, în “*catedrala*” izbăvirii și a speranței, în acordurile grave ale “Clavecinului bine temperat”: Mă vindec de o moarte, cu Bach; / mă vindec de-așteptări și de plecări / și chiar de-o amintire. / ... / Mă vindec de o moarte, cu Bach / și cresc înspre iubire / și trec întru iubire” (“Muzică celestă”, pag. 125), ca apoi... să plângă, să suspine, în tonuri de gri și de neoanacreontic târziu: “Văluriri de lună, voaluri de abis / - Pasăre nebună, anii unde mi-s?” (“Mic poem”, pag. 126).

Capitolul IX, cu nouă poeme, ușor pedant, cu învăluri elegante de lecturi izvorâte din benefice zăboviri în bibliotecă, cu acorduri de muzică preclasică; acest ultim capitol, “*Livrești*”, din volumul “*Unduirea timpului*” adaugă o aură de intelectualism

și de... “poezie” a lecturii, dintr-un univers livresc, o reverberație a deliciilor cititului și a admirației pentru *modele*, fie din zona personajelor celebre, fie din arealul scriitoricesc, pe un reper cultural, surprinzător și convingător, cu o tandră risipire admirativă, într-o devălmășie onomastică: humuleșteanul Ion Creangă, teluricul Taras Bulba, romanticul Serghei Esenin, poetul nepereche Eminescu, brăilenii Mihail Sebastian, Panait Istrati, Chira Chiralina, Mater Dolorosa, Corot, Michelangelo, Bach, Notre Dame d’Avignon, Dunărea, Someșul, Dâmbovița și Marea cea mare de la Pontul Euxin, cu cea mai lungă frază de argument critic, pe care mi-o permit: “Capul lui Creangă pe un pat / de nori alburii, / o Venus planturoasă /.../ O mustață à la Taras Bulba /.../ și, deodată «Începutul lumii» de Corot” (“Norii la Calvin”, pag. 127); când “Țipă-n sobă mestecenii poetului Esenin” (“Mestecenii sub fierăstrău”, pag. 120); pe un “Trup tatuat de sărutări / al Chirei fata nefecioară” (“Retroviziune”, pag. 130) etc. etc.

“*Unduirea timpului*”, un volum de poeme pe *canonul* unui remember sentimental, idilic pe alocuri, patetic și dramatic, uneori, într-un “*joc de-a viața și de-a trecerea timpului*”, cu pulsații lirice adunate în vers și “*poezie*”, ca o soluție a echilibrului și a împăcării, dintr-o perspectivă multiplă și inteligentă.

CONFESIUNILE UNUI RATAT de Vasi IRIMIA

Cartea prozatorului Vasi Irimia este orchestrată pe un laitmotiv al ÎNCEPUTULUI, între neliniști ale derutei, ale incertitudinii și al drumului găsit, al căii spre ACASĂ, un loc al percepției filosofice native, ca și al spiritualității ca șansă de echilibru. Și, în ciuda unei severe ironii autopersiflante chiar din titlu, CONFESIUNILE UNUI RATAT - opere complete - Editura Zeit, Brăila, 2011, 184 de pagini, se constituie epic ca o intenție abia voalată a autorului de a-și proteja sensibilitatea și sufletul în derivă, în căutarea absolutului. Sunt *confesiuni* absolut atipice, construite pe un aparent *jurnal intim*, deși toți știu că memoriile sunt scrise cu dorința nemărturisită de a fi făcute publice, iar Vasi Irimia gustă și el arogant și naiv de sincer din preaplinul unei posibile alternative convenabile. Mimând detașarea de toate cele povestite, autorul confesiunilor își asigură un *alter ego* complice, dar involuntar găsește formula elegantă prin care convinge să-i fie citite frustrările, rătăcirile, încercările de a afla răspuns la întrebările, dilemele existențiale, împlinirile, tristețile, bucuriile, șansele, ratate sau valorificate, și o face nonșalant, evitând orice ripostă posibilă...

(continuare în pag. 46)

Simetria și rigoarea domină structura cărții, construită pe o constantă semantic-lexicală, *Înainte de început*, pentru *Introducere*, cu alte subcapitole: *Un nou început*, *Cel mai bun început*, *Acel dulce început*, *Un început cu dubii*, *Un început ratat*, *Începutul căutării*, *Un început cel puțin curios*, *Un început nebun*, *Un început halucinant*, *Un început bizar*, *Un început dificil*, *Un început promițător*, *Începutul unei prea frumoase prietenii* și *Un alt nou început*, final de carte, ca o speranță, ca o concluzie, care justifică semnificația spirituală a *Dedicației* de pe prima pagină a volumului: *Aceluia care, nu știu cum, dar, până la urmă, mă va duce ACASĂ*.

Câte un *moto*, ca un verset, ca un *memento* spiritual, uneori ca o *litanie*, când descurajantă, când ceremonioasă și gravă, asemenea unei *sarabande* preclasice sau a unui *Coral* de Bach, este pus la *Introducere*: *Fascinat, priveam prin ochii lui*, și la *Capitolul narativ*: *Stai nemișcat și vei ști că eu sunt Dumnezeu*.

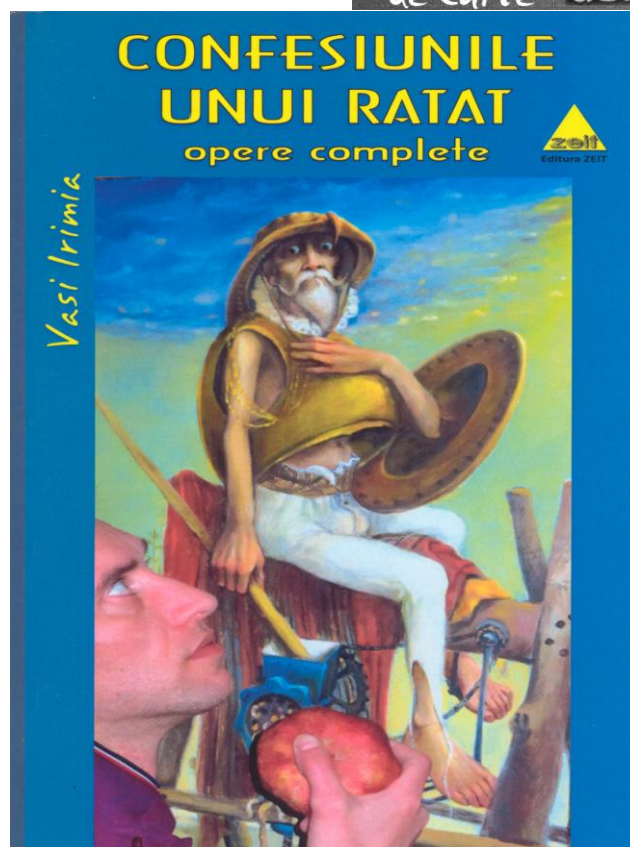
Tehnica literară a prozatorului Vasi Irimia este derutantă, atipică, spuneam mai sus, pentru că... plonjează din sfere înalte, atrăgătoare și incitante, într-un comun de-o actualitate frustră, de pagină de ziar. Pretextul epic, fluxul narativ, dialogurile cu tentă de gen dramatic, deși incitante și actuale, rămâne un mozaic compozițional, pentru că se constituie într-un veritabil demers spiritual, pe care autorul îl convertește în etic și artistic, sugerând doar aleatoriu încadrarea într-o *religie* a spiritului, fără ritualica incomodă, altfel!? Registrul narativ se află într-un permanent crescendo afectiv, iar formula literară este una de dedublare a evenimentelor povestite printr-un transfer temporal și o mutație geografică biografice, deși întâmplările sunt de o acută, strictă actualitate: criza economică, cauzele acestei recesiuni prelungite, cu direcționare spre inovații virtuali, consecințele, victimele, ori soarta unui popor, a unei țări aflată sub o tiranie prelungită, apoi a unei democrații *originale* și prost înțeleasă și a unei tranziții nesfârșite spre ceva ideal, aproape de utopic.

Există în cartea lui Vasi Irimia o tectonică a întâmplărilor și, mai ales, a atitudinii sale față de evenimente, față de oameni și faptele lor, ca și un mod cu totul halucinant de a-și explica acele cauze și reacțiile față de ele, totul învăluit într-o spiritualitate mai degrabă incomodă decât posibil explicită.

De pildă, *amintirile din copilărie* încep din stadiu de placentă, iar contactul cu lumea, la naștere, pare doar un fragment de acceptare de destin controlat, programat, fără posibilitate de revoltă..., deși ceremonialul botezului, după practicile *neortodoxe*, primitive și neigienice ale scufundării în apa rece a cristelniței sau cu risc crescut de sufocare a pruncului din nepricepere duhovnicească, sunt cu totul repudiate. Se pare apoi că doar *copilăria unică*, inconștientă și lipsită de griji, reprezintă momentul pur, celest, nevinovat: *Cred sincer orice li se spune, fără a se complica, în a căuta să înțeleagă*, un univers unic, irepetabil, incomparabil...

Apoi, *adolescența*, tumultuoasă, imprevizibilă, definitivă, mai ales când... Te îndrăgostești de o femeie: *Din acel moment, dacă îți zâmbește, totul se luminează în viața ta*, care anunță *tinerețea*, un risc asumat dar inconștient prin consecințe, în alternative posibile: credință și tăgadă, adevăr și minciună, fapt de viață și atitudinea față de el, blând sau brutal etc. Și, cea mai importantă rămâne *maturitatea*, surprinzătoare, avântată, dilematică, mai ales

Boem@ 7-8-9 / 2014

dilematică, între realitate biologică, universală, și banalul cotidian, chiar cu note de vulgaritate și în afara oricărei spiritualități, a oricărei religii, nu una bigotă, ci una rațională, atât cât e posibil, între mister divin și acceptare inconștientă, între reflecții de acces spre absolut și nimicul rece, comun.

Chiar structura cărții prozatorului Vasi Irimia se află în afara oricăror formule epice consacrate, conferindu-i o benefică originalitate, deoarece se recompune canonic pe o fundamentală spirituală, din care irump contraste de fapte obișnuite, cu implicații de roman polițist, și exorcism spiritual atingând sublimul; ori fapte de istorie de ieri și de azi alternând cu un tip de habotnicie simplă, populară, naivă, ca epitaforile de pe crucile din Cimitirul Vesel de la Săpânța: - *E foarte simplu. Nu trebuie decât să-l alegi pe Domnul Iisus ca Mântuitor personal*.

În ciuda titlului ireverențios, volumul de proză *Confesiunile unui ratat* se constituie într-un succes real, pe care Vasi Irimia sigur nu-l ratează...

MOȘIA
de Ioan TODERIȚĂ

Romanul **MOȘIA**, Editura Axis Libri, Galați, 2012, 286 de pagini, poate fi considerat volumul al II-lea al celui alt *roman* al scriitorului Ioan Toderiță, *Războiul lui Puf*, apărut la Editura Axis Libri, Galați, 2010, deoarece preia și dezvoltă faptele, întâmplările, locurile și oameni dintr-o *epopee* anticomunistă, începută într-o comunitate rurală la sfârșitul Războiului Mondial și continuată după algoritmul

(continuare în pag. 47)

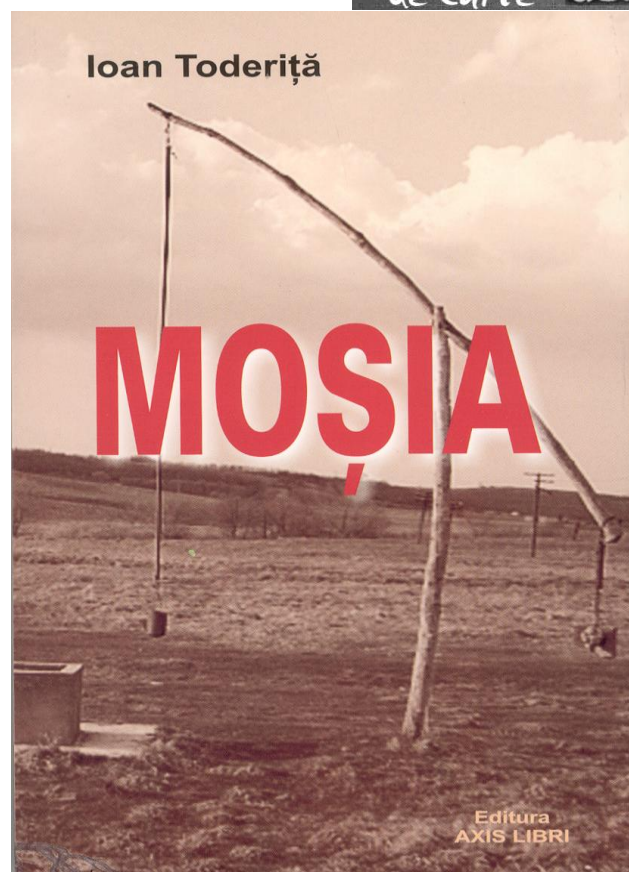

politicii de... *ocupație și dictat* al Conferinței de la Potsdam, când Truman, Churchill și Stalin au desenat, pe hartă, granițele Europei de Est și au dat *undă verde Războiului Rece*, cea mai anacronică și dezastruoasă formă de dialog ideologic internațional.

Noul roman, „*Moșia*”, o idilică și patriotică metaforă, riscă o formulă optimistă, într-un final trist și consolant de... învingător: „Au venit americanii / acei americani așteptați cam fără speranțe prin anii '50 ai secolului trecut - și tare mă tem că *moșia lui Ciucă, moșia lui Decebal*, va fi jucată la bursă, *up and down*, pe *balansoarul* altor istorii încrâncenate” (pag. 274, ultima filă a romanului), pe cartea de joc, ca o *cacealma* sinistră a Istoriei contemporane, pe care prozatorul Ioan Toderiță nu se sfiește s-o sfideze cu o poveste magică, un fel de *basm* modern, cu un Făt-Frumos, altul decât modelul standard, într-o dublă ipostază aleatorie, cu elemente de biografie dintr-un *jurnal intim*, care păstrează datele unui *curriculum vitae* romanțat, cu personajul principal *Ion*, fiul lui Andone și al Elisabetei din Tuluceștii domnitorului Petru Rareș.

Un roman atipic, pe o narațiune cu nostalgii controlate de o *istorie* nu prea îndepărtată, aparent justițiară, cu haiduci anacronici într-o vreme dominată de alt fel de samavolnicii și de arbitrajul brutal impus ca politică de stat, și cu un personaj, atipic și el, într-o dedublare de identitate, un EU subiectiv, și un EL, obiectiv, detașat de intimitatea biografică. Din aceste motive, ca și din altele, care țin de personalitatea intim-sentimentală a scriitorului Ioan Toderiță, romanul „*Moșia*”, ca și celelalte cărți de proză ale poetului Ioan Toderiță, are toate datele stilistice ale *prozei-lirice*, fără rigoarea topicii propoziției și a frazei, dar cu parfumul unei *ode* sau al unui *pastel*. Sonoritățile verbului prozatorului trimit spre sincopile și prăbușirile dodecafonice ale muzicii lui Schönberg, deși a început cu ispita molcomă a unui basm, dar s-a ales cu realitatea unui scenariu amplu, arborescent, de teatru liric, în care dominant nu este epicul justițiar al luptei dintre bine și rău, ci emoționantul recul al sentimentelor în derivă, influențate de o *Istorie* strâmbă și intempestivă.

Pentru echilibrul narativ, prozatorul are întotdeauna *intermezzo*-uri cu povești calde ca inițierea în iubire a adolescentului, un fel de „botez al focului” pentru intrarea în lumea bărbaților, din cap. I, ca o *uvertură* atacată de orchestra înainte de spectacol. În romanul „*Moșia*”, narațiunea este convertită în descriere, epicul este tradus în emoție, fluxul verbal devine discurs literar, într-un *tutti* stilistic și compozițional pe fondul unor experiențe de viață trăite de un copil, cu ochii măriți de uimiri și dileme, într-o lume bântuită de război, de tot felul de războaie, de neajunsuri și secetă; experiențe dureroase, experiențe miracol, fascinante și surprinzătoare, de adolescent care dă piept cu viața; povești trăite când la persoana I singular, când transferate spre obiectivitatea și generalitatea persoanei a III-a singular, pe structura epico-lirică a unui basm răstălmăcit de copilul-erou într-o lume reală, într-un univers intim, cu reacții pe măsură, cu o filozofie juvenilă de-o detașare nefirească. Amintirile sunt învăluite în aura fascinantă și ușor fabuloasă a copilăriei dintr-un sat „legendar”, din preajma pădurii Gârboavele, un ținut idilic, cu haiduci, ca Ion Brânză, personaj ivit încă din „*Războiul lui Puf*”, cu hoți de cai, ca-n poveștile lui Fănuș Neagu, dar și cu forme de revoltă, de împotrivire a țaranului depozat de pământ, printr-o ideologie de împrumut, samavolnică și

brutală: „Cotropitori, mă oameni buni, sunt cei care ne fură datu’ ce ne-a fost dat de stră-stră-bunici...” (pag. 113-114). Dar și un univers rural autentic, care mai păstra un aer ușor patriarhal, cu rituri și ritualuri peste care Istoria a trecut ca un tăvălug nimitor, din care abia se mai zăresc ulițele satului, carul cu boi, bostana și liniștea molcomă a tindei și a odăii de la drum, cu lada de zestre, cu ștergere la ferestre și cu macatele de pe pereți.

Regine efemere de Georgeta MUSCĂ OANĂ

Volumul de versuri „*Regine efemere*”, Editura „Neliniști Metafizice”, Constanța, 2013, 136 de pagini, se remarcă printr-o stabilitate stilistică și un interesant echilibru de tehnică literară.

Într-o vreme de... „*liberă practică*” poetică, dominată de o singulară și... *drastică* regulă - „*Fără nicio regulă!*” - care evoluează spre un penibil dezmaț liric, scriitoarea Georgeta Muscă-Oană scrie versuri în *dolce stil* clasic după criteriile cuminți ale prozodiei cu *ritm* iambic sau trohaic, cu *rimă* împerecheată, încrucișată sau îmbrățișată, sau strofe cu versuri de cinci-șase silabe, ca-n *doine* și *balade*, ori cu vers *alexandrin* de 15-16 silabe.

Cochetează pedant cu *poezia de formă fixă* - sonet, rondel, pastel - pentru că nu abdică de la simetrie și echilibru, deși are toate datele

(continuare în pag. 48)

artistului gata să zburde pe... herghelii de *metafore*, *epitete* surprinzătoare și *comparații*... pe muchie de cuțit liric, ascuțit și gata de atac la încremenirea în tipare.

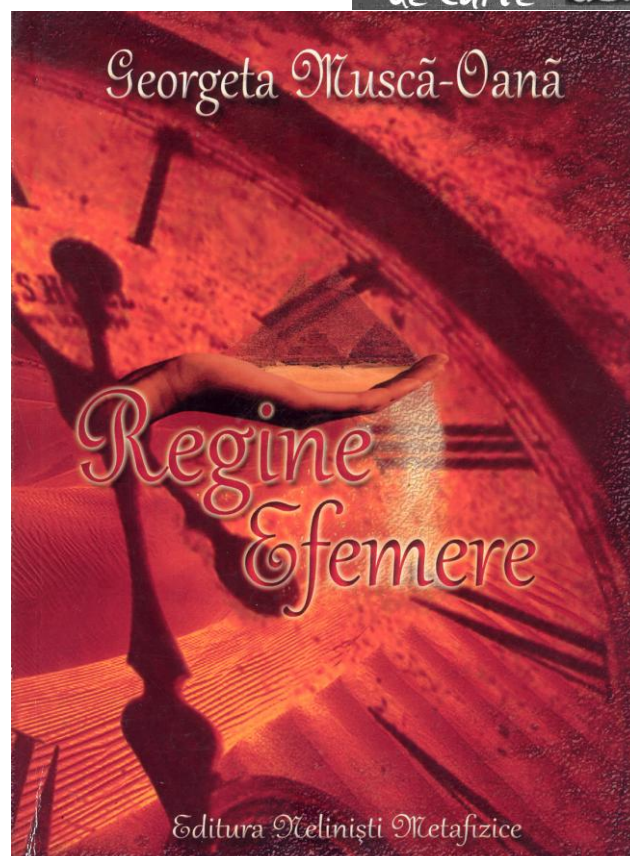
Și în noua sa carte, a patra, pe aceleași coordonate de tehnică literară, „*Regine efemere*”, cu un titlu care-i precizează opțiunea sentimental-lirică, doamna Georgeta Muscă-Oană este atât de decentă în materie de *ars poetică*, încât *nu... joacă decât pe cartea* lucrului bine făcut, chiar într-un segment al literaturii lirice, în care jocul de-a sentimentele a luat-o razna și nu mai există interdicții de niciun fel, nici măcar în planul personal al gradului de cultură și al unei minime educații.

Relevant și meritoriu pentru *erotica* și mai ales pentru *lirica de factură religioasă* din volumele „*Regine efemere*” și „*Vibrând pe clape de lumină*” (Editura Anamarol, București, 2012) este că Georgeta Muscă-Oană a avut luciditatea și echilibrul să nu cadă în capcana așa-zisei poezii moderne de azi, care a înlocuit treptat dar tenace poezia suavă, uneori în registrul semi-oniric, dar grefată pe o emoție sinceră, cu forme „lirice” (!?) impudice, cu acute între pitoresc folcloric și manierism artificios, voit voalat, cu o semantică spre derizoriu. Scriitoarea a avut puterea să-și păstreze verticalitatea artistică și să nu se înroleze în armata de pseudoavangardiști, care consideră mare și modernă literatură lirică o indecentă siluire a limbii române.

Poeți și *poetese*, mai ales, promovează o poezie decrepită, cu accente de misoginism patologic, cu descrieri sordide dintr-un univers biologic sexual, în degradare fizică, o anatomie terfelită pervers cu pretenții de artă; o tevdură erotică de poezie destrăbălată, grobiană, fetidă, naturalist-indecentă, rezultată din preferința pentru un vocabular dur, licențios în cel mai nevinovat sens, o semantică de mahala cu accente pe cuvinte porcoase; o poezie (!?) izvorâtă din *urâtul* ca element de estetică și din imbolduri primare biologice, necontrolate de educație și rigori civice. Adică, un tip de „*masturbare*” erotică, prin care sunt exhibate aprehensiunile unei bărbății în impas și, ca o *viagra* de inspirație, se apelează la șoc verbal provocat de cuvinte triviale, obscene, necuviincioase, din zona indecenței și a vulgarității agresive.

Poezia doamnei Georgeta Muscă-Oană se detașează deliberat de toate aceste... impurități scriitoricești și rămâne una de atitudine intim-confesională, ca un *modus vivendi* liric, al său în exclusivitate, fără să-l declare *model* de urmat, dar prin care se expune sufletește, scuzându-și nelineștile, frământările, incertitudinile și dilemele existențiale.

O face însă cu discreția, decența și rezervele manierate ale omului încercat de prea multe alternative, ca-n oricare dintre cele 108 poeme care alcătuiesc volumul „*Regine efemere*”: „Eu îmi desfac iar aripi spre iubire / Și din mărgelanul zborurilor sorb; / Îmi spui acum, la ceas de regăsire, / Cât m-ai iubit, dar fost-am așa orb” („Eu”, pag. 11), ca-n „povești” de dragoste, cu iubiri rânite, iubiri trădate, iubiri uitate; ori: „O, voi, regine efemere, / striviți al inimii tumult! /

Striviți destinul care cere / O clipă doar, nimic mai mult” („*Regine efemere*”, pag. 19), cu repere existențiale și destin în derivă, cu regulile învățate de la clasicii Vasile Alecsandri, George Coșbuc, Mihai Eminescu...

Are și... „*erezii*” prozodice poeta de secol XXI Georgeta Muscă-Oană în poemul „*Recunoștință târzie*”, pentru că tehnica sa, versul său, sunt și moderne, pe coordonatele prozodice de ultimă generație; și muzicalitatea este alta, și punerea în pagină se aliniază la... *moda* de ultimă oră, ba chiar *plusează* în plan ideatic pe un... „*as din mâneca*” surprizei lirice: „De mii de ori am îmbrățișat orizontul / cu privirea-mi vorace. M-ai răsfățat și la răsărit, / și la amurg, dar nu ți-am mulțumit nicicând” (Op. cit., pag. 35), ca o aliniere la Ștefan Augustin Doinaș, Ioan Alexandru, Marin Sorescu, Nichita Stănescu...

Poezia doamnei Georgeta Muscă-Oană, clasică sau modernă, este una de impact sentimental, o învălmășeală emoționantă și frumoasă de simțiri sufletești, de la iubirea de țară, de locurile natale, de părinți și de copii, de Dumnezeu și de băiatul sau fata cu ochi frumoși și zâmbet divin.

În poezia poetei Georgeta Muscă-Oană se poate citi în stele, în gânduri, în speranțe, în muzică de pian și în acorduri grave de orgă, de la Mozart la Bach, de la Beethoven la Enescu, de la Tom Jones la Madonna...

Marian HOTCA

Poemul vieții

viața este o oglindă circulară
în care se spulberă
amintiri

privirea e hoța sublimă
ce sculpează realități ambigue
în vise dizolvate

auzul e calea pavată cu lungi
cântece mucegăite
de privighetoare

iar noi suntem stâlpi rezemați
de viață ce respiră în aer
murirea

Vise

Mi-am înșirat visele
pe sârma de haine,
le-am lăsat să se usuce
de roua gândului sângeriu
la soarele unei veri pierdute
în cutia cu nisip.

Le-am scuturat o zi și-o noapte
până ce-au devenit realitate.
Acum realitatea îngustă
caută-n mădulele timpului
ultimele semințe de vis
să le ude cu lacrimi clocite
sub pleoapa frăgezită a dimineții.

Le îngroapă în pământul
ce zace în noi,
le apasă cu ploaia
unor idei golănești
ca să rodească mai încolo
o corolă fragrantă de vise.

Ceai

Mă pierd în ceașca cu ceai,
plutesc cu gândul
pe o coajă elocventă de lămâie
și dimineața disipativă
se topește ca zahărul în mine.

Văd că ochelarii mei
nu mai percep realitatea,
dar ajung istovit
la malul concav al ceștii
și iau cu lingura
o înghițitură de ceai.

Beau licoarea hieratică
și simt cum întreaga dumnezeire
își face cuib de spini
în gâtul meu circumflex
ce fumează vorbe de duh.

Liniște nocturnă

Ascultă liniștea nopții
cum toarce fuioare de întuneric
și stelele dorm învelite
sub pături de rouă.

În noaptea aceasta interminabilă
sufletul cerului va naște în mine
o rază frântă din lună
învăluită de tânguirea
unui vis de jar.

Ochii mei - doi muguri de lumină
caută în orizont cântecul surd al stelelor
și sămburii stihurilor
mi-i așez ca ofrandă
pe catafalcul zilelor apuse.

Vară apocaliptică

Și iată că vara agonizează
printre frunze zdrobite de secetă,
pe o stradă pașii mei somnambuli
își plimbă mădulele vremii.

O liniște venită din alte vremuri
ca un reflux al timpului concav
încondeiază în zare un gând
închis într-o rază eterică de foc.

Ochii clatină gardurile pline de noduli
cu o privire solară, alungată
dintr-o constelație apusă
într-un ținut convex și spectral.

Atâția îngeri putrezi de lumină
veghează strada pierdută-n lunga
meditație și aripi de mucegai vibrând
în ceruri așteaptă iarăși Venirea!

Insomnie

Deasupra ochilor mei
luna împarte roze de nemurare,
un ținut spectral căzut din aripa unui înger
fabrică sentimente ambigue la kilogram
și lumina urnește în mine
toată grația surdă a nopții.

Luna își piaptână
somnul sticlos între dealuri
cufundate-n eter,
iar somnul convex
întoarce cu furca visele pe cealaltă parte.

Prin perdea văd că îngerii
poartă cătușe de lemn
și aripile lipite de temelia ființei
nu mai pot fâlfâi
în timpul cu mădulele scrinate.

Ioan GHEORGHIU

ZBOR NELINIȘTIT LA MARGINEA CUIBULUI DE CIORI

"Aseară pe stradă / Am întâlnit o fată, / Avea părul negru / Și ochii căprui, / Aoleu..."

Ritmurile cântecului răsunau pe strada Gavrilo Corneliu de undeva de la etajul al III-lea, ca și când s-ar fi luat la întrecere cu scrâșnetul roților de mașini BMW ce treceau în viteză necontrolată, excesivă. Atunci, prin '95 eram prieten cu Sergiu, un ziarist ce promitea foarte mult prin scrierile sale, absolvent de facultate, și colaborator înfocat la *Cercul Umoristic "Haz"* condus de Moleşag. Tip boem și aprig susținător al PNL, Sergiu ieșea mereu în centrul atenției prin statura lui înaltă, sfidând deseori prin gestică dar și prin retorismul său exacerbât apariția vreunei alte supoziții ce lui nu-i convenea privind activitatea d-lui Câmpăneanu sau al altui liberal.

Apropiat al lui C. A., acum proaspăt deputat, prieten de pahar cu acesta, de cheolhanuri și beții interminabile pe la Muzeu, se făcuse cunoscut în urbe și prin articolele virulente la adresa pseudodemocrației, a celor ce fuseseră cândva piese importante în angrenajul imperfect al unui sistem politic declarat falimentar, ce puseseră nu demult mâna pe averea statului în scopuri pur personale. Fusesse boxer cu mulți ani în urmă, de aceea avea cunoscuți peste tot pe unde mergea, unii încă își mai aminteau de aparițiile lui în ring și-l urmăreau pe stradă cu privirile lor întrebătoare. Îl antrenase maestrul Pârlici, un om pasionat de ceea ce făcea, chiar era mândru, mai ales că dăduse de-a lungul carierei lui o sumedenie de talente la lotul național. De data aceasta l-am întâlnit întâmplător lângă *Piața Nouă*, aproape de minirestaurantul *Boema*. Ne-am salutat prietenește.

-Ciorile dracului, l-am auzit spunând încet printre dinți, mult or să mai "prăfuiască" străzile cu manelele lor mizerabile?... Era supărat, ca dealtfel toată lumea ce trecea pe-acolo, vedeam asta din privirile fiecăruia aruncate ostentativ în direcția zgomotului greu suportabil... apoi fugeau, alergau ca și cum ar fi vrut să scape de ceva duhnind a mort, atitudine ce părea aproape incriminatoare... dar, toți știau că poliția e cu ei, așa că, uneori se mulțumeau să ridice din umeri neputincioși..."Asta-i România, ce mai..." l-am auzit pe un moșulică mormăind... Când era supărat, Sergiu își ducea mâna la barbă prinzând-o cu degetele ca-ntr-un clește, rămânea așa câteva secunde privind în gol, apoi vrând să convingă pe cei din jur că ceea ce gândea el este purul adevăr, începea să-și expună ideile bălbâindu-se, sau repetând anumite cuvinte în mod voit, subliniindu-le aspectele de cele mai multe ori, desigur, negative... Astăzi era puțin schimbat, avusese probabil, o zi grea, obositoare... Ținea un muc de țigară între buzele lipsite de culoare, acoperite pe jumătate de o mustață îngălbenită de la fumul dulce-amărui al aceluiași tip de tutun, *Carpați*, el îi spunea "*namdămitu*", fiindcă mereu rămânea fără... Volumul de

versuri pe care-l scrisese cu câțiva ani în urmă era o pecete a crezului său artistic, revoluționar prin ceea ce urmărea, romantic prin însăși vocația libertină, înnăscută... M-a întrebat ceva, *ce mai faci ?...*

Cu câțva timp în urmă venisem din *Turcia*, nu credeam că mă voi mai întoarce, dar...Atunci, în autogara din Istanbul aveam un sentiment ciudat, pășeam nesigur, aerul era, parcă, irespirabil; Marin se uita la mine și, neînțelegându-mi reacția, încerca să mă-ncurajeze privindu-mă culpabil, mai ales că el insistase să venim aici la muncă avându-l pe Titel, fratele lui, în acest mare oraș de câțiva ani buni. Plecase din țară din 1990 fără să se mai întoarcă vreodată...nici nu s-a mai întors dealtfel, a murit ca un câine pe străzile mocirloase din Top Kapı ...leșisem din clădirile mici, întortocheate, pline de mirosuri extrem de grele, unde nu întâlnisem decât priviri curioase, indivizi soioși, cu părul uleios, negru ca tăciunele, când la un colț de stradă am observat o adunătură de oameni vizibil nervoși...Marin m-a tras de mână pentru a vedea ce se-ntâmplă acolo...Cinci cadavre întinse pe asfaltul rece de noiembrie, înfășurate în păături viu colorate; erau români morți într-un accident de muncă și aruncați acolo pentru a fi preluate de autorități în ideea de a fi trimise în țară. Erau scuipate de turcii din preajmă și lovite cu picioarele ...ce sunt, români ? aaa, adică creștini... și loveau ca niște brute... Zidul Constantinopolului se întindea pe zeci de kilometri, înalt, cu porțile medievale din lemn masiv, cu meterezele prăbușite; se lucra intens la reconstrucția lui cu bani europeni dar cu forță de muncă din România, ieftină sau fără să se plătescă ceva adică se dădeau "țepi" totul fiind "la negru". Se muncea zi și noapte. Cineva, un român, ne-a trimis pe o stradă, lângă Moscheea Albastră, "vedeți, ne-a zis, că are nevoie de câțiva muncitori..." Acolo, un turc oarecum amabil, ne-a primit cu ceai și ne-a spus că are ceva, dar ...să așteptăm până mâine, acum nu poate să spună nimic sigur, evident că vorbea limba română destul de bine...bani sunt puțini, mai ales că această meserie...ce meserie? Am sărit eu...curelar, aha, trebuia să facem curele, înțeleg...nu mai făcusem așa ceva niciodată...

În atelier era liniște, luam materiale viu colorate, albe, galbene, roșii, și le tăiam la o anumită dimensiune, apoi le-ntindeam pe cartoane la dimensiuni adecvate, le puneam cataramele, ștanțam găurile și...gata cureaua. Pleca a doua zi patronul în centru, pe la magazine și le distribuia. Trecuseră trei săptămâni și încă mai trăiam cu banii de acasă, dormeam în atelier, banii erau pe sfârșite...începuse să ningă. -"Marine, ce facem ? mai rămânem aici?"

Marin era ocupat până după miezul nopții cu jocul de *poker* și nu-l interesa situația familiei (avea în țară soție și trei copii minori), bea *raci* și lua mereu bani de la patron pentru joc, fiindcă pierdea mereu; odată m-am dus la Gigi, un șmecher din Călărași, și l-am rugat să-i înapoieze măcar o mică sumă din banii pierduți fiindcă nu mai avea ce să mănânce... "bine, bine - mi-a zis - dar să nu mai intre vreodată în joc...", dar a doua zi pierdea totul din nou... La *locantă*, un turc mustăcios, (vorbea bine românește), mai ales că avea femeie româncă, ne servea mereu aceeași mâncare de cartofi cu zeamă lungă să ne-ajungă trântind în farfuria fiecăruia câte-un polonic plin ochi, răzând și prinzând cu

(continuare în pag. 51)

rapiditate lirele turcești ce i se cuveneau. Frigul din atelier ne pătrundea în oase, zăpada acoperise deja ferestrele, dormeam îmbrăcați acoperindu-ne cu un material gros ce imita pielea, cred că era *velur*... Boala pusese stăpânire pe mine, tușeam și tremuram din tot corpul, trebuia să merg la un doctor, trebuia să iau medicamente, ceea ce am și făcut de fapt, dând aproape toți banii pe care-i câștigasem în această perioadă de chin, însă rămâneam cu o otită destul de gravă ce-mi afectase timpanul. Trebuia să ne-ntoarcem acasă, viza de o luna se finaliza peste câteva zile; atât aveam dreptul la această "viză de turist". Între timp veneau mereu alți, și alți amărâți de pe continent, în speranța găsirii unui loc de muncă, dar cei mai mulți erau români, femei și bărbați, de cele mai multe ori femeile rămâneau acolo căsătorindu-se cu turcii sau trăind alături de alte soții ale lor (cei care aveau o stare materială bună, puteau ține mai multe neveste). În strada strâmtă, cu macadam, în acea dimineață friguroasă își făcuseră apariția, lângă atelierelor de curele, mai multe mașini ale poliției. Patronul la care lucra Gigi, gesticula și țipa umflându-i-se venele gâtului... Nu-nțelegeam pe moment ce se-ntâmplă. Apoi am aflat că românul fugise cu 3000 de dolari, bani furati din casa de bani a turcului. Nu știu de ce, dar am avut un sentiment de ușurare, și i-am urat în gând succes. Țista era Gigi la doar 23 de ani; atunci, după o lună de muncă în Turcia ne întorceam acasă cu 100-150 de dolari, destul de puțin. Drumul spre casă a fost greu, obositor... Marin a băut continuu *raci*...

"Aoleu, / Ce să mă fac Doamne eu, / Se mărită Mona mea, / Nu știu Doamne ce-i cu ea..."

Ca și cum nu l-aș fi auzit pe Sergiu, priveam înspre o placă comemorativă aplicată pe zidul unui bloc, alături de scară: "AICI A LOCUIT SCRITORUL VALENTIN ȘERBU". Era o bucată de marmură albă, lucrată destul de grosolan, pe care erau aplicate aceste litere de culoare neagră, și care, desigur, nu impresionau chiar deloc; oare știa cineva cine a fost acest "locatar" al scării respective? Cu ce s-a ocupat acum câțiva ani în urmă, pentru ce sau pentru cine a scris acest om, sacrificându-și ani din viața lui în ideea de a lăsa celor ce vin după el adevăruri, învățături atât de importante... În fond, asta este menirea unui scriitor autentic... da, acum toți scriitorii mor de foame, li se pune sula-n coaste de către baronii locali, adică primari și prefecți, numindu-i "*ăia de-alde coate-goale*", profesorași de duzină care nu mai au nici o importanță în această societate plină de "*oameni dăștepti*" ce-și petrec concediile la Paris cheltuind sute de mii de euro pe fufe și cadouri scumpe că doar de... sunt aleșii poporului... Sergiu mă privea întrebător, neînțelegând tăcerea mea oarecum prelungită... cred că era timpul să spun ceva... *Îl știi pe Valentin Șerbu?* de fapt nu așteptam niciun răspuns, mă gândeam la zdrențăroșii din fața restaurantului *Boema* care întindeau mâna cerșind un leu-doi la fiecare trecător, apoi se așezau la băut "surcele" ore în șir, o băutură ieftină, dulce și parfumată făcută din prafuri de "lemnișoare", combinată cu tot felul de „ingrediente”... *Cred că ne-ntâlneam pe la Cenaclul literar Panait Cerna...*

„Aoleu, / Ce să mă fac doamne euuuu...”

Elena MLĂDINOIU

Sub borul larg

o floare trecută cu vederea
cu apă de ploaie
crescută
din boabă amară
ușoară esență
pentru-un cocteil
se așează prima la masă
ca bună de cinstire
și mod de prezentare

Suită în gama sol

cu două trepte peste sol
fa-mi te rog
o uvertură la nocturnă
pe scara muzicală
susținută
seară de seară
de aria semilunii
adusă de vânt
și dispărută-n ploaie

Mi-am făcut plinul

achit fără să fi fost plătită
toată viața
dispusă
deși abia deschid gura
scot din sertar
acuze pentru rugăciunile
date în toate direcțiile
de du-te-vino
la dreapta
sau la stânga tatălui
și termin
unde meșterul
șlefuieste marmura
la slujbă
se cântă ultima piesă
drum bun
cale bătută

Un nimeni de nimeni botezat

să fiu un el
în loc de ea
statuie
pe-o dună de nisip
să fiu
o salcie pletoasă
fără lacrimi
pe două crengi uscate
să fiu un nimeni
de nimeni botezat pe-o foaie
plutind
la margine de ape

Marin MOSCU

Și m-am dus...

Și m-am dus și nu m-am dus
Ca o umbră peste sat,
Am pus semne pe un fus
Ars de marele păcat.

Am făcut gheme de vise,
Am țesut covoare moi
Dar iubirea mi se stinse
În mocirle și-n noroi.

Am plantat și n-am plantat
O sămânță de iubire
Și cu lacrimi am udat
Urmele de pomenire.

Puncte sunt crucile-n deal,
Se-ndesesc mormintele,
Umbra mea merge pe-un cal
Înflorind cuvintele!

Fierăstrăul

Fierăstrăul cu dinții de zile și nopți
Taie oasele dosite-n vii și morți,
La mine vine cu partea nedințată
Și pe furiș se-ntoarce, și așteaptă.

Clepsidra spartă

Am scăpat clepsidra la ieșirea-n poartă,
Semne au rămas sub crucea-naltă.
Dâra de nisip zboară mereu spre stele
Ducând la Domnul viața din ulcele
Și ca mulțumire spațiul se dilată
Rotindu-ne spirală în clepsidra spartă!

Poarta deschisă

Dealul îngenunchează,
Câmpia urcă saci
În spatele lui
Cu grâu și cu maci.

Azimutul soarelui
În suflet tresare,
Câmpul brodat
Se-nchină,
Eu las poarta deschisă,
Să între lumină.

Flori pictate

Pentru florile pictate de tine
Ai furat câte puțin din mine:
Dreptunghiul, spatele robust,

Albul, visul cel plăcut,
Galbenul, polen și aur
Din limbajul de tezaur,
Vasul, inima mea plină
Cu speranțe și lumină.

N-ai furat însă ceva:
Dragostea scrisă-ntr-o stea,
C-a trecut, vreme trecut
Să te pictez pe-un sărut!

Trecere

În pajiștea albastră
Copacii dezleagă orizontul,
O căprioară trece
Adulmecând.

Ruga lacrimii adapă
Arma împrăștiind calvarul,
Tu pui semne în sân
Înălțând altarul.

Sprijin

Tu stai cu irișii spre Steaua Polară
Sprijinindu-te de copacul înalt,
Inelele lui îți cuprind feminitatea
Sculptată în rădăcini de bazalt.

Strâng la piept coroana, te cuprind
Cu zvâcnirea în gânduri plecată,
Am aripi de înger ce zboară în vis
Pe-o frunză cu sânge-ncărcată.

Zâmbești, nu te văd, dar te simt.
Stelele-nfloresc ramuri de leac,
La izvorul ce curge din trunchi
Se scaldă copii în roșu de mac.

Îmi lovesc gândul de zâmbetul tău
Prin poza lipită pe-albumele roată,
Te-am lăsat să privești pe furiș
Oceanul din mine ce-n spuze înoată.

Mă adăpostesc în inima copacului
Steaua Polară-l scaldă-n magnolii,
Când vine toamna cercurile-i scutur
În pletele iubirii ce inversează polii.

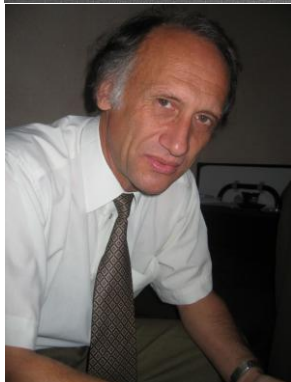
Silfida

Se întrupează-n farmec și-n visare
Intră-n ochi ca fluturii, în piept,
Noaptea se prelinge după dealuri,
Ruga-mplinirii arzător aștept.

Zarea își desface aripile-n noi,
Clipele sunt necrezut de calme,
Pe-acoperișul lumii umblă o pisică
Scuipând otrava dorului în palme.

Câmpul se zidește iar viori,
Satele se duc pe rând în stele,
Grija nu coboară, ci își coace
Dragostea-n clepsidre infidele!

Mircea Marcel PETCU

PATIMĂ

Se lăasă învăluit
de zâmbetul ei,
de căldura
ochilor ei.
Simți cum
își puse brațele
pe după gâtul lui
și-l sărută
entuziasmată,
expansivă
după care
îngheță.

PUTERE

Fiule
să ții minte:
„la ce nu vei renunța
tu –
nu-ți poate lua
nimeni!

STEA

Iubirea pentru tine
e ca o stea
pot să mă orientez
dar n-o pot
avea.

VEȘNICIE

Plouă mărunț
și bate-un vânt stingher
ziua-i mai mică
iar păsări nu-s pe cer
plecarea ta departe
mă face să tresar
simt inima cum plânge
privind în urma ta...

oriunde-ai fi în lume
să nu uiți draga mea
că-n inima ce bate
e veșnic – casa ta.

ÎNCREDERE

Nu uita
că noaptea
cea mai neagră
privește...
răsăritul.

FĂ CE VREI...

Dacă-n timpul tău
nu am loc și eu
dacă-n ochii tăi
nu mă văd și eu
dacă-n visul tău
nu apar și eu
dacă-n gândurile tale
nu apar – rază de soare
dacă gura floarea ta
nu-mi șoptește numele
dacă mâinile flămânde
nu vor să mă mai alinte
dacă trupu-ți nu vibrează
când m-aude și mă simte
dacă părul tău bălai
nu vrea mângâierea mea
dacă urechile tale
nu mai vor vorbele mele
atunci
draga mea iubită...
transformă-mă într-un
înger și
trimite-mă Domnului
poate el are
nevoie de mine.

NEÎNCREDERE

Spune-mi că nu e vis
și dacă
întind mâinile
și te ating...
nu dispari.

DORMI ȘI TU

Numără stelele ce-ți
păzesc somnul
leagănă razele lunii ce-ți
sărută fruntea
simte brațele mele cum
te cuprind
legănându-te în ritmul
muzicii iubite...
închide lăuceferii scilipitori
și încearcă să mă auzi
în noaptea rece cum plâng
neputând – dormi
buzele mele pline de iubire
șoptesc:
Dormi și tu!

Angela RIBINCIUC

Cuburi de aer

(fragment din volumul "Viața începe mereu", în curs de apariție)

Față în față

Bucuria regăsirii unui prieten vechi nu se compară cu nimic.

Oameni la care gândul tău a alergat nebun ani întregi vin, neașteptat, să îți confirme că ai continuat să exiști pentru ei în tot acest timp.

Prietenii nu se clădesc peste noapte. Și nici nu se pierd peste noapte.

Gesturi firești dobândesc, peste ani, semnificații nebănuite.

Destinul ne duce pe drumuri diferite, însă are grijă, din când în când, nici prea devreme, dar nici prea târziu, să ne pună din nou față în față.

Atunci vedem cel mai bine cum ne-am schimbat, cât am evoluat, având în față oglinda unui suflet compatibil.

Oameni și locuri

Pierdem câte puțin cu fiecare prieten care ne-a fost aproape

și despre care astăzi nu mai știm nimic.

Ne regăsim cu fiecare întoarcere la oamenii și locurile dragi,

cărora le-am păstrat un loc în sufletul nostru.

Între atâtea pierderi și regăsiri alergăm, obosim, iubim, învățăm, uităm. Trăim.

Dimineți, anotimpuri - felii de viață și de realitate care ne alcătuiesc prezentul.

Suntem ceea ce ne-am dat voie să fim,

ceea ce am îndrăznit să visăm și să împlinim.

Ochii interiori

Șirul monoton al zilelor trebuie, din când în când, rupt.

Privirea noastră, ca și ecranul televizorului sau al calculatorului,

trebuie, periodic, să fie ștersă de praf.

De praful obișnuinței care ne împiedică, de cele mai multe ori,

să mai surprindem amănuntele.

Farmecul vieții vine nu doar din schimbările majore,

pe care, de regulă, le așteptăm atât de mult încât,

atunci când în sfârșit se-ntâmplă,

nu ne mai putem bucura de ele,

ci din lucrurile mărunte care ne iau pe nepregătite.

Ar trebui, din când în când, să ne facem timp pentru noi

și să ne ștergem de praf ochii interiori

Boem@ 7-8-9 / 2014

cu care privim fiecare nouă zi, făcând-o, astfel, să nu mai semene cu celelalte.

Rețeta perfectă

Nici un părinte nu cred că poate ajunge să cunoască rețeta perfectă

pe care să le-o transmită copiilor săi

astfel încât să le asigure o viață mai ușoară sau de succes.

Înțelepciunea pe care o dobândesc părinții

le este utilă copiilor doar până la un punct.

Istoria se repetă, e-adevărat, însă lasă loc unei permanente evoluții.

Personalitatea fiecăruia și dorința

de a ne face propria viață după propriile legi

ne determină să ratăm, uneori, pe mâna noastră.

Nu-mi voi judeca niciodată părinții

pentru greșelile mele

și voi continua să le mulțumesc,

chiar și pentru sfaturile care nu m-au ajutat.

Cine-mi garantează că voi putea fi

un părinte mai bun?

Urme în suflet

Niciodată să nu spui nu unei provocări.

Nici nu bănuiești ce întâmplare, aparent mărunță,

îți va lăsa cele mai adânci urme în suflet.

Când ai impresia că ajuți pe cineva nu ai de unde să știi

dacă nu cumva te ajuți, de fapt, pe tine,

să descoperi lucruri care altfel

nu ți-ar fi fost evidente.

Când te aștepti ca o anumită persoană să-ți influențeze evoluția e puțin probabil să se întâmple așa.

În schimb, oameni de la care nu aștepti nimic sunt tocmai cei care-ți dau cele mai frumoase lecții de viață.

Când, aparent, ai spune că nu mai ai nimic, amintește-ți că poți gândi.

Dă voie ideilor tale să prindă aripi.

De cele mai multe ori nici nu știm ce știm,

câte am putea împlini dacă am avea răgazul și curajul

de a privi cu atenție în interiorul nostru.

Decepții de-o clipă

Din timp în timp, ceva trebuie schimbat.

Pe lângă adaptarea continuă, pe care o exersăm, vrând-nevrând,

sunt acele schimbări care ne scot din ritm

și ne solicită mai mult.

Pentru ele, niciodată nu suntem pregătiți.

Pentru că nu e nimic de planificat.

E doar un pahar al răbdării care se umple.

Apoi totul o ia de la capăt.

Pe lângă experiența pozitivă și aparenta siguranță

ducem cu noi tristețea fiecărui eșec

și decepții de-o clipă.

Adunate în timp, ele alcătuiesc trecutul fiecăruia.

E lângă noi.

Dan VEREJANU

Expresionismul - pădurea în care Lucian Blaga se plimbă printre rădăcini

De la *tehnica fluxului conștiinței* (termenul este legat de operele lui Franz Kafka sau James Joyce), la o *bizară distorsionare a realului* în operele lui Georg Kaiser, Ernst Toller, Frank Wedekind sau August Strindberg (în teatrul german), caracterizat, de peste un veac, în contextul raportării omului la lume, ca făuritor al culturii și civilizației - expresionismul a dat un avânt substanțial artei moderne europene. Spațiul unde expresionismul cunoaște apogeul (fiind "tributar filosofiei lui Nietzsche și Spengler, psihologiei abisale inițiate de Freud și continuate de C.G. Jung") - e cultura germană, exportatorul și în literatura română a acestui curent artistic - Lucian Blaga fiind unul din cele mai vii ecouri ale expresionismului în literatura României Mari.

Fără a fi tras la indigo, expresionismul l-a susținut pe poetul-filosof să poată decoda puterea *Eului creator*, *puterea creatoare* care a răsplămădit, răstălmăcit, rezămislit, renăscut orice fenomen, oferindu-ne un chip aparte, blagian. Având o formare intelectuală germană, poetul de la Lancrăm ridică la alt nivel fascinația cosmicului, către un spațiu ilimitat. Expresionismul cere, și Blaga oferă literaturii trăiri năstrușnice, dar purificatoare, și acceptă nevoia de transcendere a fenomenelor, de esențializare, de abstractizare. Doctrina impusă de expresionism e răstălmăcită de Lucian Blaga până la ipoteza de ființă creatoare, Eul creator, filosoful mergând pe calea *hiperevidențierii Eului*, a identificării *puterii creatoare* cu trăinicia pe care o poate impune doar veșnicia timpului.

Lucian Blaga creează acea realitate, acel univers, care îl absoarbe pe cel real și îl ridică la alte înălțimi, oferind posibilitatea ca realul absorbit să se vadă pe sine însuși în oglinda timpului, la diferite niveluri, și să-și recunoască nimicnicia, și să dorească să se schimbe. Lucian Blaga își asumă responsabilitatea devenirii, dar și satisfacția de a fi, un *paraclisier* al divinității *puterii Eului*. Pornind de la teza că *"Limita puterii expresive a unei opere de artă e neputința de a reproduce strigătul" („das Geschrei", Arthur Schopenhauer)*, creația lui Lucian Blaga adaugă strigătului disperarea dezmărginirii. "Și iată disperarea urlând de suferință, se înalță din timpul nostru, chiar și arta urlă în întuneric, cheamă în ajutor, invocă spiritul: este expresionismul", și "expresionismul deschide gura omului - acum el vrea ca spiritul omului să răspundă" (Helmuth Bahr). *Referitor la Blaga*, am vrea să credem că este efectul zămislirii propriului destin, supradozat în evenimente din intensă activitate diplomatică, deși poate fi și efectul cunoașterii (recunoașterii) propriei sale valori, propriei sale *puterii creatoare*. Dacă "noul stil" îl inițiază pe poet "într-o

artă pe care el însuși o consideră inițiatoare", atunci analogiile pot fi justificate, așa cum arată Nicolae Balotă, *simbolismul* apare ca o "variantă poetică a impresionismului", ființa fiind un simbol cheie în apropierea lui Lucian Blaga, în dezmărginirea ei, a sa.

Poetul fiind martorul ocular al secolului care "a trezit cele mai mari speranțe concepute vreodată de omenire și a distrus toate iluziile și idealurile" (Yehudi Menuhin), se creează - crează puterea Eului creator, omul culturii (*sunt un om al culturii, zice o altă putere creatoare, acad. Mihai Cimpoi*). Or, "existența umană implică în mod necesar o suprastructură culturală" - de fapt, o adevărată structură complexă care intervine în metabolismul societății și mijlocește toate domeniile și formele vieții umane. La acest nivel, *viața umană se diversifică nu în specii biologice, ci în culturi specifice*, manifestări ale aceluiași mod ontologic, vorbindu-se despre un *expresionism ontologizat*. Folosind diferite curente artistice pentru a deschide ușa spre veșnicie, expresionismul fiindu-i haina cea mai pe potrivă dezlănțuirii sale metaforice, Lucian Blaga, *beneficiază* de estetica expresionismului și intră în nemurire prin propria filosofie poetică, prin propria explozie a imaginației geniului creativ, pe o traiectorie atât de ontologizată pe care o aruncă peste veacuri, benevol teleportându-se în timp pe sine, *puterea creatoare* care e chiar el, Lucian Blaga sau, înainte de sine, Eminescu sau, după sine, Stănescu... și ușa e deschisă pentru alte generații sau alte veacuri.

Lucian Blaga în ideea să "dezmărginească" orizontul de existență al omului "*devenit ființă istorică*", "...*permanent istorică*", veșnic își depășește creația, și "*niciodată nu-și depășește condiția de creator*". Expresionismul ontologizat a lui Blaga e predestinat să se "distribuie fără a se împarte", spre a crea "*misterul suprem*" al *puterii creatoare*.

Expresionismul lui Blaga, până în prezent catalogat ca *expresionism îmblânzit, plasticizat*, accentuându-se estetizarea expresionismului în lirica și teatrul blagian, atribuindu-i-se un *expresionism „autohtonizat"*, unul aparte chiar, cu efect catalizator prin influența lui Rilke - i-a impus pe unii exegeți să-l treacă pe poet la "teoretician al expresionismului". Cunoscând eseurile sale, constatăm că Lucian Blaga nu mărturisește o aderare necondiționată, or, nu se dorea atât un teoretician, cât mai degrabă un „analist" al expresionismului. Altfel nu avem dovada că pentru Blaga expresionismul ar fi fost un program, poetul l-a întrebuințat mai mult ca pe „o lecție estetică". George Gană, pentru înțelegerea concepției artistice bliagene, constată că Blaga se formează nu sub influența expresionismului, în sens largit al modernismului, ci paralel cu el. Lucian Blaga vine să ne comunice că era prins în crearea nu a unei lumi exterioare, ci a lumii interioare, și biologic, și metafizic: „Metafizica, ce-o doresc, nu are un obiect exterior spre care se îndreaptă, ci numai un impuls lăuntric din care se naște...". Lumea interioară a *puterii creatoare*,

(continuare în pag. 56)

având permanent nostalgia infinitului, a ales să creeze lumina. O lumină nespuns de poetică e întreaga creație blagiană și "liberă este rostirea" poetului, "cu atât mai deschisă și mai pregătită este ea pentru neprevăzut", și "nu poate fi judecată decât prin prisma corectitudinii sau a incorectitudinii sale"¹.

Povestea acestei puteri a luminii la care muncește poetul nu caută un loc „unde jos sau unde sus”, pentru a slobozi rădăcini și a fi acea putere pe care autorul și-o dorește puternică, dezmărginită, deoarece temelia, fundamentul îi este săpat în sufletul și gândul filosofului, care atât de insistent a insuflat necesitatea *colaborării* dintre gând și suflet. Cunoscând că „împărăția lui Dumnezeu este înăuntrul nostru” (Luca 17:21), poetul e în căutarea individuală a divinității, a Adevărului, fără să caute anume o cale tradițională sau spontană. Acest *parteneriat* dintre ființa creatorului și sufletul cosmic, pe care Blaga l-a intuit în clipa când a conștientizat sau a descoperit „corola de minuni a lumii”, știind că e în lumea interioară a ființei. Liricul Blaga ne îndeamnă la o înțelegere a amintirilor atât de dragi sufletului său, ci această înțelegere presupune o cunoaștere vastă, cosmică, specifică. Blaga ajunge la această cunoaștere prin *purificarea impulsurilor și stărilor Eu-lui*, prin dezvoltarea și întărirea lui. Și activitatea diplomatică i-a fost *matricea stilistică* în care s-a simțit bine până a intuit că puterea creatoare e net superioară chiar și frumoasei (la prima vedere) activități diplomatice. Ajungând la momentul recunoașterii *Eu-lui dezmărginit*, un *Eu blagian foarte sănătos*, un *Eu aristocratic*, Blaga se vrea la universitate, dorind să disemineze acea *putere creatoare* de care era prea-plin. Putem doar să regretăm cât de necesar era *Eul aristocrat* al lui Blaga, *Eul* cu caracterul său, cu voința sa, puternic, în/pentru lumea politrucilor îndată după cel de-al doilea război mondial... Însă Lucian Blaga a fost retras din viața publică. Acumulând o tristețe deplină, poetul-filosof cunoștea că *tristețea metafizică nu deprimă, precum tristețea obișnuită*. Prima te ajută să te detașezi de efemeritatea tuturor lucrurilor lumești, a doua, însă, te leagă de ele. Lucian Blaga și-a cultivat până și *somnul*, și *umbrele* spre a simți o tristețe metafizică, cunoscând că este o binevenită nostalgie după perfecțiune. Asta a și speriat timpul său, rămas în urma Eului blagian, și puterea vremelnică venită după cel de-al doilea război mondial, spre marele regret, și în România. În acest sens, exegeții mileniului trei putem întreba, ca în *Noul Testament*: „Și vorbind au zis către El: Spune-ne și nouă, cu ce putere faci acestea, sau cine este Cel care Ți-a dat această putere?” (Luca, 20,2). Autoritate creatoare incontestabilă a culturii unite prin diversitate, Lucian Blaga va domina acest mileniu provocând tot mai multe întrebări ce își caută un răspuns, care vor provoca la rândul lor alte întrebări, ca noi să conștientizăm că efectul creației blagiene e mai actual ca niciodată.

Fără să uite că e angajat la recrearea lumii prin cuvânt, nu a oricărei lumi, ci a lumii blagiene, poetul și ambasadorul României unite, *al lumii puterii creatoare creată însăși de puterea creatoare*, a transmis scrisului său un impuls și un dinamism capabil să intensifice expresia atât de „ontologizată”, încât se înscrie clar pe o traiectorie a căruia sfârșit nesesizat e de fapt o continuitate. "Nu există, în literatura română, o poezie atât de intens ontologizată ca cea blagiană. (...) Blaga ontologizează însăși structura intimă a poeziei - afirmă acad. Mihai Cimpoi. - Eul blagian se

situează într-o stare de tensiune progresivă care depășește eul, îl transcede, îl înalță în zona unde relațiile cu lumea se pun sub semnul cosmicului”² Altfel zis, Eul blagian se înalță și ia chipul puterii creatoare.

Aducându-se la nivelul *conștiinței fără început și sfârșit*, Eul blagian, creatorul blagian încerca a trăi acea plăcere care era ea *însăși responsabilitatea* sa. Făcând față atâtor factori perturbători, în timp ce lumea „se plimba printr-o pădure” de „trunchiuri, ramuri și frunze”, filosoful are meritul de-a se plimba „printr-o pădure de rădăcini”, prin adâncimile ființei umane, prin infinitul cosmosului, mereu în preajma lui Dumnezeu, întru trezirea spirituală a unei națiuni, care pe toată perioada de activitate diplomatică a fost o Românie unită.

Eul aristocrat e de fapt, în concepția blagiană, *bunul simț al omului*. Conștientizând în mod distinct, Lucian Blaga zămislește rațiunile și efectele tainice ale omului, ale misterului. Puterea creatoare nu va aranja evenimentele favorabil în cazul în care a aranjat ca omul să sufere cu un scop anume. Acel scop anume, *scop blagian*, scopul puterii creatoare, ajuns să se arate generațiilor mileniului trei, a fost recunoașterea *puterii creatoare ca putere absolută*.

Retras în liniștea nemuririi, poetul își aude glasul Său. Doar privilegiatii au acces la puterea sa creatoare, Lucian Blaga fiind un privilegiat în fața cosmosului la care nu doar că a avut acces, ci atât de genial l-a descătușat, l-a dezmărginit. Asta s-ar numi predicție împlinită, citire clarvizionară. Și de ce nu, *sensibilitate accentuată* la tot ce ne înconjoară, sau mai direct: expresionism blagian.

D.V. - doctorand IFAȘM, anul II

Note

1. Lucian Blaga, Opere, volumul I și II, Chișinău, 1995
2. Lucian Blaga, Trilogia culturii, București, 1966
3. Martin Heidegger, *Originea operei de artă*, București, 1982
4. Mihai Cimpoi, *Lucian Blaga Paradisiacul Lucifericului Mioriticul*, Iași, 2012

¹ Martin Heidegger, *Originea operei de artă*, București, 1982, p. 169

² Mihai Cimpoi, *Lucian Blaga, Paradisiacul, Lucifericului, Mioriticul*, Iași, 2012, p.7

Irina Lucia MIHALCA

O nouă naștere

*Te-aștept ca pe o pâine caldă,
s-o rup în două, s-o miros,
să stau cu nasul în mijlocul pâinii,
să simți că sunt pe aproape!
- îmi spui. Sunt pâinea ta caldă, știi asta!
În mijlocul pâinii mă simt, în mine te topești!*

Cuvintele odată scrise se pot șterge?
Dincolo de gândurile și trupurile schimbătoare,
prin sevele de lumină, cuvintele curg,
plutesc, ne visează, rămân,
se măresc, plimbându-se calde din noi în noi,
trec, pulsând, prin sângele nostru,
ne absorb ca un șuvoi de necontrolat,
capătă formă, ne dezvăluie, completându-se,
ne șoptesc povești uimitoare,
ne surprind, ne susțin, ne unesc,
ca, mai apoi, să ne separe, să se desprindă,
sfâșiindu-ne, rupându-ne în două.

Prin perdeaua de lacrimi privesc acum,
o punte ruptă prin care apa curge
în toate direcțiile... - bucuria
și durerea tuturor acelor cuvintelor -

*Ce cauți tu acolo? Cine stă
în spatele poveștilor când atingerea este
acolo unde sufletul cântă de bucurie?
Iubirile nu mor niciodată,
chiar dacă din gură în gură se transmit,
amintirea lor nu moare niciodată!
Simți atingerea cerului?
În noi am mișcat din loc pietrele,
în noi a curs izvorul! Iubirile nu mor,
se unesc, radiază
și luminează mereu, furtuna
dinaintea liniștii cerului și-a valurilor,
cântecul acela evaziv ce-ți amintește
de melodia ruptă,
o stare de spirit fără sfârșit,
un titlu fără chip, doar pasărea albastră îl știe.*

Ce înseamnă să vezi? O liniște,
acea pace prin care pătrundem în lume
și lumea ne pătrunde pe noi,
manifestarea adevărului ce dorește a fi cunoscut,
o nouă naștere, renașterea noastră.

Acel zbor cu viața

Nemuritoare poveste de iubire!
Ațipit în lumina cerului te vezi
în oglinda mea
și-auzi cum ți se deschid porțile,

ca un miraj ce te-nvăluie
din care nu te mai dezmeticești.

O revelație, o barcă pe valuri,
un călător, tu știi cine ești?
Pentru că-ți simt inima
am uitat semnul întrebării,
ești mult mai mult
decât ce vezi cu ochii unui copil.
Trezit parcă din somn,
ți-am vazut inima și jocul,
în tine e-un clocot, o frământare
și-o dorință ce nu te lasă liniștit,
atunci ești împăcat, acel transfer al prezenței,
doar cerul e deasupra pe-același palier.
Prinde-mă de mână
și-acolo vom fi pentru totdeauna!

Absorbit în albul seninului,
totul e-un nou început,
curgerea vieții te poartă spre tine,
inima mea deschide cerul inimii tale
și-o însoțește spre un alt cer
scris cu litere nevăzute,
izvorâte din adâncul ființei tale.
Ești frânt în fața unei forțe
ce va deschide, cu nebanuite chei,
paradisul vieții. Magică poezie,
de acum universul va fi
în palma ta
o lume într-un strop de rouă!

Cumva te cufunzi în adâncuri,
lași rănilor deschise,
din sarea durerii cuvintele te rup,
ca niște note muzicale se desprind,
își cer dreptul la viață,
străpung lumile, rezidindu-le,
ai ritmul și-atingerile lor în tine.
Ca dintr-un pustiu uitat,
o flacără ți s-a aprins, adie peste tot,
se naște acel om
din îngemănarea inimilor în trup.

Fântân-a bucuriei, lumina lină
și caldă străbate-n liniște,
ca un foc,
stările-n care-ți așezi sufletul,
ai înțeles că Dumnezeu ești
atunci când iubești, o alchimie divină.

Cu o nălucă-n priviri
- esența ființei din nestinsa lumină -
prin tine curge acel zbor cu viața...

(continuare în pag. 58)

În noi timpul dispare

Ca o stea călăuzitoare, Dumnezeu strălucește în tine,
dornic, prin tine, să se nască în mine
revărsatul zorilor din noapte.
În această lumină evazivă, rugurile se-aprind
sub formă de pulbere de așteptare,
prin acest cer ceresc din binecuvântarea tăcută
notele albastre te ating înainte de a-și da ultima suflare,
parcă nicio clipă din viață nu ai trăit, eventual pe-a
altora.

*Îți simt atingerea, mă copleșești, zidită ești în inima
și-n carnea mea, în noi timpul dispare,
se naște libertatea iubirii,
cu tine sunt și-n moarte, nu numai în pierdere,
pentru noi trecerea e un câștig etern,
o zbatere este ceea ce simt acum. Dar ce e timpul?!*

Simți contopirea luminilor? Unică, irepetabilă bucurie,
farmecul a două inimi scăldate în rouă,
într-o sublimă luptă de mulțumire
și focul din două suflete într-un cocon de abandon!
O sclipire de cuvânt ne cunoaștem,
- suavă, împede, adie peste tot trupul,
fascinant mister născut din contopirea inimilor -,
fiecare șoaptă strecurată din suflet reverberează-n noi.

Clipele s-au scris irevocabil,
nu știai cum e să te vezi în oglinda ta,
ți-am reașezat lumea, prin ea se naște totul.
*Aș vrea să te ating ca să pot fugi,
(oare mai pot să mă ascund?!)
știi atât de multe și totuși nu mă cunoști,
închiși într-o carapace a dorințelor fără sens,
nu am cum să te uit, bați mereu în inima mea.*

Ai închis ochii? Rătăcitor, te lupti cu fiarele,
schimbi cursul apelor, ajungi până dincolo de cercul
de care nu se trece, străpungi pânza polifonică,
culegi merele de aur, treci de păzitorul
porților lumii de dincolo,
din inimă-ți curg râuri de apă vie,
la porțile cerului te vei regăsi.

Cu viteză, departe te-am luat de mână,
un dans al apelor noastre în care
ne-am născut vindecați... fugim spre nicăieri,
niciunde nu putem fi atât de aproape
ca-n noi înșine. Simți cum te-așezi
în inima mea și mă arunci, înainte, spre soare?
*Fii convinsă că te doresc ca pe aerul pe care-l respir,
un tremur aparte, un ropot de simțuri,
cascadă de senzații,
fluidul ce se plimbă agale prin tot corpul,
cu tine trăiesc mereu o stare minunată,
acel dar al fiecărei privirii în inima vieții,
o nestemată împodobită cu strălucirea prezenței!*

Mihai VINTILĂ

Simplu

Am încercat să iau un interviu
Pisicii mele
Să-mi spună cum se vede lumea
De la 10 centimetri
Să-mi amintească de ce trăim,
Cum să ne jucăm și să creștem,
Unde e bucuria
Și cum răsare tristețea.
Pisica nu mi-a răspuns
Iar în loc de vorbe
Mi-a arătat dragostea sa
Printr-o mângâiere
Și atunci am înțeles.

Momente

Garduri de sârmă
Filtrează priviri
Imagini se sparg
În cioburi, cu mii.
Viața văzută prin ele
E o viață-n felii.
Retina mângâie poze de zile
Timpul pășește parcă mai des
Încet, încet umplem sacul imaginar
Cu amintiri de vieți.

Luceafărul întors

Aerul s-a speriat de mine
Și corpul-mi stătea în hău
De vise suspendat.
Golul mă învelea cu sufletul
Său rece, treptat.
Mintea stătea, timpul stătea
Doar viața în mine curgea.
Nu știu cât a durat
Dar întoarcerea aceea
Nu am cum s-o uit
Pământul nu mai e Pământ
Oamenii nu mai sunt oameni
Dintre toate
Doar eu sunt neschimbat.

Urme

Nu mi-am mai privit
Pașii de mult.
Înainte urmele mele erau simple
Mici și dese
De om împiedicat de viață.
Acum observ că
Dispar după fiecare pas.
Poate calc mai ușor
Să nu murdăresc
Planeta cu energia mea.
Șoaptele de fapte
Nu-mi mai apasă
Tălpile de altădată.
Acum când privesc înapoi
Nu mai pot deosebi urmele
De viața din jur.

Constantin LUPEANU

Parola care deschide calea vieții este iubirea

Constanța Abălașei-Donosă, născută în luna februarie, Cal de lemn după zodiacal chinezesc, este artist plastic cu vocație înaltă, spirit scormonitor, dedat meditației, ființă care are drept reper în viață creativitatea prin fuziunea artelor.

Începând cu anul 1999, pe lângă numeroasele expoziții personale de artă plastică, a publicat, în regie proprie, deși încă înainte de studenție debutase în "Convorbiri Literare" și "Luceafărul", mai multe cărți de poezie: **Sonate**, **Anotimpuri pentru prietenii mei**, **Epistole și flori**, **La ușa iubirii**, **Poezii pastelate**, **Lirica gândului meu**.

Aceasta din urmă, **Lirica gândului meu**, este tipărită recent (Editura InfoRapArt, 2014, Galați), cu 75 de poeme în limbile Română și Engleză, ilustrate cu 16 desene / grafică în peniță, executate de autoare. Înțelept elaborate, Autoportretul în peniță, lasă loc candorii și uimirii, iubirii față de natură și față de semenii, prin linii ușor unduite și frânte pe neașteptate, într-o rigoare bine strunită.

Constanța Abălașei-Donosă afișează în grafica "Autoportret" un chip senin - victorios ca ghiocelul care a învins pojghița de gheață de la suprafața zăpezii; are evident aer de copilă candidă răsfrântă în afară, maschează îngândurarea inimii răsucită în ea însăși la gândurile nedemne ale altora; frunte înaltă, ochi migdalați și ușor pastelați de culoarea cerului, nasul bine modelat pe mijlocul feței, buze păstoase, proferând virtuți ca geana de mesteacăn, într-o expresie dragă artistei.

Se cuvine spus de la început că, la Constanța Abălașei-Donosă, ceea ce noi numim poezie este de fapt meditație lirică. Poemele sunt expresii ale unor scene de pe pământ și raze de soare din neant. Sunt notații directe, transpuneri în cuvânt a ceea ce ochiul pictorului înregistrează de multe ori cu fidelitate - tablouri de viață. Ele aglomerează cu preferință elemente ale regnului vegetal, cu care artista se simte îngemănată, încât în unele autoportrete se confundă pe sine în peisaj. Nu ține cont de nicio regulă prozodică.

Un non-poetic voit!

Scenariile nu sunt complicate, reține spontaneitatea și extragerea esențelor. Ies în evidență aerul sensibil, foamea de lirism, deși uneori dă cu tifla prin meșteșugul poetic. De aceea, poemele, să le zicem totuși poezii, nu sunt atât formele prozodice pe care mai veche sau mai nouă, ci gând grav, pur, tăios, incitant. Ele pulsează de vibrații nebănuite, ignorate la o lectură ușoară. Peste pagini se răsfață o tandrețe infinită, izvorâtă din prea plinul inimii; dovadă că artista iubește natura, pământul unde viețuiește, oamenii. Iubirea, scrisă în cuvinte sub cele mai diferite ipostaze, este liantul cărții și îi oferă succesul, deși se străvede sufletul trist, însingurat al artistei, împovărat de uitări nemeritate ori nopți pline de frământări, inadaptarea.

Cu "A mai trecut o zi", de exemplu, Constanța Abălașei-Donosă transmite ceva dincolo de cele douăsprezece versuri, exprimare întretăiată de geniu!

În "Geneza pentru natură", un poem extrem de încheagat, reușit, este o altă dovadă. Imaginile se

Constanța Abălașei-Donosă – Autoportret

încheagă de multe ori poate fără voia autoarei, la fel cum în fața șevaletului, pensula întinde uneori culoare parcă cu de la sine putere, pentru că, așa cum scriam mai sus, ea nu face poezie, ci așterne pe hârtie cu mîgăla, ca în pictură, trăirea inimii, dorința de a iubi mult, libertatea de a fi ea prin dorințele sale, prin gândul suprem: "vântul violet / închis de timpuriu / în murmur țesut / peste gândul meu incert".

Iată alte imagini poetice necăutate, dar de reținut, prin expresivitate și noutate: aerul cu transparențe vi-brând; prin iubire zburător; darul lacrimii din cer; suspinul prelung al durerii; mângâieri de cuvinte și multe altele.

Constanța Abălașei-Donosă, nu caută, insistăm pe această idee, nici formele prozodice pe care le ignoră pur și simplu, nici metafora sau alte căi de potențare a versului. La ea, poezia e gând, o spune și în titlul cărții, iar forma de transcriere a gândului, în propoziții întretăiate, în vers scurt, nu este decât o modalitate de-a pune în evidență sentimentele, trăirile ei intime triumfale ori neîmplinite, percepția meditativă asupra lumii.

Scenele descrise, peisajele, falsele pasteluri, sunt pur și simplu mijloacele ei de a transmite idei.

Un singur reproș, o recomandare: cele câteva diminutive, răătăcite ici-colo nu știm cum, se cuvin scoase.

Întru totul, cartea "Lirica gândului meu" de Constanța Abălașei-Donosă, este o meditație în lanț. De la poezia care deschide volumul, "Pentru tine, pentru mine", și până la împlinitele cincisprezece elegii de la sfârșit, se trece dintr-o stare în alta, privire gravă asupra lumii sentimentelor.

Nicolae DRAGOȘ

În șoapta unei clipe...

În șoapta unei clipe, o lună se-ncovoiaie,
Își țese lin în codri un cearcăn de văpaie,
Iar cerul e pescarul ce-ar vrea să înfiripe
Năvodu' lui de stele în șoapta unei clipe.

Se-nvăluie în magic, în izvodiri sihastre,
Speranța călătoare din tainițe albastre,
Izvoare învelite în dorul ei, letargic,
Îi tulbură tăcerea, se-nvăluie în magic.

Dar clipa se sfârșește când răsăritul curge,
Linioliul nopții cade în palme demiurge;
Cuvântul se topește, iar timpul, ca un clește,
Îngălbenește-o filă în clipa ce sfârșește.

Și lacul o cufundă în toamne orfeline,
O-ngemănează frunze...
În albii de suspine.

De n-ai fi fost...

De n-ai fi fost, de n-aș fi fost...
Un ochi de umbră nevăzută,
O lacrimă de lut născută,
Același chip... același rost...

De n-aș fi eu, de n-ai fi tu...
Potcoavă-n ghem de cer topită,
O lună neagră adâncită
Sau poate nu... sau poate nu...

De n-aș fi fost, de n-aș fi eu...
Bătrânul scrib, o galatee,
Giuvaergiu din căi lactee,
Nisip de gând... sau Dumnezeu...

De n-ai fi fost, de n-ai fi tu...
Un șipot alb cu trup de zână,
Suspîn ascuns de o fântână,
Iar eu sau tu... sau poate nu...

Sau poate nu...

În basilici negre...

În basilici negre, umbra cade-n umbră,
Din iconostase... o privire sumbră,
Într-un ochi de ceară se topește luna,
Fumegă în neguri, fumegă întruna.

În basilici negre, dărele-s de humă,
Noaptea se prelinge lacrimă de ciumă,
Gâtuit e glasul, pustiirea arde...
Prin barbare veacuri, sclavi mânați în hoarde.

În basilici negre, lanțurile-s cruce,
Din suplicii iadul volbură aduce...
Strâmbă judecată – vor să-L vândă iară,
Cina din grădină e trădare-n seară.

În basilici negre, umbra se înclină,
Iar linioliul morții picură Lumină.

Te-oi regăsi...

Te-oi regăsi în vârstele impare,
Prin amintiri nescrise în poeme
Ce-au prefăcut în șoapte o-ntrupare,
Din cerul nins doar fulguri de vreme.

Te-oi regăsi în file, în noeme,
Un vis rănit închipuiri curbează;
Când ai pictat în orizont, devreme,
Ecoul gol... oricum nu mai contează!

Te-oi regăsi un val ce-mbrățișează
Un călător, căutător prin ape...
Târziu amurg suspinul sângerează
Sărutul stins în umbra unei pleoape.

Te-oi regăsi o zămislire-n luturi,
Un gând virgin la Porți de Începuturi.

Mai caut...

Mai caut stele ninse, mă întomnează brume -
Sculpturi de alabastru mă picură în soare,
Adorm secunde-n toamne și anotimpul moare...
Renaște o poveste desprinsă din cutume.

Mai caut stele ninse, mă întomnează brume -
Un cearcăn de luceferi îmi întretaie cerul;
Cuvinte insolite adaugă misterul
Ce-i scris pe-o piatră albă c-un nume fără nume.

Mai caut stele ninse, mă întomnează brume -
Doar coli însângerate mai numără himere;
Un călător în taină, din straie efemere,
Pictază umbra lumii pe-o lacrimă anume.

Mai caut stele albe...
Din iernile cu nalbe

Ți-e trupul de lut...

Ți-e trupul de lut și gândul tăcere,
Un luciu de stele se-adapă-n lumină,
O lună-n potcoavă mai poartă o vină
Altarului vechi ce arde și piere.

Ți-e trupul de lut în șoapta-i calină,
O scorbura-i noaptea ascunsă în ceață,
Ursita coboară și cerul îngheață...
Fantasme de fum, miros de rășină.

Ți-e trupul de lut în ochiul ce-nchide
Imagini uitate - o ultimă veste...
Cu inima pietrei tu scrii o poveste,
În lacrimi târzii... litanii timide.

Ți-e trupul de lut și lutul îți tace...
În umbra căderii se-ntunecă zarea,
Se-mbracă în mire, ascute-nserarea
Cuvântul miop din vremuri sărace.

Ți-e trupul de lut și gândul tăcere,
Când zborul ți-e vis și versul durere...

Gheorghe GORINCU

**ȘCOALA ROMÂNEASCĂ GÂNDITĂ ȘI ORGANIZATĂ DE
CEL MAI ILUSTRU MINISTRU AL ÎNVĂȚĂMÂNTULUI
ROMÂNESC, SPIRU HARET (V)**

**INSTITUTORII ÎNVĂȚĂMÂNTULUI PRIMAR.
EXCURSIILE ȘCOLARE**

Îmi amintesc că în perioada anilor 1932-1935 am participat la mai multe excursii, care au contribuit, în mare măsură la completarea cunoștințelor prevăzute în programa școlară...

Una dintre aceste excursii, cu un conținut instructiv-educativ complex, a fost la Mănăstirea Putna, în anul 1934. S-ar cere să fie reținut faptul că pregătirea acestei excursii a început încă din primele săptămâni ale anului școlar 1933-1934, când li s-a prezentat atât părinților, cât și elevilor, tematica excursiei, cuprinzând: perioada aleasă pentru efectuarea excursiei; mijlocul de transport ce urma să fie folosit; echipamentul și alimentele care trebuiau procurate; costul aproximativ al excursiei și, nu în ultimul rând, obiectivele istorice ce urmau să fie vizitate atât pe parcursul călătoriei cât și la Mănăstirea Putna.

Pentru reușita excursiei, am reținut că *domnu'*, institutorul nostru, în prima etapă a solicitat atât sprijinul instituțiilor publice și de cultură cât și al unor organizații de binefacere din acea perioadă, mai ales că la excursie se dorea să participe toți cei 37 de elevi, indiferent de posibilitățile materiale.

Față de această dorință a institutorului, excursia ce urma să se realizeze a devenit o adevărată obsesie, atât pentru elevi, părinți, cât și pentru unele instituții și organizații publice, sensibilizate în acest scop.

Pentru noi, elevii, călătoria cu trenul pe o distanță de peste 100 de kilometri, dus și întors, era, să zicem așa, o adevărată noutate. Mulți dintre noi nu mai călătoriseră cu trenul.

În cazul elevilor lipsiți de posibilități materiale, dacă s-ar fi realizat programul stabilit inițial, ar fi însemnat posibilitatea participării acestora la o instruire cultural-educativă de excepție, fără niciun fel de discriminare.

Și, nu în ultimul rând, în această perioadă, până la efectuarea excursiei, *domnu'*, institutorul nostru, urma să pregătească o tematică detaliată cu privire la localitățile și locurile cu un trecut istoric, aflate în drumul nostru, care se cereau să fie cunoscute de către excursioniști.

A venit și ziua mult așteptată. Îmi amintesc, cu o firească nostalgie, că în una din zilele vacanței de primăvară a anului 1934, 37 de elevi gălăgioși se aflau la ferestrele vagonului care urma să-i transporte până la Mănăstirea Putna, iar pe peron un număr impresionant de părinți, de rude, de cunoscuți și prieteni care doreau să

transmită celor din vagon, și invers, indicații de ultim moment. Era o atmosferă gen *Turnul Babel* menită să trezească și trăiri plăcute în rândul unor călători aflați temporar pe peronul gării din Fălticeni.

Clădirea fostei prefecturi a județului Baia, cu reședința în orașul Fălticeni - azi Muzeul "Ion Irimescu"

transmită celor din vagon, și invers, indicații de ultim moment. Era o atmosferă gen *Turnul Babel* menită să trezească și trăiri plăcute în rândul unor călători aflați temporar pe peronul gării din Fălticeni.

În aceste condiții, la semnalul obișnuit, trenul la care era atașat vagonul nostru a fost pus în mișcare. La început mai lent, pentru că fluturările de mâini și de o parte și de alta să mai piardă din importanță, apoi cu viteza admisă în acea perioadă, trenul cu pricina urma să ajungă la Dolhasca și, de aici, la Mănăstirea Putna.

Cum și în ce condiții s-a desfășurat călătoria? Aveam să aflăm că vagonul nostru era însoțit și de un delegat al primăriei din Fălticeni, era prevăzut cu unele amenajări speciale, cu spații pentru odihnă și dormit, cu spații pentru servirea mesei, locuri ce se cereau autogospodărite.

Ni s-a amintit că în programul excursiei era prevăzut să cunoaștem atât trecutul istoric cât și datele biografice ale unor personalități care s-au născut și au copilărit în localitățile amplasate în drumul nostru până la Dolhasca.

Astfel, în comuna Preutești, azi în județul Suceava, așezată pe dealurile ce coborau în Valea Șomuzului Mare, care mai târziu se va numi Nada Florilor, în anul 1903 s-a născut și a copilărit sculptorul **Ion Irimescu**, unul dintre marii artiști români din secolul al XX-lea, cel care, în anul 1975, a făcut o importantă donație orașului Fălticeni (cu lucrări de sculptură, desene, schițe, studii, precum și o bibliotecă cu albume de artă românească și universală). Împrospătată mereu cu noi piese, găzduită în localul fostei prefecturi a județului Baia, donația se va constitui în *Muzeul "Ion Irimescu"*, fiind considerat cel mai mare muzeu de autor din țară.

Comuna Dolhasca, azi în județul Suceava, principal nod de cale ferată, a fost reținută de istorie prin faptul că în anul 1869 aici s-a inaugurat gara din localitate, prin care a trecut primul tren, Suceava - Roman.

(continuare în pag. 72)

Rodica MORUȚAN

Eu nu strivesc albul trandafirilor...

Trandafiri albi, miresme dulci-amăru
Se revarsă crud și melancolic
Peste monotonia existenței mele...

Irezistibilă fecioară,
Uitată și ofilită de zâmbetul inocent,
Dați-i insomnia să caute pe tot pământul
Buzele dulci, în șoapte revărsate,
Imbrățișări flămânde și apocaliptice.
Mirosul genunchilor fierbinți...

Descătușați-i strigătul lăuntric
În geamăt adânc, sălbatic,
Să renască în timpul unei vieți
Dintr-un răsărit!...

A mocnit destul în dureroasele suspine,
În dimineți de nicăieri, la fel de singulare.
Dorința lacomă, mistuitoare,
Îi aprinde când și când obrazul
cu un început tulburător
Într-o liniște surdă și ametoitoare.

Pasiune împinsă până la extaz,
Dragoste neîmpărtășită
În brațe care dor de atâta așteptare...

Trandafiri albi, trandafiri albi,
Curajul primului pas de a trăi imaculat -
Esență de sinceritate...

Trandafiri albi, trandafiri albi.

Chimia vietii

Viața este o reacție chimică,
fenomen ce se petrece în timp.
Fericirea, produsul principal de reacție ;
Nu poate fi dobândită dacă
Reactanții (tu și eu) nu sunt ajutați de un catalizator
Care mărește viteza de reacție, exprimată
prin numărul de ispite,
dorințe înăbușite, piedici ce reacționează în unitatea
de timp pe unitatea de suflet.

Catalizatorul se dezactivează în perioada de inducție;
E nevoie de tine, de soare să-l reactivăm
În credință și iubire...

Dragul meu promotor, vei mări considerabil
activitatea catalizatorului, partea mea de noroc;
Dragostea (promotorul vieții), fără dăruire nu modifică
viteza reacției chimice; viața rămâne searbădă,
trăind în întuneric ești doar o umbră goală pe pământ.

Destinul este întors cu 180 grade dacă otrăvurile
(substanțe fără suflet)
urmăresc fatalitatea, sorbindu-ți și ultimele fărâme
de oxigen,
ultimele raze de soare.

Inhibitorii micșorează viteza reacțiilor chimice,
acționând
asupra reactanților,
tu, prietena mea cea mai bună care te-ai așezat
nerugată, nedorită,
ca un zid între mine și celălalt reactant,
ai rupt firul iubirii, ai udat scânteia în motorul inimii.

Te-ai erijat în apărătorul dreptății, acționând asupra
noastră, a reactanților,
"iubiți pe veci, soți-niciodată".
Și nu asupra catalizatorului, destinul care curge...

Fără iubire, fără speranță, în bătaia vântului
și înăbușit de lacrimi,
Viața trece pe lângă mine, lăsând loc altor reactanți
să reacționeze fericiți...

Eu rămân observator,
un învins fără învingător,
O clipă în așteptarea somnului,
Și ceasul s-a oprit...

Mihaela CERNĂȚEANU

**Impresii la romanul *Umbrele din Valea Rece*
al scriitoarei Elena Netcu**

*"Poți tu să spui că stăpânim ascunzișurile din mintea omului?
Furtuni, fulgere, tunete, ploi devastatoare sunt adunate de-a
valma în subconștientul omului.
Stărnește-l și să vezi nebunia!"
(Citat din roman)*

Am să fac mai întâi o mărturisire: nu mi-a fost ușor să încerc a înțelege semnificațiile romanului scriitoarei Elena Netcu. Cred că m-au ajutat foarte mult vorbele pe care dumneaei mi le-a spus: CRED ÎN ROMANUL MEU.

Primul gând care mi-a trecut prin minte după ce am terminat prima lectură a cărții a fost asemănarea cu romanul *Elixirul diavolului* a scriitorului german E. T. A. Hoffman. La ambii am văzut aceeași strategie: jocul cu cititorul. Orice lectură, avizată sau mai puțin avizată, face ca cititorul să se piardă ca-ntr-un labirint. Ceea ce atrage în mod special la roman, din punctul meu de vedere, este motivul visului care stă la baza construcției textului. La un moment dat te oprești și te întrebi: naratorul este Savu ori Săftoiu? Sau un narator omniscient aflat în afara discursului narativ? Sau toți trei ca într-o cutie chinezească? Povestea e veridică sau totul e doar un vis al unuia dintre personaje? Scriitoarea nu ne precizează explicit acest lucru. Finalul este deschis și oferă mai multe chei de interpretare.

Acțiunea se petrece într-un timp și spațiu simbolic: *"Era o zi de noiembrie cețoasă, cu negură multă pe coama dealurilor ce împrejmuiau suburbia Valea Rece. Văzută de pe Dunăre sau de pe faleza orașului Galați, Valea Rece părea o aglomerare urbană mărginită de două dealuri și o șosea șerpuiindă ce se pierdea printre plopi. La mijloc, între cele două dealuri, unde erau cele mai frumoase vile, se vedea dealul lui Găman, cu o coamă lungă. Acolo se adunau animalele satului. Era un fel de pășune, din loc în loc câte o tufă de măceș, scoruși, păducel, oțetari. Toate dădeau un aspect pitoresc.*

Pe partea dinspre Dunăre se vedea întinderea de păruș și de stuf și pădurea de sălcii de pe mal, o mare atracție pentru turiști. Celelalte case maiestose dominau pe verticală cele două dealuri, într-un amestec neobișnuit de modern și arhaic. Case bătrânești învelite cu stuf, colibe din papură care serveau drept adăpost pentru animale, dar tocmai ele dădeau un farmec aparte. Era un mozaic bizar cu arhitectură de import, susținută de tinerii care munceau în străinătate. Trimiteau mulți bani acasă și aveau pretenția să se ridice case în stil occidental, unele de un gust îndoielnic. Nu se armonizau cu peisajul și păreau niște coloși penibili. Turiștii se opreau și făceau glume: "ia uite! parcă-i Bastilia, murea dacă nu-și făcea gard din piatră, înalt de doi metri?"

La prima vedere, romanul se poate rezuma astfel: o comunitate rurală așezată pe malul Dunării, numită semnificativ Valea Rece, este bântuită de duhuri rele căci, în urmă cu mai mulți ani, "pe vremea războiului", acolo a trăit un anume Tyron care a săvârșit fapte grave și tot neamul lui, care s-a extins de-a lungul mai multor generații, a fost damnat: "Se spune că ar fi avut o nevastă dusă cu pluta. Pleca de-acasă și nu mai venea, se rătăcea prin păduri, se cățăra prin copaci, urla ca toate lighioanele. O aduceau sătenii acasă desculță, cu hainele sfâșiate, flămândă și plină de răni de nu mai știa bietul Tyron ce să facă. Și, cum pe atunci nu se prea mai ținea cont de ce se-ntâmplă-n curtea ta, Tyron ăsta, ca să scape de ea, ar fi zidit-o în temelie casei. Apoi, a dat-o dispărută. Lumea l-a crezut, dar la urmă n-avea liniște. Îl mostra conștiința.

Gospodăria lui luase foc de vreo trei ori, animalele se-mbolnăveau de streche. Așa spuneau sătenii, dar vrăjitoarea credea că este o boală molipsitoare adusă de Tyron din război, că nu-și explicau cum oile își schimbau behăitul pe nechezat iar pisicile miorlăitul pe lătrat. Se întâmplau lucruri ciudate în curtea lui: vaca nu mai mugea, ci urla, oile nu mai behăiau, iar caii miorlăiau. Sătenii au început să-l ocolească, iar Tyron și-a pus casa la vânzare și-a plecat din sat. De-atunci, casa asta este mereu vândută și mereu cumpărată."

Textul e conceput ca o povestire în povestire, pe care Savu, unul dintre personajele cărții, i-o relatează prietenului său, Săftoiu, care se stabilise de curând în Valea Rece. La rândul său, Savu venise în sat în urmă cu zece ani însă de-atunci era mereu chinuit de vise rele și de năluciri. În final doar el rămâne în sat, alături de vecina sa, Zorina, refăcând imaginea cuplului originar, ambii fiind surprinși urcând un deal, după ce, în vale, totul fusese înecat de apele Dunării.

Deși așezarea e una care atrage privirile orașenilor și pământurile sunt râvnite de mulți, Valea Rece nu e tocmai un loc sigur, dat fiind faptul că în final casele se prăbușesc, Dunărea năvălește și inundă totul, ulițele și strada principală sunt acoperite de nămol, păsările zburătoare și cele din curțile oamenilor mor una câte una, oamenii „se damblăgesc” sau se aruncă în Dunăre – așa cum e cazul unuia dintre personaje.

(continuare în pag. 64)

Satul se învecinează cu fluviul Dunărea, considerat dintotdeauna simbol al fertilității, al morții și al reînnoirii. Rolul său este unul purificator și, potrivit vechilor greci, nu putea fi traversat decât după ce erau respectate anumite ritualuri de purificare și rugăciune: „*Acela care străbate fluviul fără ca mai înainte să-și fi purificat mâinile de răul cu care sunt mânjite, atrage asupra-și mânia zeilor și pedepsele lor crâncene*” (Hesiod). Am citat acest fragment pentru a scoate în evidență secvența în care unul dintre personaje, Marin Chibrit care, simțindu-și un ochi arzând, („*E păcat de moarte în ochiul tău*”, îi spune Jawa) se aruncă în Dunăre ca să stingă focul. Întâmplarea e povestită a doua zi de către un pescar din sat, Petrache Țuțuianu: „*Bre, nea Jalbă, astă noapte a fost belea mare pe malul Dunării cu Marin Chibrit. Scoteam sculele din apă, cum fac mereu și îl văd pe Marin Chibrit, aruncându-se îmbrăcat în apă. Mă uit mai bine și văd cum apa îl azvârle pe mal ca o minge în câteva secunde. El se tăvălea de durere și iar se aruncă, urlând de răsună balta. Dunărea se încorda ca un balastru și iar îl azvârle afară. Măi, ce să fie? Mă dau cu barca mai aproape și ce să crezi? Marin începu să ardă de la cap în jos. Iar făcu un efort și se aruncă mai mult târâș. Dar, din nou, aceeași treabă. Nu-l primeau valurile. Strig la el. Nimic. Nu mă auzea. Și uite așa s-a chinuit, săracul, până a rămas pe mal, drept ca o lumânare și mă uitam la el cum ardea încet-încet, mai fumega, iar ardea, el nu se mai opunea deloc. Se lăsa ars mai mult mocnind și numai gemea, de ți se rupea inima, că apa nu l-a primit cu nici un chip. Ardea cum arde o funie de sus până s-a făcut un morman de tăciune.*

- Ce-i de om ? Nimic! Eu rămăsesem mut în barcă, mi se uscaseră gura, nu puteam s-articulez nici un cuvânt, bașca să-l mai ajut cu ceva, că toată nenorocirea s-a petrecut repede, să fi fost un sfert de ceas, cât s-a luptat el cu apa.

- Da' chiar n-ai putut și dumneata să dai o mână de ajutor? Aveai barcă, nu?

- Ce era să mai fac, nene? Că mi-am dat seama de la început că nu e lucru curat. Mă uitam la el și mă apucase un fel de sfârșeală în tot corpul, mă furnica pielea și părul mi se făcuse măciucă. Tot făceam cruce cu limba, am spus o rugăciune în gând și, cu chiu cu vai, am ajuns pe malul celălalt. Am luat-o pe ocolite, până am ajuns pe canalul ăsta din spatele lui Volintiru. Nu știu, dar așa ceva n-am văzut în viața mea.”

Textul este unul fantastic iar scriitoarea Elena Netcu a descris existența unei comunități care trăiește neputința de a se stăpâni pe sine și de a stăpâni natura. Un singur om își dă seama de realitate, Savu, cel care se va fi salva în final: „*Suntem la cheremul NEVĂZUTULUI! Tu nu știi ce ne așteaptă! Păi dacă e vorba că au început să ne și curățe așa pe câte unul, vai de mama noastră.*” Jawa, vrăjitoarea satului, are aceeași părere: „*Aici, Savule, e de lucru, nu glumă! E un război. Să ne mulțumim dacă o să câștigăm măcar o bătălie. Trăim sub papuc. Nimic nu-i de capul nostru. Să nu crezi că puterea mea e pe termen lung! Nu sunt eu mai presus decât cel care mă are în grijă, că acum nu pot să spun cum arată, dar el îmi poruncește ce să fac. C-o fi de rău, c-o fi de bine, acum eu nu pot să știu. Vine la mine trimisul lui. E un bătrân cu un toiag*”. Dacă ne-am oprit la dânsa, ea pare că întrunește atributele unui personaj resonneur,

Boem@ 7-8-9 / 2014

dându-le sfaturi, rostind descântece, sentințe, căutând o cale de purificare. În final ea este surprinsă arzând în timp ce îmbrățișa un copac, semn al sacrificiului suprem. Interesant în roman e că preotul nu este mai deloc reprezentat iar clopotul bate pentru ca oamenii să se adune în centrul satului, în ceair, pentru întrunirea cu vrăjitoarea satului sau să stea la sfat, „*să pună țara la cale*”. Numai că, odată adunați acolo, ei nu acceptă sfaturile și propunerile Jawei ca și cum mântuirea ține de o forță superioară pe care ei n-o pot controla în niciun fel dar trăiesc cu speranța că vremurile se vor schimba în bine, fără niciun minim efort din partea lor. Oamenii nu conștientizează că toate nenorocirile sunt determinate de păcatele lor, a fiecăruia în parte, ci se acuză unii pe alții. În cazul acesta, ei se vor autonimici căci satul și-a pierdut acea aura de legendă pe care a avut-o la origini: „*Măi Petrache, te sfătuiesc să te duci cu Dumnezeu, omule. În satul nostru să nu mai calci până nu se limpezesc treburile. Aici nu-i lucru curat. Aici e un blestem Se respectă ceva din ce ne-au transmis părinții din moși strămoși? Spune tu? Am intrat în Europa! Haida de! Suntem occidentali? La Sfântu' Așteaptă! Nu mai avem nici un Dum-nezeu! Măi, noi nu mai suntem țărani get-beget! Dar ce suntem? Suntem noi orășeni? Avem noi față de europeni? Știi vorba aia: nici în car nici în căruță, Aia e!!! Cineva ne-a pus gând rău! Ne execută încet și bine! N-avem și noi printre noi o minte luminată, care să ne sfătuiască. Toți trag pe turta lor. Și de! avem regim de oraș! O avem pe lawa, dar și asta-i o șnapană!... Am ajuns să ne conducă o femeie, de fapt două, că mai e și Zorina, dar măcar asta-i realită, are capul pe umeri, la ea vorba e vorbă!... Vai de steaua noastră!*”

Recitind anumite fragmente din carte nu poți să nu întrebi: nu cumva Jawa este cea care i-a provocat lui Savu boala și l-a făcut să aibă coșmaruri și să vadă tot felul de spirite împrejurul casei sale? Nara-torul are grijă să ne precizeze de la început: „*Toate vrăjile le făcea într-o cameră semiobscură, cu perdele roșii în spatele unei mese dreptunghiulare cât pere-tele. [...] De ieșeai de la lawa noaptea, dacă erai slab de înger, aveai ocazia să fii apucat de dambă.*”

Așa că nu este exclus să-l considerăm pe Savu, ca și prietenul său de dialog, Săftoiu, un caz de psihanaliză. Johannes, cârciumarul, spune despre el: „*Săracul, e cam slab de înger, De! E orășean. El a fost tot timpul plâpând, dar acum de când e vădov, s-a șubrezit rău*”. Este știut că în majoritatea textelor fantastice, personajul căruia i se întâmplă lucruri stranii este ales dintre cei sensibili într-un fel sau altul. Săftoiu la un moment dat remarcă: „*Se uita la mine cu o privire ciudată, parcă venea din altă lume. Slăbise mult. Era străveziu. Vocea îi era șoptită.*” Acum iarăși te întrebi: nu cumva totul e în imaginația lui Săftoiu, toată povestea nu este produsul propriei imaginații sau conștiințe? Sau chiar un vis al său?

Referitor la simbolurile întâlnite în roman: satul e înconjurat de *trei dealuri oarecum simetrice*: dealul lui Găman, un fel de Golgotă biblică, și alte două dealuri. Dealul lui Găman, care apare și în final, este descris așa: „*Numai dealul lui Găman își*

(continuare în pag. 65)

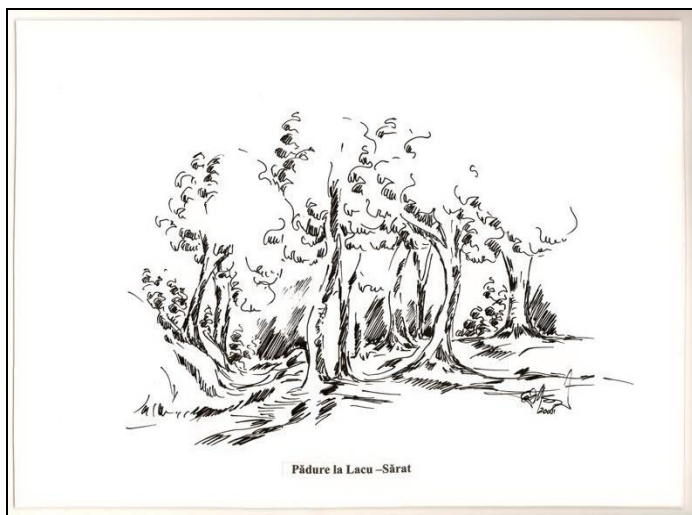
dezvelea privirilor pântecul rotunjit, răsturnat parcă pe un fotoliu imperial, dominând totul prin întindere și înălțime. Un deal ca o arenă în trepte, cu iarbă galben-verzuie, ciuntită de turmele de oi, capre și vite. Acolo, singurătatea era atotstăpânitoare și pustiul mai adânc. Cine-și simțea sufletul apăsător de griji sau de frământări, se urca pe dealul lui Găman, cât mai sus și făcea cunoștință cu infinitul. Cerul și stelele erau mai aproape, gândurile căpătau limpezime, iar sufletul se golea încet, încet de muștrări. Te întorceai în sat parcă renăscut și-o luai de la capăt.”

Oamenii se întâlneau în Valea cu Plopi, un loc magic, de condensare și coexistență a forțelor opuse, locul celei mai concentrate energii. Este de fapt o Vale a Plângerii, plopul fiind asociat în anumite credințe durerii, sacrificiului și lacrimilor.

Acțiunea are loc din toamnă până-n primăvară, finalul fiind surprins în Săptămâna Patimilor, moment cu o simbolistică deosebită. E ca și cum, o dată cu Învierea Domnului, avea să renască însăși omenirea.

Satul este privit din dublă perspectivă: trecut și prezent, tradiție și denaturare, bun și rău. Apocalipsa din final, revărsarea apelor Dunării peste întregul sat, simbol al Potopului biblic nu are aici rol distrugător, nu este un produs al divinității răzbunătoare ci este însemnul germinării și al regenerării. Este un imens botez colectiv hotărât nu de o conștiință omenească ci de una superioară și suverană. Cuplul din final, format din Savu și Zorina, simbol al cuplului biblic, se salvează prin iubire și este surprins urcând dealul, în timp ce natura înmugurește și viața își reia ciclul. Finalul este deschis oferind cititorului posibilitatea de a alege singur cheia romanului ...

Unul dintre mesajele transmise de către scriitoare ar fi că *orice am face noi ca oameni și orice adâncimi am avea în gândire și simțire, nu putem hotărî totul. Suntem determinați de natură și de univers*. Reiese de aici fragilitatea omului în fața naturii, cea care se dezlanțuie pentru că omul și-a depășit condiția încercând să fie un supraom.

desen de Constanța Abălașei-Donosă

Festivalul Național de Literatură „Agatha Grigorescu Bacovia” - Ediția a VIII-a

REGULAMENT MODIFICAT

Asociația Culturală „Agatha Grigorescu Bacovia” și Primăria Orașului Mizil organizează ediția a VIII-a a Festivalului Național de Literatură „Agatha Grigorescu Bacovia”. Festivalul se desfășoară pe două secțiuni: poezie și proză.

Pot participa creatori de literatură din țară și străinătate, indiferent de vârstă sau afiliere la USR și alte asociații scriitoricești. Nu pot participa autorii care au obținut unul din primele trei premii la **ultimele 3 ediții** ale festivalului (**pot participa cei cărora li s-au retras valoarea premiului în bani, pentru neprezentare la festivitatea de premiere**). Lucrările vor fi expediate (în format electronic) la adresele de e-mail: Imanailescu@gmail.com, revista.fereastră@gmail.com, codrin_lum63@outlook.com.

Atenție! Toate adresele vechi, pe yahoo, ale revistei au fost blocate. Concurenții care nu au primit confirmarea sunt rugați să retrimite materialele! sau prin poștă - pe CD - la adresa: Asociația Culturală „Agatha Grigorescu Bacovia”, str. Agatha Bacovia, nr. 13 A, Mizil, județul Prahova, până la 15 septembrie 2014.

Textele vor fi culese în Times New Roman, corp 14, cu diacritice (cel mult 10 pagini A4 pentru secțiunea proză sau 15 poezii).

Pentru ambele secțiuni textele se semnează cu numele real (dacă autorul dorește să fie publicat sub pseudonim va specifica acest lucru).

Se anexează un CV, care va cuprinde și adresele de corespondență (poștă, e-mail, nr. de telefon) și o fotografie în JPEG sau TIF, cu latura mare de minimum 20 cm.

Vom confirma primirea textelor imediat ce acestea ne parvin. (Lipsa confirmării este echivalentă cu neînscriserea textelor la jurizare).

Textele care nu respectă prevederile acestui regulament vor fi eliminate din concurs.

Juriul (președintele juriului - scriitorul Adrian Alui Gheorghe, membri juriului - Emil Proșcan, primarul orașului Mizil, Valeria Manta Tăicuțu, Loredana Dalian, Emil Niculescu, Nicolae Tăicuțu, Lucian Mănăilescu - scriitori) va acorda următoarele premii:

Marele Premiu Agatha Grigorescu Bacovia, Premiul George Ranetti pentru poezie, Premiul Spirea V. Anastasiu pentru poezie, Premiul revistei Fereastră pentru poezie, Premiul Gheorghe Eminescu pentru proză, premiul Leonida Condeescu pentru proză, Premiul revistei Fereastră pentru proză. De asemenea vor fi acordate premii speciale și mențiuni ale unor reviste literare, instituții de cultură sau sponsori.

Jurizarea se va face astfel: Fiecare membru al juriului va nota primele 15 texte, în ordine valorică, la fiecare secțiune (cel mai valoros text primind 15 puncte, cel de al cincisprezecilea un punct). În final punctele se vor cumula și vor fi stabilite premiile, a căror valoare totală însumează minimum 5.000 roni. Premiile acordate de reviste și sponsori vor fi jurizate de către reprezentanții acestora.

Câștigătorii vor fi anunțați din timp pentru a participa la festivitatea de premiere din luna octombrie 2014, urmând să confirme prezența. În cazul neprezentării la festivitate premiile se redistribuie.

Stanislav POPESCU

Diamantele iubirii

ard pe frontispiciul firii
în zăriștile nemuririi
diamantele iubirii

în cosmice laboratoare
s-a ivit ca har al sapienței
plămada sfânt-a existenței

din vremuri imemorabile
iubirea este chintesența
atracției universale

Când iubești

Când iubești
toate porțile anotimpului luminii îți sunt larg
deschise
și poți să intri triumfător
însorind cu sufletul tău
livezile pârguite ale bucuriei de-a iubi

când tu ești
cel care iubește și este iubit
aprinzi sorii de lumină ai universului
și alungi pentru totdeauna
tenebrele urii
născute în gaura neagră a abisului

Iubirea-mi își adună afluenții

iubirea-mi își adună afluenții
și devine-un fluviu maiestuos
ce se revarsă-n vaste depărtări
și cuprinde-n trupu-i țări și mări

iubirea-mi înflorește pe câmpiile de maci
și se-odihnește în tăcerea stufoasă a pădurii
iubirea-mi se îmbracă în chihlimbarul lunii
și se răsfață-n diamantele ochilor tăi

iubirea-mi se cufundă-n
universul fără de sfârșit al
fluviului iubirii ce își
adună ca un părinte afluenții

Iubirea-mi izvorăște

iubirea-mi izvorăște tumultuos
și se revarsă peste zări și depărtări
spre toate cele ce se văd
că viețuiesc pe pașnicul pământ
și strălucesc în lumea asta
nemaivăzut de mare

iubirea-mi se revarsă maiestuos
și înspre lună și-nspre stele
dar se întoarce luminoasă pe pământ
dorindu-și doar să crească simplu
precum un pui de căprioară
lângă maternul sân din inima pădurii

Tu-mi înflorești

Tu-mi înflorești în gânduri și în sânge
Și-aș vrea să știu de nu cumva
Mi se preschimbă mâinile-n petale

Și glasul tău și pasul ușor se-aseamănă
Cu roua ce alunecă pe fruntea
De-nvăpăiată auroră-a dimineții

Să nu îți fie teamă că în miezul
De piersică al acestei zile magice
Se-aprinde candela de taină a iubirii

Poezia – inima iubirii

poezia este inima magică a iubirii
cea mai frumoasă cunună de stele
zenitul intelectului uman

poezia este limpezimea revărsării zorilor
drumul ce te duce tainic la sublim
diamantul sclipind pe fruntea Creatorului

poezia este coloana de purpură a
nesfârșitului
sângele vieții eterne a Universului
izvorul nesecat al tinereții spiritului

poezia este unicul lumii vrăjitor
care-ți deschide porțile de aur pur
ale fanteziei și irealității infinite.

Cântec de orgă

când frunza pe inima liniștii cade
când clipa-i un ornic ce ticăie fraged
când norii se-adună în stoluri și pleacă
e-o albă duminică-n sufletul meu

când vine din boltă o verde răcoare
când plouă cu spumă de valuri marine
când suie-un luceafăr pe cerul simțirii
e-un cântec de orgă în sufletul meu

când flori de măceș par pe cer pescărușii
când vara dă buzna-n arterele firii
când trupu-și golește corola iubirii
în sângele meu se aprind trandafirii

Soare al întomnării mele

Se-adună peste ani frunzișul veșted
Și curge cu petalele de stele
Dar orișicâte flori ne-ar ninge-n creștet
Tu soare ești al întomnării mele

Am străbătut albastre anotimpuri
Sorbindu-ne din ochi cu-adâncă sete
Sortiți alături niciodată singuri
Plutim în slăvi cu aripi de egrete

Dorian MARCOCI

Prietenii Biancăi

Trenul a poposit pentru puțin timp în halta stingheră de la marginea peretelui de stâncă. Am coborât cu grijă pe dalele mâncate de vreme. Răcoarea muntelui și mirosul de rășină, împărțit generos de brazii aflați la tot pasul, mi-au mângâiat obrazul cu o adiere molcomă. Șuierat scurt și cele trei vagoane cojite de vreme m-au încredințat peronului minuscul. Inspiram adânc, fericit, îmbătat de prospețimea locului. După traversarea liniei ferate, am coborât o pantă scurtă până aproape de podul din bârne de peste Mureș, unde o bătrânică scundă, uscățivă, cu o privire directă, ageră și senină mă aștepta răbdătoare. Era Mama Ioana, cum îi spuneau apropiații. M-a întâmpinat cu simplitate, la fel și ceilalți membrii ai familiei, după câțiva pași la intrarea în curtea casei. M-am așezat pe o bancă la umbra unui liliac să-mi trag sufletul și am privit în jur.

Într-o parte o casă mică, bătrânească, îngrijită, alături grajdul, fânarul, cotețul de păsări. Cușca unui câine lăptos am ghicit-o după o grămadă de lemne și în cele din urmă casa cea nouă strălucind curată în lumina după-amiezei. Gospodărie de oameni harnici, obișnuiți cu viața aspră de la munte.

M-am cazat într-o cabană de lemn din vecinătate, alegând o cameră de la etaj, cu vedere spre râul Mureș. Lumina pătrundea tihnită prin perdelele scrobite, dezvăluind o încăpere simplă, un pat cu dimensiuni generoase pe care m-am lăsat istovit, nederanjat de asprimea păturii de lână. Într-un colț, lângă fereastră se afla o masă încărcată de cărți vechi, îngălbenite și probabil răscitite, apoi privirea mea a căutat repere... în visare.

O lumină plăcută, aurie a încercat să-mi convingă pleoapele să se întredeschidă. Ce minunăție, de după un colț de stâncă, plutind deasupra pâlcurilor de ceață fină, zâmbea șagalnic un soare care își întregea tot mai mult din contur. Astrul pipăia blând creștetul brazilor, diluând pâcla în fuioare care se risipeau pe văi, apoi cobora în roua pajistilor și în undele șoptite ale râului. Am deschis larg fereastra să particip la această scenă magică, abandonat și întâmpinat de aerul aburind al dimineții. Am rămas așa multă vreme, apoi s-a auzit glasul Mamei Ioana:

-Ați ales camera lui Dorin, fiul meu cel mare. De acolo se vede cel mai bine când răsare soarele. Haideți să beți niște lapte cald!

Câtă frumusețe și simplitate! Am mai rămas câteva zile, dar acea dimineață nu a mai fost egalată de următoarele. Ziua mergeam la pescuit sau mă refugiam la umbra pădurii de brazi cercetând după zmeură târzie. Parfumul dulceag răsfirat din siropul roșiatic amestecat cu cel de rășină și de mușchi jilav lungeau popasurile

mele. Pierzând șirul timpului mă așezam pe câte o piatră în preajma apei, iar gândurile îmi zburau fără hotare.

Apoi, într-una din zile, un glas de copil mă scutură de starea aceea.

-Ce faceți? Nu pescuiți?

Mică, bălaie, cu ochi senini și trăsături ce semănau izbitor cu ale Mamei Ioana, mă privea o fetiță de vreo cinci-șase ani. Era Bianca, nepoata celei amintite. Seriozitate, franchețe, naivitate și o curiozitate scârpătoare s-au revărsat apoi spre mine. La început am fost puțin încurcat, intimitatea mea se spulberase, dar acel ghem de inocență și curiozitate m-a cucerit treptat. Vroia să știe de toate, pune uneori întrebări greu de anticipat, dar cred că m-am descurcat onorabil.

Pe drumul de întoarcere am trecut pe lângă un chioșc unde, spunea Bianca, aveau o înghețată foarte bună. M-am conformat și, savurând înghețata, mi-a spus că îmi va face cunoștință cu Sânziana când vom ajunge la casa lor. Nu eram foarte curios, dar am fost de acord.

Ne-a întâmpinat Mama Ioana, zâmbind ascuns și vrând să știe dacă Bianca nu a fost obraznică. În timp ce discutam liniștiți, așezați pe banca de lângă liliacul umbros, fetița a fugit până la fânar, iar după un timp a revenit cu un iepure blând în brațe.

-De ce ai adus iepuroaica și nu ai lăsat-o să mănânce? Întrebă bunica.

-Păi, i-am promis domnului că-i fac cunoștință cu Sânziana Ana Maria Măgurean! răspunse Bianca cu seriozitate.

Biata Sânziana! Nu a avut un destin prea fericit. Nu vreau să vă întristez dar, după un timp am vorbit cu mama Biancăi la telefon și am aflat printre altele că Sânziana a nimerit în meniul unui vulpoi care-și avea sălașul pe acele meleaguri.

Surpriza

A fost un ianuarie incert. La început cu temperaturi de primăvară iscoditoare, dar după jumătatea lunii și-a adus aminte că este totuși iarnă și, după câteva zile ploioase, a început să ningă. Cât am așteptat-o, ninsoare deasă, protecție! Plecat hai-hui, întâmpinând-o departe pe malul Mureșului, m-am adâncit în lumea albă, rece-lipicioasă și plină de imaginație. Parcă se depăna firul unei povești când o baghetă magică transforma totul în personaje și imagini fantastice din lumea copilăriei. Ninge întruna, aerul rece și fulgii îmi împrășteau fața și sufletul, poteca acum nevăzută, pașii mei o ghiceau fără dificultate, scuturând lentoarea anilor. Avântându-se înainte, mereu înainte... Nu vroiam să privesc ceasul, avea timpul o altă valoare, o lăsasem în urmă. Adulmecam aerul acela proaspăt, mulțumit, risipind povara gândurilor cenușii, încălzit de o bucurie inocentă. Mă năpădeau atâtea amintiri, copilul din mine întindea parcă mâna după ele, dar nu putea să le atingă. O luau mereu înainte, șagalnice, de neoprit...

(continuare în pag. 68)

Tiptil, fumul înserării amestecat cu cel al câtorva case risipite s-a insinuat printre copacii reverențios albi, peste Mureșul sinuos și întunecat, surprinzându-mă de parte de oraș. Regretul întoarcerii mi-a încetinit mersul, călăuzit de luminile palid-portocalii de la periferia urbei. Era aproape întuneric când am ajuns la podul de peste Mureș. M-am oprit. Între două târmuri, poveste și civilizație, ceva în adâncul meu ezita să aleagă. Câțiva trecători au intrat în lumea de poveste, apoi numărul lor a crescut. Eram prea mulți și am trecut podul.

Pe cealaltă parte, niște copii gălăgioși se dădeau cu săniile de pe dig, se tăvăleau în zăpadă fericiti, stărnind interesul unui băiețel de vreo cinci ani care trecea pe acolo împreună cu mama lui. S-a dezlipit brusc de aceasta, începând să urce digul spre grupul de copii, apoi, ajuns pe culme, a dat cu ochii de Mureșul încremenit parcă în valuri înghețate. Confuz și hilar, a izbucnit:

-Uite mamă, marea!

Cuptorul

Eram medic undeva la țară. Toamnă și o zi obișnuită de teren. Trebuia să mă deplasez la un punct sanitar, unde săptămânal examinam bolnavii din sat. Am plecat cu șareta și cu... Costică, vizitiul pricopsit al dispensarului medical. Era dimineață, destul de frig, iar deplasarea șaretei pe pământul tare și cu hârtoape îmi ținea mintea limpede în monotonia drumului. Învelit cu o pătură sură, simțeam mirosul aspru de cal, de fân, de aer de la țară.

A început să plouă mărunț și des. Ploaie mocănească. Brusc mi-a venit în minte părul ondulat, lung și negru pe care l-am sărutat aseară, care mi-a mângâiat pleoapele. O căldură plăcută mă petrecea prin aerul rece și umed, prin imaginea îngălbenită de toamnă. Drumul cotea mereu, aspru, urcând și coborând printre dealuri. O căruță s-a intersectat cu noi, țăranul voinic și cu o față roșie și-a ridicat vesel căciula rotundă și neagră:

-Să trăiți, domnule doctor!

-Să trăiești și dumneata!

Și ne-am continuat drumul, eu cu gândurile departe, Costică sfichiind arareori sau îndemnând cu glasul iapa plictisită a dispensarului. Fornăia din când în când, aburi călzi împungând aerul la fiecare respirație. Copitele tocau mărunț drumul, iar cea cadență îmi amintea ciudat de glasul sacadat al trenului și gândurile mele pluteau tot mai departe...

-Domnule doctor, ne apropiem de sat! Scăpăm noi de ploaia asta nesuferită!

Costică mă trezi, mă adusese de departe înapoi pe drumul plin de băltoace, în atmosfera cenușie. Primele case se zăreau deja. Se zărea și stâlpul de telegraf pe care o barză își construise cuibul în urmă cu ceva timp. Pustiu acum. Și totuși nu inspira tristețe, ci așteptare, o așteptare blândă, răbdătoare, vecină cu cea a locului.

Apoi un miros cald și bun, mirosul de pâine făcută în cuptor, m-a învăluit și am zărit-o pe mama Angelei, asistenta noastră, trebăluind pe lângă cuptorul mare din curte.

-Angela vă așteaptă la dispensar. Haide, iați niște palanețe cu prune sau cu varză, că le mâncați până acolo!

Boem@ 7-8-9 / 2014

M-am apropiat de poarta de lemn, mucegăită pe alocuri, străjuită de un păr cu frunzele chircite, galben-stacojii. Într-un ștergar curat am primit câteva plăcinte aburind minunat în aerul acela rece. Mi-am apropiat obrazul de ele, am simțit mirosul cald de pâine, de prune, de livadă scăldată în soare...

-Uite, Costică! Ia de-aici, că sunt destule!

Alinare

Câteva pisici s-au aciuat lângă blocul unde locuiesc, îngrijite de două doamne cu sufletul bun și dragoste de animale. Uneori după-amiezele le surprindeam așteptând nemișcate, mogâldețe mătăsoase, dar vigilente, spionând intrarea în imobil. De aici trebuiau să apară binefăcătoarele. Așteptau răbdătoare, mereu la aceeași oră, apoi brusc apărea transformarea. Se ridicau pe lăbuțe înălțând cozile stufoase, cu un început de arcuire a spinărilor. Era semnalul sosirii doamnelor. Într-adevăr, ușa se deschidea și o animație de felină le înconjura, acum spinările se arcuiau mai vârtos, atingeri sinuoase se multiplicau pe gamele celor două, însoțite de un mieunat intermitent. Farfuriile erau umplute generos și se așternea liniștea. Mâncau într-o anumită ordine, fără sfadă. După aceea urma siesta, pisicile adulte veneau să fie dezmiardate, pe când puii încropeau jocuri leneșe.

Era o după-amiază însorită de ianuarie, lume puțină în piața din apropiere. Rătăcind printre coșurile de gunoi, un tânăr îmbrăcat sărăcăcios iscodea perseverent. Poate căuta speranțele Revoluției din 1989, ori binefacerile democrației sau ale capitalismului în tranziție de 24 de ani. Câte ceva mai reușea să afle și, după o scurtă evaluare, îndesa în plasa de rafie cu o tresărire de mulțumire. A trecut o vreme, coș de coș fiind cercetat cu răbdare, până când a observat lângă o statuie pe unul dintre puii tărcăți de pisică. L-a privit ciudat, apoi cu mișcări blânde, șoptind ceva înțeles doar de ei doi, s-a apropiat și a început să mângâie felina, liniștind-o. Puiul s-a lăsat luat în brațe fără vreo împotrivire, în timp ce tânărul și-a îngropat fața în blana mătăsoasă cu o expresie de fericire și mirare care l-au transformat complet. Nu mai înceta să-și lipească când un obraz, când pe celălalt, de pisicul cocoșit, care se abandonase la pieptul său. Două destine se împleteau acum firav, îndepărtându-se fără țință sub un soare care-și cuibărise câteva raze în blana micului animal și în ochii senini ai adolescentului.

-Acum va avea două guri de hrănit, spuse îngândurată o doamnă aflată lângă mine.

Intrușii

Părea o zi de sâmbătă obișnuită dintr-un început timpuriu de primăvară. Cer copleșit de nori cenușii, plictisiți parcă să mai ude un pământ saturat de apă. Magazinele de lângă Teatrul Național absorbau mare parte dintre trecătorii prezenți în piața centrală a orașului. Oameni cu înfățișări felurite, de

(continuare în pag. 69)

Clelia IFRIM

Despre Yohaku

În estetica artei japoneze există termeni pereche, care definesc un contrast de imagine, de cuvinte sau de înțelesuri. Un contrast care generează o dinamică poetică sau picturală, o acțiune reciprocă între două câmpuri, un schimb sau o transformare.

Sunt bine cunoscuți termeni pereche ca: *fueki-ryuko*, adică contrastul dintre etern și efemer, sau *wabi-sabi*, lumina armoniei eterne și lumina lucrurilor simple, trecătoare sau un ultim exemplu, *yojo-yohaku*, termeni care definesc spațiul plin și spațiul gol.

Traducerile și implicit interpretările sunt destul de nuanțate. Trebuie să pătrunzi mai în adâncul lor, în apropierea înțelesului original care a generat denumirea lor. Poate nu este lipsit de interes să ne amintim de "Gradul zero al scriiturii" al lui Roland Barthes.

Ajungând la acest grad zero, putem găsi sensuri nebănuite și înțelesuri mai bogate, fertile pentru imaginația noastră, și implicit pentru a scrie haiku sau a picta, sau a fotografia imagini care conțin poeme haiku. Mă refer la zero în sensul oriental al cuvântului, nu la cel occidental. Zero ca spațiu de origine.

Să luăm un exemplu: silaba "bi" înseamnă lumină. Lumina zilei, lumina focului, lumina stelelor. În termenul pereche *wabi-sabi*, ea are același înțeles: Lumină. Cel mai adesea este tradus și înțeles prin "frumusețe". Sigur, lumina naște frumusețe, sau este frumoasă, dar este o extrapolare a termenului de origine. Cred că dacă ne amintim acest lucru foarte simplu, putem înțelege mai bine un haiku sau un photo haiku.

Un alt exemplu este și termenul *yohaku*, perechea termenului *yojo*. *Yohaku* înseamnă spațiu gol, vid și foarte adesea este tratat sau tradus ca spațiu alb.

Este o convenție uzuală de a trata un spațiu gol ca spațiu alb. Dar nu știm de fapt ce culoare are un spațiu vid. De aceea consider că este de fapt doar o convenție acceptată în mod cotidian de a numi *yohaku* ca spațiu alb. În realitate, "*yohaku*" înseamnă negru, noapte, adică negrul nopții, sau o noapte neagră, fără stele, și atunci putem traduce și interpreta golul, vidul ca un spațiu negru. Albul și negrul nu sunt culori. Ele sunt egale ca sensuri. Este, dacă vreți, gradul zero al culorilor, ca să-l parafrazăm din nou pe Roland Barthes. *Yohaku*, spațiul alb, poate fi o gaură neagră care atrage tot spațiul plin, adică *yojo*. Termenul este din astronomie, dar este foarte ilustrativ și pentru arta haiku-ului, sau pentru haiga cu variația ei modernă, photo-haiku.

Și dacă acceptăm, pentru că la urma urmei este doar o convenție general folosită, să numim un spațiu gol ca fiind alb, putem accepta în egală măsură că un spațiu gol este un spațiu negru.

Unde poate fi găsit sau localizat *yohaku* în haiku? Cred că în pauza "kireji". Acolo este un spațiu ideal, un spațiu zero, un spațiu al surselor. Este un spațiu gol în care cele două părți ale haiku-ului sunt atrase ca într-o gaură neagră. Materia poemului sau photo haiku-ului, imaginile reale sau vibrația cuvintelor, sunt atrase, sunt înghițite de antimateria din gaura neagră.

Un spațiu alb poate fi o gaură neagră.

Dar dincolo de aceste interpretări, traduceri cu toate nuanțele posibile, dincolo de metafizica unui text, vă propun un joc foarte simplu: Vă rog să treceți mâna printr-o rază de soare care luminează o fereastră, o casă, sau chiar care vă luminează pe dumneavoastră înșivă. Treceți mâna prin această rază de soare. Urma lăsată de mâna dumneavoastră în raza de soare este o formă de *yohaku*.

(urmare din pag. 68)

condiție diferită, dar parcă cu un numitor comun în privirile preocupate: grija. Sau era doar o simplă impresie. Câțiva tineri au distrămat-o, ieșind bine dispuși din magazin, glumind și râzând cu detașarea tinereții. Dădeau o parte din prospețimea vârstei lor zilei mohorâte, celor din jur, care erau disponibili să o primească.

Am auzit glasul unui pescăruș, de undeva de sus, dinspre Palatul Culturii. Pasăre cu asocieri controversate, prezență nefirească în centrul acestui oraș din mijlocul Ardealului. I-a răspuns un altul, probabil perechea lui, și mă gândeam la misterul prezenței lor aici. Am auzit despre oportunismul lor vecin cu hoția și i-am surprins privirile insistent-cercetătoare, în timp ce plana deasupra, la mică distanță. A dispărut. L-a făcut uitat zgomotul neîncetat al mașinilor, forfota și glasul trecătorilor. A urmat o perioadă de amorțeală, teatrul parcă s-a închis în sine, meditând la spectacolele de pe afișe, iar magazinele apăreau cu geamurile lor mari, asemeni unei mirări naționale, imobile în fața abundenței de mărfuri.

Apoi, ceva a scuturat monotonia. Un copil zdrențaros, murdar, cu priviri furișate, atitudine furișată, s-a strecurat în magazin. L-a urmat un altul, după puțin timp. Aceeași furișare, aceeași imagine murdară, sărăcăcioasă. Probabil vor să cerșească, mă gândeam, sau... O femeie fără vârstă, cu o scurtă, blugi și încălțăminte ponosite a apărut de nicăieri. Dar, pe lângă furișare, i-am citit în privire și hăituirea. Era matură, a avut timp probabil să afle ce înseamnă hăituirea. De foame, griji, intemperii, nesiguranță etc. Dar cea mai aprigă, hăituirea din partea semenilor ei.

În fugă a intrat în galeriile cu mărfuri, fără să zăbovească prea mult, a reapărut tot în grabă împreună cu cei doi copii. Aceeași furișare din priviri, amestecată cu impresia de animal hăituit, îi stăpânea acum pe toți trei. Câteva șoapte printre mișcări repezite și... au dispărut.

Prezența neobișnuită, acea atitudine de animal încolțit, privirile neliniștite, furișate, iscoditoare, neîncrezătoare, încă persistau în aburul de voci și trupuri reprezentând firescul civilizației. O civilizație cu obrazul zgâriat de rodul propriei nepăsări.

Năstase MARIN

Dincolo de poezie

Se știe că toți scriitorii lumii au fost (și sunt) niște argonauți ai Cuvântului, într-o permanentă căutare a misteriosului ADEVĂR DE AUR al omenirii. Căci ce pot fi altceva celebrele povești și poezii nemuritoare scrise până acum, decât aventurile omului în căutarea Adevărului despre existența sa în lumea de aici și de Dincolo? Despre sensul și rostul existenței sale au gândit și au scris toți poeții și gânditorii lumii, fiecare aducându-ne mesaje cu imagini mai mult sau mai puțin luminoase, mai mult sau mai puțin complete, uneori clare, alteori amăgitoare, ale ascunsului Adevăr. Însuși Marele Eminescu a căutat cuvântul magic pentru găsirea lui: „unde vei găsi cuvântul...”.

Cred că un astfel de argonaut poate fi considerat și poetul gălățean Constantin Oancă, autorul volumului intitulat simplu: „LOT”, publicat în acest an la editura InfoRapArt și prezentat la Festivalul Cărții „AXIS LIBRI”, organizat de Biblioteca „V.A.Urechia” în luna mai 2014.

Cartea „LOT” reprezintă pentru poetul Constantin Oancă acea emoționantă călătorie în căutarea „Adevărului de aur” al omului, care nu-i altul decât însuși Dumnezeu. Călătorie în care și-a fixat drept stea polară călăuzitoare chiar Biblia. A considerat că „poezia nu-i scop în sine, ci o cărare înflorită care duce la Dumnezeu” și poate ajunge acolo doar dacă este „un bun cunoscător al Bibliei - reperul gândirii noastre” (pag.13 - „Talent și inspirație”). Așa a pornit pe luminosul drum spre Dumnezeu, după un prealabil și aprofundat studiu al Bibliei, pentru a găsi răspunsuri la numeroasele întrebări ce i le-a pus neconținut existența în această lume.

Răspunsurile i s-au revelat în chinuitoarele căutări, pe care le-a concretizat în surprinzătoare observații și comentarii asupra marilor probleme existențiale și fapte din viața noastră.

Volumul cuprinde două părți: prima, reflectă fascinantă călătorie a poetului pe înflorită cale spre Dumnezeu, unde i se revelează strălucitoarele aspecte ale Adevărului divin, transpuse în concise și clare observații și comentarii. A doua, dezvăluie edenul tăram de „Dincolo de poezie”, unde ajunge poetul, după ce a găsit pe Dumnezeu în inima sa. Mirifica priveliște este descrisă într-o suită de poeme, din care picură esențe auri de sacralitate.

Împreună cu poetul, să mergem și noi pe calea poeziei, prin văile adevărilor biblice și să ne „înduhovnicim” odată cu el. Pentru că observațiile și comentariile autorului la problemele și trăirile noastre în această lume sunt raportate numai la învățăturile cristice, când „gândirea noastră duhovnicească este puțină, ca la orice început, dar în acest nivel al evoluției spirituale se ascunde viitorul adevăratei noastre înțelegeri” (pag.20 - „Nevoia de înduhovnicire”).

Mai trebuie să menționez că poetul se sprijină în raționamentele sale și pe suportii fundamentali ai poeziei românești, Mihail Eminescu, Nichita Stănescu, Lucian Blaga, poeți „de Dumnezeu inspirați” și, nu în ultimul rând, soarbe din izvorul nesecat al creației populare,

raportându-se deseori la mesajele metafizice ale nemuritoarei Miorița.

Tot în drumul său de căutare a „Dumnezeului cel viu”, poetul a întâlnit „Martirii, care au călcat din dragoste pe urmele Mântuitorului...preferând să plece din lume și să cânte în fața morții”, martiri care i-au servit drept modele în calea sa. Așa a aflat că „lumea aceasta este trecătoare” și că ieșirea din ea „este soluția salvării de la ceea ce numim sfârșitul lumii” (pag.77- Ieșirea din lume).

De fapt, toate observațiile și comentariile ce formează corpul primei părți a cărții, eu le consider revelațiile poetului obținute în condițiile menționate mai sus. Așa a ajuns la adevărata înțelegere a învățămintelor biblice și a mesajelor din operele marilor poeți români, cu privire la problemele fundamentale ale oamenilor. Poetul doar le-a transpus în microeseuri sau aforisme clare, limpezi, precum undele cristaline, concise și pe-nțelesele tuturor. Uneori, constatările sale sunt simple propoziții-panseuri de tipul: „Gândul este trup iar cuvântul haină” (pag.59 - Gândul și cuvântul), sau „Înțelepciunea este înțelegerea în duh și adevăr a tainelor lui Dumnezeu” (pag.68 - Înțelepciunea).

Desigur că adevărurile relevate de poet, părți din Adevărul de aur, numit Dumnezeu, sunt numeroase, fiindu-mi imposibil să mă refer la toate. Las plăcerea oricărui cititor, de a gusta din miezul lor dulce, dar îmi rezerv, totuși, câteva felii din aceasta, în scopul de a stârni interesul față de uimitoarele meditații revelatoare ale autorului: -în „Moarte și înviere” poetul caută sensul Morții în lungul drum al Eternității, descoperind „două sensuri ale acesteia, cel propriu și cel dorit, dătător de viață”. De aici explicația sensului unic al Morții, ca trecere a Vieții dintr-o stare în alta, poetul considerând că este „o schimbare de mentalitate, care-ți oferă o stare de entuziasm și o sete nemăîntâlnită de viață echivalentul a ceea ce numește Biblia „ieșirea din lume” și urmată de facerea voii lui Dumnezeu.” O revelație ce explică într-un fel și credințele dacilor „nemuritori”, mai apropiați de adevărul dumnezeesc decât contemporanii noștri, care au o teribilă frică de moarte.

-În „Sfârșitul lumii” poetul atrage atenția asupra deosebirii dintre două înțelegeri ale acestei sintagme: cea greșită „sfârșitul naturii și realizărilor umane” și cea corectă „sfârșitul mentalităților deviate, când lumea nu mai trăiește în noi, ci Dumnezeu, punctul terminus al evoluției noastre sufletești în lumea de pe pământ”.

-În „Talent și inspirație” observă că inspirația „venită de la Dumnezeu, nu de la muze, reprezintă tainele lui Dumnezeu revelate poetului”. Aceasta este „Poezia de Dincolo de poezie”.

-„Muzica și poezia” sunt „două căi de comunicare cu Dumnezeu”. Apoi, citează pe Beethoven: „unde se termină cuvântul acolo începe muzica”. Mai constată că granița dintre poezie și muzică este imperceptibilă, lumea fiind zidită pe acestea.

-Interesantă observația privind relația dintre adevăr și metaforă: „adevărul nu se descoperă la prima vedere, cel puțin din două motive: ca să fie prote-

(continuare în pag. 71)

jat de profanatori(cei ce înțeleg doar văzutele) și, ca să ajungem la el prin efort. De aceea el se ascunde în metaforă”.

-În „Păcatul estetic” poetul demască urâtul „venit în lume în numele frumosului”. Cu urâtul, „răul a golit pământul de normalitate”. Acest păcat este considerat tot atât de mare, dacă nu chiar mai mare decât păcatele morale, întrucât lumea este murdărită de falsitate și minciună, derutând oamenii prin inversarea valorilor. De aici observația pertinentă a poetului: „urâtul are mare succes, deoarece vine când omul doarme, furându-i trezirea numită „bun gust”.

-În „Nevoia de simplificare”: „adevărata bogăție este cea spirituală. Bogăția materială este sărăcie când dă pe-afară sub forma unor grămezi de bunuri materiale”.

-„În lume nu stăpânim nimic” deși toate sunt pentru noi. Dovada, „apa, ploaia, vântul, soarele, care vorbesc despre acest adevăr”. Doamne, cât de greu ne este să acceptăm acest crud adevăr al Tău! Simțul nostru de proprietate ne-a orbit atât de mult, încât vrem să fie numai ale noastre, soarele, vântul, apa, fulgerele, tunelele și să câștigăm bani grei pe ele, înrobindu-i pe semenii noștri. Iartă-ne, Doamne, orbirea!

-Prin comentariul făcut poeziei eminesciene, poetul ajunge la o concluzie-esență: „prin iubire învățăm să murim cotidian pentru a renaște în eternitatea din noi”. A doua concluzie (amară): „unii înțeleg după o viață cum se cuvine pe Eminescu, iar alții niciodată, deși el vorbește pe înțelesul tuturor”.

-„Împărăția cerurilor” nu este „un loc, ci o stare”, iar „credința-n Dumnezeu trebuie să fie desprinsă de repere materiale”.

-„Lot și femeia lui” un episod biblic ce l-a fascinat pe autor prin învățămintele acestei parabole care cuprinde adevărul dureros că „ieșirea din lumea aceasta se face numai scuturându-ne în totalitate de cele lumești”.

-În „Marea confuzie” poetul revine obsedant la alt adevăr dureros: „minciuna și kitschul n-ar avea trecere dacă n-ar semăna cu adevărul și, respectiv, frumosul”, completând cu afirmația: „lucrurile materiale sunt doar aparente, în spatele lor ascunzându-se cele adevărate”.

-„Ce înseamnă a avea totul” (pag.35)? Poetul răspunde simplu: „cine are pe Dumnezeu n-are trebuință de nimic, deoarece Dumnezeu însuși se va îngriji de cele trebuitoare lui”. De aici concluzia logică: dorința noastră de a stăpâni cât mai multe lucruri materiale din lumea asta, este o iluzorie deșertăciune. Ca să o înțelegem, poetul ne trimite la capitolul „Ecleziastul” din Biblie. Și cât ne mai zbatem noi, rugându-ne la Dumnezeu să ne dea, să ne tot dea, aia, ailaltă, dacă se poate, pe toate, să fie numai ale noastre. A trebuit să ne reamintească poetul acest adevăr simplu din Biblie: îl aveți pe Dumnezeu, nu vă mai trebuie nimic! Lăsați-L pe El să aibă grijă de cele necesare vouă!

-În „Puterea falsului”, poetul revine obsedant cu ideea: „Lumea știe că doar frumusețea o va salva, și atunci vine răul cu imitarea frumuseții”. Pentru că, se pare, mai presus de criza economică sau criza morală, lumea este bântuită de o criză estetică, o criză a frumuseții, o criză de autentic, de normalitate și adevăr. Ca să îndepărteze oamenii de Dumnezeu, răul a venit cu minciuna, contrafacerea, falsul, otrăvuri fumigene, cu

care a manipulat omenirea, a derutat-o, reușind cu ceața falsului s-o abată din drumul limpede care duce la Adevărul trăirilor sale curate.

Mă opresc aici cu incursiunea pe „cărarea înflorită” a poetului, din partea întâi a cărții, invitându-vă pe dvs., stimați cititori, să-i descoperiți comorile de spirit, risipite de dânsul pe această cale a Poeziei.

Voi poposi în partea a doua a volumului, căreia i-am zis „Dincolo de poezie”, sintagmă folosită de altfel și de poet, undeva, în textele volumului. Cred că suita acestor poeme din această parte reprezintă acel tărâm edenic găsit în inima sa după „ieșirea din lume” de care a pomenit în prima parte. Aici, poezia lui Constantin Oancă s-a eliberat de cătușele lumii pământești și a îmbrăcat hainele moi de mătase cerească, brodate cu metafore scilicet, în care sunt încrustate nestematele înțelegerii adevărate, ale vieții de lângă Dumnezeu.

Poemele sunt limpezi și simple în claritatea lor, scrise pe-nțelesul tuturor, dar în adâncul limpezimilor, înțelesurile sunt prea multe și de neînțeles pentru cei care nu s-au străduit să iasă din întunericul acestei lumi. Aceștia nu le vor vedea, vor fi contrariați și chiar stupefiați de versurile poetului.

Întrebările și mirările poetului din poeme sunt încrustate în lacrimi de chihlimbar care „și caută ochii de plâns”, așa cum exclamă în poezia cu acest titlu: „unde ești aproapele meu?/vino să mă vezi cât de mult te caut/și ce sunt eu fără tine”.

De fapt, chiar în primul poem, ne atrage atenția și este dezamăgit că, „După restaurarea omului/prin Iisus Hristos/șarpele a venit iar cu fructul oprit/și omul iar a mușcat”... (pag.107, „Omul iar a mușcat”). De aici mirarea poetului, tot dezamăgitoare, de ce „o plantă sau un animal/reacționează pozitiv la o muzică/simfonică/în timp ce el abia așteaptă să se termine” (pag.110 - „Regn”). De-acolo, din Eden, poetul ne spune că „muzica este o mare ființă rănită de moarte/al cărei sânge curge/spre iertarea păcatelor noastre estetice”(pag.111- „Muzica”).

În „Potopul neînțelegerii”(pag.112), poetul ne avertizează că, din lumea pământească „scapă numai cine înțelege”, cine se apropie și-l primește pe Dumnezeu în sine, aflând Adevărul de aur că „Lumea cealaltă este făcută/din nemuritori”, atrăgându-ne atenția că „inima omului nu încapă în lume/deși tot ce vedem în jur/sunt sentimentele noastre/frunze/păsări călătoare/înserări”(„Pe lac”- pag.114).

Tot din Edenul de „Dincolo de poezie” poetul vede cum în lumea pământească „timpul trece le-neș dar la timp/cu plugul pe chipul nostru”(Timpul”- pag.115) și tot în lumea noastră observă că „dragostea iartă totul/timpul în schimb nu iartă pe nimeni”, concluzionând la pag.117 că „Tinerețea fără bătrânețe/este a omului de lângă Dumnezeu/iar bătrânețea fără tinerețe este a fiului rătăcit”(„Tinerețe fără bătrânețe”). La aceste idei revine și le completează în poezia „Tinerețe fără bătrânețe (2)”: „tinerețea propriu-zisă / și viața aceasta / nu

(continuare în pag. 72)

sunt nimic pe lângă / tinerețea fără bătrânețe și viața fără de / moarte. / La fel și cu prigonirea din lumea asta... / Fără prigonire / nici n-ar fi posibilă/ieșirea din lume / așa cum cere Dumnezeu”.

Declarând: „Pentru mine lumea s-a și sfârșit” (pag.125 - „Lumea s-a și sfârșit”), ne reamintește îndemnul biblic prin care „suntem sfătuiți să ieșim” din lume, primindu-L pe Dumnezeu în noi chiar din lumea asta. Atunci vom înțelege limba adamică și vom afla Adevărul mult căutat. (pag.127 - „Limba adamică”). Atunci vom auzi și înțelege „Simfonia a opta de Gustav Mahler” unde „cerul trece prin paginile Bibliei, / salcâmi trec prin mijlocul păsărilor / și florile prin inima culorilor”.

Când aduce vorba de crizele lumesti, poetul atrage atenția că acestea reprezintă „doar o posibilitate de / verificare a prezenței lui Dumnezeu / în viața noastră” („Criza de Dumnezeu”).

Nu voi extinde căutările nestematelor poetice în toate poemele de „Dincolo de poezie”. Sunt convins că oricare cititor cu inima curată și deschisă a-L primi pe Dumnezeu, va fi încântat de frumusețile acestora, cel puțin tot atât cât m-au fermecat pe mine. Pentru că, terminând citirea lor, inima îți dă ghes să le recitești ca să descoperi alte și alte frumuseți și înțelesuri.

De aceea nu reușesc să termin aceste rânduri, până nu voi reda o poezie care m-a făcut să o recitesc de mai multe ori: „DREPTATEA” - „Cerul a fost conceput ca dreptate făcută / pământului / cum copilul este dreptatea făcută / brațelor / mamei / cum deșertul este dreptatea făcută / deșertăciunii / cum ochiul este dreptatea făcută / frumuseții / cum dragostea este dreptatea făcută / inimii” ...Aici aș completa: cum poetul Constantin Oancă este dreptatea făcută / nevoii noastre de înțelegere și apropiere de Dumnezeu.

Mănăstirea Rohia - desen de Constanța Abălașei-Donoșă

Constantin Arseni

Tot în această localitate s-a născut, la 3 februarie 1912, neurochirurgul **Constantin Arseni**, profesor titular de clinică neurochirurgicală, membru titular al Academiei de Științe Medicale, titular al Academiei Române, membru fondator al Societății Internaționale de Psihoneuroendocrinologie și, în ultima parte a vieții sale, a fost recunoscut ca membru al Academiei Internaționale de Neurochirurgie. A încetat din viață la București, în anul 1994.

Fostul Combinat de Fibre Artificiale Brăila

În anul 1916 s-a născut și a copilărit la Dolhasca **Elena Calistru**, profesor universitar, cercetător de prestigiu în chimia celulozei și hârtiei, precum și în tehnologia fibrelor artificiale, cu colaborări însemnate la fostul Combinat de Fibre Artificiale din Brăila. A decedat la Iași, în anul 1983.

Tot la Dolhasca aveam să asist, pentru prima dată, la manevra de decuplare și staționare a vagonului nostru pe o linie laterală, oarecum mai îndepărtată de peron și apoi la cuplarea vagonului la trenul care urma să vină de la București în direcția Suceava.

Am părăsit Dolhasca cu regretul că în perioada staționării vagonului nostru nu am vizitat și Mănăstirea Probita, cu puternicele sale ziduri destinate să străjuiască biserica și Casa Domnească, biserică ctitorită de Petru Rareș, în anul 1530.

Despre cum a decurs vizita la Suceava și în continuare, la Mănăstirea Putna, precum și întoarcerea vagonu-lui la Fălticeni, în episodul următor.

Daniel CORBU

NICOLAE TZONE. UN NEOAVANGARDIST CU APLOMB

Nicolae Tzone face parte din categoria acelor literați care mai întâi teoretizează, după care pun teoriile în practică. Astfel, autorul în discuție a studiat până la detalii avangarda românească și europeană, a scris studii despre avangarda clasică (are și o lucrare de doctorat cu titlul *geo bogza și avangarda română*), mai apoi a urmat stilistic pe cei mai buni poeți avangardiști: Ștefan Roll, Tzara, Fundoianu, Voronca, Sașa Pană, Gellu Naum. Cărțile publicate poartă astfel energii și experimente neoavangardiste: *cu iova pe muntele iova* (2011), *viața cealaltă și moartea cealaltă* (2010), *oase de înger* (2009), *capodopera maximă* (2007), *nicolae magnificul* (2000).

Textele lui Nicolae Tzone (n. 10 mai 1958, la Malu, Giurgiu) sunt de obicei lungi, ditirambice, încrâncenate, agonice. Spune poetul: „am poftă să latru și latru latru ca un lup matur și hâtru latru ca un diavol / întemnițat în pânțele de femeie tânără și foarte frumoasă / don juana mă privește cu încântare se așează pe tâmplă și coapsă lângă / tâmpla și coapsa mea și-ncepe lupoaică înăscută să latre și ea”.

Aflăm, dintr-un expozeu liric de un derutant narcisism, *amănunte din viața de zi și din vis a magnificului nicolae*: „noi file la tratatul asupra morții și-a reînvierii apoi sorbit o ceașcă plină ochi cu miere neagră/ dona juana întinsă pe canapele își numără încântată genunchii și sânii și-i ies mereu cu unul mai mult/ hai vino zice să te-mbrățișez până nu adorm până nu încep să plâng/ plânsul ca zahăr plânsul ca somn plânsul ca parfum plânsul ca iarbă plânsul ca scrum șoptește ea/ plânsul ca apă ca apa ce se despică în două când trec morții tineri pe ea/ plânsul ca fulger plânsul ca nisip de piatră ca nisip de sânge/ nicolae mușcă-mi toți sânii ronțăie-le sfârcurile roșii și negre/ fărâmițează-mă apoi cu vigoarea ta de taur înfierbântat/ scrie hai poeme noi direct în trupul meu să le nasc dimineața în zori/ când se sinucid cocoșii singuri și triști/ poemele născute de mine copii pur sânge genii în fașe pui de taur năuci deja cu boturile și coarnele-n transă.”

Grandilocvența și narcisismul își dau mâna în

texte care exacerbează importanța autorului în lume.

În spiritul grandioșilor sultani turci (vezi *Suleyman Magnificul!*) poetul Tzone (la începuturile sale Tjone) și-a spus *Nicolae Magnificul*, denumind astfel o întreagă spectaculoasă carte. Să cităm: „dorm cu fruntea pe-o lacrimă-n flăcări roată de car antic perfect conservată / pe care se poate desluși încă urma sandalei lui ahile la troia / mă rostogolesc în mine însumi ca pe-o vâlcea căptușită cu șiraguri / de canini ascuțiți de tigri și lupi / nu-i diminează nici seară e un timp fără timp e un cuvânt fără litere / e o viață fără cernozim e un pământ fără sânge o flacăra fără văzduh / nu respir ci sar coarda de munți sar capra peste carpați / fumez pipa infinitului / eu nicolae magnificul eu prințul cu duminica-n stern precum colții / bocancului alpinistului în pulpa povârnișului de granit / nimic nu mă cere nimic nu mă biruie vopsesc în maron insomnia care nu mă vindecă/ soare de buzunar poemul în care îmi așez creierul pentru a fi fotografiat/ pentru marea expoziție a sfârșitului/începutului de mileniu/ șerpi cu salbă de clopoței literele în care mă-nfășor ca-ntr-o pânză solzoasă ca-ntr-un giulgiu ermetic/ prin care nu pătrunde lumina prin care nu trece nici un grăunte de aer nici o adiere a vieții/ și inima mausoleu cu armăsari albi așezați în sicrie de marmură neagră/ deal de uraniu ce se dă nevăzut de nimeni de-a rostogolul la orizont/ sînt regele care domnește doar peste viețile și morțile sale doar peste trupurile iubitelor sale rebele/ sînt tatăl și mama numai al buricului degetelor de la mâna mea dreaptă și mâna mea stângă.” (*nicolae magnificul apollinaire bocancii lui mihai eminescu*).

Asemenea multor poeți din generația '80, Nicolae Tzone a lucrat textual la detabuizarea sexului ca revoltă socială, ca teribilism asumat. Poemele sale se citesc ușor și cu multă plăcere, având un magnetism special, în ciuda sincopelor și a unui fragmentarism specific: „aș vrea să cobor în carnea ta dulce/ până peste frunte până peste creștet/ aș vrea pe dinăuntru tău să scriu un poem / pe care să-l citești pe nerăsuflăte/ nouă luni mai târziu/ aș vrea pe spatele tău între omoplați/ să sap o fântână din care să pot să beau/ somn pur oricât de târziu după miezul nopții/ aș vrea palmele tale să mi le lipesc de bărbie/ și de obraz pentru totdeauna/ aș vrea să stau cu tine și cu mama/ într-un scrânciob care în legănarea sa/ să atingă luna/ aș vrea chiar acum să-ți fac din mere roșii/ o rochie roșie de care să fii foarte mândră/ aș vrea apoi în drumul spre pat merele roșii/ din rochia ta oarecum ciudată/ să se rostogolească pe podea de pe tine/ unul câte unul până la ultimul.”

Poet al explorării sinelui în zona oniricului, al revoltei („nicolae cel sincer și masochist”), al refuzului realității, al controverselor, al inspirației suprarealiste, al experimentului netrucat, Nicolae Tzone este unul dintre cei mai spectaculoși poeți ai generației '80.

Maria TIMUC

ploile, frumoasele mele

niște lacrimi surâd în mine azi ca începutul de
pasăre într-un zbor necunoscut, e atâta cântec împrejur
și ploaia nu aude
fără să poată picura în mine o haină udă

și pasărea nu poate ști cum e viața într-o zi
a lacrimilor și tu nu știi, nu știi
că eu sunt ploaia
dacă nu vii
și sunt vântul și sunt cineva care n-a învins niciodată
sensul acelor de ceasornic fără să treacă timpul
ca o fregată prin singurătate

și sunt valurile care-nalță-n noapte un strigăt
înțeles doar cu inima ta, numai așa, cu inima
poți învăța circuitul lacrimilor în această grozavă
alunecare a ploii în păsări și-n zborurile lor
interioare...

apele curg pe chipul unui fluture, pe partea dreaptă
a tot ce există, pe înțelul
cu aripa tristă
plouă
și eu sunt ploaia mereu, sunt ploaia care înalță
în necunoscuta zăbovire a privirii
un zmeu
să văd de sus cum pășești pe aer ca pe-o
stradă cu stele și sub ele vii
luminând ploile,
frumoasele mele...

parfumul care imită dragostea ta...

un trandafir înțepă moartea cu frumusețea sa
înflorită
pe mine mă dor doar marginile pe care nu le-am putut
memora
fără să aprind lanterna într-un colț de inimă
în care se întunecase povestea noastră
și trandafirul se răsturnase pe unde mergeam
pe unde eram tineri
pe unde ne cuprindea bătrânețea într-o îmbrățișare
fără flori
și trandafirul înțepă apoi liniștea noastră de parcă
ar fi în ea petalele unei lumi dispărute într-o înnebunitoare
înflorire a trupurilor
și primăvara strigă din el numele meu
tu auzi numele florilor pe care mi le trimți în taină
iubindu-mă

trăindu-mi amintirile din care ai lipsit
ca și cum poți să lipsești din propria ta floare...
ca și cum poți să respiri fără acest trandafir
din care am venit
anume pentru întâlnirea cu tine
numai tu să mă atingi
și doar din atingerea ta să mor
în această fantastică înflorire a cerului
care s-a făcut un punct între trupul meu și trupul tău
un gând între două trupuri înflorite
un trandafir s-a făcut tot cerul
și-n spinii lui s-au prăbușit zilele în care n-ai fost
cu mine și-n florile lui a izbutit
parfumul să imite
dragostea ta...

Poem albastru pe mare

mă mângâie viața cu o mână întinsă
către nopțile depărtate de orașul acesta,
către mersul apelor mâna vieții
își apleacă o atingere tandră
și către valurile mării o privire a ei
se întinde să-mi deseneze trupul
în culorile curcubeului
până ce locul meu îl va lua iubirea
care mi-a scris un poem
albastru pe mare

și pe tine te-a scris în mine iubirea aceasta
atunci când eram amândoi
un singur gând aruncat în infinit
ca o încercare a lui Dumnezeu de a ne face păsări
arbori sau liniuțe
care unesc două tăceri pline de cuvinte
și pe tine te-a însemnat în cartea albastră
ca pe un poem
desenându-ți chipul meu în adânc
să mă poți recunoaște
atingând apa mării...

Să vină o ploaie

Nu-s destule ploi
să se joace-n noi,
nu-s întregi să pice
și să te ridice vocile din stropi
către tine însuși
să-și rotească vina
cum numai lumina
se trește-n ploi

și cum numai trupul tău ca o pecete
de-nverziri frumoase-și
leagănă esența
să vină o ploaie
fără-asemănare
să-ți șteargă absența...

Dumitru ANGHEL

VĂLTOAREA CLIPELOR EȘARFE de Ioan TODERIȚĂ

Volumul de versuri „*Văltoarea clipelor eșarfe*”, Editura Axis Libri, Galați, 2013, 110 pagini, poate fi considerat o *lirică de întâmpinare*... Și, nu numai! Deoarece creația literară a scriitorului Ioan Toderiță este una de avangardă, cu o perspectivă multiplă și convingătoare, în poezia și proza sa, în istorie literară, critică literară și publicistică de fenomen literar și artistic.

Omul de cultură Ioan Toderiță are convingeri de *revoluționar*, ca partizan al *noului*, cu poziții de înaintaș, de lider de opinie, chiar și atunci când reacțiile sale, voit *neortodoxe*, sunt expuse autoritar, intransigent, dar și cu o *naturalitate* de om cultivat, cu benefice zăboviri în bibliotecă, în lumea cărților bune, de calitate...

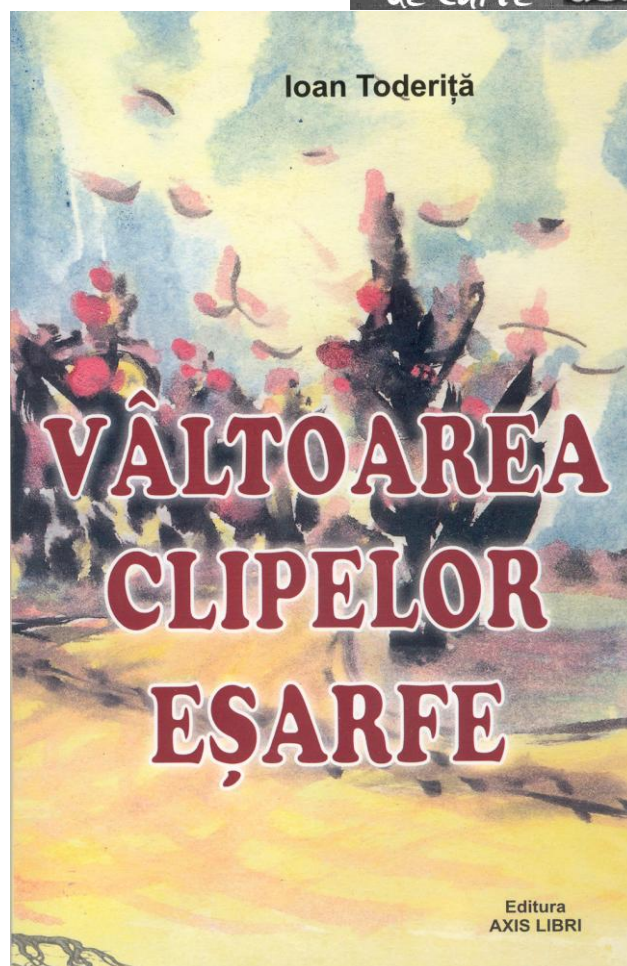
Își asumă, însă, nonșalant și onest, riscul de a propune noutăți într-un domeniu literar în care tradiția impune respect, chiar acolo unde un fapt de literatură, valoroasă cândva, cade în desuetudine.

Poetul Ioan Toderiță a experimentat un astfel de fapt de literatură lirică novatoare în volumul de versuri „*Bună seara, domnule Mallarmé!*” și a reușit, deoarece s-a dovedit o carte de succes, tocmai pentru că a riscat pe... „*asul din mâneca*” aparent ușor demonetizată, de notorietate europeană.

Noua sa carte de poezie, „*Văltoarea clipelor eșarfe*”, propune, pe propria răspundere, o astfel de inițiativă, de „*premieră*” lirică, fără să mai ia, girant notoriu, vreun alt Etienne Mallarmé, și, sigur, va fi mai convingător și mai lesne de înțeles, pentru că întotdeauna haina unui croitor priceput și modern s-a impus pe piața modei de ultimă oră tocmai prin linia simplă și elegantă a bunului simț! N-aș zice că domnul profesor Ioan Toderiță... „*suferă de modestie*”, dar noua sa carte este una serioasă, matură și cu un înalt simț al măsurii artistice lirice. Poezia sa este modernă, modernă, modernă, pentru că a avut tactul și grația să-și dea peste mână, când a simțit că poate să întrecă măsura din motive de orgoliu de poet modern și talentat!

„*Văltoarea clipelor eșarfe*” este o carte de *întâmpinare*, cum spuneam mai sus, alcătuită din 76 de poeme de factură... *clasică*, cu toate ingredientele definitorii ale literaturii de gen și cu puseuri de metaforă în clocot, uneori greu de controlat, sau, poate, în exces de zel deliberat, din care ies în evidență, pe un portativ de virtuositate bine temperată, cele 12 *Sonete*, un *Pantum*, ca poezie de formă fixă, și unsprezece *Peisaje*, ca un amalgam de plastică peisagistică modernă și sonorități de orgă în contrapunct preclasic, de la Van Gogh la J.S. Bach.

„*Îndrăznelile*” prozodice și formulele sale literare țin de profilul, de stilul și de personalitatea sa artistică, cu care surprinde de fiecare dată și cu fiecare carte publicată, dar își adjudecă doar propriul *scenariu* de creator și-și reprimă drastic orice orgoliu sau psihologie de răsfățat. Iată, de pildă, o formulă absolut inedită de frazare poetică, cu totul armonică și echilibrată semantic, realizată prin sfidarea regulilor gramaticale, care să dea o perspectivă multiplă lirismului: „*Prevăd cum vor sfârși aceste varii, / din vreme prevestind ce-a fost să-nduri atunci /*

istorii maladive, pretinse epifanii, / spre capătul mirării, sfârșind secunda-n brânci” („*Altminteri*”).

Sau, șarjează alteori, într-o cavalcadă de ambiguități semantice și de topică îndrăzneată, dar impresia cititorului poate fi una de echilibru și de respiro artistic, ca o obsesie a perfecțiunii: „*Se destramă moșia / substantivului «sintaxă» / în premise, modus / ponens, pozitive și totale*” („*Ce litigiu...*”). Scrie și o astfel de poezie de formă fixă, un *Pantum*, patru catrene, cu rimă îmbrățișată, cea mai elaborată (1-4; 2-3), ori rimă încrucișată (1-3; 2-4), și cu *jocul* prozodic de alternanțe și de modificări strategice ale versurilor: „*În pânda ierbilor de os, / Pe zidul cu orbite-n cranii, / Deschid fereastra cu litanii, / Lumina-n bolți, de sus în jos*”) (Op. cit).

Dar, mai ales, propune, îndrăzneț și convingător, *Peisajul*, o posibilă formulă prozodică, inovație în exclusivitate a poetului Ioan Toderiță, rezultată dintr-o combinație genetică de *artă plastică* și *muzică*. *Peisajele* domnului Ioan Toderiță se remarcă tumultuos, ca o simfonie a culorilor și a nuanțelor de tot felul, dintr-o stare sufletească amalgamată și confuză aparent, pe un șevalet cromatic și o partitură în *allegro ma non troppo*, din care doar ecourile stinse ale omenescului în stare pură aduc pacea și echilibrul: „*Că lumea-i o fărâma din câte nu s-au scris... / Cuvântul ei din urmă, devreme s-a dezis...*” („*Peisaj 7 – comuna falangeră*”).

Plusează poetul mai ales pe strune de *sonet*, pe care și-l adjudecă mai mult ca *metaforă... prozo-*

(continuare în pag. 88)

Nina GONȚA

O ÎNTÂMPLARE ABSOLUT... ADEVĂRATĂ!

Aseară tocmai citeam pe rețeaua de socializare Facebook cum separatiștii lui Putin din Estul Ucrainei își fac de cap, când, brusc și strident, a zbârnâit telefonul. Am tresărit. L-am înșfăcat și l-am deschis fără să mă uit la număr...

- Alo, здравствуйте! (Alo, bună ziua!)... era o voce de bărbat.

- Cine naiba își face de cap și vorbește cu mine în limba rusă, în România? i-am trântit-o, furioasă!

- Evtușenco...

- Îgî... era să-i mai zic una: că-i Evtușenco cum eu sunt Sophia Loren.

Crezui că-i un individ care m-a tot bombardat în ultima săptămână cu buchete de flori virtuale și cu vorbe mieroase. Mă sunase de câteva ori, chiar voia să-mi facă și o vizită. Ca majoritatea bărbaților din lume, era singur, neînțeles, abandonat și căuta un suflet bun de femeie, nu ca fosta lui... pentru a o „face fericită” (să se citească „să-i spele șosetele... și să-i facă de mâncare”). Îl strânsesem la perete cu niște întrebări directe, căci citisem căte ceva pe ici-colo despre el, că doar nu degeaba suntem în era internetului. Știam despre persoana lui mai multe decât el însuși, cred, plus intuiția mea innăscută de câine polițienesc dresat și de femeie care are o vârstă și o experiență... m-a ajutat mult. Așa că l-am pus la colț, de și-a înghițit limba. De atunci n-a mai sunat și nici floricele „proaspete”, culese dimineața, pe rouă, de pe net, șezând în fotoliu lângă ceșcuța cu cafea... nu mi-a mai trimis... Crezusem că e el, mai ales că locuiește într-un oraș cu lipoveni. Gândii, o fi învățat și el de la ei un cuvânt-două în rusă... să mă impresioneze...

Dar, vai, bine că m-am oprit la timp, căci mi-am dat seama că la celălalt capăt de fir era chiar Evghenii Evtușenco în persoană, marele poet rus! M-am uitat și la număr. Număr de America. În prezent el locuiește în Talsa, Oklahoma. M-am fâstăcit... am început să râd singură ca proasta-n târg.

Cum am ajuns să mă sune Evtușenco? vă întrebați, poate. Povestea a început în primăvara acestui an. Președintele Academiei „Mihai Eminescu” din Craiova, Ion Deaconescu, poet, prozator, traducător și profesor universitar, m-a rugat să-i traduc 10 poezii de-ale lui Evtușenco, la alegerea mea. Pregătea o Antologie în limba română a poeziilor lumii, în viață. 50 de poeți din 50 de țări. L-a ales pe E. Evtușenco să reprezinte Rusia. Printre cei 50 vor fi și nume de laureați ai Premiului Nobel: Soyinka (Nigeria), Günter Grass (Germania), Tranc Tromar (Suedia). Antologia va fi lansată în luna septembrie în cadrul celui de-al II-lea Festival Internațional „Mihai Eminescu”, la Craiova.

Mi-a dat și un termen - 7 zile. Am isprăvit la timp, căci am ales poezii de dragoste, cunoscute de mine, unele devenite cântece, folosite în filme, să mi se dea mai ușor la tradus...

Dar, nu m-am oprit aici. Am selectat 30 de poezii și mi-am propus să fac o carte bilingvă, ruso-română. Așa că, după ce-am terminat de tradus manuscrisul fiicei lui Stalin, „20 de scrisori către un prieten”, m-am „întors” la Evtușenco.

Iar după o perioadă, mă contactează domnul Ion

Deaconescu. Toți poeții selectați pentru Antologie îi trimiseseră câte o poezie scrisă de mână, semnată, care trebuia să deschidă pagina fiecărui poet, dar Evtușenco, nu. M-a rugat să-i scriu eu, în rusă, poate nu cunoaște bine franceza, limba în care-i fusese trimis mesajul-rugămintă.

I-am scris. Nimic și... iarăși nimic. Am intrat pe internetul rusesc, am citit multe noutăți despre poet. Că a fost operat în august anul trecut, că i s-a amputat piciorul drept, mai jos de genunchi... S-a recuperat, învață să meargă în proteză. Chiar a făcut un turneu în Rusia și a susținut vestitele lui citiri în glas, în număr de 30, în fața a numeroase audiențe...

Atunci de ce n-a răspuns? Poate nu și-o fi deschis adresa de email... Poate.

În urmă cu câteva săptămâni, i-am retrimis mesajul. I-am dat chiar și numărul meu de telefon... Și iarăși, nimic. Deja ne gândeam că numai pagina lui Evtușenco va rămâne nedeschisă de „mâna” lui...

Și acum, Evtușenco... la telefon! Știu că e el.

-Spuneți-mi, vă rog, nu este prea târziu să trimit ce m-a rugat prietenul meu Ion, nu s-a dat încă lucrarea la editură? (ca să nu vă obosesc cu limba rusă, redau convorbirea în română).

-Nu, nu este, deși... deja s-a trimis la editare, dar se oprește, așteptăm... Nu-mi vine să cred, sunteți chiar dumneavoastră?

-Da, draguță, da! (și-o imagina că sunt tânără...). Am fost bolnav, m-am operat anul trecut, acum sunt mai bine, lucrez, chiar am fost în Rusia.

-Știu...

-De unde știți?

-De pe internet, vă urmăresc. Știu că acum învățați să mergeți cu proteza, că discursurile din luna trecută din Rusia le-ați ținut... în cărucior.

-Da... sunt măgulit. Merg destul de bine în proteză, m-am refăcut, a fost greu. Iată, numai, ghinion, la ziua mea, recent, mi-au sfredelit, găurit un plămân, nu știu ce-au mai văzut și acolo, dar mi-au spus că nu-i cancer... (râde).

-Atunci e bine, au luat analiză! Foarte bine. Înseamnă că sunteți sănătos.

-Până la sănătos mai este. Văd că le știți pe toate, vă interesează persoana mea. Este și un club al „evtușencilor” pe net...

-Știu, am citit... Puteți să mă socotiți și pe mine, membră. Am citit tot. Apropo, poeziile dumneavoastră pentru acea Antologie eu le-am tradus. Dăunăzi am găsit pe internet și poezia despre avionul de pasageri doborât în Ucraina. Am fost atât de impresionată, că am tradus-o pe loc și pe asta...

-Acolo este un cuvânt luat între ghilimele...

-Despre... „vrajbă”? Da, cred că l-am folosit corect și am redat conținutul foarte aproape de original. Acum fac o carte, o traducere, am cules de pe net poezii despre dragoste și femeie, de-ale dumneavoastră. Va fi o carte bilingvă...

-Da?! Frumos! Apropo, prima limbă în care am fost tradus a fost limba română, iar prima țară străină vizitată de mine care credeți că a fost?

-România!

-Și pe asta o știți!...Vă trimit un text pregătit de un fan al meu, membru al aceluia club... puteți să-l folosiți

(continuare în pag. 109)

Lucia PĂTRAȘCU

PE UN PICIOR DE PLAI

*Pe-un picior de plai,
Pe-o gură de Rai
Prin cetini bătrâne,
Ca un plâns pe strune,
Răsună departe
Bocet ca de moarte:
- „Stăpâne, stăpâne,
N-ai chemat un câine,
Precum te-am rugat!
Nu ai ascultat,
Când o păsăruică
Pe o rămurică,
Prinse a ciripi
Și a povesti
Despre o tocmeală,
Făcută aseară
Între doi ciobani
Ascunși în tufani...*

*

*Iacă, te-au răzbit,
Cum s-au socotit
Cei doi frățiori,
Cei doi verișori,
Baciul ungurean
Și cu cel vrâncean,
C-aveai oi mai multe,
Mândre și cornute,
Și cai învățați
Și câni mai bărbați...
Turma ta frumoasă
Și mult credincioasă,
Vrut-au s-o adune
Și s-o ducă-n lume,
Să o răzlețească.
Să nu te cunoască,
Că le-ai fost târlaș,
Mândre ciobănaș!*

*

*Eu, mica mioară,
Blândă, bălăioară,
Eu, cea mioriță
Cu lâna plăviță,
M-am ascuns pe-aproape,
Prin văi, prin vârtoape,
Să rămân cu tine,
Stăpâne, stăpâne!
N-am plecat cu turma,
Să îmi piardă urma,
Căci eu nu te las
Să mai faci popas
Pierdut, fără viață,
În lumea cu ceață,
În lumea cu rele,
În bocet de jele,
În lumea de jos,
Fără de întors,
Că nă-i fi un plainic
Plecat pe drum tainic...*

*

*Locul tău a fi
Tot printre cei vii!
Eu m-oi face punte
Și m-oi face luntre,
M-oi duce prin veac,
Să caut un leac,
Să te scol din moarte
Să fie dreptate,
C-ai lăsat la poartă
Măicuță-ntristată,
Cu inimă bună,
Cu brâul de lână,
Care chinuiește
Și se jeluiește
După un fecior,
Așteptat cu dor,
După-un ciobănel,
Tras ca prin inel.*

*

*M-oi face cocor,
Să mă duc în zbor,
Să ajung la Cer,
Ajutor să cer
Firicel de rouă
Pentru viață nouă,
Smirnă și-ndurare,
Pentru vindecare,
Căci Tatăl ne-ascultă
Cu iubire multă!
M-oi ruga la Domnul
Să-ți întoarcă somnul,
Să te scoli din moarte,
Să nu pleci departe,
Să rămâi cu noi,
Să vii înapoi,
Printre brazi și fagi,
La oile dragi!*

*

*Oi fi rândunică,
Să plec singurică,
Oi fi ciocârlie,
Să iau apă vie
(Fie cu noroc!)
S-o aduc în cioc,
Să ți-o torn în gură,
Să uiți de arsură
Și pe buzișoare,
Să-ți dea răsuflare,
Că nu-i vreme bună
Să adormi sub lună,
Nici să zaci sub soare...
Nu-i timp de plecare!
Vremea-i să trăiești
Și să înflorești
Ca merii, ca perii,
În mijlocul verii!"...*

Coriolan PĂUNESCU

Sfidare

Eu nici nu mă-ndrept și nici nu mă frâng
când vă descopăr departe privindu-mă strâmb
ca niște ciocli în straie ce parcă-i tot strâng
precum bobul în tulpina lui de porumb.

Nu mă mai plec și nici nu vă mai surăd înzecit
arătându-vă turul pantalonilor alb-albăstrui
ca un cer sub care cineva, trecând zgribulit,
descoperă zâmbetul vostru și-al nimănui.

Nu vă caut, fiindcă nu vreau să mă vând
pe-o otheadă sașie și aflată în zbateri de vânt.
Vă voi scoate, spre seară, din marele rând
spulberându-vă doar cu-n pumn de pământ.

Nu empatizez cu voi nici dacă tresar un minut –
știu ce rumegați când vă bate luna întoarsă
în fereastra păzită de un bătrân arnăut
cu tașca alungită, plină de plumbi și vântoasă.

Feriți-vă, spun, de arhaica-mi cale cu liliac înflorit
în inima mea ca o antică torță niciodată fragilă...
sunt gata să vă desființez și-apoi, deloc răzvrătit,
să mă salvez pe o planetă ceva mai stabilă.

Lovește vremea în catarge

Pentru nimeni, eu n-o să mai iau cu mâna foc
și mai ales pentru o cauză demult pierdută,
chiar dacă lângă mine o umbră-și face loc
spunându-mi că spre seară destinul meu se mută.

Rămân de-acum sub ocrotirea eternului soroc
deși din cer mă urmărește a norilor ninsoare
și vreau să cânt fantastic din fluierul de soc
sperând ca păsările negre din duhul meu să zboare.

Singur, eu n-aș mai trece pe drumul acela sfânt
decât alături de un înger ocrotitor de teamă
ori printre vocile ce-și scutură silabele în vânt
cu nevoițe ce induc o stirpe veche în alarmă.

Nimic din toate acestea prea drept nu poate sta
când vântul corabia lovește-n marele catarge
știind că-n lume cerul oricând se poate răzbuna
chiar pe corabia de care nebunul val se sparge.

Și n-o să mai cutureier marea roasă de furtuni,
iar focul de deasupra n-o să-l mai port în palme
deși eu cred că-n vremuri trăind printre străbuni
cu greu planetele se strâng în universuri calme.

Fatalitatea unor semne

Și care viață atârnă acum de-un fir de păr –
a mea, a ta ori cine știe a cui pe-acest pământ
urmând neconținută curgere a vieții în răspăr
de când suntem strigați pe numele cel sfânt...

Și uite, că ne zbatem prin nouri și furtuni
de parcă sihăstriți suntem în ale mării larguri
când zboară-n ceruri roiuri ostile de lăstuni
și duhurile calcă pe a vieții noastre praguri.

Zadarnice întrebări rostim în licărul căprui
al ochilor lunatici clipind prin vii portaluri
zburând sub cerul galben ca miezul din gutui
recunoscând pe frunți însemnele de lanuri.

Ne dor acum cumplete zodii ce stau uitat-n loc
reconstruind din neguri o tristă forță oarbă
când alergăm pe frânghii ce ard străine-n foc
și noaptea vin tuneluri din goluri să ne soarbă.

Poveste

Iubito, să nu treci pe aleea care urcă
însingurată-n spre cazarma veche -
urlând, e gata-n cer să dea cu tunul
un general bătrân și într-o ureche.

El vrea iubirea în fragmente pure
s-o spargă într-o secundă cu obuze
și rătăcind prin negre cioburi să îți fure
sărutul tău înmugurit pe buze.

Când ai să-l vezi pășește mai departe,
nu-i sta în cale nici măcar o clipă
și lasă-i liber gândul să-l mai poarte
ca o incertă bătaie albă de aripă.

Spre seară ne-om muta pe-o altă stradă
să ne iubim pe coasta nopții-nfrigate
având în buzunar câte-o petardă,
și un dor cumplit de sfântă libertate.

Târziu, bătrânul în uniformă de cătană
va arunca în aer cazarma milenară,
purtându-și mândru ființa lui sărmană
ca o poveste tristă și pururi arbitrară.

Eleonora STAMATE

Invitație

Hai să ne-ntâlnim în inelul cerului,
să ne-ascundem în sinceritate,
funii de smerenie să ne-alăture
în liniștea clădită-n triumghi,
peste noapte...
Împărtășește-mă-n tăcerea zeilor,
până spre ziuă,
Să ne spălăm de păcate...
poartă-mă prin ferestre de aer,
mângâie-mi gleznele întunericii
în așternuturi de lumină.
în intimitate;
Să ne ascundem în sinceritate,
împărtășiiți cu smerenie,
peste noapte,
în inelul cerului
să reclădim în triumghi
liniștea-n șoapte...

Doamne al mugurilor!

Tu, Doamne, al mugurilor desplețiți,
al panseluțelor de ciocolată,
al stropilor de soare, la fereastră,
Înaltă-ți fruntea din magnolii...
Cu tine, Doamne, urc dar și cobor ușor,
pe scara-nsingurată de mătăasă,
Tu, Doamne al smereniei albastre,
Tu, Domnul Învierii noastre,
privește Flora, zâna primăverii,
Înmiresmează tinerețea cu nectar,
Tu îi aduci, în dar, de sărbătoare,
Floraliei,
chiar razele, cu aripi de cleștar...

Clepsidra siderală

Rodim și creștem flori de stele
într-o clepsidră siderală,
ducem cu noi un stol de vise
și ne topim a câta oară?

Ne strângem timpul pe la porți,
îmbătrânim întru nepoți,
ne irosim, tăcut, pe la ferestre,
ca un copac fără de zestre...

În urma noastră, în extaz,
rămân doar florile-n pervaz,
și orologiul, din perete,
e un acord vechi, de trompete.

Credință

În limba poeziei,
te poți apleca
peste tăcere,
peste ochii oglinzii,
poți turna
miere.
În limba zăpezii,
te poți ridica
peste orizont,
auzi cum se topește
geana de omăt.
În limba inimii,
te poți așterne
peste poezie,
poți să te naști,
mereu,
în zăpada târzie...

Mărturisire

Aș fi vrut să mă rostogolesc
în inima cerului,
până la genunchii gândului TĂU
pregătită de rugăciune,
dar, mă ascuți TATĂ-al mirării,
cum cu silabele mă războiesc...,
cum împletesc umbre între majuscule,
printre petale de uimire,
îmi simt genele bătrâne de secole,
când caut cu privirea spre TINE;
atât de adânc ți-ai înfipt fruntea
în ferestrele templului,
în catedrala albastră din mine...

În palma Ta

Geme strivită frunza sub pași,
De-atâta mătăasă pe nor,
Mănuși de alin îmbracă
Grădina din somn;
Ninge cu ochi de faianță...
Ușa copacilor sculptați de lumină
Picură ploaia de îngeri în noi,
Ninge cu mierea ochilor Tăi, scumpe Doamne,
Ninge pe nara copacilor goi...

Argintul mângâie armura gândului,
Ninge în palma Ta, Doamne,
Ninge pedant cu stele în noi,
Pe brațul pierdutei toamne...

De prea multă singurătate

De prea multă singurătate,
caut privirea ce s-a izbit de noapte,
iar sufletul – un călător hoinar
privește fără hotar,
cutreieră ape, se-nalță pe raze,
se furișează de lume,
și se-ntoarce la mine,
obosit de prea multă singurătate,
fluturii plâng,
și mă întreb de ce plâng fluturii în Fa minor?

Festivalul Internațional de Poezie – Renata Verejanu ediția I, Chișinău, 1 septembrie 2014

În chiar prima zi a lunii septembrie 2014 la Chișinău, într-un frumos salon al Bibliotecii „Onisifor Ghibu”, s-a desfășurat gala laureatilor în cadrul *Festivalului Internațional de Poezie - Renata Verejanu*, care a adunat multă lume iubitoare de frumos prin poezie, din țara organizatoare, dar și din România, Ucraina, Macedonia etc.

Festivitatea de premiere a fost deschisă cu calde cuvinte ale gazdei, directorul Bibliotecii „Onisifor Ghibu” Vitalie Răileanu, ale protagonistei concursului, binecunoscuta poetă Renata Verejanu, ale unora dintre membrii juriului internațional etc.

Cum era de așteptat, sala a fost plină de participanți finaliști, de însoțitori și de alți cititori de poezie și de cântec.

Printre oaspeți ai Spectacolului de Gală și de Dedicare a Premiilor primei ediții a festivalului au fost prezente multe personalități remarcante precum: Mihai Cimpoi - academician; Vasile Târâțeanu - academician, poet, publicist (Cernăuți); Petre Rău - scriitor și editor (Galați); criticul Ion Ciocanu; poeta Renata Verejanu - marea protagonistă a festivalului; jurnalista Galina Codreanu, vicepreședintele Academiei Europene a Societății Civile - autorul și organizatorul proiectului.

Vasile Târâțeanu s-a confesat că pentru prima oară se află la Biblioteca „Onisifor Ghibu”, unde a fost invitat să participe la festival în calitate de membru al juriului. Poetul academician și-a mărturisit și bucuria să vadă printre cei prezenți copii și adulți care iubesc literatura și pun preț pe carte și, totodată a apreciat în mod deosebit efortul extraordinar al poetei Renata Verejanu de a aduna multă lume în jurul cuvântului scris în metafore.

Academicianul Mihai Cimpoi și-a exprimat satisfacția pentru succesul deosebit de care s-a bucurat *Festivalul*, apreciind în mod special pe protagonista acestuia, omul de cultură Renata Verejanu, poeta care ajută atât de mult pentru promovarea tinerelor talente și face multe lucruri deosebite pentru cultura română.

Petre Rău scriitor și editor din Galați, director al revistei literare Boem@ din România a adus un cuvânt de mulțumire pentru invitația oferită și pentru prilejul de a se afla la Chișinău pentru prima oară. Scriitorul a relatat că a cunoscut-o pe Renata Verejanu prin intermediul lucrărilor sale de pe Internet și a fost plăcut surprins să afle că poeta

Boem@ 7-8-9 / 2014

Renata Verejanu are un minunat palmares pe tărâmul cultural, ajută și promovează atât de multe tinere talente, multe dintre ele prezente și la acest festival și onorate cu premii și distincții dintre cele mai importante. Totodată, Petre Rău a mărturisit că a rămas impresionat de valoarea eseurilor prezentate în concurs, pe care le-a evaluat numai cu note mari și s-ar bucura mult să poată colabora cu cât mai multe persoane talentate.

Renata Verejanu a accentuat că la acest festival nu se oferă premii bănești, ci doar prestigiu. Străduința a fost aceea că, fără surse financiare deosebite festivalul a reușit să fie deosebit, să aducă poezie frumoasă în limba română.

La *Festivalul Internațional de Poezie - Renata Verejanu* au fost premiați participanți atât din Moldova, cât și din România, Ucraina și chiar Macedonia, creatori de diverse vârste și pe diverse secțiuni ale concursului: poezie de autor, cântec, traducere, eseu, recital. Cu acest prilej organizatorii au elaborat și un volum antologic cuprinzând mai bine de 200 de pagini, și conținând toți premianții și creațiile lor câștigătoare.

Câștigătorilor li s-au înmănat diplome, medalii și trofee (pentru premiul I al fiecărei secțiuni), precum și prețioasa Antologie a festivalului.

Redacția

80

Daniel ȚURCANU

Festivalul Internațional de Poezie – Renata Verejanu

Deși lansat mai mult ca răspuns la o provocare a celor care încă de prin 1977 cu „sânguină muncesc” ca să-i distrugă cariera literară și destinul talentatei poete basarabene, *Festivalul Internațional de Poezie - Renata Verejanu* a devenit un eveniment unic, chiar începând cu etapele sale locale, raionale, municipale... Etapa internațională întrecând orice așteptare după aria cuprinsă, după numărul de participanți la toate secțiunile de concurs, Spectacolul de Gală și Decernarea Premiilor fiind o frumoasă sărbătoare a Poeziei recitată și cântată în română, italiană, turcă, engleză...

Desfășurându-se în continuarea *Sărbătorii Limbii Noastre Române*, prima ediție a *Festivalului Internațional de Poezie - Renata Verejanu* avea să plouă cu premii. Or, Festivalul a oferit 101 premii în cele cinci secțiuni: Eseu, Traduceri, Compoziție (Cântec), Recital, Poezie de autor...

Sala arhiplină avea să-l bucure nespus pe scriitorul Vitalie Răileanu, directorul Bibliotecii „Onisifor Ghibu”, care a dorit, în calitate de gazdă primitoare, să deschidă minunatul eveniment, susținând, ca și la lansarea festivalului, că se scrie „o altă pagină a istoriei culturii noastre” care e o filă de aur în activitatea bibliotecii „Onisifor Ghibu”, confirmând că ceea ce spune și face poeta Renata Verejanu devine o *definiție*.

Bucură faptul că nu resursele guvernamentale, ministerele cu milioanele sale au adunat atâta lume frumoasă, talentată și binevoitoare în prima zi de toamnă, ci impresionantul *Festival Internațional de Poezie - Renata Verejanu*. Marile personalități care au constituit Juriul Internațional, și care, în timpul vacanței de vară au citit, au analizat și au apreciat cei peste o sută de premianți din cei peste 500 participanți admiși în etapa finală a concursului, nu au avut posibilitate toți să vină de la mii de kilometri distanță, până la Chișinău, la Spectacolul de Gală și de Decernare a Premiilor la prima ediție a Festivalului Internațional de Poezie, unii, din motive de sănătate (cum a fost și cazul E.S. ambasadorului și poetului Ion Brad, de la București, sau Mario Santo Navarrete, din Chile). Dar cei mai mulți au fost alături de premianți, înmânându-le diplomele, medaliile și trofee binemeritate. Premianții primei ediții s-au bucurat să cunoască mari oameni de cultură: poeta Renata Verejanu, protagonista festivalului, academi-

cianul Mihai Cimpoi, poetul academician Vasile Tărățeanu, (Cernăuți, Ucraina); poetul și editorul Petre Rău (Galați, România), care editează frumoasa revistă de cultură și artă „BOEMA”; criticul Ion Cio-canu; jurnalista TV Galina Codreanu, vicepreședintele Academiei Europene a Societății Civile - autorul proiectului, scriitorul Mihai Vicol (România), poetul Ion Gaină (Zaim), șefi de secții de cultură, șefi de biblioteci raionale, municipale, orașenești, profesori, doctoranzi, masteranzi, studenți...

Poetul academician *Vasile Tărățeanu* de la Cernăuți, în cuvântul său de salut către participanții la Spectacolul de Decernare a Premiilor a destăinuit și recunoscut că anume în calitate de membru al Juriului Internațional la *Festivalul Internațional de Poezie - Renata Verejanu* a descoperit frumoasa Bibliotecă „Onisifor Ghibu” din Chișinău. Academicianul nu și-a ascuns bucuria văzând o sală enormă arhiplină, și elevi și adulți, care pun preț pe carte, și s-a bucurat poetul bucovinean că aici, la Chișinău, poezia înflorește acum, în zilele acestea „puțin mai dificile”, și a susținut că e „minunat când se găsește o persoană, cum este poeta Renata Verejanu, care adună atât de multă lume în jurul cuvântului scris în metafore. Trebuie să-i fim recunoscători pentru aceasta”, fiindcă este vorba de „pâinea cuvântului”, care înseamnă mai mult decât însăși bucăți de pâine obișnuită - a ținut să zică poetul de la Cernăuți.

Academicianul Mihai Cimpoi, președinte de onoare al Festivalului și președintele Juriului Internațional (cel care în aceste zile pregătea el însăși un mare eveniment cultural - *Congresul Mondial al Eminescologilor*), și-a răpit din timpul său și a citit și apreciat lucrările ieșite în final. Prezent la Spectacolul de Decernare a Premiilor, Mihai Cimpoi și-a exprimat bucuria pentru succesul *Festivalului Internațional de Poezie - Renata Verejanu*, afirmând că poeta luptătoare desfășoară deja de un sfert de veac sute de proiecte prin care ajută și promovează tinere talente nu doar din Moldova, ci din toată Europa, lucru prin care ea se deosebește de colegii săi de breaslă, deoarece **Renata Verejanu, fiind un Om de cultură împlinit**, face multe lucruri semnificative, unice pentru cultura noastră.

Petre Rău, scriitor și editor din Galați, România, a adus un cuvânt de mulțumire pentru invitația oferită și pentru prilejul de a se afla la Chișinău pentru prima oară. Poetul a relatat că până a veni,

(continuare în pag. 82)

a cunoscut-o pe poeta Renata Verejanu doar prin intermediul pozelor și lucrărilor sale pe Internet. Scriitorul Petre Rău a fost plăcut surprins să afle că poeta Renata Verejanu are un astfel de palmares pe tărâmul cultural - că ajută și promovează tinere talente, dintre care multe au fost prezente la festival, pentru că literatura este lucrul cel mai frumos, ce păstrează sufletele unul lângă altul și ne face mai buni. Poetul a destăinuit că a rămas impresionat de eseurile prezentate în concurs și le-a evaluat doar cu note mari. În calitatea sa de editor și director al Revistei de cultură și artă „BOEMA”, Domnia sa a îndemnat oamenii de cultură de la Chișinău la o colaborare cu prestigioasa publicație, afirmând că s-ar bucura să colaboreze cu cât mai multă lume care a participat la Festival, dar și alte personalități de la Chișinău.

Renata Verejanu a accentuat că la acest festival se oferă mai mult decât premii bănești, se oferă *prestigiu*. *Prestigiu confirmat prin șase trofee, 18 medalii și 101 diplome mari și foarte frumoase, cu chipul celor nouă membri ai Juriului Internațional, mari personalități ale literelor din diferite țări.* Protagonista evenimentului a destăinuit că această mare sărbătoare a poeziei, a frumosului, a talentului s-a desfășurat doar pe muncă de voluntariat, fără surse financiare pe măsura festivalului. Or, nu e prima dată când managerii de la Academia Europeană a Societății Civile implementează proiecte internaționale multidimensionale fără niciun leu, doar prin muncă de voluntariat. Cu toate acestea, mica echipă a reușit desfășurarea unui festival unic și deosebit, cu etape locale, raionale, municipale, cu câteva sute de diplome oferite la etapele raionale și municipale și cu un vraf de diplome, medalii și o mulțime de trofee oferite la Spectacolul de Gală, după care s-a oferit și o recepție pentru finaliști... Dar esențialul, ce mă bucură nespun, a ținut să concretizeze scriitoarea de la Chișinău - sunt sutele de beneficiari, din toate județele României, toate raioanele Moldovei, precum și din alte țări... poezia frumoasă și eseurile de înaltă calitate care au constituit alcătuirea și editarea unei frumoase Antologii.

La Festivalul Internațional de Poezie - Renata Verejanu au fost premiați participanți de diverse vârste, pe diverse secțiuni: cântec, traducere, eseu, recital, poezie de autor, a fost editat un volum cu peste 200 pagini cu eseuri și poezii de autori - lucrări premiate.

Învingătorii la prima ediție, deținătorii premiului I, II și III, aparțin pe fiecare din cele cinci secțiuni a Festivalului Internațional de Poezie - Renata Verejanu, s-au produs în Spectacolul de Gală cu lucrarea pentru care au fost premiați. Denisa Lepădatu (Galați), Victor Rusu (Hâncești) și Sandu Cibotaru (Pelenia, Drochia) au lecturat câte un poem propriu din cele propuse pentru concurs, Ana Maria Gîbu (Dorohoi, Botoșani), Natalia Croitoru (Chișinău) și Denis Chirtoacă (Rezina) au interpretat, cântece pe versuri de Renata Verejanu, însoțiți de chitară sau pian, Patricia Tanasov (Chișinău), Alexandrina Ouș (Bălți), Alexandra Hanganu (Cahul), Mirela Gonciar (Rezina), Eduard Constantin Oxentii (Chișinău) au recitat din frumoasele versuri ale protagonistei, iar Naitan Negară, un puști de la Liceul Liviu Rebreanu, a recitat *Zidul*, un întreg poem cu sute de versuri scris de poetă prin anii 70 ai secolului trecut, el și cucerind la secțiunea Recital - Premiul I. Deoarece traducătorii din poezia Renatei Verejanu (în engleză, italiană, turcă etc) nu au putut să fie prezenți la eveniment, traducătorilor lor le-a dat glas domnișoara Daniela Gangan, studentă la Universitatea Greenwich, Londra, Anglia, facultatea Business with Law, o admiratoare a poeziei poetei și o cunoscătoare a mai multor limbi străine.

Academicianul Mihai Cimpoi a susținut că, totuși, cel mai mult s-a muncit asupra eseurilor... Ca dovadă, autorii de eseuri au obținut *nouă* medalii.

Probabil că pentru cei aproximativ 150 de participanți veniți de la Ocnița, Ialoveni, Briceni, Căușeni, Bălți, Rezina, Călărași, Hîncești, Telenești, Ștefan Vodă, Criuleni, Orhei, Nisporeni, Anenii Noi, Cahul, dar și de la Botoșani, Galați, Prahova (România), Cernăuți (Ucraina), și pentru oaspeți, acest spectacol autumnal al Poeziei a fost și va rămâne o sărbătoare aparte. La finele Spectacolului, Academia Europeană a Societății Civile, autorul și realizatorul proiectului, a oferit tuturor partenerilor primei ediții: membrilor Juriului Internațional, președinților Juriului la etapele raionale și municipale, șefilor secțiilor de cultură și șefilor bibliotecilor orașenești, municipale și raionale care au organizat frumoase sărbători ale Poeziei pe tot întinsul Moldovei - diplome de *Ambasador al Culturii Păcii*.

Continuitatea sărbătorii a fost susținută prin lansarea celei de-a doua ediții a Festivalului Internațional de Poezie - Renata Verejanu. Agenda festivalului a continuat a doua zi prin lansare de carte a *membrilor Juriului Internațional* și a celor mai buni poeți participanți la festival, la Biblioteca Națională a Moldovei, în cadrul *Salonului Internațional de Carte*. În aceeași după amiază poeta Renata Verejanu, poezii Petre Rău și Denisa Lepădatu au fost invitați de cunoscutul jurnalist Leonid Smolnițchi în emisiunea TV, în direct, „În Triumfi” (la ALT TV), unde pe parcursul unei ore întregi s-a vorbit despre poezie și concurs.

În cea de-a treia zi, membrii Juriului Internațional și alți prezenți la Festival au participat la *Congresul Mondial al Eminescologilor*, organizat de academicianul Mihai Cimpoi și Academia de Științe a Moldovei.

Premianții primei ediții a Festivalului Internațional de Poezie – Renata Verejanu, ediția I, Chișinău, 2014

Prin decizia Juriului Internațional, desemnat de Academia Europeană a Societății Civile - autorul Festivalului, învingătorii ediției I sunt:

Secțiunea - Poezie de autor

Premiul I - **Denisa Lepădatu**, Galați,
Premiul II - **Victor Rusu**, Călmățui, Hâncești
Premiul III - **Cibotaru Sandu**, s.Pelinia, Drochia

Premiul Special - Cenaclul "Grai Matern": Alexandra Hanganu, Cahul, Doina Gumeniuc, Ratuș, Telenești, Georgiana Ingrid Stoleru, Iași, Diana Enache, or. Ungheni, Ecaterina Gabriela Trifoi, București, Popescu Adrian-Nicolae, Petru Hasnaș, Chișinău

Premiul Clubului Consiliului Europei: Ion Băbălău, Lic. „N. Iorga”, Chișinău, Tamara Dragovici, Skopje, Macedonia, Mădălina Pripa, s.Pelinia, Drochia

Laureați: Zaharia Cristina, Olga Zaim, Olga Lupu, Edineț Mădălina Partole, Cotova, r. Drochia, Petra Ana Mirică-Bobiț, Galați, Crudu Xenia, Bălți, Stan Gabriela-Elena, București, Delia Tronciu, Liceul "N. Iorga", Chișinău, Inesa Vlas, s.Mereni, Anenii Noi, Liceul "E. Nicula", Corbu Mihaela, Lic. "N. Iorga", Chișinău, Cătălina Răilean, Cricova, Chișinău, Andealina Agache, c.Pelinia, Drochia, Ana Ignat, cl. XII, or. Căușeni, Daniela Crețu, cl. VIII, "N. Iorga", Chișinău, Alina Saban, „Alexei Mateevici”, Căușeni, Elena Mihalachi, Răzeni, Ialoveni, Nadejda Gogu, s. Mereni, Anenii Noi, Iordache Noni-Emil, Popești-Leordeni, Ilfov, Adriana Grosu, Bălți, elevă, Cristina Nicoleta Dumitru, Ploiești, Prahova, Andreea Violeta Bobe, Galați, Cristian Ștefănescu, Ploiești, jud. Prahova, Ludmila Savciuc, Bălți, Mardan Mădălina, Berivoi, com.Recea, jud.Brasov, Mihaela Butuc, LT "B.Dinga", Criuleni, Mircea-Andrei Florea, București, Marina Manastîrlă, Gura Bîcului, Anenii Noi, Cristina Croitoru, Chișinău, Ion Beșleagă, Chișinău, Elena Larisa Stan, Vălenii de Munte, Prahova, Mariana Eftimie Kabbout, Galați, Mihaela Aionesei, Târgu Secuiesc, Lucian-Victor Bota, Aiud, j.Alba, Tatiana Scripa, Cernăuți, Ucraina, Ion Perciun, Rezina, Zinaida Ambroci, Vasile Pintilie, Piatra Neamț, Iuliana Păun, Constanța, Dorel Gaftoneanu, Ilie Virgil Florin, Craiova, j.Dolj, Vasile Popovici, com.Corni, j.Botoșani.

Mențiune: Doni Vasile, Ștefan-Vodă, s.Răscăieți Vechi, Andreea-Claudia Pojar, 11 ani, Bălți, Valeria Zaiat, Pelinia, Drochia, Obleac Mihai, s. Popeștii de Sus, Drochia, Violeta Călărășanu, LT "M.Eminescu", Hâncești, Tudor Morari, c.Vatici, Orhei, elev, Gabriela Agachi, s.Pelinia, Drochia, Miruna Ștefana Belea, Ulmi, j.Dâmbovița, Marius Cioarec, Hunedoara, Constantin Predescu-Neacșu, Vlăeni, j.Dâmbovița, Stejărel Ionescu, Timișoara, Solcan Vasile, Suceava.

Secțiunea – Recital

Premiul I – **Naitan Negară**, Chișinău
Premiul II – **Maria Alexandrina**, Ouș, Bălți
Premiul III – **Patricia Tanasov**, Chișinău

Premiul Special Cenaclul "Grai Matern": Guțu Marius, lic. Ion Creangă

Laureați: Oxenti Constantin-Eduard, Burjanschi Daniela, Irina Lisnic, Odobescu Irina, Lucinschi Mihaela, Mancoș Lesi, Grosu Ariadna, Odobescu Ana, Roșca Nicoleta, Lipovan Iana, Donțu Ana-Maria, Șolcan Daniela, Șoimu Valeja, Oprea Rodica, Gonciar Mirela.

Secțiunea - Cântec

Premiul I - **Trupa "Fără nume"**, Dorohoi
Premiul II - **Denis Chirtoacă**, Rezina
Premiul III - **Natalia Croitoru**, Chișinău

Secțiunea - Traduceri

Premiul I - **Todur Zanet**, Comrat, Găgăuzia
Premiul II - **Luca Cipolla**, Milano, Italia
Premiul III - **Dumitru Marius Gabriel**, Ploiești

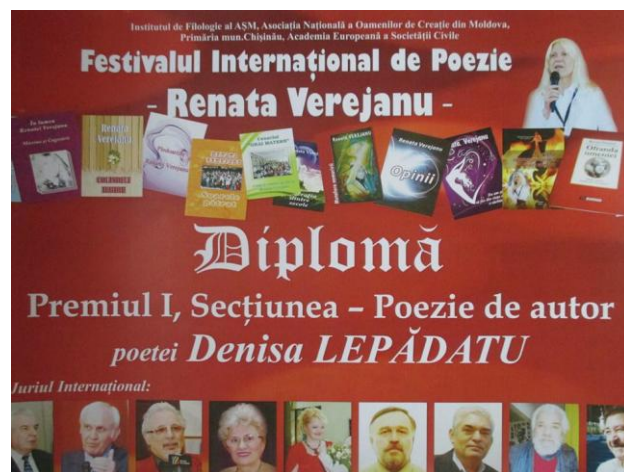
Secțiunea - Eseu

Premiul I - **Veronica Popa**, Cahul
Premiul II - **Ana Maria Gîbu**, Dorohoi, Botoșani
Premiul III - **Laurențiu Bădicioiu**, Mizil, Prahova

Premiul Special al A.E.S.C: Galina Matcovschi, prof. N.Iorga, Chișinău, Liudmila Vornicesco, s. Ocnîța, Li-dia Ursalovschi, prof. Rezina, Anna Amoașii, prof. Bălți, Liuba Pamparău, bibliotecară, Drochia, Van-geea, Scopia, Macedonia

Premiul Special - Cenaclul „Grai Matern”: Laura Țugarev, studentă, Larga, Briceni, Alina Osipov, elevă, Căușeni, Tatiana Scurtu-Munteanu, n. Călărași, Univ. "Dunărea de Jos", Galați, Cătălina Rotaru, e-levă, Chișinău

Premiul Special al Clubului CE: Valeria Antoniu, cl. 7-a, s.Mihălășeni, r.Ocnîța; Mențiune: Guzun Rusan-da, cl. VI-a LT „Orizont”, fil. Ciocana.

Iată declarația câștigătoarei marelui trofeu, la secțiunea de Poezie, **Denisa Lepădatu**:
"Premiul obținut la acest festival mă onorează, dându-mi și mai multă încredere în mine. Fiind unul dintre puținele concursuri literare la care am aflat rezultatele abia la ora festivității de premiere, emoțiile m-au copleșit, dar m-au și ajutat să mă bucur și mai mult de minunatul trofeu pe care l-am primit pentru poeziile mele. Apreciez atât organizatorii, cât și membrii juriului și gazdele care m-au adoptat din prima clipă, încurajându-mă și îndemnându-mă să nu mă opresc niciodată din scris. Am împărtășit sentimente unice și am înțeles că participarea la acest festival este o oportunitate pentru toți cei talentați. Cred că acest festival va reuși să aleagă cele mai mari talente din lume, ceea ce mă face să fiu și mai mândră de faptul că am fost câștigătoarea primei ediții, dând astfel startul unei competiții de succes".

Alexandru COCETOV

POEZIA CREȘTINĂ VIREEANĂ (Tema mamei)

„Poeții nu pot fi niciodată cunoscuți izolat” (A. E. Baconsky), „Ei trebuie văzuți în contextul vecinătăților și înrudirilor spirituale. Iar în ceea ce-l privește pe Grigore Vieru, este clar că vine din Limba noastră, căci domnia sa mizează pe cuvântul ca loc de întâlnire cu memoria, cu istoria, cu viitorul. [1]

Grigore Vieru - „Cel mai mare poet basarabean” (Acad. Alexandru MOȘANU), acel om, care a pus pe hârtie, prin versurile sale, dragostea față de Dumnezeu, față de părinți, de copii... El este unul din acei scriitori basarabeni care „și-a creat un ritual al adorației materne, venind din profunda iubire față de cea care i-a dat naștere, i-a vegheat somnul, i-a întreținut existența”. [2] El a adus „noi ritmuri, noi melodii, o nouă căldură în pieptul fiecăruia dintre noi. El ne întoarcea mereu la casa părintească, acolo unde nukul singuratic se uita în ferestrele pustii și întreba mereu: „mamă, unde ești?” (Eugen Doga). Poezia creștină viereană descoperă un adevăr profund și bine pregătit. În opera sa vedem multe adevăruri profunde, care descriu dragostea față de Dumnezeu, față de cea mai apropiată ființă - mama, care i-a fost mereu alături etc. „Mama, care exprimă maternitatea, este marele simbol și marea ei temă. Celelalte motive: copilăria, iubirea, cântecul, pământul, patria se întregesc într-un întreg, datorită acestui mic fir structurat”. [3]

ROLUL FEMEII

Privind la ceea ce a făcut Dumnezeu: a creat femeia după chipul și asemănarea lui Dumnezeu și ca să fie un ajutor bărbatului (Biblia, cartea Geneza capitolul 1 și 2). Femeia este acea ființă prin care Dumnezeu dă naștere unor noi oameni. Prin ea, Dumnezeu umple mai departe lumea. Fiind izvorul vieții tuturor ființelor, acest izvor este cel mai frumos și cel mai voluminos, din care pornesc multe râuri care țin de el toată viața [4]. În afară de aceste responsabilități, Femeia este o făptură foarte frumoasă. Căci, când a fost adusă la Adam, el era foarte fericit și s-a bucurat de ea (Genesa, cap.2). Gr. Vieru se apropie de mama sa cu versuri prin care își arată grija față de mamă, față de cea care reprezintă protecție și îngrijorare pentru toți și toate: „Mă temeam să nu-ți fie frig, / zice mama” (Acasă); „Nu mai vine, mamă, / Nimeni din urmă, / Afară de pâinea ta / Învelită-n ștergar” (Dar tu); „Născând, tu ești un geniu, / Un geniu, mamă, ești. / Tu ești zămislitoare, / Ești pomul numai vers, / Iar noi de aur mere / Vărsate-n Univers” (Tu ești un geniu). Mama – cea care își riscă viața, protejându-și copii „Erou rămas tot mama, / Tot legănând copii, / Cu teama de războaie, / Cu frica de țării...” (Tu ești un geniu). Altădată Gr. Vieru dezvăluie – într-o singură imagine deosebit de cuprinzătoare și de sugestivă – altruismul desăvârșit al mamei prin mijloace

alegorice sau parabolice, după cum e cazul în poezia „Pasărea”: „Când s-a întors / la puii ei cu hrana, / găsisse cuibul gol și amuțit. // L-a căutat / pân' îi albise pana, / pân' când în cioc / semința a-ncolțit”. Aceasta e mama adevărată, cu grija ei maternală mistuitoare, ce transpare dintr-o imagine concretă, plastică, proaspătă și impresionantă. [5]

MAMA – FĂPTURA LUI DUMNEZEU

„Chiar dacă nu ar exista Dumnezeu, oricum, nu omul a creat Universul” (Gr. Vieru). Prin acest aforism Gr. Vieru recunoaște pe Dumnezeu – un Creator adevărat și unic. Unica sursă de viață. Și tot aici, Gr. Vieru recunoaște în mamă - făptura modelată de Dumnezeu.

„Mama este începutul tuturor începuturilor” spunea Grigore Vieru. Pentru el mama e patria, mama e cuvântul (logos), mama e libertatea, demnitatea națională, zeita protectoare, dorul și jertfa zidirii. [3] Ea este simbolul adăpostului, căldurii, dragostei și hranei care pe parcursul vieții poetului îl însoțesc [4]. Relația cea mai „profundă”, mai „veche” rămâne a fi relația cu mama, care pentru Grigore Vieru semnifică relația sacră cu Dumnezeu. Mai multe titluri de poezii sunt relevante în acest sens: „Făptura mamei”, „Măinile mamei”, „Ochii mamei”, „Părul mamei” - „Albește în părul tău, mamă, / Varul acel de demult” etc... Căci Vieru a vibrat și vibrează ca nimeni altul la chemarea înaintașului său dedicându-se graiului matern, poemele sale fiind neîntrecute în frumusețe în tot peisajul limbii române [1]. Iată de ce poetul Gr. Vieru a înregistrat cu fidelitate întreaga-i făptură, reconstituind imaginea mamei din copilărie și până la trecerea în neființă [2].

IUBIND PE DUMNEZEU – IUBEȘTI PE MAMA

Iubirea în creația lui Vieru este una care „mișcă sori și stele”. Acest sentiment dat de Dumnezeu nouă, oamenilor, ar trebui să semene în sufletele noastre doar speranță, bucurie și, desigur, putere de a ierta. Cum spunea, de altfel, și Lucian Blaga: „Iubind, ne-încredințăm că suntem”. Deci, opera poetului reflectează perfect iubirea împlinită, iar pe cea neîmplinită acesta o reprezintă ca condiție a omului de creație (Olga Sternițchi, Grigore Vieru - poet al valorilor [6]). Pentru Vieru, fericirea s-a născut la sat. Femeia muncită, Mama, își plimbă doar făptura între slujbă, Dumnezeu și real, slujba tăcerii de piatră și slujba pâinii la cuptor. Fără a se evidenția, Mama poetului a crezut neîncetat în Dumnezeu și această credință a ajutat-o: „Mama mea viața întreagă / A trăit fără bărbat / Singuri pre erau în casă / Ploi cu grindină când bat” [5].

GRIJA FAȚĂ DE MAMĂ

În poezia „Mă rog”, Grigore Vieru prezintă o dragoste enorm de mare față de cea mai dragă lui ființă, mama. Și această dragoste se arată prin faptul, că poetul își manifestă grija față de ea: „Mă rog de tine, ploaie, / Când zbor către planete, / Stropește gura mamei / Și-o apără de sete”. După părerea unor scriitori, poezia „Mă rog” ar putea fi rugăciunea fiului pentru mama sa. Tot aici, Grigore Vieru continuă: „Mă rog de tine, codru / (Căci anii tăi tot fi-vor) / Cuprinde-i

(continuare în pag. 85)

cald ființa / Și-o apără de vifor. / Mă rog de tine, iarbă, / Mângâie-i talpa goală / Și sarea grea din oase / Și-o apără de boală”.

Grigore Vieru prețuia mult și ținea la mama sa, căci ea era unică. Ea singură împlinea rolul de tată și de mamă. Și pentru acest fiu, pierderea mamei era ca pierderea vieții sale: *“Mă rog de tine, munte, / Cât zboru-o să mă poarte / Sărută ochii mamei / Și-o apără de moarte”*.

Poezia lui Grigore Vieru despre mamă are o misiune și un efect revoluționar. În multe poezii mama este anume și numai mama Dochita de la Pererita, prin referirea la care autorul exprima sentimentele adânci și puternice, care sunt și ale noastre și ale tuturor: *“Eu înaintea mamei / am suflet vinovat - / iubirea pentru dinsa/ cu bratul am furat...”*

ÎN CONCLUZIE

Deci, principiul matern este ideologia de bază pe care se întemeiază întreaga creație a lui Gr. Vieru, este veriga de aur ce susține procrearea și continuitatea vieții, este scânteia ce emană căldura și dragostea. Mama este cuvânt, libertate, dor - în ultima instanță univers [2]. Acea ființă “cu multiple semnificații etice și sociale” care “este o altă Maică Marie, un început a toate câte sunt, devenind Muma însăși. Patrie, plai, grai, izvor și alte realități primordiale sunt sugerate la Grigore Vieru, prin simbolul mamei” [5]. Căci, în poeziile vierene, putem regăsi și noi pe acea maică, iubitoare și îngrijitoare. Pe cea care ne așteaptă mereu acasă, la casa unde am crescut, unde am fost educați.

Despărțirea de acest mare om al neamului nostru ne-a îndurerat enorm. Și totuși, viața pe care a dus-o, mărturisirea în Domnul Iisus Hristos și siguranța mântuirii pe care o avea el față de mântuirea sa sunt expuse în unele din aforisme [7].

Bibliografie:

1. <http://www.literaturasiarta.md/pressview.php?l=ro&idc=3&id=448&zidc=2>, Ana Bontaș
2. Cahulul Literar și Artistic, anul 1, nr.1, iulie 2014. Nota dominantă în creația lui Grigore Vieru, p.7; Liliana Grosu, lector, Universitatea de Stat “B. P. Hasdeu”, Cahul
3. <http://www.referatexp.com/limba-romana/faptura-mamei-de-grigore-vieru/>
4. <http://www.referatele.com/>
5. <http://ru.scribd.com/doc/53461848/Literatura-Viereana-Despre-Mama>
6. <http://beneficiu.blogspot.com/>
7. Batin Irina, <http://batinirina.wordpress.com>

Diana Adriana MATEI

Pe ruine

Tușesc dintr-un plămân
de câine
ce-și latră luna
de pe cerul gurii
cu intensitatea din care
cuvântul își scrie
cerneala-n frunze de albastru
prabușite-n
propria-mi cădere

Șoaptă

Ascultă-ți tăcerea
din mine

și spune-mi
dacă-ți mai bate ecoul
ca dintr-o inimă
cu două timpuri
în anotimpuri

ca dintr-un trup
cu două trupuri
în nouă ceruri
ascultate

cu urechile tale
într-ale mele

Numărătoarea

Ai simțit că
îți lipsește ceva
și-ai început deodată
a te număra
astfel că

de jos în sus la picioare
toată lumea-aveai
și la mână
toată

noaptea albe și zilele negre
ți-erai la locul lor

iar blocul de vizavi
respira tot prin plămânii
unui strigăt mut

în timp ce
te căutai de mine și
nu erai pe nicăieri

Petre RĂU

LABORATOARELE MORȚII
La pescuit de cadavre

(Fragment din romanul "Mogoșoaia – istoria unei tragedii")

- Tovarășe director, strigă cu putere ministrul. Strângeți toți oamenii care pot fi imbarcați în bărci și șalupe! Să-i faceți să fie pregătiți! De cum reușim să mișcăm din loc epava, ei să pornească la pescuit de cadavre. S-a înțeles?

Ordinul suna mai mult decât macabru, dar directorul nu asta sesiză, ci expresia aceea ciudată "să-i faceți să fie pregătiți". Adică, cum să-i fac să fie pregătiți? se întrebă el în timp ce se îndrepta spre locul în care îl așteptau muncitorii din docuri.

Erau vreo treizeci de inși. Stăteau acolo de patru zile. Pentru că fuseseră prea aproape de evenimente, prea aproape de oficialități și asistaseră chiar și la unele discuții de-ale lor mai nepotrivite, nu li s-a mai permis să părăsească zona, pentru a nu răspândi, prin lumea agitată și nenorocită de dincolo de garduri, ceea ce auziseră sau văzuseră. Tot ce s-a crezut că ar fi avut nevoie li s-a adus aici din oraș: pâine, conserve și apă minerală.

Când se apropie de ei, directorul observă că erau cu toții oboșiți, cu fețele livide, bărboși și fără vlagă. Se simți deodată ca și cum ar fi nimerit într-un trib de sălbatici, așa de năuciiți și speriați îl priveau bărboșii aceia slăbănogi și gălbejiți din fața lui. Își stăpâni totuși teama ce-l invadase și începu să le vorbească:

- Măi, băieți! Se apropie clipa când trebuie să fim și noi de folos nenorociților ăstora de după gard care așteaptă să-și recupereze morții.

Făcu într-adins o pauză pentru a surprinde reacția ascultătorilor. Apoi reluă:

- Se apropie clipa când nava va fi mișcată din loc și noi trebuie să ieșim pe Dunăre la pescuit de cadavre, o scurtează directorul, surprins și el de grozăvia vorbelor ce le spune.

Chipurile celor din fața sa căpătaseră o culoare pământie. Se priveau unii pe alții, nedumeriți, deși bănuiseră de vreo câteva zile că exact pentru asta au fost ținuți aici. Se lăsă un moment greu de liniște.

Într-un târziu, unul dintre ei ieși în față, se întoarse către ceilalți și se scuză:

- Eu trebuie... eu trebuie să-l găsesc pe vărul meu și pe unchiul meu. Iau o barcă, dar nu pot singur. Hai, măi, lordane! Hai, de mă ajută!

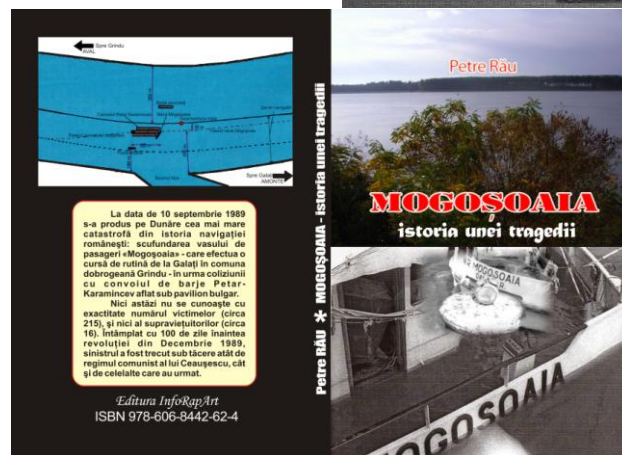
Cel chemat se uită speriat la cei din jur, încercă să facă un pas înapoi, dar nu avu loc de ceilalți. Zise, smiorcându-se:

- Nu pot. Nu pot, prietene! Știi doar că sunt bolnav cu inima. Nu pot, măi, prietene!

În timp ce vorbea, își făcu loc printre ceilalți să se retragă. Restul grupului părea că vine către el și îl sufocă. Își duse mâna la inimă. Bătea să-i spargă pieptul. Se caută cu mișcări febrile prin buzunare. Găsi o pastilă și o duse la gură. Imediat după ce o înghiți, răsuflă ușurat și parcă nici teama nu i se mai putea ghici pe față.

- Bine că nu te doare inima, bă, când vii amețit la slujbă, îi strigă directorul care asistase neputincios la toată scena aceea. Acum, când nenorociții ăștia au nevoie de dumneata, acum, când trebuie să ne facem datoria, pe dumneata te doare...

Boem@ 7-8-9 / 2014

Mogoșoaia – istoria unei tragedii, ediția a III-a

Abia acum, după ce aproape că termină de spus aceste cuvinte, înțelese vorbele tovarășului ministru și tresări. Se întoarse.

- Stane, strigă el după șofer. Vino aici, Stane! Am nevoie de tine.

Șoferul veni îndată, alergând pe ultimii pași. Directorul îl apucă prietenește de după umăr și făcu împreună cu el câțiva pași mai înspre gard, îndepărtându-se de grupul de muncitori pentru a nu fi auzit.

- Stane, cât faci până în oraș?

- Puțin, tovarășe director, că am semnul ăla galben pe mașină și nu mă oprește nici dracu'.

- Bine, Stane! Într-un sfert de oră ești înapoi cu treizeci de sticle de coniac, dintr-ăla albanez, știi tu. Scanderberg. Îl iei în numele meu, ai înțeles?

Șoferul nu păru nedumerit. Aruncă scurt un "Am înțeles!" și porni în fugă spre mașină.

Directorul se reîntoarse către grupul de muncitori. Printre ei nimic nu părea să se fi schimbat. Se mai rățoiau încă unul la altul, fără să fi ajuns la o hotărâre. Cel care ieșise în față era tot acolo. Nimeni însă nu i se alăturase. Iordan îl privea impasibil, de parcă nimeni nu i-ar fi cerut nimic.

- Bine măcar că nu e prea cald, începu ca din senin directorul, ca să le atragă din nou atenția.

- Adevărat, tovarășe director, îi răspunse un muncitor de aproape, de lângă el, cu intenția vădită de a-l băga în seamă. Altfel nu ne-ar fi ajuns rezerva de apă pe care ne-ați trimis-o azi. Don' director, știi ce ne-au dat azi la prânz? Rasoale de adidași și chiftele cu pâine în ele, în loc de carne...

- Iar ieri ne-au dat salam împuțit! interveni un alt muncitor, tot din apropiere.

Directorul păru să nu-i asculte. Se amestecă printre ei. Nu mai făcuse asta niciodată. Din scaunul său, pe care îl ocupa de multă vreme, mulțimea de oameni pe care o conducea era pentru el un element cu care nu se văzuse nevoit vreodată să se confrunte. Iar asta din fața lui nu semăna deloc cu lumea aceea pe care o cunoscuse. I se păru că soarta i-a aruncat împreună în mijlocul acestei nebulii. Atâta durere era pe mal și atâta groază pe Dunăre, încât nimic în jur nu mai părea normal.

Încercă să se pună în pielea acestor oameni cărora chiar el, slab de fire, trebuia să le

(continuare în pag. 87)

ceară să fie curajoși și să pornească la pescuit de morți. Simțea că nu se mai recunoaște pe sine, că ceea ce spune și ceea ce le cere acestor oameni nu au nimic în comun cu el.

Frânt de oboseală, se strecură printre muncitori și intră în cabina dispeceratului. Aici se opri direct pe canapeaua moale din fundul încăperii. Îi ceru dispecerului de serviciu să-l lase singur și să-l anunțe când se întoarce Stan. Încerca să se adune, să nu se lase pradă deznădejdi.

- A ieșit unul! Agață-l, loane! Agață-l! Nu-l lăsa să-ți scape!

Se visă pe spațiul întins al apei bătrânului fluviu. Peste tot se vedeau cadavre umflate. Peste tot erau șalupe și bărci, iar pescarii, cu cângi, trăgeau cadavrele la mal.

Tresări când intră pe ușă Stan cu o ladă în brațe.

- Adună muncitorii, Stane! îi spuse el după ce se eliberă de gândurile acelea ciudate. Să fie toți! Apoi le dai la fiecare câte-o sticlă dintr-asta...

Șoferul își privi directorul. Nu-l recunosc. Nu-i e ușor nici lui, gândește. E om și el. De cinci zile n-a mai ajuns la ai lui, acasă.

Operațiunea cu împărțitul sticlelor s-a terminat repede. Niciun muncitor n-a comentat. Fiecare și-a luat porția și s-a retras la câte un dos. Cu toate că de data asta le-a dat de băut chiar directorul lor în persoană, tot mai aveau jenă să bea de față cu el.

Directorul îi lăsa o jumătate de oră singuri. Apoi reveni printre ei, luă o sticlă din mâna lui Stan, îi desfăcu dopul și vărsă câteva picături în iarbă, zicând:

- Dumnezeu să-i ierte!

- Dumnezeu să vă audă! răspund aproape în cor toți ceilalți, imitând același gest pe care îl văzuseră la directorul lor.

Directorul trase două înghițituri dintr-o sticlă smulsă din mâna lui Stan. Apoi, ca să înveselească atmosfera, întrebă:

- Stane, ai băut și tu?

- N-am băut, tovarășe director! sări ca ars șoferul, foarte surprins și aproape speriat de întrebarea directorului său.

Izbucniră cu toții în râs. Chiar și directorul râdea, odată cu ei. Acesta mai luă o înghițitură și zise:

- Măi, da bun mai e! Nu-i așa, băieți?

- Așa-i, tovarășe director, răspund câțiva mai aproape de el.

Încetul cu încetul sfiala dispăru. Limbile începură să se mai dezlege. Vorbeau între ei, dar nu se mai ascultau aproape deloc unul pe celălalt.

- Vin cu tine, prietene, strigă Iordan, văzându-și partenerul pe aproape. Vin! Dă-o dracu' de inimă! Ce, parcă morții ăștia n-au avut și ei inimă? Și la ce le-a folosit?...

Într-un târziu, directorul, pe care nimeni nu l-a văzut când dispăruse dintre ei, reveni cu șoferul după el.

- Oameni buni, le atrage atenția șoferul Stan. Vrea tovarășul director să vă mai spună ceva. Să-l ascultăm!

- Trăiți, to'ar'șe director! strigă cât îl ținu gura Iordan, care se afla chiar lângă el. Sticla sa nu mai avea cine știe ce în ea.

Directorul nu-l luă în seamă. Se adresă sobru tutu-

ror:

- Oameni buni, trebuie să ieșiți la pescuit!

- Mergem, to'ar'șe director, răspunse același Iordan cu și mai mult curaj, strecurându-și capul pe sub mâna directorului rămasă întinsă. Apoi, căutându-și, cu privirea încetoșată, prin jur partenerul, adăugă:

- Nu te-am uitat, prietene! Merg cu tine să-l pescuim pe văr-tu...

- Taci, bă, îl muștră un alt muncitor. Lasă-l pe tovarășul director să vorbească!

Iordan tăcu. Era supărat că s-a răstit ăla la el. Plecă de lângă director ca un câine ascultător cu coada între picioare și se opri lângă prietenul său.

- Asta e, încheie directorul. Pentru bărci, grupați-vă câte doi, iar pentru șalupe câte trei. Vă aștept la mal, mai zise și porni într-acolo.

Muncitorii își urmară îndată directorul. Unii mai storceau încă ultima picătură de licoare din sticle. Alții, care nu-și terminaseră băutura, și-au luat sticlele cu ei. Singur, prietenul lui Iordan nu mai părea nici curajos, nici vesel. Rămase în coada plutonului. Noroc de Iordan, care-l observă și îl îmbărbătă, că altfel, cine știe, parcă l-ar fi bătut gândul s-o ia la fugă printre copaci și să uite, să uite, să uite...

Îmbarcarea nu a durat mult. Cel mai mult timp le-a luat împărțirea cângilor, a păturilor și ce mai aveau nevoie.

Iordan se așeză în barcă, alături de partenerul său care trăgea la rame. Era roșu la față și simțea în el o forță și un curaj, așa cum nu mai avusese niciodată. Partenerul vâslea fără prea mare chef. Părea supărat.

- Prietene, nu fi trist, îl încurajă Iordan. Îi pescuim. Îi pescuim pe toți, ai să vezi...

Departe, pe Dunăre, către malul celălalt, o portavoce se declanșă, spărgând liniștea din jur. Mai întâi hurui puternic, apoi din ea se desprinsă cu glas răgușit:

- Atenție! Cei cu recuperarea, se aude? Fiți gata! Să nu vă scape niciunul. Agațați-i cu cângile și trăgeți-i la mal. S-a înțeles?

Iordan se uită în barcă. Două cângi lungi zăceau pe fund. Apucă una dintre ele. Vârful e prea ascuțit, își spuse. L-oi agața de cămașă, de curea, de ceva. Altfel, cu cârligul ăsta poți să-i rupi burta.

Dintr-odată apa se tulbură în apropiere și începu să lovească cu valuri nu prea mari barca. Iordan stătea încordat. Partenerul său se opri din vâslit. Scrutau amândoi apa până în locul din care știau că va apărea cât de curând, ridicată de macarale, epava Mogoșoaiei. Dinspre acel loc se vedea ceva pe apă. Venea ca un balot de paie, plutind către ei.

- Uite că vine, prietene! Lasă-mă! Lasă-mă pe mine, că-i al meu.

Partenerul nu-i răspunse și nici el nu păru interesat să audă un răspuns. Era cu ochii pe balot. Se apropia.

- Prietene, da ăsta-i cam rotofei, strigă Iordan în momentul în care distinsese câteva forme la obiectul acela plutitor. Văr-tu era slăbănog. N-o fi el, o fi moș-tu Costică, că ăla era grăsan. Numai de nu s-o grăbi, să-mi scape...

Apucă de cange cu ambele mâini, o întinse dea-

(continuare în pag. 88)

supra apei și dădu să agațe mogâldeța. Nu distingea prea bine dacă leșul acela venea cu capul la vale sau era cu capul la deal. Se hotărî. De orice îl va agăța cu cangea, numai de cap nu. Dar unde-i era capul?

Cadavrul arăta de la un capăt la altul ca o bășică umflată. Așa i se înfățișa lui Iordan. Acum era aproape de el și putea să-l vadă mai bine. Venea cu capul înainte. Un cap mare cât o găleată, și-n urmă o burtă umflată gata să plesnească. Niște picioare ca niște butuci. Se apropia în viteză.

Lui Iordan îi dispăru curajul. Stătea cu cangea în mână și atât. Uitase ce trebuia să facă.

- Iordane, îi strigă prietenul său, agață-!...

- De ce să-l agăț? întrebă Iordan aproape în șoaptă, ca pentru sine. De ce să-l apuc? Nu vezi, prietene, că-i gol pușcă, n-are haine deloc pe el!

- Agață-! Agață-l, frate, că altfel îl pierzi...

Iordan ridică cu hotărâre, până deasupra capului, cangea. Apoi o lăsă să coboare fix în momentul în care cadavrul trecu prin dreptul lui. Cârligul se înfipse în carne și, când fu oprit din alunecare, Iordan auzi în urechi cum carnea aceea se sfârșie scurt. Partenerul sări să-l ajute. Curentul ducea și barca și captura la vale.

- Ține-l bine, frate! Ține-l bine! îi strigă partenerul său din spatele bărcii.

Iordan simți în nări duhoarea hoitului. Gura i se umplu de amar. Ochii îl ustură dintr-odată, gata să-i plesnească. Singură inima parcă bătea fără să-i pese. Dar nu pentru mult timp.

- Prietene, inima! Mai apucă să spună și se prăbuși ca o cârpă pe fundul bărcii.

- Ține-l bine, frate! Ține-l bine! abia mai auzi, repetat, ca prin vis, îndemnul partenerului său.

(urmare din pag. 75)

dică decât ca argument liric de poezie de formă fixă. *Sonetele* sale, douăsprezece la număr, nu respectă nicio regulă, nu au nici un fel de constrângeri, zburdă pe herghelii de idei și sentimente, ca-ntr-o carte de teorie literară, care se respectă, dar are propriul *canon* liric, ideatic, prozodic și de impact emoțional, ca o terapie a revoltei creatoare: „Peste semnul întrebărilor prea pline / de sarcasm divin, întrevăd incertitudini, / drept răsplată marginii viitorime, / timpului ce stă de strajă-n finitudini” („Sonet 5”).

Volumul de versuri „*Vâltoarea clipelor eșarfe*” adaugă o nouă pagină la portofoliul creației literare a domnului Ioan Toderiță, pe care l-a întregit, numai în ultimii doi ani, cu două romane, „*Războiul lui Puș*” și „*Moșia*”, cu volumul de versuri „*Bună seara, domnule Mallarmé!*” și cu două cărți de istorie și critică, „*Revelația și relevanța textului literar - scriitori gălățeni contemporani*” și „*Ion Barbu: Categoriile abisale matematice*”.

Monika TOTH

zi și noapte

mă frământă gândurile
nici versurile nu-mi alintă durerea
zi și noapte în casa mea e întuneric
fiecare cameră e plină de mucegai și
amintiri neplăcute
mi-e greu să sper
să respir
să lupt
iubite
când se schimbă totul?
viața
când faci curetenie în odaia mea?

umbra iubirii

umbra iubirii -
este leacul meu
după fiecare clipă grea

femeia de fum

când o să mă vezi
când o să citești o poezie
înainte să dormi
când culegem gutui
când măturăm casa
când ne îmbățișăm
niciodată
pentru că
eu nu sunt femeia ta de vis
eu sunt
femeia ta de fum

lumea nu va mai fi

cândva lumea nu va mai fi
decât un pahar de rachiu
beată în plus
încet
încet
totul va sfârși

nu sunt zână

nu sunt zână bună
sunt în cele din urmă o colombină
înveselesc pe oricine
dar buzele mele sunt doar ale tale,
iubite, de ce suferi când lacrima mea
te sărută

numai eu

cerul meu e bun pentru umbrelă
trupul pentru plăceri mici și vinovate
sufletul pentru trecere
inima pentru joacă
numai eu nu sunt bună
pentru dragostea lumii

Ioan VASIU

Poezia vieții

când pâinea aburindă se zbate în desagi
declar și luați aminte la ceea ce vă spun
prietenii de oriunde, prietenii mei dragi,
că poezia vieții e tot ce am mai bun

când porumbeii păcii în palme poposesc
spre-a ciuguli căldura acestui secol dens
de la tribuna zilei neconținut rostesc
că poezia vieții e unicul meu sens

când anotimpul tânăr ne-adună la un loc
vă zic cu voce tare, chiar dacă v-am mai zis
de-atâtea ori – sau poate nu v-am mai zis deloc -
că poezia vieții e singurul meu vis

când dimineața cade ca și un abajur
peste orașu-n care iubita o rechem
cu conștiința trează și limpede vă jur
că poezia vieții e țelul meu suprem...

Disprețuire

Detest iubirile din interes
Detest minciuna cu picioare scurte
Detest elogiul rostit mult prea des
Detest intrușii care-ți intră-n curte

Detest grandomania din belșug
Detest eroul care stă ascuns
Detest politicienii care sug
La două ugere ce sunt de mulș.

Detest fricosul ce se dă viteaz
Detest beția de cuvinte oarbe
Detest persoana groasă la obraz
Detest dușmanul ce din ochi ne soarbe

Detest sporovăiala fără rost
Detest amorul rostit rar și lent
Detest poemul plicticos, anost,
Detest poezii care n-au talent.

Apogeu subțire

Acum, când anormalul e normal
În țara care geme și suspină,
Te-aștept iubito cocoțat pe-un val
Cu inima de deznădejde plină.

Îmi suflă vântu-n buzunarul gol,
Distracțiile-au rămas o amintire,
Trec zile-nșiruite ca-ntr-un stol
Spre-un apogeu fantastic de subțire.

Cărări de dor

de-atâta iarnă-mi vine să m-ascund
între poeme până la primăvară
să beau paharul nopții până la fund
și-n zori să-l umplu cu iubire iară

îmi înfloresc la tample ghiocei
îi simt de-o vreme însă nu îmi pasă
și-un stol de vise zburdă-n ochii mei
iluminând cărările spre casă

în geamul dinspre ziuă bat ninsori
suspina coala albă-n palma dreaptă
mi-e dor amarnic, parcă tot mai dor,
de cei ce-n sat mă strigă și m-așteaptă

Târziu în cuvinte

îmbătrânesc și asta mă-ntristează
nu vreau să cred că e adevărat
rămâne însă-n continuare trează
ambitia-mi neștirbită de bărbat

chiar dacă flori pe umeri or să-mi cadă -
e o destrăbălare într-un fel -
eu încă te aștept pe aceeași stradă
încercător în unicul meu țel

e-atâta de târziu între cuvinte
și nu-nțeleg ce ar mai fi de spus
când zi de zi pământul ne mai minte
c-un răsărit sau poate c-un apus...

Rechizitoriu

te-ntreb, Maria, până când se-ascunde
lumina dimineții-n ochii tăi,
de ce mai plângi și-acum în somn și unde
îți faci din fânul dragostei, tu, clăi ?

în care apă-ți speli iubirea oare
la umbra cărui arbore-odihnești
și ce cocor învață cum să zboare
în palma ta, ca-n vremuri de povești ?

pe cine-aștepti privind lung pe fereastră,
de care anotimp îți este dor
și unde fugi când noaptea e albastră
pierzându-te atâta de ușor ?

cât din melancolia ta-i fardată,
de unde vii și unde mergi de fapt,
de ce nu dai crezare niciodată
fiorului, de parcă ar fi inapt ?

n-aș vrea iubito să te-ntreci cu gluma
privind ironic propriu-ți univers
de nu-mi poți da răspunsul tău acum
așterne-l pe hârtie, într-un vers !...

Andreea RĂU-NEACȘU

DIFERIT

Sunt o piatră de pavaj. Toată ziua, și uneori toată noaptea, lumea mă calcă în picioare. Aș putea să vă povestesc la nesfârșit despre tălpi de adidași, de pantofi, de sandale, de bocanci, chiar și de cizme de cauciuc și orice altă încălțăminte, nouă sau veche. Pot să fac și diferența între ele. Da, pot să vă spun chiar și care talpă aparține unei mărci de adidași. Pot să vă dau statistici cu cele mai purtate modele de încălțăminte. Știu chiar și diferențele între pantofii cu toc, deșiăștia sunt cei mai "înțepați" și nu prea îi plac.

Lumea mea e simplă și complicată în același timp. Știu că nu m-ați contrazice pentru "simplă". Ce poate face totuși o piatră de pavaj complicat, că doar stă toată ziua și toată noaptea în același loc?

Lucrurile se complică, cred, ca și în cazul vostru, atunci când încep și eu să-mi pun întrebări. Și să nu credeți că sunt o piatră de pavaj extraordinar de deșteaptă, dar văd și eu unele lucruri în jurul meu, și când traficul pietonal se mai rărește și am un moment de odihnă, stau și mă gândesc. La ce? Păi, de exemplu, primul lucru care îmi vine în minte e "de ce unele tălpi calcă direct pe mine, iar altele mă ocolesc?". Și... "de ce unele par să mă ocolească în mod intenționat?" Dar cred că asta se întreprinde fiecare piatră de pavaj.

Și apoi mă mai întreb de ce câteodată mă calcă o talpă și... îmi place. Abia aștept momentul în care va reveni. Da, știu ce veți zice: care sunt șansele să revină și de unde știu că e aceeași talpă și nu doar un același model? Dar eu învăț. La fel ca și voi, cu răbdare, cu profesorii din jurul meu, am învățat încă din momentul în care am fost pusă în locul acesta și s-a dat drumul la circulația pietonală. Căci numai pietoni trec pe aici. Mașini deloc. Știu de mașini de la prieteni... ca să anticipez întrebarea voastră. Mai bine zis, de la vecini. Nu, nu sunt aceiași tot timpul. Ne mai schimbăm și noi locul, cam forțat, e adevărat.

Dar să revenim. Talpa... Mi s-a întâmplat de câteva ori până acum - nu de multe ori, e adevărat - să mă treacă un fior, o senzație ciudat de plăcută, când m-au călcat anumite tălpi. Care? Mai ales cele de adidași și pantofi de vară. Mai rar, de bocanci. Și mă întreb atunci... oare mă voi îndrăgosti vreodată? Și dacă da, nu va fi oare o dragoste fără speranță?

Am și nenorocul, după părerea mea, când alții mă invidiază atunci când sunt pe mijlocul drumului. Nimeni nu se oprește aici mai mult de câteva minute poate, când se întâlnesc din întâmplare și stau de vorbă. Dar alții îi grăbesc, căci e și un drum aglomerat și nicio șansă să mai vină și a doua oară chiar acolo. Chiar dacă le-a plăcut

locul, se duc mai spre margine.

Deeeeeci, puteți voi să răspundeți întrebările mele? Vă văd ridicând din umeri. Mda... Complicat. Nu-i deloc ușor să fii piatră de pavaj!

ELE

Scriu, și mâna desenează liber literele ce par a prinde viață când vârful peniței termină conturul negru. Iar literele, ținându-se de mână, încep să danseze pe scena albă a foi de hârtie. Mai întâi lent, ușor, urmându-și ritmurile proprii, apoi din ce în ce mai repede, acordându-se cu ritmul peniței. Le place viața!

Odată puse pe hârtie, devin nemuritoare. Scriitorul va avea grijă ca ele să danseze în continuare, să bucure privirile și sufletele a mii de oameni.

El știe... chiar dacă ceilalți nu înțeleg... Literele sunt viața lui. Dansul lor minunat pe hârtie îi oferă și lui nemurirea. Le iubește. Fiecare literă în parte e magică, fiecare are propriile puteri, pe care scriitorul le-a aflat treptat, în anii petrecuți în încercarea de a le afla secretele.

Ele l-au lăsat să pătrundă în tainele lor cele mai adânci, el a învățat să le dea viața pe care și-o dorește. A fost o înțelegere tacită, pecetluită pe vecie.

Și de pe scena albă a hârtiei, literele dansează pentru el. Și îi zâmbesc. Zâmbetul lor îl ajută pe scriitor să le facă din ce în ce mai frumoase, să le găsească perechea cea mai potrivită pentru un dans.

OGLINDIRE

Scrișul e un exercițiu minunat de dezvăluire. Mâna merge, împinsă de conștient la început și apoi din ce în ce mai mult de inconștient. Masca se desprinde ușor și cade.

Cortina cade! Actorul se întoarce în cabina lui. Poate fi el însuși din nou. Înconjurat de obiectele familiare care îi definesc masca, îi e mai ușor să se recunoască acum pe el însuși. Și un zâmbet îi înfloarește pe față. Se simte liber. În cabina aceasta micuță, în fața oglinzii, a costumelor, a trusei de machiaj, se simte liber. Se simte... el.

De ce o face? Fără mască, fără măștile de pe scenă, nu ar fi învățat cine e el cu adevărat. I-a luat mult timp să înțeleagă, dar acum știe. Și de aceea iubește teatrul. O oglindă a sufletului său. O oglindă magică.

Laetiția MITAN LEONTE

GÂNDURI DESPRE TULCEA

S-au împlinit 80 de ani de când am plecat din Tulcea, dar gândurile, amintirile mi-o readuc în prezent așa cum a fost.

Aici am primit lumina vieții, aici am petrecut primii ani de viață, aici am legat prietenie colegială nestinsă, aici am învățat să iubesc Tulcea!

Dacă pentru Școala Românească (în genere) și pentru cea tulceană în special, candela luminii, a culturii, s-a aprins în biserică, pentru noi, majoritatea fiicelor acestui oraș și județ, tot o biserică ("Sfântu Gheorghe") ne-a fost leagănul științei și a cunoștințelor de mai târziu!

Am studiat sub ocrotirea unui Sfânt purtător de biruință, ales de Ștefan Cel Mare și Sfânt ca protector al țării sale.

Biserica este construită pe strada ce se numea "Basarabilor", nume dat spre amintirea faptului că Dobrogea a făcut parte din țara Marilor Domnitori.

Voi evoca imaginea unei situații din viața fostelor eleve: intrarea în școală!

După ce sirena Fabricii de cherestea a lui Avramide dădea semnalul de sculare, în sunetele clopotelor de la catedrală (ce anunța ora 7:30 dimineața), de pe toate străzile din colinele Tulcii curg șiruri de eleve zglopii spre Centru, spre Piață spre biserică "cu ceas", deci spre liceu.

Vin de pe străzi cu nume de Sfinți: Sfântul Nicolae, Sfinții Împărați, Buna Vestire... sau de locuri unde s-au dovedit ostașii români ca nemuritori: Plevna, Grivița, Nicopol...

Elevele trec pe sub clopotnița măreață și zveltă, se opresc o clipă de salută înclinându-se: intră în biserică cu pași ușori, cu aer cucernic, se îndreaptă spre icoana Maicii Domnului, apărătoarea și nădejdea noastră a tuturor. Cu ochii înălțați spre figura frumoasă, ce emană bunătațe și dragoste, murmură o rugăciune, știută numai de sufletul fiecăreia. Câte una îngenunchează și lăcrămează sau își pleacă până la pământ chipul. Se ridică, scoate un bănuț din buzunar, sacrificând covrigul din acea zi, și, după ce-l poartă în semnul Sfintei Cruci, prin geamul icoanei, îl lipește acolo.

Cu bună dispoziție, starea ce-o dau speranța în ajutorul divin și încrederea în propriile puteri intră în școală.

Nu știam pe atunci ceea ce oamenii de știință constataseră că "prin rugăciune bioelectricitatea nu se concentrează numai într-o parte a scoarței cerebrale, ci se difuzează peste tot în organism". (Chirurgul Alexis Carrel, laureat al premiului Nobel).

Orele de studiu încep și se termină cu o rugăciune, învățată încă din școala primară la orele de religie. Obiectul "religia" îl facem și în cursul liceal și îmi apar figurile preoților profesori: Ion Cocea, Emanuil Bogatu, Cosea Andrei, Alexandru Anghel, Iancu Arventiev, dar și al profesoarei Maria Lungu-Pavlov (prima licențiată în teologie din țară).

Toate elevele ne-am îmbogățit din învățătura mântuitoare iar în minte ne-a rămas esențialul pentru

toate adevărurile:

1. Din Istoria Religiei Române: Că ne-am născut concomitent ca popor limbă și credință, propovăduind creștinismul aici, în locurile noastre dobrogene, de la Apostolul Domnului Hristos, Andrei cel primul chemat de a fi învățăcel al Său.

2. Din dogmatică, nu știm să explicăm misterul Trinității Celui de o ființă, dar ne înclinăm cu credință în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh.

3. Din Morală am rămas cu practicarea Sfințelor Taine.

Parcă văd o școală întreagă în genunchi ascultând molița Sfintei Spovedanii și-apoi câte una sub epitrahivul părintelui profesor și duhovnic. Văd și cum își cereau iertare reciproc cele care, din copilărești pricini nu-și vorbiseră un timp. Apoi, tot "cu șirul", la bisericile Sfântu Gheorghe sau Sfinții Împărați pentru a primi Sfânta Împărtășanie.

Sunt imagini rămase vii de peste 80 de ani.

4. Din Apologetică, Fundamenta religiei creștine, am uitat alte argumente ale dovedirii existenței lui Dumnezeu, dar reținem că "nu este pe pământ nici un popor fără credință în Dumnezeu".

În genere am rămas cu evidența credinței creștine, cât timp a doua parte mai depână firul vieții noastre și apoi Athropos îl va tăia după cum credeau marii învățați ai Atenei, ai lumii.

În mintea noastră rămân asemenea imagini, iar în peisajul Tulcii, în Piața centrală va rămâne un stejar tânăr, ce înveselește parcă și poștește la odihnă pe banca ce-o umbrește și-i lasă pe tulcenii să privească locul unde cu ani în urmă în curtea din stânga bisericii Sfântu Gheorghe se plimbau elevele, repetând la obiectul ce urma recreațiilor.

Acest stejar împlinește de abia 16 ani, dar va dăinui acolo multă vreme să mărturisească dragostea vechilor tulcenii față de școală, de cultură, de prosperitatea orașului Tulcea.

Desen de Elena-Liliana Fluture

Dan VEREJANU

Lucian Blaga - ambasadorul României mari și al puterii creatoare

Generația mileniului trei vine nu atât în ambiția sa să „reîmprospăteze” cultura din secolul trecut, cât să evidențieze, să elucideze *puterile creatoare* ce constituie patrimoniul cultural al neamului românesc, fiind de acord că „trecutul poate avea mai mare viitor decât în trecut”, deoarece „afinitatea dintre spiritul omenesc și ideile sale crește cu timpul”. Paralel cu acest gând al lui Lucian Blaga, aproximativ în același timp când guvernul de la București îl înlătura pe poet din viața publică - președintele american Harry S. Truman se adresa Congresului SUA: *Nici un guvern nu este perfect.*¹

Intrând în diplomatie, în una din cele mai înalte sfere ale puterii ideologice (politice) și de stat (funcție ce dispune de privilegii și onoruri, Lucian Blaga cu lux de amănunte descrie cum a fost el primit de premierul Portugaliei), poetul-filosof spera că (spre deosebire de Eminescu), nu v-a putea fi învinuit nici de timpul său, nici de guvernele țării sale. Care dintre puterile vremelnice ar dori să recunoască supremația absolută a *puterii creatoare*?

În speranța că vom depista un document care ar confirma că Lucian Blaga, important promotor în spațiul european al literaturii și culturii române în prima jumătate a secolului XX, a vizitat provincia dintre Nistru și Prut (o săptămână, confirmă acad. M. Cimpoi), generația perioadei de tranziție e cea mai cointereseată ca despre poetul-diplomat de la Lancrăm să se vorbească în Basarabia cel puțin din două motive: or Providența a dorit ca poetul să reprezinte la nivel diplomatic anume România unită (România Mare), în care intra și Basarabia, nu doar ca spațiu geografic, ci și literar, cultural. Și un alt motiv - opera poetică și filosofică a lui Lucian Blaga oferă *puterii creatoare* prioritate vis-a-vis de alte puteri (ideologice, economice etc.). Așadar, în perioada activității diplomatice a lui Blaga, Europa nu era încă „unită în diversitate”, dar era unită Țara. Poetul-filosof era reprezentantul unei țări mari, or societatea românească interbelică a cunoscut ample modificări după Marea Unire, statul român posedând cele mai întinse teritorii și cea mai numeroasă populație de până atunci.

Lucian Blaga intră în activitatea diplomatică în perioada când „unii gânditori europeni” mai susțineau că „vărsările periodice de sânge aveau un efect purificator”, iar „noua față a diplomației” căuta cum să întrețină pacea între popoarele europene. Cercetarea noastră e departe de a impune gândul că anume cariera diplomatică ar fi fost scopul vieții sale - cu certitudine a fost mediul, structura în care *intrigile* puterii ideologice (*putere vremelnică*) se văd ca în palmă, și el, Lucian Blaga, *puterea creatoare*, trebuia să-și slujească talentul în învâlmășeala acelu

veac, printre oamenii și năravurile acelei societăți/epoci, în vâltoarea evenimentelor în care se mistuia Europa, deși *veacul Blaga*, adevăratul veac al operei blagiene fără îndoială va domina alt secol, alt mileniu, deoarece „*Spiritele mari își organizează întotdeauna viața și creația după linia celei mai mari rezistențe, a celei mai mari dificultăți...*” (Vasile Băncilă). Lucian Blaga ne oferă destinul/opera sa care a adus dovada superiorității *puterii creatoare* asupra oricărei alte puteri.

Lumina și credința fiindu-i „zările” și spațiul, Lucian Blaga crea acea filozofie a vieții prin care veacul său să poată să înalțe și să evidențieze veșnicia *puterii creatoare*. De la primul vers, din primul poem, din prima carte (*Eu nu strivesc corola de minuni a lumii*) și poemele „vieții și ale freneziei descătușate”, la poemele din perioada activității diplomatice și până la postume, dacă e să acceptăm „în creația poetică” etapele propuse de critica literară română, Lucian Blaga a creat nu metafore, nu chipul metaforic/ filosofic, ci foarte precaut dar insistent, a conturat măreția *puterii creatoare*. Cu *puterea care-l domina* a fost și este într-un dialog continuu „...pe sub glee ț-am auzit a inimii bătaie”, ascultând cu „înțelepciunea unui mag” „cum crește-n trupul tău sicriul”, având brațele care ard ca „flăcările unui rug” și „ține...-n mâni pământul”. Poetul Lucian Blaga, fiind consiliat de funcționarul diplomatic Lucian Blaga, sustrage atenția contemporanilor săi cu metafore care acoperea acest chip „cu patimi mari în sânge, cu soare viu în patimi”, destăinuind altui veac: „Eu am crescut hrănit de taina lumii / Și drumul meu îl ține soarta-n palme, / Nemărginirea sărutatu-m-a pe frunte / Și-n pieptu-mi larg / Credința mea o sorb puternică din soare”. Deși „niciodată” nu l-a „văzut pe Dumnezeu cel mare” (unde să-l fi întâlnit pe Dumnezeu cel mic? La fel în sufletul său?), poetul dezvăluie *puterea* care-i în *putere* să-i „presimtă” „văpaia” și „iubirea”, în fața căreia ar putea mărturisi: „Spre soare rîd! / Eu nu-mi am inima în cap, / Nici creieri n-am în inimă”. Blaga descoperă în sine *lumina* care e mai puternică, mai neînvinsă ca lumina din jur (o consumătoare și producătoare de invidie și dezmăț). Lucian Blaga, cel care și-a „zgîriat / stăruitor / numele...cu slove mici, stîngace și subțiri / - ajunge la Lucian Blaga care are puterea să vadă: „*slovene-au crescut din caleafară – uriașe / căutând veșnicul ce creează veșnicul: „Nedumerit îl cauți și dibuind în întuneric / i-adulmecă urma-n tine ori în slava lumii*”.

Anume în perioada activității diplomatice creându-și nu cariera ci *Destinul*, având în permanență *conștiința* veșniciei *puterii creatoare*, Lucian Blaga, vede clar cum „*razele amurgului se vindecau pe boltă*”, atingând un nivel cosmic de gândire, el însuși contopindu-se cu universul prin conștiința fiecărei molecule din „lutul inimii”, din care „a fost făcut pe vremuri vasul / în care Prometeu a coborât din cer”... / al înțelesului ce stăpânește deopotrivă / apusul, răsăritul, cerul, marea”.

Și timpul e creat de geniul creator pe măsura *puterii creatoare*: timpul în dorința-i să „despoaie/ de primăvară trupul, fruntea, nopțile și dorul”, „și

(continuare în pag. 93)

flăcări de-adorare / îmi ard în ochi, ca-n niște candelă de jertfă” și strigățul la cer, lăuntric, auzit doar de poet: „Un singur gând mi-e rază și putere: / O, stelelor, nici voi n-aveți / În drumul vostru nici o țintă, / Dar poate de aceea cuceriți nemărginirea?”

Anume *puterea creatoare* poate fi *puterea* ce suferă „de prea mult suflet”. În dialogul cu Dumnezeu, cu soarele care simte „nebuna bucurie/ de-a rășări”, *puterea creatoare* „prinde timpul”, „de mână”, să-i pipăie / pulsul rar de clipe”. Lucian Blaga fiind convins: „Gândul meu și veșnicia seamănă / ca niște gemeni. Poetul-filosof rămâne a fi acel purtător de bolti cerești în veacul în care „Luna - s-a coborât pe-o biblie / și de pe file / privește înapoi la chipul ei spre cer”. În liturgiile ținute pentru gândul poetului de la Lancrăm nu e durere, e bucuria împlinirii, e un veșnic ecou al unui oftat larg deschis al celui cu „prea mult suflet” - al *puterii creatoare* ce-și caută un trup pe măsură: „Dați-mi un trup, / voi munților, mărilor...”

În “sistemele totalitare, menite a-i flata pe liderii dor-nici a-și ritualiza *puterea*” (Gh. Grigurcu), *puterea creatoare* poate fi unde nu fiecare putere ajunge: în *sufletul omului*. Poetul, *marea putere creatoare*, mai oferă azi ultima speranță societății și se bucură că omul nu e lăsat singur în acest dezastru al perioadelor de tranziție. Forurile europene monitorizează nu perioada de tranziție, nu procesul de democratizare, ci mințile politicianilor, posibil ar fi zis filosoful Blaga, *puterea creatoare*, cărei i-a fost strâmt în secolul XX, și iată că se înalță în toată plinătatea sa în alt secol, în alt mileniu. Prin cercetările asupra *puterii creatoare* și celelalte puteri ale unei societăți, a problemelor specifice existenței umane în general, constatăm că modul în care le-a conceput Lucian Blaga îi interesează atât pe filosofi, cât și pe sociologi.

Gânditorul de la Lancrăm își crease de-acum opera (lirică și filosofică) - *puterea creatoare*, care nu a putut fi învinsă nici de puteri politice (care l-au exclus din viața publică, acel deceniu fiind ultimul deceniu al vieții sale), nici de *puterea timpului*. După plecarea în nemurire, Lucian Blaga e tot mai prezent în viața publică a societății românești, e prezent în capitalele europene ca în timpul diplomației sale.

Lucian Blaga, având “perfecta conștiință a valorii sale” (Nicolae Balotă), intervenind și corectând astfel, din mers, viitorul unei colectivități umane, nu a boicotat istoria nici pe o clipă, nu s-a retras din istoria țării sale după cel de-al doilea război mondial... deoarece Poetul nu poate fi exclus nici temporar din istoria neamului pe care, însăși el, *puterea creatoare*, l-a înălțat către Dumnezeu.

Poetul-filosof a adus dovada universului dominat de *puterea creatoare*, lucru ce intimidează oricare putere ideologică care produce traiectorii suspecte și se complăce în pragmatismul său. Văzut de unii exigenți “în condiția omului creator care și-a pierdut destinul”, azi, în viziunea noastră, a noii generații de cercetători, poetul “cel mai persecutat de regimul stalinist din acei ani de tristă amintire”, Lucian Blaga nu e doar filosoful *puterii creatoare*, e însăși *puterea creatoare* împlinită.

1. Lucian Blaga, Opere, volumul I și II, Chișinău, 1995

2. Henry Kissinger, Diplomația, București, 2013

3. George Potra, Lucian Blaga în diplomația românească, Sebeș, 2011

Dragoș IONESCU

31
pasul înfundat cu prima ninsoare
mușcă din pământul umed
al firului de iarbă
ce a ieșit în lume

32
treaz și pudic
goliciuni fără de astâmpăr
urme de gând
visări albastre
între a fi și a nu fi
sete de o râvnă trecută
agat cu un ochi de azur
gustul dulce amărui al lacrimii plânse
cum ți se pare

33
în plin deșert
cu un glas răgușit în atîta rătăcire
flămînzit la țărîmul lipsit de împliniri
cerșesc mîngăiere la un sîmbure de val

34
în căutare de pămînt
brațele întinse între noi
neștiind cu care să încep
cu care să-ți curg
dintr-un gol ce-mi umple un plin
hai hui

35
în plin deșert
cu un glas răgușit în atîta rătăcire
flămînzit la țărîmul lipsit de împliniri
cerșesc mîngăiere la un sîmbure de val

36
purtat de ale vieții valuri
între lumină și întuneric
închipuiri de așteptare
șchiopătez

37
din necuvinte înfrunzim clipa
tu și eu cuprinși ai sufletului dorit
încătușați ai ramurilor pline
căutăm a le prinde
când ele fug...

38
Smerit prin umbrele luminii
încep vânătoarea
tiptil tiptil prin omătul netopit
aleg ani ce n-au știut
să mă ascundă

39
Din tăceri înflorim clipe sublime
aprînse în sufletul dorit arzând
încătușat al ramurilor pline de fruct
caut prinderea lor fug

Tănase CARAȘCA

UN POD SPRE ÎNĂLȚIMI

prefață la vol. „Pod peste gânduri” de Olga Văduva

O apariție literară are efecte multiple în rândul cititorilor care percep în premieră un produs și îl plasează în funcție de nivel, gust, preferință, pe propria scară a valorilor. Masterchefii literaturii sunt criticii, care au onoarea și puterea să plasează o creație acolo unde meritul este răsplătit cu un semn binemeritat pe răbojul ce rămâne încrustat, fără ca timpul să-l mai poată șterge sau mișca din punctul fixat pentru eternitate. Nefiind „masterchef”, am să încerc să „nășesc” apariția noului volum de versuri al Olgăi Văduva, „doinind” cât pot de românește conceptul bilingv (română / italiană), gândit și prezentat în al doilea volum al poetei, intitulat sugestiv, „**Pod peste gânduri**”.

Cartea, o nouă treaptă clădită peste aceea numită „**Vis spre înălțimi**”, apărută la editura Sfântul Ierarh Nicolae – 2013, este un proiect realizat majoritar în stilul consacrat al poeziei clasice, dar și cu câteva încercări poetice moderne, cu vers alb, care pot constitui un început fericit, deoarece par a fi mult mai profunde și chiar mai bine așezate în vers.

„**Pod peste gânduri**” ar putea fi privit ca un volum cu poeme ce încearcă o penetrare a trecutului, prin prezent, înspre viitor, a realităților ce ne înconjoară, care și-ar dori să deseneze un arc peste timpul trăirilor și efectelor lor imediate, cu capetele de bază sprijinite pe trecerea amintirilor, pe un mal, dar și pe dorințele viitorului, împlântat solid pe malul celălalt. Trecerea „podului” semănat cu gândurile poetei, străbate un drum al amintirilor, ce nasc nostalgii, dar și bucurii de o sensibilitate inedită. Gândurile, din care se nasc poemele trăite de poeta Olga Văduva, nu pot fi identificate ca făcând parte dintr-un segment de idei, sau un anumit calapod care să vizeze o anumită tematică. Majoritatea poemelor par să exprime trăiri ale vieții din care se cristalizează multă iubire oglindită în etapele trecerii Domniei sale ca OM, prin această lume relativă, plină de adevăruri și suspiciuni, bucurii și tristeți, vis și realitate, progres și regres, un sistem oscilant, permanent între binele și răul ce domină și stăpânește natura și conținutul ei complex. Conținutul poemelor, sunt scrise într-o tehnică a rimei împerecheate (1-2; 3-4) și rimă încrucișată (1-3; 2-4), ce dau o muzicalitate apropiată de sufletul spațiului mioritic, pot fi grupate după o examinare atentă, în trei calupuri de idei:

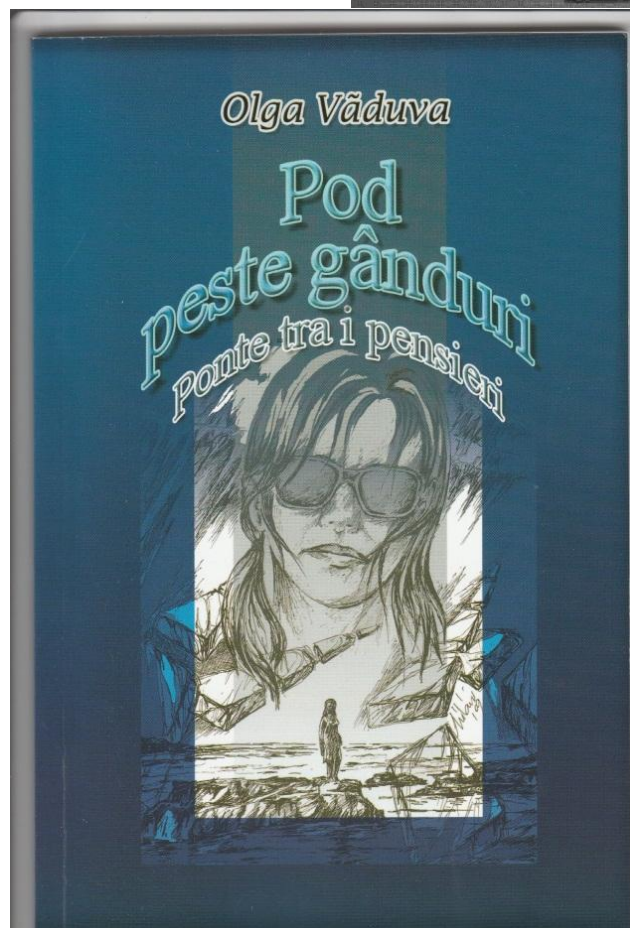
-**dragoste**, exprimată prin iubire, atracție, pasiune, frustrare, dezamăgire, toate la un loc făcând corp comun cu omul și viața;

-**religie**, semnalată ca fiind o dominantă a spiritualității și credinței în Dumnezeu și semnele Lui lăsate pe Pământ, fiind elementul esențial al vieții, dar mai ales al omului dăruit cu conștiință. Se simte izul locurilor sfinte pe care autoarea le-a marcat, nelăsând să-i scape simțiri de moment care au inspirat poeme cu un conținut liric deosebit, izvorât din sensibilitatea poetică a autoarei;

-**rădăcinile** vieții cu porniri din locurile natale, ascunse sau la vedere, care au darul să pună un blazon pe fruntea fiecărui individ și să-i umple viitorul cu semnul pașilor învățați în cei „șapte anii de acasă”.

Olga Văduva ca om, se prezintă singură în „poemele deltei”, un grupaj ce ar merita această titulatură

Boem@ 7-8-9 / 2014

deoarece ele desenează în versuri tablouri de o realitate tulburătoare a necuprinsului apelor Dunării, Deltei și chiar a Mării. Nu trece peste satul Mila 23 unde a văzut lumina zilei, dar nici peste orașul Tulcea care i-a devenit din fragedă pruncie, locul unde a copilărit, a învățat, a iubit, a muncit și... scrie, acum când timpul îi dictează coordonatele vieții. „*Mă-ntrebi cine sunt? Sunt bobul de rouă / Ce udă pământul și-i dă viață nouă*” (**Cine sunt**, pag.17); „*Dați-mi răsărit de soare, oglindit în flori de nufăr, / Solzii peștilor de-argint, amintirile din cufăr*” (**Dorință**, pag.20). Dunărea este un simbol ce dă sens vieții oamenilor deltei: „*ești viața mea / ești copilăria mea*” (**Dunării**, pag.33), dar și sursa vieții prin ceea ce le oferă cu mărinimie drept ofrandă pentru iubirea lor „*Deliciu-i la grătar și ce frumos miroase*” (**Scrumbia**, pag.2). Orașul, casa poetei este îmbinarea farmecelor generate de natură, dar și de mâna omului care modelează istoria în încrucișarea perpetuă a vieții: „*Oraș scaldat de ape, vestigiu geto-dac, / Eternă așezare, din veac și până-n veac, / În tine m-am născut, cu Dunărea aproape, / Crescută-n bucurii și-n legănări de ape*” (**Identitate**, pag.16)

Da, aici sunt rădăcinile, trunchiul și coroana vieții poetei! Delta Dunării, satul Mila 23 și orașul Tulcea, sunt elementele de suflet în jurul cărora gravitează trăirile revărsate din înalte simțiri umane și dăruite nouă de Olga Văduva. Să fie iubire? Da, cu siguranță că numai iubirea poate naște o poezie atât de vibrantă.

Dar să vorbim și despre iubirea din dragoste, despre iubire ca sens al vieții și al legăturilor dintre

(continuare în pag. 95)

„cei mai iubiți dintre pământeni”, adică, dintre oameni. Olga a trăit, a căutat, a găsit, a iubit, s-a bucurat, a dăruit, a primit, a înțeles, a suferit, a sperat, a înțeles din nou, dar nu a dezarmat. Din toate trăirile de mai sus, dar și din multe altele, Olga și-a clădit un edificiu din care privește adânc în sufletul și inima sa și dăruiește. Ce? Iubire! Și în acest sens, poeta își dorește ca, „În cartea ta să stau...lumină de altar” (**Fluture de vară**, pag.1), când, „Puterea divină pătrunde-n destin” (**Sub semnul iubirii**, pag.14), iar în absența iubirii „mă pierd în anotimpuri” (**Când mai lipsesc**, pag.3) și „Un scut mi-am făcut din lacrimi și gânduri” (**Răspuns imaginar**, pag. 4). Dar cum iubirea profundă mai naște suspiciuni cauzatoare de răni adânci, de multe ori vindecabile, reproșurile apar „ca ciupercile după ploaie” și dreptatea care de regulă, în dragoste este unilaterală, dar de foarte multe ori se află pe undeva pe la mijloc, se pronunță în reproșuri și acuzații. Dar dacă toate acestea apar și ceva mai târziu, când în loc de o construcție de tip nou totul capătă nuanțe de „ruină”, atunci, „Te-ai furișat fără veșminte / în castitatea conjugală / parafrazând fără cuvinte /despre iubirea imorală” (**M-ai amăgit cu vorbe grele**, pag.26).

Iubirea Olgăi Văduva se revarsă și asupra anotimpurilor, cu binefacerile și micile nemulțumiri firești conținute în fiecare dintre acestea. Primăvara-vara, sunt prezentate într-un contrast dominat totuși de curcubeul multicolor și prevestitor de bine: „Curcubeu de ploaie, rece după cald” (**Magic anotimp**, pag.18). Normal și benefic ar fi...cald după rece, conform cronologiei calendarului, fiind vorba de cele două anotimpuri invocate, dar cum natura este imprevizibilă...

Cel mai invocat anotimp, este totuși iarna! Ca o regină a anului, iarna este des invocată în toate culorile ei sclipitoare. Zăpada și atmosfera sărbătorilor este un motiv de bucurie pentru poeta care re trăiește prin poezie clipele copilăriei de sub bradul Crăciunului și așteptarea Moșului aducător de daruri în nopți pline de vrajă (Se aud colinde...e Sfântul Ajun, / Magii fac cărări pentru Moș Crăciun, / Stele strălucesc pe cerul senin / Lerui, ler răsună, în decor divin” (**Amintiri trecute**, pag.6).

În cuprinsul volumului întâlnim un număr însemnat de poeme cu un conținut mai mult, sau mai puțin religios, cu trimiteri serioase direct la sursă: „Mă lupt cu uitarea, ce n-are sfârșit / Mereu m-am rugat s-ajung printre stele” (**Dorința**, pag.5). Poposind la Prislop, la mormântul regretatului preot Arsenie Boca, poeta cu smerenie se roagă prin rugăciuni: „În rugăciuni te rog, părinte mă ridică, / La crucea ta cea sfântă, îți las acum o carte” (**La Prislop**, pag.9), „o carte” însemnând darul său simbolic dar sfânt, către Dumnezeu, pentru binecuvântare. La Ierusalim, „mi-e dorința împlinită, / am ajuns pe pământ sfânt”, unde întâlnește „inimi de dureri cuprinse / rugăciuni și iz de mir” (**La mormântul Tău**, pag.31) și tot acolo înțelege **De ce e bine să te rogi** (pag.30) „Doamne, dă-mi trezire / să admir cascada despletită.../ a măslinilor înfloriți, însetați de iubire sfântă...peste oaze de lavandă, / busuioc și nemurire”, iar la Milano, „Altar nestins, cu iz de tuberoză...Podoabă gotică-n absidă roză” (**Domul din Milano**, pag.21), este marcată de impunătoarea construcție medievală.

Vorbind despre iubire, Olga nu putea trece peste amintirea mamei, simbol al perpetuării acestei lumi, dar și

al dragostei dăruită la rândul ei, celor dragi: „Să iubesc oameni ca tine / și să nu-mi părăsesc CREDINȚA” (**Dor de tine**, pag.10).

Timpul, este un alt element important întâlnit adesea în scrierile din prezentul volum. Clepsidra, simbol al trecerii timpului este o bijuterie respectată și evaluată conform importanței pe care o sugerează și o dă poeziei, dar și speranța trecerii spre o lume mai bună: „Iasă clepsidra atinsă de vis / și poarta deschisă spre Paradis” (**Timpul e liber**, pag.22) pentru că ea este „vibrație a ceasului închis / în clepsidra nemuririi” (**Poezie**, pag.27).

Curcubeul este un alt element pe care Olga Văduva îl folosește ca simbol artistic în poezie și colorează în nuanțe potrivite tablourile ce ies de sub penelul său scriitoricesc, împodobite cu metafore cromatice ce înobilează creațiile sale artistice: „Privesc tot infinitul cu zări de curcubeu” (**Fluture de vară**, pag.1), pentru că, simte în „Curcubeu de ploaie...Iz de iasomie, clipe-ncremenite” (**Magic anotimp**, pag.18).

Folosirea anaferei și epiforei ca tehnică a versificării, nu face altceva decât să întărească ideea accentuării atenției asupra unor întrebări sau răspunsuri. Repetiția de la începutul strofei a unui vers, sau a unor părți din acesta, dă un semnal de sporită atenție asupra ideii izvorâte din strofă, sau textul integral. Exemplificăm în acest sens titluri ca: **Așteptam iarna, Dorință, Timpul liber, Privirea ta, Poezie** și altele.

În rândurile de mai sus, am pomenit în trecere, despre o noutate ce mi-a atras atenția asupra unor încercări mai mult decât reușite (părerea mea!), fiind vorba de o nouă abordare a poeziei, de data asta a celei moderne, o poezie liberă, fără reguli stricte și fără bariere gramaticale. Chiar dacă, personal am unele rezerve, fiind un conservator convins, de data acesta trebuie să recunosc meritul poetei Olga Văduva, care a mai adăugat un plus la frumusețea acestui val modernist care implică mai multă și mai profundă filozofie, în dauna unui lirism plin de muzicalitate și...poezie. Poeme ca: **Dăruire, Poezie, Ultim popas, Simfonie albă, Oglinda veșniciei, De ce e bine să te rogi?**, ne fac să credem că autoarea prezentului volum „**Pod peste gânduri**”, abordând formele moderne ale poeziei, aduce obolul său, sau poate că își plătește una din ratele scadente, către poezia românească. Prin publicarea volumului în format bilingv, român / italian, poezia Olgăi Văduva capătă valențe internaționale, cu posibilități ca, un cap de pod, sau un gând, să plece cu prima delegație pământeană spre adrese galactice.

Notă: Volumul bilingv „**Pod peste gânduri I Ponto tra i pensieri**” tradus în limba italiană de poetul Luca Cipolla, colaboratorul revistei Boema, va fi lansat la Casa Cărții din Tulcea pe 13.09.2014, orele 11.00.

Lileu Nicolae VĂLĂREANU

Cum se crapă totul

Priviți cum se crapă de dimineață
un ochi întredeschis își mărește deschiderea
noaptea fuge printre gene
somnul capătă dulceață
se plimbă din vis în vis.
Roua se lasă pe frunze și ierburi,
numai căprioarele se grăbesc spre marginea pădurii.
Soarele dă semne de culoare de după un deal
și așteaptă cu înfrigurare
până un cerb îl plimbă în coarne peste vâlcele.
Ziua ne trage pe toți de urechi
cu frenezia orelor de smalt
în care ne lucrăm idealul.

La margine de lume

Linia orizontului, un rest de la ultima mărturie,
arc deschis între păduri
pe sub care trece un râu și o șosea,
nu știi de unde vin
și unde se duc.

Femeia îmblânzită pentru o vreme
până-i revin reflexele de vânător,
avea gesturile prost regizate
ca într-un teatru absurd.
Îmi gestiona cu teamă sentimentele
pentru a găsi echilibrul în care să stau,
să-mi fie rotunjite păreri
și ascuțirile de unghi din priviri.

Nu a găsit niciodată un loc sigur
doar un fel de cuib
undevea izolat
la margine de lume
unde zilele curg din inerție
fiecare la fel
până când afli că nu faci nimic
mai mult decât
să trăiești normal.

Uitarea trup fără aripi

Îmi tragi zăvoarele de ceață,
închizi sau deschizi temnița,
măinile tale devin pârgii în mișcare,
vom pași împreună zâmbind.

Uitarea trup fără aripi
se împrăstiează ca o umbră,
cu răbdarea căzută sub pași.
Se croiește drumul spre marginea universului,
obiectul crezului tău
rămâne un punct al zilei de ieri,
azi căutăm un nou orizont

pe sub care trecem
spre mâine.

Timpul putrezește de nesupunere

Suntem niște iubiri probabile fără justificare,
singurătăți inventate pe forme condamnate
în care nimeni n-a fost în stare să trăiască
un anotimp însemnat de vreun adevăr..
Timpul putrezește de nesupunere
dar asta nu-i nicio crimă ori nesupunere,
într-un oraș în care timpul curge cum vrea,
eșuează în sfânta uitare care ne unge la suflet
cu tăcerea unui pește într-un glob.
Degeaba ți-am spus de pretențiile mele,
e prea mult pentru tine ceva impus,
e ca frânghia în mâna unui om normal
pe care o aruncă undeva și uită de ea.
Îndrăgesc pădurile în cuprinsul asfințitului,
râurile în care nimeni nu s-a înecat,
uneorii și fiorii care-ți umplu pieptul,
zilele și nopțile cu așteptare,
de-ți curge inima prin cuvinte nespuse
în nesfârșirea clipelor care te pedepsec,
să-ți faci de lucru cu ele într-un poem.
Nu scrii despre trăiri ori dezamăgiri
ci despre zidurile de piatră ale casei
în care trebuie să spargi o ușă
spre odaia în care vei locui.

Funcționare de-o clipă

După înfrângerea ceții
când toate drumurile s-au reinventat
au ieșit la suprafață împrejurimile
până la orizont.

Ți-ai risipit dimineața.

Nu te-am văzut nicăieri
ar fi fost o nenorocire să-ți omori ziua
cu o bufnitură în copac.

Marginile echidistante
între care aleargă suflete grăbite
să biruie timpul și viața pusă pe roți.
Atunci se pun în funcțiune ceasurile rele
care funcționează o singură clipă.

Visul de mai bine

Dragostea m-a dat peste cap,
am rămas cu franjurii rupți,
căciula aruncată peste poartă,
măinile prinse de ochiul speranței.
Bineînțeles că nevoia intră în casă de frig
și se lovește de singurătate.

Zilele mă pedepsesc pentru lipsa de fermitate,
nopțile sunt dăruite,
în locul gândurilor neliniștite
se naște visul de mai bine
bătaia pentru clipa ce urmează.

Lumea se închide în sine
nu mai crede în ceea ce se spune
crede în ceea ce se face.

Marilena VELICU

DE-AȘ FI PUTUT

De-aș fi putut alege ce să fiu
Între iubire și un ceas târziu,
Aș fi ales minutul de iubire
Ascuns în ceasul fără adormire.

De-aș fi putut alege un izvor
Sau un apus semnat de un gravor,
Mergând prin lanul verde de mătase,
Aș fi ales pădurile frumoase.

De-aș fi putut alege un pian
Pe clape ar fi curs enescian
O mare de trăiri învolburate,
Aprinse-n ritm de inimă-ndurate.

De-aș fi putut ca luna s-o cuprind
În brațe de poetă, suferind,
Lumină ar fi fost în versul care
Avea răspunsul, fără întrebare.

De-aș fi putut sărutul tău să-l am
Pe cerul nopții mele îl presam,
Când ploile ar coborî din stele
Sărutul tău m-ar mângâia prin ele.

DE CE?

De ce nu-mi mai ajunge timpul
Și orele se strâng în ghem?
Cu firul rupt și anotimpul
Pozează într-un mim boem.

De ce clepsidra toarce-ntruna
Nisipul ars de amintiri?
Și matoră îmi este luna
Când pun în versuri mari iubiri.

De ce aștept să înflorească
Divina floare cu parfum?
În dimineți să mă oprească
Bătrânul tei stăpân pe drum.

De ce vioara lin valsează
În pașii mei îngândurați?
Și buzele-mi încă păstrează
Gustul fiorilor curați.

De ce mă pierd în val de mare
Când scoicile revin la mal?
Sideful lor lucind în soare
Aprind în ochi scilipiri de-opal.
De ce în verdele din iarbă
Toți greierii cântă în cor?

Și sub apusuri stă să fiarbă
Delirul serii plin de dor...

De ce te caut în cuvinte
Și te rostesc fără să vreau?
Pentru că îmi aduci aminte
Că ești paharul plin ce-l beau.

AL NOSTRU BAL

Cu fruntea rezemată pe umărul tău cald,
În dansul lent, erotic, în rochie smarald,
Deschid o clipă ochii să vad arcada lunii
Scânteie de lumină căzând pradă genunii.

Șirag de stele coapte fardează ochii mei,
Privirea ta pe buze mi-aprinde vii scânteii,
Ne strângem mâini timide pe-o margine
de vis,
Am așteptat o viață, o clipă-n paradis.

Nici vorbele n-au formă, nici oamenii din jur,
Doar stelele divine croiesc drum împrejur,
Un nor ne este pernă, sărutu-i ireal
Trăim un basm feeric, acum e-al nostru bal.

FLUTURI NEGRI

Futuri negri cască aripi,
Catifea de vis furat,
Când sub lună plâng cuvinte
Vântul pare cenzurat,

Ploi cu stropi violacei
Cad nemăsurat pe-asfalt
Și mă-ntreb în noapte ce-i
Firul scurs prin gând înalt.

Fluturi negri bat cadența
În clepsidra fără timp
Și mă-ndrept acum cuminte
Ca un zbor în anotimp.

Vocea ta, o rezonanță,
Fluviu viu în vene strâns,
Mărginind durerea-n care
Fluturi negri, mor în plâns.

RONDELUL UITĂRII

Am uitat să fiu poetă
Am uitat să mai iubesc,
Încercând să fiu discretă
Am uitat să mai trăiesc,

Rătăcită pe planetă
C-un zâmbet copilăresc,
Am uitat să fiu poetă
Am uitat să mai iubesc.

Azi uitând tot ce-i firesc,
Ca un cântec de flașnetă,
Printre ploi călătoresc
Punând pana la beretă,

Am uitat să fiu poetă.

Patricia LIDIA

Tempus

prețios e timpul
ce trece
fără noi!

în brațele norilor
ne dormim
somnul
îngerilor...
dar visul
a risipit norii și,
ca să nu cad,
soarele m-a prins
cu razele lui...

de azi suntem –
suspendați în timp –
parte
dintr-un înger incomplet...
un singur trup...
și câte o aripă
deschisă
în zbor...

Rai

dimineața asta pustie
mă rătăcește
lângă tine –
lumea noastră
este cerul dimineții
cu flori de nori –
imaginar paradis nocturn...

Închinăciune

Atlanticul
își duce cu mândrie
apele spre ceruri –

steaua timpului
s-a retras
în inima poezilor –

lacrima plutește
ca o închinăciune
în apusul târziu!

simt viitorul
ca nisipul negru
spălat de sare...

vulcanic urlă trecutul
din abisurile întinse
la umbra
valurilor...

Mirosul apusului

Mi-ai spus că miros a stele, iubite,
miroși a dimineață, ți-am șoptit,
și noaptea și-a lăsat sărutul
pe trupurile noastre
cu miros
de apus.

Eternitatea sărutului tău

Învăță-mă eternitatea,
timpul meu,
într-un sărut...

Învăță-mă timpul,
eternitatea mea,
într-o privire...

Învăță-mă
să te privesc,
să te sărut,
învăță-mă
să învăț
eternitatea
timpului
al privirii
al sărutului
tău.

fântână de dor

Îmbrățișează-mi lumina,
fântâna dorințelor
nu funcționează
decât cu
visul potrivit...

Capăt de suflet

timpul mi te-a crescut în palmă,
până la capăt de suflet
te-am căutat
pentru a săruta
aripile soarelui
din inima ta...

Așteptându-te

așteptându-te,
toamna și-a așternut lumina –
covor de doruri târzii în
culcușul viselor
ce așteaptă
truda trupurilor...

Cristina PAVEL

În temnița unei legi imprecise

Motto: *Acolo unde fluviul enigmatic al poeziei se varsă în marea vieții*

Între cer și pământ, pe traseul drumului cunoașterii de la „-“ și „+” **infini**t, **rezultatul** final a fost afectat de o **eroare de calcul**, privind cantitatea de sare din tigaia cu cartofi prăjiți și pui, fapt ce a declanșat un conflict spontan al papilelor gustative.

Cum era de așteptat acest conflict a **indus** un grav dezechilibru în computerul central al creierului. Ca într-un lanț al slăbiciunilor, o altă **eroare** a determinat schimbarea neașteptată a **înclinării** axei pământului, iar Oceanul și-a retras apele care udau continentul Sării. Pentru descoperirea și **corectarea erorii** au fost convocați marii matematicieni ai Universului. Ei au descoperit că greșeala nu este nici la **rezultatul înmulțirii** și nici la **extragerea radicalului**. Au considerat acest fapt un paradox și au ajuns la concluzia unanimă că răspunsul îl pot afla doar în poezia **matematicii**. Pentru a descoperi poezia **matematicii**, au trasat o **tangentă la cercul cu raza „imaginație”** și au prelungit-o până când s-a **intersectat** cu linia orizontului într-un **punct** numit poezie. De la **punctul**-poezie, au mers **paralel** cu linia orizontului și în cele din urmă au ajuns pe malul părăsit de ocean. Aici au constatat cu uimire că în locul oceanului a rămas doar un munte de calcar, amestecat cu cochilii albastre de cefalopode și cu alge. În vârful acestui munte, ce a luat forma unui **triunghi echilateral** se găsea Zeița Sării.

Triunghiul se afla într-un echilibru perfect față de tot haosul ce domnea pe Pământ care, conform „**teoremei fundamentale a asemănării**”, era **proporțional** cu haosul din tigaia cu cartofi prăjiți. Acum, Zeița era părăsită de oceanidele și de sirenele care-i formaseră altădată cortegiul. **Planul** oceanului și-a pierdut noțiunea de **infini**t și nemurire, convertindu-se într-o figură **geometrică** limitată la **arie** și **perimetru**, iar zeița a fost supusă mai multor operații succesive de **extragere a rădăcinii pătrate**, ajungând, în cele din urmă, o muritoare de rând. Spre deosebire de planul terestru, în planul cosmic, marile Puteri au luat **forme circulare**, pentru a păstra mai bine în interior puterile ce le-au fost încredințate.

Și așa Soarele, ca un superb conchistador fără scrupule, închipuindu-și că enorma beție de lumină care-l înconjoară este doar propria lui emanație, a început a biciui trupul Zeiței, care s-a uscat și mai apoi a strălucit.

În miezul zilei, Zeița părea o statuie de diamant ce se scâldea în lumină, iar noaptea, luna o îmbrăca în aur blând ca să-i alunge tristețea. Din toate **punctele**, la distanțe **egal depărtate** de **vârful triunghiului**, veneau animale și oameni să i se închine, ca la o divinitate născută din adâncul misterios al Oceanului.

I-au fost aduse ca ofrandă porumbește albe și papagali cu penaje de culoarea focului, dar femeia de sare rămânea tot tristă. La ce mai era bună splendoarea divină, dacă ea a rămas exilată în vârful unui **triunghi echilateral**, căruia i se cunoștea **latura** și la care orice element putea fi **calculat**!

Departe de mângâierea hipnotică a valurilor, fără puțința de a se legăna în dansul algelor marine, în fiecare noapte Zeița de Sare își plângea singurătatea. Lacrimile tăcute îi brăzdaseră chipul alb, curgând spre **central** **triun-**

ghiului, sculptând la **intersecția comună a medianelor, mediatoarelor, înălțimilor și bisec-toarelor** un orgolios semn al **Infini**tului. Destinul pe care îl invoca în gând rămăsese mut și o cruntă indiferență îi cuprindea trupul ca într-o armură rece. Din cântecul lui în flăcări, Soarele, care acum era înzestrat cu puteri **absolute**, împărțea, la întâmplare, daruri oamenilor fără să-i pese dacă le merită. Singurul lui scop era să îi facă să uite de Ocean și de Zeița Sării. Având drept de viață și de moarte asupra Universului, strălucea iluminat de propria sa inconștiență, brutal, necruțător, primejdios și lipsit de bunătate.

Era, fără îndoială, un Zeu, dar acest lucru nu avea să mai dureze mult, pentru că matematicienii după ani lumină de calcule și de grea așteptare, au făcut ca lanțurile acestei întâmplări să fie sfârșimate. Între cer și pământ, în **centrul de greutate** al **triunghiului echilateral, unghiul** razelor ucigașe ale soarelui putea fi deviat, dacă **laturii triunghiului echilateral** i se atribuia **valoarea absolută** a cuvântului „poezie”. Odată făcute **calculele**, cu această **valoare**, trupul de sare a început să se desprindă anevoie de **vârful triunghiului**. Axa Pământului s-a înclinat și Oceanul și-a îndreptat și el cursul spre Zeița Sării, care acum era o femeie bătrână ce abia se mai târa pe plajă. Știa că este ultimul ei drum, că reîntâlnirea cu apa o va ucide, dar, îmbătată de mirosul de altădată al Oceanului, înainta ca-n vis spre originea ei. Oceanul și Zeița s-au reîntâlnit... La primul pas, apa se dovedi ostilă, piciorul i se topi și se prăbuși în genunchi temătoare. Un val consolator veni în fugă, prinzând-o într-o îmbrățișare tandră. Zeița de Sare se dizolvă lent și ființa ei se contopi cu **infini**tatea fluidă, regăsindu-și identitatea pierdută.

Un copil, care privise scena de pe mal, a numit-o Zeița **Modul de Poezie** și așa a rămas în legendă. Ea s-a născut din poezia gândirii **matematice** și din **metafizică**, dintr-o scîlpire a minții unor sublimi poeți **matematicieni ai Universului**.

Zeița **Modul de Poezie**, există, este Mare, este Unică. Nu este o zeiță din basmele naive cu minuni și vindecări miraculoase, căci existența sa este dovedită prin **calcule** complicate, prin întrepătrunderea poeziei **mecanicii cuantice**, a poeziei din **legile chimiei, ale biologiei și ale meteorologiei** cu mirajul ce se ascunde în spatele acestor legi extrem de precise.

Viața însăși este cel mai bun exemplu despre cum geometria se aplică în tot ceea ce facem. Ea are forma unui cerc, iar noi de rotim pe traiectoria razei între a ne naște și a renaște prin moarte, între lumină și întuneric, între bine și rău, între ficțiune și realitate.

Notă: Lucrarea a obținut Premiul revistei Boem@ la Concursul „Scriitori de ieri, de azi și de mâine”, categoria 15-21 ani, din cadrul Festivalului Național al Cărții „Axis Libri”, Galați, 20-24 mai 2014.

Gheorghe GORINCU

ȘCOALA ROMÂNEASCĂ GÂNDITĂ ȘI ORGANIZATĂ DE CEL MAI ILUSTRU MINISTRU AL ÎNVĂȚĂMÂNTULUI ROMÂNESC, SPIRU HARET

Perioada 1925-1952

RADIOUL, PARTENER DE DIFUZARE A REFORMELOR GÂNDITE ȘI ORGANIZATE DE CĂTRE SPIRU HARET (VI)

Să nu uităm că, în perioada când a fost înființat postul național de radio, la 1 noiembrie 1928 și, în continuare, până în 1948, funcționau dispozițiile legale și regulamentele elaborate de către Spiru Haret, postului național de radio fiindu-i încredințată sarcina de a alege mijloacele specifice difuzării și, eventual, comentării acestora pe întregul teritoriu al țării.

Pe această linie, s-ar cere să apelez la o mică paranteză. Spun aceasta, deoarece, așa cum am reținut din documentele vremii, încă din anul 1886, deci în urmă cu 42 de ani de la data înființării postului național de radio, Spiru Haret elaborează un prim proiect de reformă a învățământului românesc, cu o serie de obiective care să asigure, în continuare, legiferarea lor, cum au fost: obligativitatea învățământului primar, înființarea de grădinițe, predarea obligatorie a disciplinei *Educație fizică* în toate unitățile școlare, organizarea de *internate* mai ales pentru elevii din mediul rural, organizarea învățământului liceal pentru toate treptele, precum și școlii medii pentru fete.

După o perioadă de șapte ani de dezbateri democratice privind conținutul acestui proiect, în anul 1893, se publică o primă lege de organizare a învățământului primar. Doi ani mai târziu, în 1895, este înființată Casa Școlii, care avea menirea să urmărească cum era transpusă în practică legislația privind învățământul primar. În continuare, în anul 1897, Spiru Haret este numit ministru al Instrucțiunii Publice, funcție pe care o deține o perioadă de zece ani.

În acest timp, cât a girat postul de ministru al Învățământului Public, tot documentele vremii ne arată că în anul 1898 are loc legiferarea examenului de bacalaureat, ca un examen general de verificare a cunoștințelor absolvenților de liceu. Interesant de reținut a fost și faptul că tipul de liceu cu clase reale și umane, cu examen de bacalaureat, a fost adoptat de către *Franța, Austria și Italia*. Un an mai târziu, în 1899, se legiferează învățământul profesional, cu trei categorii de școli: comerciale, agricole și de meserii, cu trei trepte: învățământ primar, curs inferior și curs superior de liceu.

Tot în această perioadă, au fost înființate și școlile serale și de duminică pentru ucenici. În continuare, trei ani mai târziu, în anul 1902, s-a legiferat, în toate școlile,

predarea obiectului *Muzică*, obiect care să asigure organizarea unor serbări școlare, comemorative, mai ales în mediul rural.

Ne putem întreba, pe bună dreptate, care erau mijloacele tehnice care să asigure mobilizarea factorilor de răspundere, ale instituțiilor publice, precum și ale cetățenilor pentru transpunerea în practică curentă a acestui mare program reformativ gândit de o minte genială și modernă, dedicată neamului său?

Sediul Radio București, România

Spun aceasta deoarece în acea perioadă nu existau mijloace tehnice de comunicare, xerox, internet etc., eventuala corespondență fiind redactată rudimentar, în multe cazuri scrisă manual. În aceste condiții, singurele mijloace de comunicare, atât instituțiilor publice cât și populației erau deplasările în teritoriu a celor desemnați să comunice și să aplice în practică legislația vremii.

Efectele obținute în urma acestor activități rudimentare nu s-au lăsat prea mult așteptate. Astfel, documentele vremii atestă că, în perioada la care ne referim, au fost înființate 1980 de școli noi și, totodată, o serie de construcții noi pentru aceste școli, prevăzute cu cel puțin un hol spațios care să servească pentru desfășurarea unor activități culturale-educative, cu locuință pentru directorul școlii și altele. S-au inițiat concursuri pentru cărți didactice, adică pentru manuale școlare care să slujească atât cadrelor didactice cât și elevilor. Au fost inițiate și sprijinite activități de cinstire și de comemorare a eroilor neamului, precum și ridicarea unor monumente istorice pentru pomenirea acestora. În continuare, în anul 1904, se înființează Școala Superioară de Arhitectură prin care s-a asigurat, printre altele, și îndrumarea construirii și amplasării acestor monumente istorice în locurile istorice din comunele și satele țării.

Să revenim la data de 1 noiembrie 1928, dată până la care a funcționat în totalitate atât legislația cât și regulamentele elaborate pe baza gândirii lui Spiru Haret și care a coincis cu înființarea primului post național de radio. Ar fi bine să se precizeze principalele activități, care s-au cerut popularizate în eter, de data aceasta, cu ajutorul postului național-

(continuare în pag. 101)

nal de radio, cu mijloace moderne de comunicare pentru acea perioadă.

S-ar cere să se rețină că postul de radio cu apelul *Alo... Alo... Aici Radio București România* și-a început activitatea, cum am mai precizat, la data de 1 noiembrie 1928, ora 17. După cuvântul de deschidere rostit de către profesorul universitar **Dragomir Hurmuzache**, s-a intrat direct pentru transmiterea în eter a unor emisiuni de probă pe care auditorii le-ar putea recepționa în perioadele următoare.

Așa, de exemplu, s-a început cu un program de muzică pentru a asigura buna dispoziție a auditorilor, a urmat o rubrică cu știrile de presă, o emisiune de poezie și, în încheiere, buletinul meteorologic, precum și știrile sportive.

Dragomir Hurmuzache

Repet, prin toate aceste emisiuni de probă se urmărea atât felul cum au fost recepționate cât, mai ales, al efectelor care s-au produs și care se vor mai produce în continuare. Spun aceasta deoarece, începând cu prima lună a anului 1929, s-a urmărit să se selecteze pentru a fi transmise în eter, printre altele, unele emisiuni care să ajungă, în principal, la instituțiile publice, cât și la populația din comunele și satele țării, cum au fost: **Ora sătenilor, Ora școlarilor și Ora copiilor.**

Despre conținutul acestor emisiuni, care se cereau să fie permanente, precum și despre selectarea altor emisiuni tot atât de importante, voi face comentarii detaliate în episoadele următoare...

Ioana STAICU

Amintirea florilor de tei

Fac un pas...fac doi... fac trei
răscolind praful vechi
de pe trotuar.
Respir prin florile de tei
parfumul caselor date cu
ștersul var.
Și mă gândesc cum altădată
caleștile înaintau
pe Domnească,
Cum domnițele se întâlneau
în centru să mai
povestească,
Cum mușterii și doamne
veneau la teatru fiecare
sâmbătă seară,
Cum scumpul târgușor vuia
de zgomot în multe
seri de vară.
O, Galați preaiubit, rămâi
la fel de minunat
ca înainte
Căci tu, prin frumusețea ta,
ne bucuri și ne lași
fără cuvinte.

Parfum de vis...

Pe lângă teii-nmiresmați
Adesea am trecut,
Visând la dragul meu Galați
Din vremuri de demult...

Gânduri...

Aștern petale de flori de tei
pe filele unei cărți încărcate
de candoarea istoriei
unui temple sublim
spre care mă înclin:
GALAȚI.

Notă: Lucrarea a obținut Premiul pentru stil la Concur-
sul "Scriitori de ieri, de azi și de mâine", categoria 8-14
ani, din cadrul Festivalului Național al Cărții "Axis Libri",
Galați, 20-24 mai 2014.

Constantin MĂNUȚĂ

FASCINAȚIA IUBIRII

Sub semnul celebrului dicton „Iubirea care mișcă sori și stele” al lui Dante Alighieri din *Paradisul - Divina comedie* se află volumul de versuri *Sete de albastru* semnat de Vasile Popovici și apărut la Editura VIF, Constanța, 2013.

Vasile Popovici nu este un nume necunoscut în literatură. Născut la 20 dec. 1938, în comuna Corni, județul Botoșani, este poet, prozator, folclorist, eseist, epigramist, critic literar și a scris aproape douăzeci cărți (alte volume aflându-se sub tipar) din care enumerăm: *Paradoxuri* - vol. I (Poezii), Ediția a II-a, refăcută și revizuită, *Joc perpetuum* - vol. II (Poezii), Ediția a II-a, refăcută și revizuită, *Obsesia nonsensului* - Poezii, *Între Esență și Nimic* - Poezii, *Remember - reflecțiile unui neoplaz*.

La începutul volumului, se află un fel de prefață sub dictonul dantesc enunțat mai sus, în care încearcă o analiză explicită a versurilor sale. După câteva citate din Rochefocault, Sir Walter Scott ori I. L. Caragiale, ne atenționează despre ipostazele iubirii din poezia sa: „francă”, platonice, imaculată, nevinovată, ideală, altruistă, în antiteză cu luciditatea rațiunii pure.

Volumul se deschide cu poezia *Mai ții tu minte...* scrisă într-un stil curat, clasic, capabilă să trezească vii sentimente și emoții: „*Mai ții tu minte-n luncă noaptea răcoroasă, / că ne-apucase frigul, am făcut un foc / și cum, pe ani lumină, steaua norocoasă / ne trimitea blagoslovire și noroc? / Mai ții tu minte, ai vreo tremurare / când cerul nopții arde-n foc întins? / acum ai alte-ngrijorări și ți se pare / că alte focuri ard, dar tot de necuprins?*” și în poezia Gentillesse, poezie ce face parte din tema iubirii - dimensiunea fundamentală a volumului de versuri în discuție: „*Eu sunt poet, iubito! / și-ți pot da tot ce vrei, / îți dau 2-3 luceferi, / dar ce să faci cu ei? / Te pot plimba în voie / cu Carul mare-ori Mic, / pe drumuri de lactee, / prin Marele Nimic. / Îți pot da tot ce vrei, / și soarele și luna, / din stele câte-ți dau, / nu poți avea nici una. / Ți-aș da un univers / ca să le ai pe toate, / nu cum aveau sunt, / ci metamorfozate. / ...Mai bine-ți dau o floare / în fiecare zi... / și vom vedea noi cum e / cu „to be, or not to be”.*”

Poetul este preocupat de motivul biblic din *Cartea Facerii*, când Dumnezeu i-a creat pe primii oameni, Adam și Eva, într-o oarecare măsură asemănătoare lui Tudor Arghezi din ciclul de poezii *Tablouri biblice (Versuri de abecedar)*, cinci poezii apărute în 1944 în *Revista Fundațiilor Regale*: *Adam și Eva*, *Paradisul*, *Poruncă*, *Păcatul*, *Pe-deapsa*.

Aflat la ora mărturisirilor, poetul explică într-o viziune proprie păcatul original al primului cuplu Adam și Eva: În ziua a șaptea, Domnul, punând Cuvântul la născut, își terminase marile capitole ființiale, ontologice ale universului. După ziua de odihnă, în marea Lui dumnezeire, începe desăvârșirea creației, ordonând, de la minus la plus infinit, subcapitolele ontice pe scara axiologică. Așadar: Adam! Una la mână! Și întru neplictiseala întâiului pe arealul necuprinsului, Dumnezeu o măiestrește pe Eva. În costumul evitic, impudică, nu-și puse în față măcar frunza aceea de lipan; asta pentru că jivina alunecătoare, care nici până acum n-am întrebat pe nimeni de unde apăruse, încă n-o ademenise la ispită.

Boem@ 7-8-9 / 2014

„Cât n-au mușcat din măr, / nu era bai. / Adam și Eva / erau singurii din rai, / goi pușcă, / scoși proaspăt din tipar / și n-aveau / nici o frunză de lipan, / măcar. // Când s-au lăsat ispitei / spre robire, / călcând porunca austeră, / grea, / când s-au văzut / cu-atâta dezgolire, / se întrebau / de-i bună la ceva” (Inocență).

Pornind de la ideea că divinitatea e oglinda a ceea ce e necunoscut în om - Heidegger, *Originea operei de artă*, poetul nu scrie o poezie religioasă, gnoseologică în adevăratul sens al cuvântului, ci portretizându-o pe Eva, își dorește refacerea imaginii iubitei: „*Te-am căutat prin risipire să te-adun / din infinituri și din colb de stele, / din fiecare Evă să te recompun / imagine din visurile mele...*” (Ascunsă dup'o stea).

Glisând pe timpul ademenitor, *irreversibil și implacabil / inexorabil*, vede portretul femeii în diferite variante și ipostaze: „*Eu vreau femeia înspumată ca și marea în furtună, / cu țâța dulce ca porumbu-n lapte când îl fierbi, / ca șerpilor șerpărie care, piatră scumpă-și fierb din spumă, / femeia atică, cu pasul sprintar ca la goanelor de cerbi. // Eu vreau femeia-abis, din funduri de oceane, neatins, / femeia-vis ce-n zori să nu se destrame; / hiperboreele ne curgă liniștit prin părul nins, / când vremea 'ceea va veni și ne va prinde-n rame.*” (Eu vreau femeia) ori „*așa cum flori de colț pe creștete alpine / Dau muntelui sublimul culmilor ne-atinse, / La ceasul brumelor prin vremurile ninse, / Și un blestem e bun când vine de la tine.*” (Și un blestem e bun) sau femeia este efigia mișcătoare

(continuare în pag. 103)

pe albastrul infinit: „Privesc spre cer cu sete de albastru, / să se pogoare din senin Fortuna, / să fim doar noi sub cer, să fim totuna. // Îmi voi purta ca pe un dar cununa, / mă voi ruga cu rugă de sihastru, / privind spre cer cu sete de albastru” (Privesc spre cer).

O iubire terestră, alături de cea divină, apare în poeziile Plata, ca trimitere la poezia lui G.Coșbuc *Rea de plată*: „Cine-n cale mi te-a scos / Așa zveltă-mbujorată? / Mulțumescu-i cui te-a scos / Că-mi erai îndatorată. / Faci pe sfânta, pe nebuna, / Mofturoasă și în draci. / Nebunatic, știi una? / Plata în natur'o faci. / ...Mi se zbate-n mine dorul, / Când te-mpotrivești ușor, / Și-ascultăm apoi izvorul, / Îmblânziți de-atâta dor” (Plata) ori: „Îmi amintesc de parc-aș fi visat / cum luna-și lasă pleoapă, rușinoasă, / iar tu, candidă, castă, m-ai lăsat / să îți deschii trei bumbi de la cămașă...” (Îmi amintesc) și *Balada sihastrului*, în ultima strofă: „...Mi-a spus povestea, ce i-am zis baladă, / O babă, descântând în ceașcă doi tăciuni; / Găsită printre abțibilduri, într-o ladă, / Pe o copert'a unei cărți de rugăciuni.” Ultima strofă a poeziei *Corolar* își trage esența din poezia blagiană *Glas de seară* prin sintagma: „veni-va zi”: „Vrei să știi cât pot iubi? / Cât să nu te iau cu mine / Când veni, - veni-va zi”.

Din literatura universală este prezent Omar Khayyam așa cum reiese cel puțin din poezia *Neastâmpăr*: „Te știu naiadă-ntre / limanuri, / cum te-au imaginat / poezii, / poveste spusă / pe la hanuri / cum n-au mai auzit / drumeții”, dar idolul suprem este Shakespeare - care apare în poeziile *Amor barbar*: „...Cercam / s-aprind amorul cu dulcegării, / cu-mbrățișări / și cu sărut de poezie; / parfum shakespearean / și fantezie / turnam pe trupul ei, / în noaptea feerică, / târzie”. Verb auxiliar prin versurile: „Ești cel dintâi / și ultim suvenir; / erai, / ai fost și încă ești / un verb ajutător / ce-l folosești / în zicerea / aceea-a lui Shakespeare.”, Conjugare, unde apar și Franz Liszt, și A. Rodin: „Te-ascult ca pe o uvertură de Franz Liszt; / Ca pe-un Rodin în dăltuire te admir / Și te conjug cu verbu-„a fi” a lui Shakespeare. / În datum, pentru tine doară mai există”.

Livrescul din poezia lui Vasile Popovici, influențele exercitate de marii creatori ai literaturii naționale și universale au partea lor benefică, indicând faptul că autorul este un intelectual în poezie și aici l-am apropiat de poetul Corneliu Sturzu.

Lirismul este unul subiectiv și nu obiectiv ca la G.Coșbuc, ceea ce pune *eul poetic* în diferite ipostaze lirice.

Explicând titlul *Sete de albastru* ca un panaceu absolut, iubirea are menirea de a-i face pe oameni mai buni și altruști. iubitei: „Te-am căutat prin risipire să te-adun / din infinituri și din colb de stele, / din fiecare Evă să te recompun / imagine din visurile mele...” (Ascunsă dup'o stea).

Vasile POPOVICI

Ecouri

Cărarea-'ceea prea îngustă
Nu ne-a primit pe amândoi.
Pe ea putea, putea să treacă
Doar unul, unul dintre noi.

M-am dat în lături.
În lături era hăul.
Tu te-ai oprit și-ai ascultat
Ce ți-a răspuns ecoul.

Ecouri. Ne însoțesc ecouri,
Regrete și păreri de rău,
Iar noi, Icarii, temerarii,
Ne rupem aripile-n hău.

Introversiune

Îmi ascund din mine gerul,
Iarna și nămeți mi-ascund,
Florile de gheață, cerul,
Cu eterul mă cuprind.

Gândul îmi ascund, cuvântul
Și durerile și bruma.
Știe-mi, știe-mi doar pământul
Gând pe jumătate numa.

Pânza Penelopei

Și te-am cules din Eve și din visuri
prin veac secund să-ți recompun întregul,
iar după, m-am izbit de aisbergul
ce m-a lăsat la fund printre abisuri.

Și-acum, de-acolo caut timp pierdut;
purtai azur și ochii Caliopei
și-ntregul tâlc al pânzei Penelopei
de-abia-n târziul meu l-am priceput.

Filosofăm

Filozofăm când nu avem ce face,
din plictiseală, ori că ne place,
când nu avem răspunsuri la-ntrebări
și ori de câte ori,
când întrebările-s exhaustive,
imperative, cu, ori și fără de motive că,
de ce mai dăm cu stângu'-n dreptu' pe aici
că și așa suntem prea mici din cei mai mici,
că și așa venim din neant, din haos,
din nimic,
și ne mai întrebăm încă o dată,
retoric, dacă Adam și Eva au avut buric.

Și din reflex, perplex, și dacă îngerii au sex.

Vlad-Ștefan NĂSTASE

Din poveștile Dunării

Pe la miezul nopții, în lumea viselor mele a apărut o zâna unduioasă. Curios din fire, am întrebat-o:

-Cine ești, frumoasă arătare? De unde ai venit?

-Sunt o zâna nemuritoare și mă cheamă Dunărea. Asta seară am ajuns în România și te-am ales pe tine să-ți spun o legendă despre strămoșii tăi.

-Ce poți ști despre străbunii țării mele? Ai locuit aici?

Deodată am simțit mulți stropi de apă cristalină și un miros pătrunzător de sălcii pletoase... Dunărea se așezase pe scaunul din camera mea și parcă se pregătea de ceva... Rochia albastră se revărsa în lumina lunii și stelele se prindeau de marginile ei ca niște diamante într-o diademă de regină. Părea o fată tânără, dar vocea ei exprima multă bunătate, liniște iar gesturile trădau experiență de viață.

-Eu nu am locuit în România. Dar am vizitat-o de foarte multe ori. Te știu și pe tine... Te-am îndrăgit de când erai mic copil și te jucai în prejma mea. Fețisoara ta blândă ți se reflecta în rochia albastră de argint scilpitor. Nu era nimic acolo, doar tu și eu, iar soarele își conducea auriul car de război pe deasupra noastră. Mi-am propus să vin și să-ți spun o legendă despre daci - străbunii tăi. Ești de acord?

-Bineînțeles! Poți începe.

-M-am născut într-o zonă muntoasă, am călătorit prin 10 țări de foarte multe ori și am cunoscut mulți oameni cu poveștile lor triste sau fericite. Dar... m-au impresionat dacii - locuitorii vechi ai acestui pământ.

-Dar ei au trăit în urma cu foarte mulți ani. Ce îți poți aminti despre ei?

Curiozitatea mea creștea și așteptarea parcă îmi tăia respirația.

-Dacii erau un popor de oameni viteji, bravi, harnici și primitivi. Pacea domnea în căminele lor iar râsetele copiilor răsunau în câmpiile înverzite, până când apăreau pericolele. Cel mai viteaz și mai înțelept dintre ei era regele lor, Decebal. Încă de când era copil era curajos, drept, cinstit, milos cu cei în suferință. Și nu numai cu oamenii, ci și cu animalele se purta cu grijă și milă. Într-o zi, umblând cu prietenul său prin pădurile Daciei, a găsit un pui de lup căzut într-o prăpastie. Era mic, abia făcea ochi și avea un picior rupt. Tremura, scheuna, părea gata să moară. Decebal l-a dus în cetate, i-a legat piciorul rupt între atele și l-a adăpostit într-o șură. Când s-a vindecat, a crescut mare și voinic cât un câine ciobănesc. Era domestic, blând cu cei buni și aprig cu cei răi. Avea părul sur, aspru, gât gros, picioare puternice și colții ascuțiți. Când se înfuria, scotea un scheunat subțire, ca un șuier, de care toți câinii și chiar oamenii se înspăimântau. Numele lui a fost Șuier.

Timid am întrebat-o:

-Nu îi era frică lui Decebal de acest lup? Era totuși un animal sălbatic.

-Nu, nici vorbă! Așa cum ți-am spus, Decebal era un rege neînfricat. Dar hai să continuăm... Odată, iarna, când nămeții erau cât munții, Decebal s-a pierdut de ceața vânătorilor. Și, surpriză, într-o poiană, s-a năpustit asupra lui o ceată de lupi flămânzi.

În primele clipe, Șuier care-l însoțea părea bucuros că-și vede frații. Decebal, lângă tulpina unui fag

și-a tras sabia să se apere de fiare. L-a chemat pe Șuier să-i fie de ajutor. Lupul îmblânzit i-a venit la picioare. Dar haita de lupi a înconjurat copacul. Primul lup care a atacat a fost tăiat de tânărul prinț și crestat în ceafă. Ceilalți lupi se pregăteau să sară... Deodată, Șuier s-a repezit între lupi, începând o luptă aprigă cu ei. Dar lupii erau numeroși și au prins să-l sfășie cu colții. Decebal, urcat într-un fag, îi străpungea cu săgețile și haita s-a retras în pădure. Dar Șuier a murit în lupta aceea aprigă. Când s-a întors în cetate, Decebal a povestit tuturor cum a fost salvat de Șuier, chiar cu prețul vieții lui, căci nu-și trădase stăpânul care îl salvase din pădure. Ca răsplată, regele Decebal a cerut să se construiască un cap de lup cu gura cascătă, un cap asemănător cu al lui Șuier, pe care apoi l-a pus într-o prăjină de fier și-l purta cu el, șuierând în bătaia vântului. Așa s-a făcut steagul de luptă al dacilor.

Povestea se terminase, dar parcă nimic nu mai respira. Eram trist, dar și mândru. Soneria ceasului anunța o nouă zi. Zâna se risipea în luminițele dimineții. Am reușit să îngân ceva:

-Te rog să revii și cu alte povești. Mantia ta strălucitoare m-a învăluit astă noapte și m-a dus într-o lume mirifică.

Dar... Dunărea plecase în lunga ei călătorie, probabil la alt copil dornic de povești enigmatice.

Notă: Lucrarea a obținut Premiul revistei Boem@ la Concursul "Scriitori de ieri, de azi și de mâine", categoria 8-14 ani, din cadrul Festivalului Național al Cărții "Axis Libri", Galați, 20-24 mai 2014.

FUNDAȚIA CULTURALĂ "ROMEO ȘI JULIETA LA MIZIL",
MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE ȘI ALICEUL TEORETIC "GRIGORE TOCILESCU"

FESTIVALUL INTERNAȚIONAL DE POEZIE ȘI EPIGRAMĂ

INVITAȚII DE ONOARE:

DAN C.
MIHAILESCU

DANIEL CRISTEA
ENACHE

Romeo și Julieta la Mizil
2014- 2015 ediția a VIII-a

Înscrieri și regulament pe www.romeojulietalamizil.ro

PERIOADA DE ÎNSCRIERE: 10.09.2014 - 25.12.2014
POT PARTICIPA TINERII ROMÂNI... DE ORICE VÂRSTĂ DIN TOATĂ LUMEA!

PREMII DE 4000 DE LEI

COORDONATORII PROIECTULUI: PROF. BĂDICIOIU LAURENȚIU ȘI PROF. MINEA VICTOR

PARTENERI MEDIA

PARTENERI ȘI SPONSORI:

Melania CUC

Monade de Melania CUC

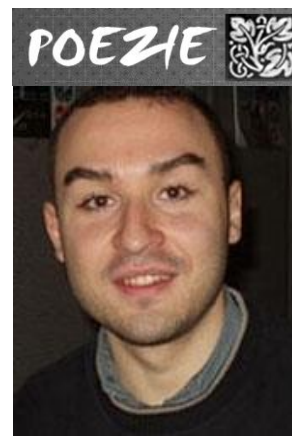
Filmul meu mut

Silaba asta tot intră și iese
Din ceașca mea cu ceai englezesc.
Mi s-au umezit buzele
Și păru-mi miroase
A mentă sălbatică.
Mă mint că-i firesc,
Și-mi planific să lipesc pe mai departe
Mărci poștale scoase din uz
Pe spătarul băncilor din parcul copiilor.
Măine dis de dimineață
Cu alte femei voi face figurație.
În filmul meu mut
Vom umbla despuiate printre cai și soldați.
Apa de colonie s-a scumpit între timp
Iar palmele-mi miros a pământ.
Un scurtmetraj cu ziua ce abia
De-mi ajunge la umărul pe care
Berzele tot fac reverențe
Înainte de zbor.

Libertatea mea persoanlă

Din fereastra casei mele
Văd urma de iepure de la care începe câmpia.
Doar o linie violet de zăpadă
Ce mă poartă direct
La locul unde
Și-au dat întâlnire Iuda cu Mesia.
De jur împrejur,
Cerc în cerc,
Spațiul e mai anevoios
Decât mlaștina Iordanului.
Lumina becului electric traversează pe brânci
Bulevardul cu motociclete și sticle golite de bere.
Saltimbacii merg în mâini pe acoperișul tramvaiului.
Alaiul revoluției a părăsit adăpostul...
-Scapă cine poate! Îmi spun
Și nu-mi mai pasă de biata mea libertate,
Nici de picioarele în papuci chinezești,
Nici de jeștii tăiați cu briciu-n genunchi.
Stau pe coji de nuncă din obșnuință
Și singura mea pereche de ochelari
Scrâjnește sub omoplații orașului supraponderal.
Mai departe a fost casa școlii
Și grădina cu plantele presate în pildele
Pe care un scrib le scrie în biblii.

(continuare în pag. 106)

Luca CIPOLLA

Traducere în italiană de Luca Cipolla

Il mio film muto

Questa sillaba entra ed esce sempre
Dalla mia tazza di tè inglese.
Le labbra mi si sono inumidite
Ed i capelli miei sanno
Di menta selvatica.
Mento a me che è normale,
E mi preparo oltre ad appiccicare
Francobolli scaduti
Sullo schienale di panchine nel parco dei bimbi.
Domani di buon'ora
Con altre donne farò da comparsa,
Nel mio film muto
Cammineremo nude tra cavalli e soldati.
L'acqua di colonia frattanto è rincarata
E le mie mani san di terra.
Un cortometraggio col giorno che appena
Mi arriva alla spalla su cui
Le cicogne ancora fanno l'inchino
Prima di volare.

La mia libertà personale

Dalla finestra di casa mia
Scorgo l'impronta della lepre da cui s'apre la campagna.
Appena una linea viola di neve
Che mi porta dritta
Al luogo ove
Si son dati appuntamento Giuda e il Messia.
Tutt'intorno, cerchio nel cerchio,
Lo spazio è un cerchio più impegnativo
Della palude del Giordano.
La luce della lampadina elettrica traversa a bocconi
Il viale di motociclette e bottiglie vuote di birra.
I saltimbanchi si muovono con le mani sul tettuccio del tram.
Il corteo della rivoluzione ha abbandonato il rifugio...
-Scappi chi può! Mi dico
Pure che non m'importa più della misera libertà,
Né dei piedi in pantofole cinesi,
Né dei jeans tagliati col rasoio sulle ginocchia.
Cammino sulle uova per abitudine
E l'unico mio paio di occhiali
Scricchiola sotto le scapole d'una città sovrappeso.
Più avanti c'era la casa della scuola
Ed il giardino con piante pigiate in modelli
Che uno scriba ha annotato sulle scritture.

(continuare în pag. 106)

Jumătate din sângele Mielului

Pleznesc aerul din mânușile fără degete.
Între timp,
Albinele și-au procurat mierea de subzistență
Direct de la raft.
Pe înserat voi apaluda nebunește campionul la box
În ringul cu colțul improșcat cu dureri personale.
Acolo se rescrie istoria nașterii
Cu jumătate din sângele Mielului
Lichefiat în cubul de gheață albastră.
-Cocktailul pentru petrecere-i gata!
Scriu de o sută de ori în caietul dictando.
Între timp
Pe plita de fontă
Porumbul explodează gălăgios și obez.
Străzi fără sens pornesc spre rigolă
Și vin gunoierii cu instalații hiteck,
Mătură, adună la groapa comună
Petale de piersic conservate-n oțet.

Ferestrele mele

Cu coțka de zahăr ascunsă în pumn
Și furioasă ca mașină perfectă de luptă
Merg cu mâini tremurânde,
Cu ochii arzând
Peste așchii de sticlă înfipite-n plămân.
Diseară e bal la palatul de iarnă
Se va bate stepp în scândura cariată,
Aproape și mai aproape voi fi
De bocancii fără talpă și fără stăpân.
În atelierul de marochinărie din Est
Uncenicii în serie răzuie solzii
De pe pielea șarpelui ucis
În Eden. Ei da, doar un cerc mă mai desparte
De clopotul ce bate a restriște în cer.
Ferestrele mele au degete în gratii
De trec gunoierii prin ele
Cu tomberonul în care doarme iepurește
Noaptea dinspre miercuri spre joi.

Actul 3

Ascunsă în faldul cortinei de pluș prăfuit
Paiața așteaptă să intre în rol.
Pe scenă a urcat Rigoletto.
Șiruri și șiruri de scaune din mahon
Sunt prezente la evenimentul anului x.
Mă ridic și eu din fosa orchestrei de swing,
Dintre notele risipite ca anii cei tineri.
De parte, și mai departe pe sugativă cu tuș violet
Se lăbărțează memoriile altui regizor.
Din gâtul sticlei cu vinul bătrân
Ies aburii fluierând ca uitatele trenuri.
La garderobă facem schimb de paltoane,
Figuranți și într-un cap de afiș
Și o trăsură plină cu flori de omăt
Își rostogolește roțile peste scena murdară.
Este noaptea în care
Boierii petrec sub marmura din care
Excavatoarele au scos, fără nici o problemă,
Trupul lui David.

Metà del sangue dell'Agnello

Fendo l'aria con guanti senza dita.
Intanto,
Le api si son procurate il miele del sostentamento
Direttamente dalla mensola.
In serata applaudirò all'impazzata il campione di box
Sul ring dall'angolo imbrattato di dolori privati.
Lì si riscrive la storia della nascita
Con metà del sangue dell'Agnello
Sciolto nel cubo di ghiaccio azzurro.
- Il cocktail per la festa è pronto!
Scrivo cento volte nel quaderno a righe.
Intanto
Sul piano in ghisa
Il mais scoppietta chiassoso e pingue.
Strade senza senso muovono al fosso
E vengon spazzini con impianti hi-tech,
Scopano, ammassano nella fossa comune
Petalì di pesco conservati in aceto.

Le mie finestre

Col cubetto di zucchero in pugno
E furente come perfetto macchinario di lotta
Vado con mani tremule,
Con occhi ardenti
Sopra schegge di bottiglia confitte nei polmoni.
Stasera c'è il ballo al palazzo d'inverno
Si batterà lo step sull'asse corrosa,
Vicino e più vicino sarò
Agli scarponi senza suola e senza padrone.
Nella bottega della pelletteria dell'Est
Gli apprendisti in serie raschiano curiosi
La pelle della serpe uccisa
nell'Eden. Eh sì, solo un cerchio mi divide ancora
Dalla campana che suona in cielo per necessità.
Le mie finestre han dita tra le sbarre
Da passarci gli spazzini
Con il carro dove dorme fugace
La notte tra il mercoledì ed il giovedì.

Atto 3

Nascosto nel lembo di sipario del polveroso peluche
Il pagliaccio attende di entrare nella parte.
Sulla scena è salito Rigoletto.
File e file di sedie di mogano
Son presenti all'evento dell'anno x.
Mi levo anch'io dalla fossa dell'orchestra di swing,
Tra le note dissipate come gli anni della gioventù.
Lontano, e più lontano sulla carta assorbente
dall'inchiestro viola
Si sforman le memorie dell'altro regista.
Dal collo di bottiglia con vino vecchio
Escon vapori fischiati come treni dimenticati.
Nel guardaroba facciamo cambio di paltò,
Comparsa e ad un capo del manifesto
Pure una carrozza piena di fiori di neve
Muove le ruote sopra un lurido palco.
E' la notte in cui i nobili fan baldoria sotto il marmo ove
Le scavatrici han tirato fuori, senza problemi,
Il corpo di Davide.

Nastasia SAVIN

Prizonier al propriului talent

În cazul romanului «*Prizonier al propriului talent*» de Coca Elena Gheorghiu, titlul trasează ipoteza implicată, și anume aceea de conștiință, de spațiu intim al minții.

Ilustrația de pe copertă, semnată tot de către autoarea romanului, nu doar transpune în plan vizual informațiile din text, ci aduce și completări, oferă posibilitatea de a pătrunde într-o altă lume, într-un univers în care *totul este posibil*. Mesajul este comunicat prin intermediul a două mijloace: cuvântul și imaginea care însoțesc textul. Tendințele dominante ale acestui roman sunt înțelegerea și/sau tratarea narativității drept o expresie metaforică a trăirilor profunde ale conștiinței și chiar ale subconștiinței personajului și al autorului, crearea unor imagini artistice orientate pe subiectivitate, pe trăire, pe jocul verbal.

Formula literară întrebuițează indici de menționare a coordonatelor de timp: „*Eroul acestei povești se numea Dan Sorescu și văzuse această lume nemiloasă și plină de imprevizibil acum 56 de ani, într-o zi frumoasă de primăvară, 13 aprilie 1957. Era primul băiat născut într-o familie de muzicieni din Pitești. Când se naște un copil, Dumnezeu îi dă binecuvântarea pe această lume însă nu îi dă și sfaturi cum să supraviețuiască.*” Acești marcatori, precum și flexibilitatea punctuației, fluiditatea limbajului ce creează o discontinuitate a ideilor, nu reprezintă decât o strategie de elaborare credibilă a discursului, conștientizarea de către instanța narativă a existenței unui adresant dincolo de granițele scriiturii: „*Dar lăsăm gargara și să începem cartea, căci nu avem timp de pierdut și trebuie să creionăm un destin, dacă Dumnezeu ne dă viza lui să începem povestea.*” sau „*O poveste inventată cu unele născociri și artificii, pe care dacă cititorul o va savura, iar dacă nu, alta nu mai face mama decât la anul*”. Enunțul „*Ne băgăm uneori în hățșuri și nu avem busola să ieșim de acolo, asta este starea prezentă cu imaginația și chefel de a scrie*” demască identitatea autorului concret și anunță forma de negociere a comunicării narative prin care acesta avertizează lectorul de omisiunile discursului său. Recunoaștem, cu ușurință, amprenta distinctivă a scriitoarei prezentă și în celelalte romane (e.g. *Mersul melcului*, www.idioato.ro).

Realitatea brută este un punct de pornire pentru o realitate interioară, ficțională. Autoarea mărturisește că ideea noii sale cărți, un microman, are la bază „o poveste inspirată din realitate, fiind auzită întâmplător, la o întâlnire cu prietenele. Scriitoarea a împletit, însă, realitatea cu ficțiunea, creând o poveste scrisă în ritm alert, cu dialoguri dinamice și un final imprevizibil, care captează atenția cititorului până la ultimele pagini. Acțiunea se centrează în jurul personajului masculin Dan Sorescu, pianist de mare talent, dar pe care evenimentele imprevizibile ale vieții, pe care nu știe să le gestioneze coresponsabil, îl poartă de pe vârful valului pe culmile disperării”.

Prin suferință personajul trece spre un alt stadiu al existenței. Suferința, ca și iubirea, conferă existenței individului o anumită flexibilitate pe care nu o poate avea în realitatea imediată. În fapt, romanul *Prizonier al propriului talent* poate fi văzut drept un ghid de navigare în care își

duce existența individul, între diferitele paliere existențiale. Personajele surprind prin propriul proces de formare, trăsăturile unei perioade care le marchează destinul. Subiectul romanului dezvăluie lectorului evoluția personajului Dan care impresionează prin complexitatea și natura lui conflictuală. Intenția auctorială pare a fi aceea de a demonstra că există o mască care învăluie existența umană și că această mască ajunge uneori să se identifice cu cel care o poartă la un moment dat.

Dacă în povestirea¹ *Mersul melcului* caracterul personajului principal, rotund, mobil prezintă și se prezintă sub forma unei măști morale care înglobează două tipuri de eu (eul- *ființă* „*Băi cretinule, acum 3-4 ani eram și eu un mascul ca și tine. Te-ai culcat cu un fost bărbat măi bolândule și chiorule.*” și eul- *lume* „*-Doamne, de ce nu am avut și eu parte de un astfel de „instrument” când eram băiat?*”), intersectându-se cu personajul alter ego – narator (un joc al autorului care ne permite să vedem dicolo de primul zid al semnificării): „*În plină criză economică vom renunța și la aerul (pe - n.n.) care îl respirăm pentru că și acesta va fi impozitat cu 25%. (...). Istoria acestei ființe numit melcul Ionuț este o invenție pentru această carte în care dreptul de autor va fi impozitat 0% că doar nu se va pune monopol și pe imaginație în Somalia asta europeană*”, personajele romanului «*Prizonier al propriului talent*» de Coca Elena Gheorghiu, Dan Sorescu, Alexandru, Nicu, Teodora Secăreanu, Anda Tomescu, Corina Rădeanu sunt ele însele prizoniere ale propriei existențe. Imaginea acestora se realizează progresiv prin lectură, pe toate planurile. Personajele din carte pot fi raportate la toate nivelele de civilizație și cultură prin comportament, limbaj, mimică, gestică etc.

Într-o altă ordine de idei, cartea are în prim-plan Artistul, de fapt, imaginea Artistului în dualitatea ființei sale: pe de o parte avem obsesia pentru frumosul perceput în mod senzitiv, dar plenar, iar, pe de altă parte, avem instrumentul divin care se sublimază prin muzică. În carte dialogul este redus, muzica - care pare un personaj distinct - fiind cea care anunță și întreține atmosfera.

Eul care caută să se elibereze de sub tirania realității poate fi identificat și în romanul www.idioato.ro: „*A terminat-o cu poveștile pe internet: «Sunt un pui de idioată și regret. Sufletul nostru lovește, lovește aproape totul, pune în pericol ziua de mâine. Nu se face nicio afacere cu doamna clipă care stă pe strada Singurătății, unde invitația de fericire este pri-ma pusă pe tapet»*”, „*Ziua independenței față de calculator, încă nu s-a inventat și stabilit. După această carte, eu sunt de părere ca 28 iunie, ziua mea de naștere, să fie declarată ziua în care această invenție genială a creierului uman, să intre în repaus, iar acei împătimiți ai ei să facă o binemeritată pauză*”. Dar, spre deosebire de acesta, în «*Prizonier al propriului talent*» Artistul falsifică realitatea, eul încearcă reintrarea în formă. Din nefericire, ambele încercări sunt supuse eșecului învingătorului.

Cartea aduce la suprafață meditația asupra dragostei de frumos, pe un fundal muzical care ac-

(continuare în pag. 112)

Georgian GHIȚĂ**Noaptea**

Noaptea, prin visele mele
fiecare om trăiește în același trup cu câinele său,
de aceea eu umblu cu picioroange.

Simt cum în vârful lor aerul este mai dulce,
și praful mai subțire și mai rar,
și vocile unora mai scăzute,
și privirile lor mai mici.

Aici timpul nu are culoare
cu mâini de chiciură îmbrac destine nescrise
și-ncerc să sparg în două părți egale
oglindea care îmi reflectă raze târzii
de ce-a fost și ce este.

Celelalte cuvinte

Privirea mea alunecă din oglindă în oglindă
mă subțiez fluvial risipidu-mă către nu-știu-unde din
față
către nu-știu-unde din spate.

Stau drept și încerc să fac un pas
o întreagă liotă de cadre fumurii se pune în mișcare
dinaintea și dinapoia mea.

Mă gândesc la strigătul cuvintelor
eu, corbul alb
și prind în mâini zarea
condamnând acest celibatar amețit
de amprenta secundeii.

Minte-mă cu un like

Minte-mă cu un like
șoptește-mi nuanțe de aburi care să se lase încet
pe umărul meu stâng.

Azi nu cred că voi vărsa nici o lacrimă,
chiar dacă zațul acesta matinal s-a transformat
în ursă mică de ieri noapte pe care o modelam
cu ochii.

Nici un număr nu îmi mai poartă noroc.
Nici măcar 13-le ce altădată mă făcea să tresar
ca un deținut când i se deschide ușa la carceră.

Minte-mă, dar minte-mă cu un like,
măcar așa voi simți într-adevăr că exist.

Ieri

Seara se scurge peste clorofilele noi
ca un strop de sudoare pe liniile palmelor
urcate în gol cu dungi rigide și grele.

Cerul se umflă în jgheaburile frunzelor slute
oamenii-n ceață stau muți
și neputința îi năruie
plouă...

Pe pervaz alunecă toți norii
în suflet... pustiu... și
plouă...

Ca și ieri
îmi adun chipul pierdut
plouă...
cristale curg pe el
și timizi, cei fără vină mă îmbrățișează.

Pașii din spate

Începuse să bea din țigare cu coada ochiului.
Prizonier între vene și lună, căuta alt colț de
chin
mai aproape de himerele pe care cei fără
șansă
le numesc moft.

Ideea despre viață i se părea doar o cușcă de
ceară
a cărei soartă ruginită aleargă spre
intersecțiile
în care oamenii dansează cu farurile nopților
de august
pe ultima adiere altruistă ce strecoară printre
gratii
un zâmbet la această oră inexactă, când
greierii devin tenori.

Dincolo de înțeles stau cuvintele nerostite
ca un pas alungat din blocul neputinței
unde zece ochi plini de ciudă lăcrimează pe
cămașa
ce tocmai și-a aruncat logo-ul.

În urma pașilor trecuți nu a mai rămas decât
suveniruri de sare,
note de ieri, azi și mâine.

Maria TIRENESCU

Struguri timpurii

Se pensionase cu doi ani în urmă. Era liniștită, reușea să își ducă la bun sfârșit majoritatea planurilor pe care și le făcea. Îi plăcea să se ocupe de flori, nu se dădea în lături nici de la alte munci în gospodărie.

Luna august era pe sfârșite. Vița de vie adusă de rudele de la Drăgășani începuse să își coacă strugurii. Irina rupea câte un ciorchine, mai mult să își potolească setea, atunci când avea mai mult de lucru prin curte.

Într-o zi, după ce îi duse soacrei sale mâncarea de amiază, o întrebă:

- Ai mânca un strugure? Au început să se coacă.

- Da, răspunse monosilabic bătrâna care, de când era ținută la pat, uitase cum e să iei fructele direct din pom, cum e să faci mâncare, cum e să faci curățenie...

Irina luă o scară mai ușoară, cam veche, și o rezemă de peretele casei. Alesese cu grijă locul. Scara nu putea să alunecă, de pe ea ajungea destul de bine să ia struguri și să-i așeze provizoriu pe pervazul ferestrei.

Rupse un bob, îl strivi cu plăcere în gură, adună 4-5 ciorchini și se întinse după altul. Auzi un pârâit și, în aceeași clipă alunecă. Se opri pe fușteiul următor celui pe care se sprijinise.

Surpriza fusese atât de mare că nu îndrăznea să se miște. Nu își mai simțea piciorul drept și mâna dreaptă. Știa că durerea se va atenua cu trecerea timpului. Încercă să miște mâna. Avea o zgârietură la încheietură. Nu era o problemă! Își făcea curaj repetându-și în gând că, de când a avut mâna ruptă, a luat sistematic o combinație care conține și calciu, recomandată de farmacistă.

Nu știa cât de gravă e situația. La un moment dat, s-a gândit să cheme pe cineva în ajutor. Pe cine? Pe vecina de vizavi, care pleacă mai rar de acasă, pentru că și ea locuiește cu mama ei în vârstă. În condiția în care era, Irina nu știa dacă vecina o va auzi.

Mai avea o variantă: să apeleze la vreun trecător, care tocmai ieșise de la schimbul I și merge spre casă. Zâmbi acestui gând. Și-ar fi stricat imaginea. Lumea o știa luptătoare, sprintenă, energică, descurcăreață.

După un timp, care putea fi de zece minute sau mai puțin, Irina își făcu curaj și, fără grabă, sprijinindu-se de scară, lăsându-și greutatea numai pe piciorul stâng, se răsuci cu fața spre trotuar și reuși să pășească pe locul solid. Nu se lăsă pe piciorul drept. Se temea să nu se fi rupt. Căzuse pe el, de acolo cedase fușteiul.

Întoarse capul să privească încă o dată scara. Arăta ca o gură știrbă. În toamna trecută, tot de pe acea scară culesese strugurii, dar acum...

Mâna nu o mai durea. Încercă să pășească pe piciorul drept, sprijinindu-se de zid. Prinse curaj nesimțind durere. Totuși, nu insistă.

Își spunea că are prea multe de făcut pentru a-și plânge de milă. În primul rând, soacra aștepta strugurii, apoi, pisica o chema să ducă ceva de mâncare pisoiilor pe care îi dusesese în podul magaziei. Pe soba din bucătărie fierbea bulionul. Trebuia supravegheat.

Irina luă farfuria pe care o adusesese pentru struguri, merse șchiopătând la bucătărie, aprecie situația, spălă strugurii și merse la soacra ei, căreia îi spuse că a căzut cu scara. Nevăzând nicio reacție din partea bătrânei, nu se necăji.

Verifică bulionul, luă într-o cutiuță puțină hrană uscată pentru pisici, urcă atentă scara din magazie, lăsă mâncarea și reveni în bucătărie după lapte. Duse laptele în ambalajul de carton în care se afla. Mereu atentă să aibă o mână pe scară și să se sprijine pe piciorul stâng, operațiunea „Pisoi” se desfășură bine.

După ce așeză sticlele de bulion între pături, îi duse soacrei mâncare și o pregăti de seară. Apoi, se așeză în fața televizorului din sufragerie. Voia să vadă ultimul episod al unui serial. În timpul unei pauze publicitare, verifică ce face soacra. Dormea.

Când s-a sfârșit filmul, s-a ridicat în grabă, ca de obicei, și a constatat că o mai doare piciorul. Și-a amintit că trebuie să fie prudentă.

Coborî cu grijă treptele casei în care locuia soacra, amintindu-și că fiica ei mijlocie i-a atras atenția că nu mai e veveriță... Dar nici struguri nu mai visează.

(urmăre din pag. 76)

în carte, ca epilog...

-Vai, Doamne! Mulțumesc mult! Încă nu-mi vine a crede că vorbesc cu Evtușenco.

-Cu Evtușenco, cu Evtușenco. Să-mi trimiteți cartea, să mă uit peste ea, să văd ce poezii ați selectat, poate vă mai propun câteva, mai noi...

-Vă voi fi recunoscătoare. Și dumneavoastră, nu uitați de acea poezie, scrisă de mână, semnata. Să ne-o trimiteți. Așteptăm. Să fiți sănătos. La revedere!

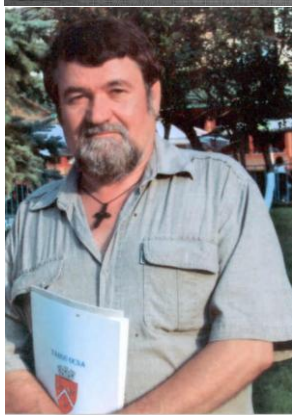
Încă mult timp, chiar și acum când redau aici conversația noastră de aseară, îmi sună în urechi vocea poetului. Are o voce tinerească, deși în această lună a împlinit 82 de ani.

Ce credeți? S-a ținut de cuvânt, de-ndată mi-a trimis acel text. Numaidecât îl voi folosi în carte. Și numaidecât îi voi trimite manuscrisul, să se uite peste el (peste partea rusă, firește...).

...Mă așezasem la calculator să citesc și să aranjez textul primit de la fanul poetului, dar... am scris asta. Să mă iertați. Nu m-am putut abține să n-o fac. Și nu mă pot abține să nu împart bucuria cu voi...

30 iulie 2014

Dan SANDU

SUFLET SCALPAT

Te știu suflete scalpat
de rutină stăpân este mușchiul
imaculat al nopții dușmănind
în tăcere lumina merie
din ochiul tău ieftin
pândind cu cearcăne zorii.
Cu ce spuneai că se ocupă nădejdea
când își molfăie pensia ca un vechi
politruc frizând nemernicia
de-a fi fericit aproape
fericit pășind în vârful botinei
prin fața unui camescop ipocrit
ca un poem în zigzag?

STARE DE PACT

Venim
noi cei mințiți de pâine iată
nechezul soarelui sângerând zorii
ne urzește Stăpânul un Măine
deopotrivă cu iarba și ornicul
atent pe măsura fiecăruia
cântărindu-i sorocul
și în toate o stare de pact
ne așteptăm unii pe alții
câini cămile supuse măgari ghiculești
cocoși de peruzea cu fire de mătase-n
gând de trei ori metafora
ca un blestem
ascult culoarea cântului
nelegănat în noi.

SOCOTELI

Mai scrii
un rând
mai mergi la serviciu
măine poate
un punct
o virgulă nu-i
de coala să
bați din călcăie
să dai din copite
cazon
deci mai avem și realizări

somnul lor ca un cuib
atent migălește
socotitorul -creion ținut
profesoral și doct
după ureche
creion chimic muiat
în scuipat
uite cum desenează o
șoaptă
scuipă drace în sân
ce nu ți-e bine?

SĂRMAN ORFEU

Vai mie Orfeu nu mai este râvnit
de nici o societate
de binefacere
numai clasa muncitoare se topește
de dorul paradisului
tare-i sărman stele și zei
și rebele pământuri toate
sunt chit
numai strigătul său
sărea din primejdie se așternea
drumului mereu mai plin
de perfide oglinzi.

SÂNGE ÎNVINS

Cum ți-ai învins sângele, prietene,
pământul străin pe florile tale,
scăpat din grădini ca un faun târziu...
știi să ții un cântec în palme, rotund,
fără-ntoarceri,
e bine poate așa, înflorind
într-o după-amiază cu moarte,
cu zeflemeaua iubirii nedeslușite la chip.
Iată gloria, vei zice,
dinlăuntruri de spaimă, vorbind
despre moarte și nașteri
ca un filosof neinventat,
orgolios și meschin asemenea.

SĂ VEDEȚI...

Să vedeți de ce doare amurgul:
pentru că-n larguri ploi
zdrențuroase izbesc
în cadență pirogi jerpelite
un cal se zbârlește la birja
purată solemn de lachei bănuți
de felonii -dimineți nenăscute
în ieslea blânzilor magi proiectați
mesianic în neclintite oglinzi -
pentru că vin eu, incomodul,
să vă-ncălcesc pașii, visul capitonat
cu lirisme, gurile voastre sceptic
scuipând adevăruri.

Constantin TOMA

CU ACTE DE REVOLUTIONAR ÎN REGULĂ

S-a demonstrat fără tăgadă că de cele mai multe ori nevoia îl scoate pe om din casă. Dacă la asta mai adaugi ca respectivul cetățean să se afle în momentul potrivit la locul prielnic, succesul este garantat. Succes deplin și de durată. Așa i s-a întâmplat lui Bonifaciu Aurelian și deopotrivă consoartei acestuia, care mănâți de nevoia schimbării perdelelor de prin casă, au fost luați de valul unor evenimente petrecute în București. Norocul lor, inițial planificaseră să plece la Pașcani, la deja cunoscuta fabrică, unde se știa că pot achiziționa perdele refuzate la export, dar bune pentru piața neagră internă. Dar tot nevasta-sa insistase să ia drumul capitalei cu gândul să-și viziteze și sora, bucureșteancă din Chitila. În plus de câte ori au fost în localitatea cu miniștri au găsit la liber și diverse produse agroalimentare prohibite în provincie, cum ar fi adidași de porc, ceva salam.

Hoinăreala prin fostul târg al ciobanului Bucur le-a fost întreruptă de un val de manifestații nemulțumiți de viața grea pe care o duceau sub celălalt regim comunist. Purtați de colo-dincolo, în febra schimbării, Reluș Bonifaciu își ținea nevasta aproape, agățată strans de mână stangă. Cu cealaltă, dreapta, ținea și mai strâns o pungă de un leu al cărei conținut se limita la trei kilograme de adidași și un salam de vară. Deși au stat pe rând la coadă, vânzătoarea «i-a citit» că sunt împreună și n-a vrut să-i mai servească. Erau suparați și pentru faptul că nu mai prinseseră la liber și cunoscuții pui marca «frații Petreș».

- Ține aproape Afrodito, țița bărbatul la nevastă-sa! Ține mai aproape, nu vezi că ăștia ne împinge!

- Țin, țin, dar tu ai grijă de pungă!

Reluș făcea a O.K. cu capul și ca să fie mai înțeles, cu pieptul bombat, scos în față ca un cocoș, clipea din ochi ca o baliză defectă.

Răbdător din fire, cu statura lui mare, bărbatul cu nevasta agățată de o mână și cu pungă de un leu în cealaltă ajunseră până la intrarea într-o clădire cu multe etaje. Un vajnic membru al gărzilor patriotice îi chestionă ce și cum au ajuns ei pe acolo.

- Bineînțeles purtați de val, decretă cu emfază Reluș!

- Purtați de val, bine !Dar în pungă ce aveți?

- Adidași!

- Aha, adidași! Sunteți bișnițari de încălțăminte?

- Nu tovarășe, răspunse femeia, adidași de porc!

- Să văd, să văd, repetă cerberul! Aha,afumați!

Merg ăștia cu fasole de-ți rup turul pantalonilor.

- Păi vezi, completă Reluș!

- Și ce faceți pe aici?

- Suntem și noi curioși să vedem.

- Bine, bine! Arme aveți?

- Ce? Arme?Doamne ferește – făcu semnul crucii

Afrodita!

- Intrați dar să nu produceți dezordine. Un anume tovarăș este în clădire, lucrează aveți grijă!

Prin anihilarea pe cale pașnică a militarului de ocazie, cei doi se treziră în forfota creatoare menită să încheie odată pentru totdeauna cu comunismul.

Întrebătoare dar mai mult curioasă consoarta îl

trăgea de mânecă:

- Ce căutăm noi aici, Reluș dragă?

- Stupidă întrebare, draga mea! Ce facem noi? Intrăm în istorie, draga mea, asta facem! Aici se scrie istoria.

- De-a IV-a sau de-a VIII-a ?

- De ambele, proasto! Hai mai în față, poate ne filmează și pe noi să ne dea la televizor.

- Alb-negru sau color?

- Și alb-negru și color. Tu nu vezi că aici se schimbă orânduirea? Treceam iar la capitalism.

Prostită de-a binelea de ce se petrecea în jur, nu numai de spusele ilustrului ei soț, Afrodita mai încercă scormonind istoria.

- Și după asta, înapoi la feudalism? Parcă așa era? Așa nu-i bine dragule! Ai grijă de pungă să nu ți-o fure careva!

Mutați de colo-colo ca niște bile de rulmenți pe o suprafață lucioasă soții Bonifaciu au ajuns într-un birou unde unii se făceau că lucrează, alții chiar lucrau la liste cu guverne, unii la dulapuri. Un tip de o anumită vârstă rostea cu emfază în fața carului de luat vederi ideea potrivit căreia "îi vom pedepsi pe cei care au întinat realizările socialismului".

Auraș își trase consoarta chiar în spatele vorbitorului. De acolo cu puțin noroc puteau fi văzuți în toată țara.

De altfel în acele ore mai toți românii și nu numai ei, erau cu ochii pe televizor. Chiar și la Brotăcenii de Munte, localitate înscrisă în buletinele celor doi soți era agitație mare.

Printr-o noțiune tehnică introdusă mai târziu, așezată în partea dreaptă-sus a micului ecran și numită americaneste "live" cei doi membri ai familiei Bonifaciu purtați de valul schimbării puteau fi admirați acum de copii, soacre, vecini și alți invidioși.

- Io-te, bunică, comentă cel mic, tata și mama la televizor în spatele lui acela cu gura mare.

- Care mă, care?

- Îl vezi pe acela cu gâtul scurt? Acela de lângă tata, arată mijlociul cu degetul pe ecranul prăfuit! Uite-o și pe mama lângă nenea care seamănă cu Ignat!

- Care Ignat, mamaie?

- Acela de îngroapă morții!

- A, de cioclu zici?

- Da, mamaie.

Mamaia uluită se apropie de ecran.

- Da' ce caută ei acolo? Parcă s-au dus după perdele!

- Ce le mai trebuie lor perdele acum – completă cuscă-sa? Nu-i vezi unde au ajuns? Nu vezi că l-au dat jos pe Ceaușescu? Deșteptii mamei!

- Ajung oameni mari!

- Ajung, ajung dar perdele or fi cumpărat?

- De perdele îți mai arde acum mamaie?

Mai bine du-te și te piaptână. Nu vezi ce ciufulită ești?

(continuare în pag. 112)

Soții Bonifaciu priveau prostiți spre ochiul magic al carului de reportaj, la fel ca și cei aflați în spatele lui dar și în fața tubului catodic. Reluș își etala fruntea bombată, lungindu-se pe vârfurile pantofilor de 120 lei perechea, în vreme ce consoarta își mișca fața de o parte și de alta, precum posteriorul fâțos al unei curviștine. Erau în miezul problemei, acolo de unde se conducea țara. Mai târziu s-a aflat în sat că chiar ei erau să-i prindă pe alde Ceaușescu și ce frumos era în biroul unu.

-Reluș dragă, șopti consoarta, tu te vezi?

-Mă văd dragă, mă văd dar...am pierdut punga de un leu!

-Numai punga?

-Nu numai punga, evident și conținutul.

-Tembelule! Cum mama dracului?

-Eh, uite-așa, la năvala asta!

-Când se înfură, Afrodita în ciuda numelui ce nu o caracteriza, devenea o adevărată fiară. Acum având în vedere locația se dovedi calmă.

-Las' că ajungem noi acasă, boul dracului!

Reluș, acum mai puțin prins de firul evenimentelor căuta cu disperare în priviri posibilul hoț dar dintre atâtea nu putea ghici care este. O bucurie însă avea. Se văzuse la televizor. Poate vor mai da și în reluare emisiunea asta! Pentru asta putea să se ducă dracului fasolea lui soacră-sa cu adidași cu tot. Și așa îl îmbalona. De acum încolo va fi bine! Va curge nectar și miere!

Ce nu știa bietul om, era faptul că fără voie, atât el și consoarta intraseră în rândul revoluționarilor. Și încă între cei de frunte. Păi îți dai seama? Prin prezența lor acolo au dărmănat comunismul, chiar cu riscul de a fi pierdut punga de un leu cu adidași de porc afumați și cu salam cu tot! Cât privește scandalul Afroditei, ce mai conta!

(urmare din pag. 107)

centuează destrămarea unei lumi, sufletul separându-le și contopindu-le într-o fluiditate de senzații care au ca scop primar purificarea prin artă. Realul pentru Dan este tot ceea ce poate fi perceput și perceptibil.

Încă din primele rânduri, autoarea, Coca Elena Gheorghiu ne invită să asistăm la despărțirea de povestirea clasică și să îmbrățișăm noua povestire. Inovațiile de natură narativă din acest roman au fost șocante pentru linia epică cu care ne-a obișnuit autoarea. Cu această scriere autoarea se desprinde de tipologia clasică a ciocnirii celor două hybris-uri prezentate în romanele sale: hybris este în dragostea personajelor și tot hybris este în reținerea finală a acestora. Dan Sorescu, Alexandru, Nicu, Teodora Secăreanu, Anda Tomescu, Corina Rădeanu sunt personaje născute ca o transpunere a planului realității socio-politico-existențiale din perioada comunistă, supuse evoluției perioadei de tranziție odată cu căderea regimului opresor și, deci, implicit, a dorinței de eliberare de sub dictatura conformismului, a constrângerilor la care era supus insul. Poate și de aceea, Dan Sorescu devine, asemenea Herminei Tomescu, un pseudo Mattia Pascal¹.

Pentru eroul din romanul «Prizonier al propriului

talent» arta este locul în care el trăiește. Prin intermediul artei eroul înțelege care este intuiția vieții ca stare de autenticitate, dar și imposibilitatea eului de a se mai putea repeta. Dan Sorescu nu urmează treptele cunoașterii frumosului în sine, astfel falsă contemplare a frumosului în sine din finalul romanului îi aduce damnarea „Schimbare de decor și timp de 9 ani Dan Sorescu a fost clientul năbădăios din ospiciu, nu avea voie să bea însă doar alcoolul îl mai ținea în viață, căci pentru câteva minute uita că viața îl trădase și slăbiciunile îl încovoiaseră. Din tot ce avea rămăsese doar cu un pat de spital, o pungă de medicamente și un gând care îl tortura din când în când și repeta precum un papagal:

-De ce ai apărut aici, Corina, eu nu ți-am greșit cu nimica, nu este adevărat tot ce vezi”.

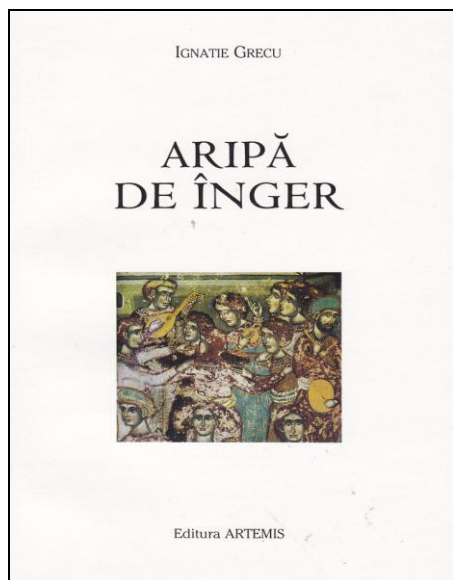
Coca Elena Gheorghiu descrie călătoria unor indivizi, obsesiile și țelurile celor care au uitat să fie ei devenind un alt eu pentru că este mai ușor să trăiești în afara formei decât în ea. Totuși, forma îi ajunge pentru ca, în final, să îi acapareze în “forma” finală: moartea spiritului și, într-un final, a trupului. Acesta este destinul lui Dan Sorescu care se credea un om superior, pierzând, treptat, respectul celor din jur. Moartea psihică, la Dan Sorescu, nu ține loc de alegere. Acesta ajunge dintr-o moarte psihică să cunoască moartea cu adâncime fără să o și prefere. Autoarea ilustrează portretul bărbatului de tip Artist care a suferit dintotdeauna de două mari slăbiciuni: lipsa de încredere în el însuși și ușurința cu care imită ideea de bărbat fatal. Chiar dacă Dan Sorescu înțelege schemele mentale, morale, valorile, atitudinile fundamentale, reprezentările vieții și ale morții inclusiv raporturile dintre oameni. Poate și de aceea, arta narativă se concentrează pe individ, pe instabilitatea, frica și disperatele încercări ale lui Dan Sorescu de a trăi, de a fi cineva. Totuși, încercarea de a-și depăși statutul prin inventarea de noi registre de trăiri poate fi descifrată drept o încercare a personajului Artist de a supraviețui într-o lume ostilă, relativă, într-o lume aflată sub cheia golului și a insignificanței vieții. Tehnica narativă predilectă este aceea a “punerii în criză”. De aceea, deducem că avem de-a face cu o istorie semiobiectivă, ordonată conform unei linii cronologice prestabilite conform modelului clasic, dar, totodată, oferă și o proprie ordine, urmărind libera posibilitate de analiză și prezentare a ideilor.

Mai mult, am putea spune că autoarea, Coca Elena Gheorghiu, face trecerea de la un discurs parodic, anunțat în romanele anterioare, la o țesătură narativă poetică a tragicului unui eu fizic agonizant în finalul neașteptat al vieții plecând de la o atitudine demitizantă a propriei existențe.

Romanul «Prizonier al propriului talent» poate fi văzut ca un poem sinestezic în care contrastul trebuie înțeles ca un raport între strălucirea suprafețelor albastre și independența miraculoasă a muzicii.

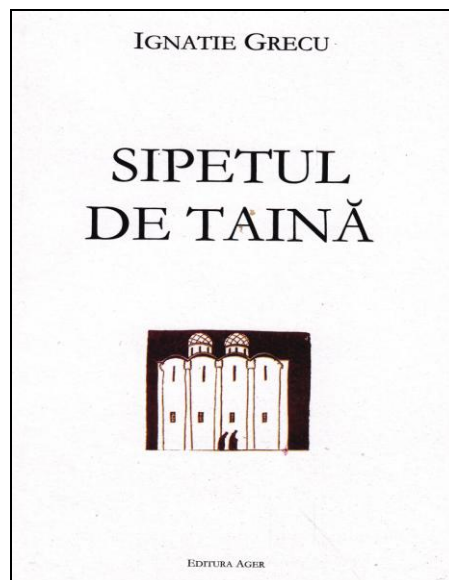
CĂRȚI SOSITE LA REDACȚIE

Ignatie Grecu – Aripă de înger
Editura Artemis, București, 2006

Petre Rău – Mogoșoaia - istoria unei tragedii
Ediția a 3-a, Editura InfoRapArt, Galați, 2014

Ignatie Grecu – Sipetul de taină
Editura Ager, București, 2004

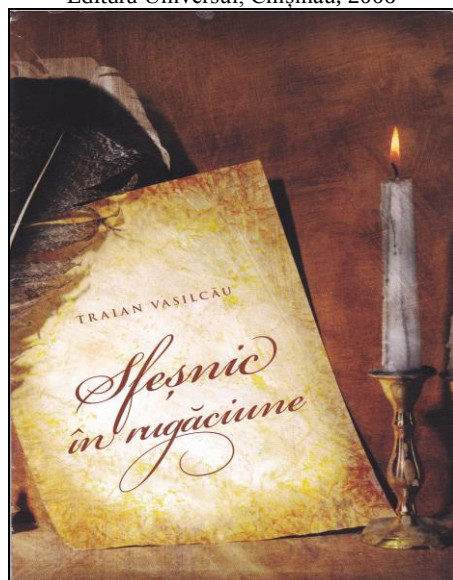
Renata Verejanu – A munci, a iubi, a trăi
Editura Universul, Chișinău, 2006

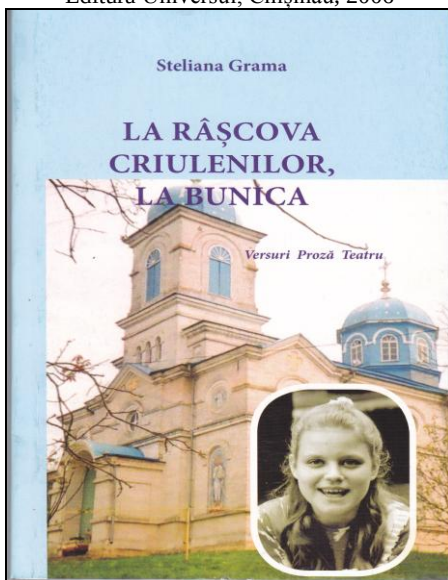
Renata Verejanu – Vânzătorul vârstelor
Editura Universul, Chișinău, 2006

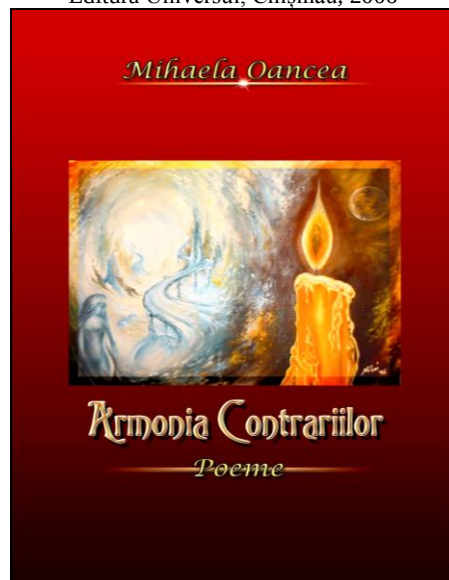
Renata Verejanu – Stema destinului
Editura Universul, Chișinău, 2006

Traian Vasilcău - Sfeșnic în rugăciune
Editura Notograf Prim, Chișinău, 2012

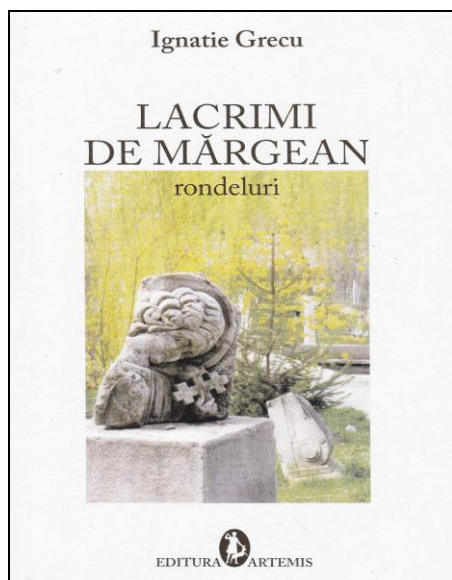

Steliana Grama - La Râșcova Criulenilor,
la bunica, Ed. Grafema Libris, Chișinău, 2014

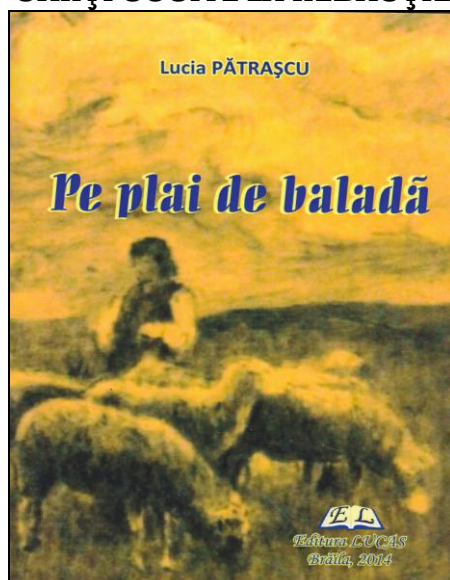

Mihaela Oancea - Armonia Contrariilor
Editura Armonii Culturale, Adjud, 2014

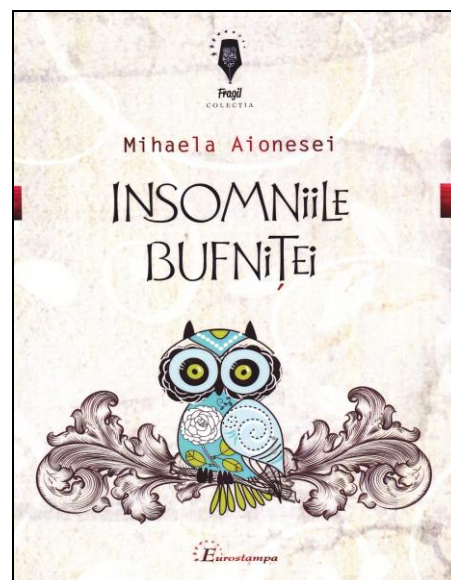
CĂRȚI SOSITE LA REDACȚIE

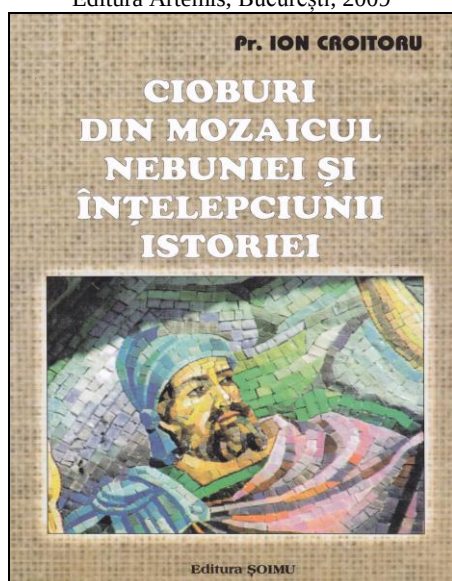
Ignatie Grecu – Lacrimi de mărgean
Editura Artemis, București, 2009

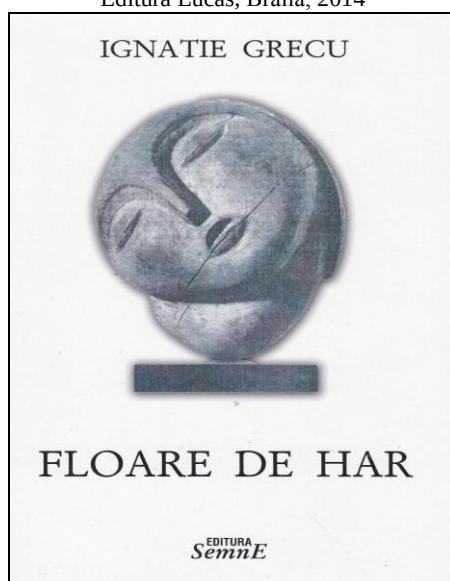
Lucia Pătrașcu – Pe plai de baladă
Editura Lucas, Brăila, 2014

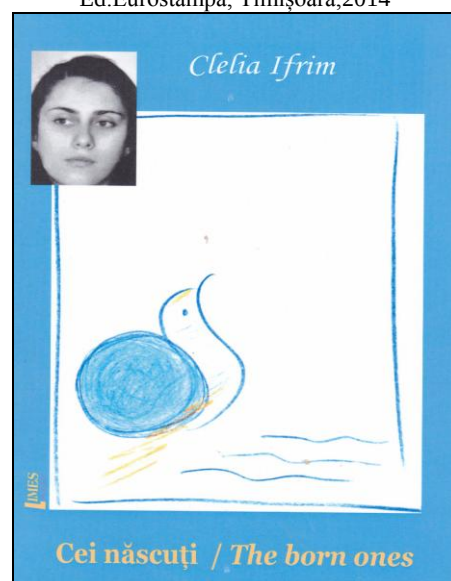
Mihaela Aionesei – Insomniile bufniței
Ed. Eurostampa, Timișoara, 2014

Pr. Ion Croitoru – Cioburi din mozaicul nebuniei și înțelepciunii istoriei, Ed. Șoimu, 2013

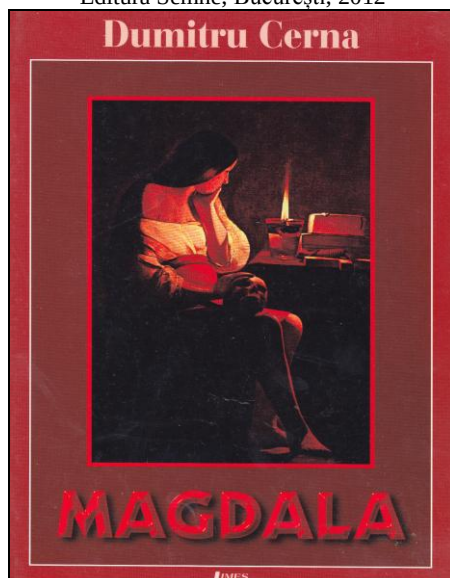
Ignatie Grecu – Floare de har
Editura Semne, București, 2012

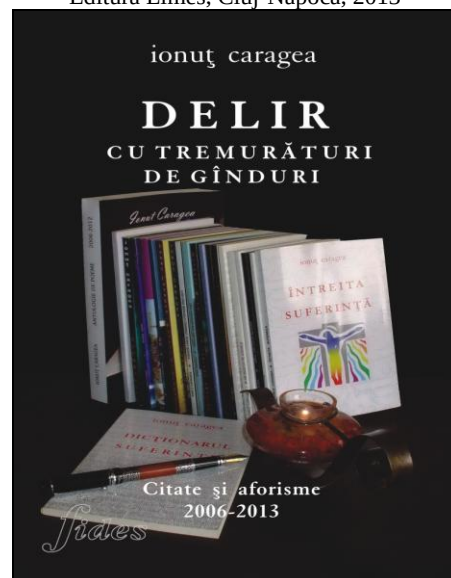
Clelia Ifrim – Cei născuți / The born ones
Editura Limes, Cluj-Napoca, 2013

Clelia Ifrim – Nautil,
Editura Universitară, București, 2011

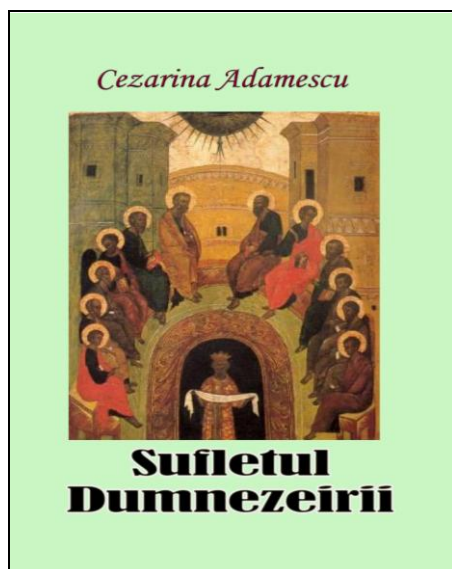

Dumitru Cerna – Magdala
Editura Limes, Cluj-Napoca, 2011

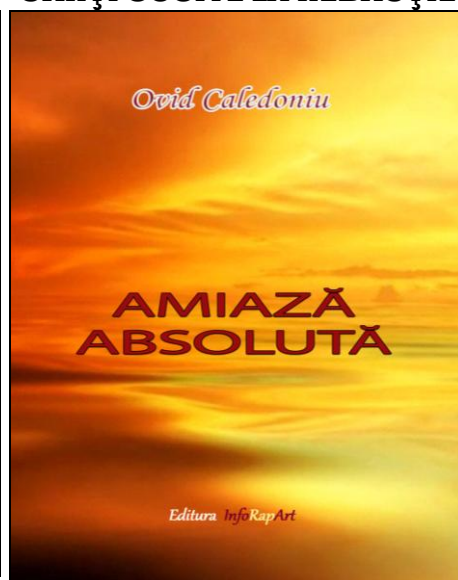

Ionuț Caragea – Delir cu tremurături de gânduri, Editura Fides, Iași, 2013

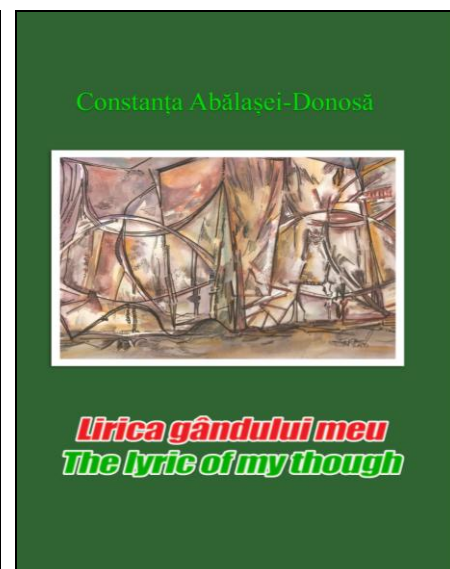
CĂRȚI SOSITE LA REDACȚIE

Cezarina Adamescu – Sufletul Dumnezeirii
Editura InfoRapArt, Galați, 2014

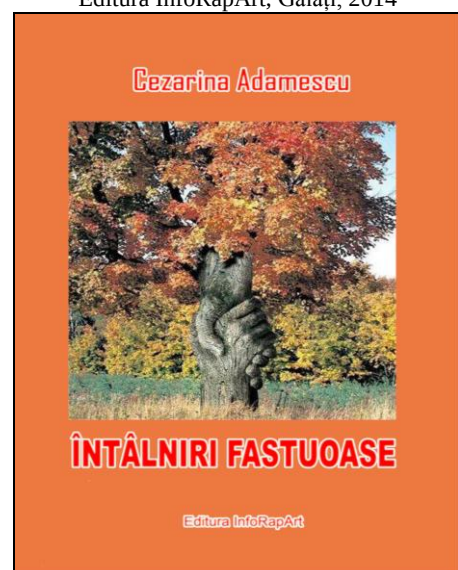
Ovid Caledoni – Amiază absolută
Editura InfoRapArt, Galați, 2014

C. Abălașei-Donosă - Lirica gândului meu /
The lyric of my thought, Ed.InfoRapArt, 2014

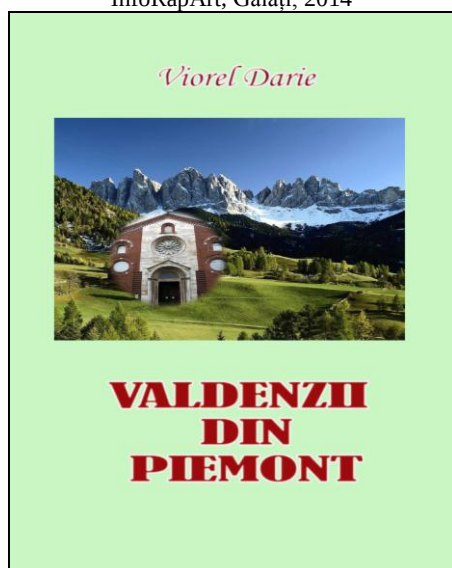
Petre Rău – Prefața cărții românești, Editura
InfoRapArt, Galați, 2014

Cezarina Adamescu – Întâlniri fastuoase
Editura InfoRapArt, Galați, 2014

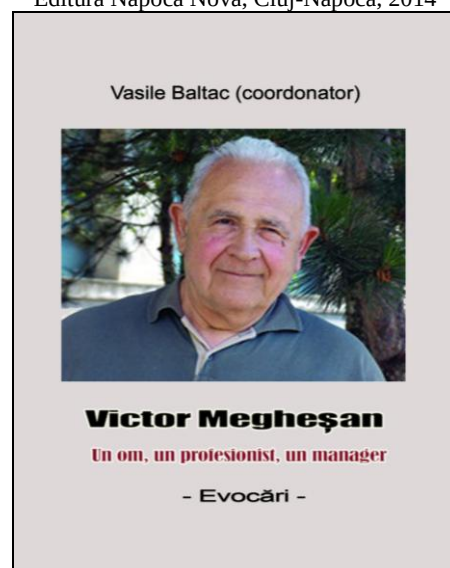
Elena Angheluță Buzatu – Cu gust de infinit
Editura Napoca Nova, Cluj-Napoca, 2014

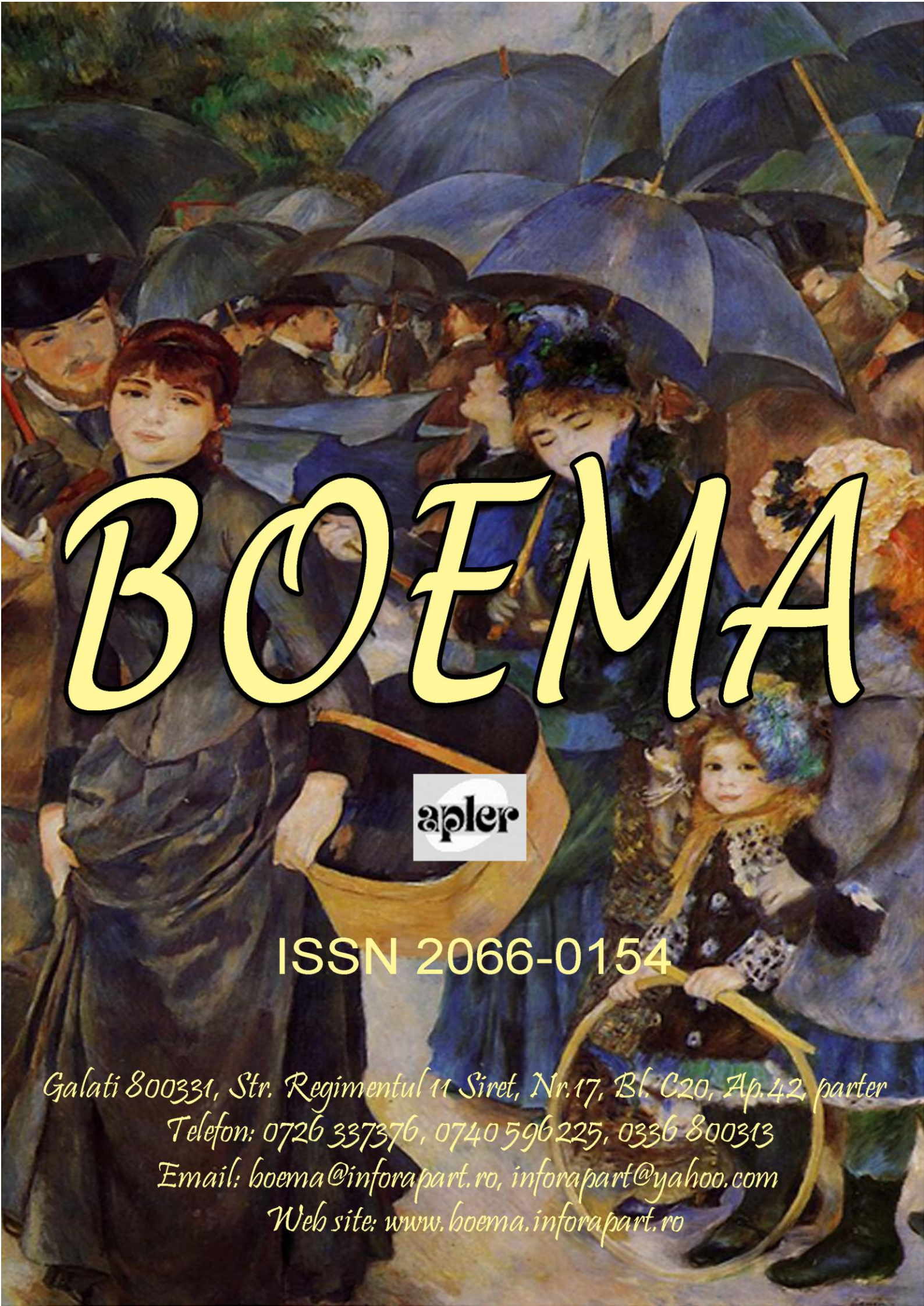
Viorel Darie – Valdenzii din Piemont,
Editura InfoRapArt, Galați, 2014

Petre Rău – Destinul cărții românești
Editura InfoRapArt, Galați, 2014

V. Baltag & Co - Victor Megheșan - Evocări
Editura InfoRapArt, Galați, 2014

BOEMA

apler

ISSN 2066-0154

Galati 800331, Str. Regimentul 11 Siret, Nr.17, Bl. C20, Ap.42, parter

Telefon: 0726 337376, 0740 596225, 0336 800313

Email: boema@inforapart.ro, inforapart@yahoo.com

Web site: www.boema.inforapart.ro